

รายงาน

ของ

คณะกรรมการการเลือกตั้ง

ศึกษาปัญหาหากความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้

อุทมิสภา

สตูล

ยะลา

สงขลา

ปัตตานี

นราธิวาส

รายงาน
ของ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง
ศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้
วุฒิสภา

คณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ วุฒิสภา

นายทองใบ ทองเปาด์

ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

นายเด่น ไต่มีนา

รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ

พล.ต.อ. มีชัย นกุลกิจ

รองประธานคณะกรรมการวิสามัญ

พล.อ หาญ ลีนานนท์

ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ

นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ

ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการวิสามัญ

นายบุญญา หลีเหลด

เลขาธิการคณะกรรมาธิการวิสามัญ

นายแก้วสรร อติโพธิ

โฆษกคณะกรรมาธิการวิสามัญ

นางเตือนใจ ดีเทศน์

กรรมาธิการวิสามัญ

นายปราโมทย์ ไม้กลัด

กรรมาธิการวิสามัญ

นายพร เพ็ญพาส
กรรมการวิสามัญ

พ.ต.อ. ไพจิตร ศรีคงคา
กรรมการวิสามัญ

นายพัชรุดีน บอดดอ
กรรมการวิสามัญ

นายมนตรี สินวิชัย
กรรมการวิสามัญ

นายมุขตาร์ มะทา
กรรมการวิสามัญ

นายสมพงษ์ สระแก้ว
กรรมการวิสามัญ

นายสวัสดิ์ กฤตรัชตนันต์
กรรมการวิสามัญ

นายอิรอน มะลูลิ้ม
กรรมการวิสามัญ

นายอูมาร์ ดอยิบ
กรรมการวิสามัญ

(สำเนา)

ที่ สว ๐๐๑๐ / (ร๕๕)

วุฒิสภา

ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้
จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) วันศุกร์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ ที่ประชุม
ได้พิจารณาอนุมัติเรื่อง ขอให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ (นาย
บุญญา หลีเหลด และนายพีครุดดีน บอดตอ เป็นผู้เสนอ) และลงมติตั้งกรรมการวิสามัญฯ ขึ้นคณะ
หนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา
๑๘๙ ซึ่งกรรมการวิสามัญฯ คณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายแก้วสรร อติโพธิ	๒. นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ
๓. นายคำนวน ชโลปถัมภ์	๔. พลตำรวจโท ชูชาติ ทัศนเสถียร
๕. นายเด่น โต๊ะมีนา	๖. นางเดือนใจ ดีเทศน์
๗. นายทองใบ ทองเปาด์	๘. นายบุญญา หลีเหลด
๙. พลตำรวจเอก ประทีน สันติประภพ	๑๐. นายปราโมทย์ ไม้กลัด
๑๑. นายพร เพ็ญพาส	๑๒. พันตำรวจเอก ไพจิตร ศรีคงคา
๑๓. นายพีครุดดีน บอดตอ	๑๔. นายมนตรี สินทวีชัย
๑๕. พลตำรวจเอก มีชัย นกุลกิจ	๑๖. นายมุขตาร์ มะทา
๑๗. นายวีรพงศ์ สกลกิติวัฒน์	๑๘. นายสมพงษ์ สระกวี
๑๙. พลเอก หาญ สีนานนท์	๒๐. นายอิมรอน มะลูลีม
๒๑. นายอุมาร์ ตอยิบ	

ในการนี้ นายวีรพงศ์ สกลกิติวัฒน์ ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมการวิสามัญฯ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ พล.ต.ท.ชูชาติ ทศนเสถียร ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมการวิสามัญฯ ตั้งแต่วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๕ นายคำนวน ชโลปถัมภ์ ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมการวิสามัญฯ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๘ และคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ขอให้วุฒิสภาดังตั้งกรรมการวิสามัญฯ แทนตำแหน่งที่ว่าง ซึ่งวุฒิสภาได้ตั้ง นายสวัสดิ์ กฤตรัชตนันต์ เป็นกรรมการวิสามัญฯ แทน และต่อมา พล.ต.อ. ประทีป สันติประภาพ ได้ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกวุฒิสภา และกรรมการวิสามัญฯ

บัดนี้ คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาศึกษาและจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ เสร็จเรียบร้อยแล้ว

อนึ่ง รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญฯ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการวิสามัญฯ ต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

ทองใบ ทองเปาต์

(นายทองใบ ทองเปาต์)

ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ

สำเนาถูกต้อง

(นางมณฑาทิพย์ กริมหา)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญฯ ๓

สำนักกรรมการ ๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๔ - ๕

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๙๕

อารีรัตน์ พิมพ์

มณฑาทิพย์, ขวัญชัย, เลิศศักดิ์, จิตินุช ทาน

**รายงานของคณะกรรมการการวิสามัญ
ศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้**

ตามที่ที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) วันศุกร์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๔ ได้พิจารณาญัตติ เรื่อง ขอให้ตั้งคณะกรรมการการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ (นายบุญญา หลีเหลด และนายพีครุดดีน บอดตอ เป็นผู้เสนอ) และที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติตั้งคณะกรรมการการวิสามัญ ขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว โดยกำหนดเวลาพิจารณาศึกษา ๑๘๐ วัน ต่อมาคณะกรรมการการวิสามัญ ได้ขอขยายเวลาการพิจารณาศึกษาตามความในข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๘๒ วรรคสอง ออกไปอีก ๙ ครั้ง โดยครั้งที่ ๙ ที่ประชุมวุฒิสภาอนุญาตให้ขยายเวลาการพิจารณาศึกษาออกไปอีกจนครบอายุของวุฒิสภาชุดนี้

บัดนี้ คณะกรรมการการวิสามัญ ได้พิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุมวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๘๙ และข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๘๐ ดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญ ได้มีมติเลือกตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ พล.ต.อ. ประทีน สันติประภพ	เป็นประธานคณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๒ นายทองใบ ทองเปาด์	เป็นรองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง
๑.๓ นายเต๋น โต๊ะมีนา	เป็นรองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สอง
๑.๔ พล.ต.อ. มีชัย นกุลกิจ	เป็นรองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สาม
๑.๕ พล.อ. หาญ สีนานนท์	เป็นประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๖ นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๗ นายบุญญา หลีเหลด	เป็นเลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญ
๑.๘ นายแก้วสรร อติโพธิ	เป็นโฆษกคณะกรรมการการวิสามัญ

อนึ่ง พล.ต.อ. ประทีน สันติประภพ ได้ขอลาออกจากการเป็นสมาชิกวุฒิสภา และกรรมการการวิสามัญและที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญ ได้มีมติเลือกตั้ง นายทองใบ ทองเปาด์ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง เป็นประธานคณะกรรมการการวิสามัญ รวมทั้งได้มีมติเลือกตั้งนายเต๋น โต๊ะมีนา รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สอง เป็นรองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่หนึ่ง พล.ต.อ. มีชัย นกุลกิจ รองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สาม เป็นรองประธานคณะกรรมการการวิสามัญ คนที่สอง ตามลำดับ

๒. ที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญ ได้แต่งตั้ง นางมณฑาทิพย์ กริมหา ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมการการวิสามัญ ๓ สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๘๒ วรรคสาม

๓. คณะกรรมการการวิสามัญ ได้พิจารณากรอบการศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ โดยมีมติให้ศึกษาในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

- ๓.๑ ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ๓.๒ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่ดิน และทรัพยากร
- ๓.๓ ปัญหาความมั่นคง
- ๓.๔ ปัญหาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- ๓.๕ ปัญหาเศรษฐกิจ
- ๓.๖ ปัญหาการบริหารราชการ
- ๓.๗ ปัญหายาเสพติด

อนึ่ง ข้อมูลต่าง ๆ บางส่วนเป็นข้อมูลที่ได้พิจารณาศึกษาช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๖

๔. คณะกรรมการวิสามัญ ได้เดินทางไปศึกษาดูงานในพื้นที่เพื่อรับทราบข้อมูลและข้อเท็จจริงโดยตรง รวมทั้งพบปะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐภาคเอกชน ผู้นำศาสนา และประชาชนในพื้นที่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๖ โดยเดินทางไปศึกษาดูงาน จำนวน ๗ ครั้ง ดังนี้

- ๔.๑ วันที่ ๑๖ - ๑๗ กันยายน ๒๕๔๔ จังหวัดนราธิวาส
- ๔.๒ วันที่ ๒๑ - ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๔ จังหวัดปัตตานี
- ๔.๓ วันที่ ๑๑ - ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ จังหวัดยะลา
- ๔.๔ วันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ จังหวัดสงขลา
- ๔.๕ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕ จังหวัดสตูล
- ๔.๖ วันที่ ๒๖ - ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๖ จังหวัดนราธิวาส
- ๔.๗ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ จังหวัดสงขลา

๕. คณะกรรมการวิสามัญ ได้เชิญบุคคลจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ (ตำแหน่งและสังกัดขณะนั้น) มาชี้แจงแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ ดังนี้

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กองตำรวจน้ำ

๑. พล.ต.ต.ชาลี เกกะนันท์	ผู้บังคับการ
๒. พ.ต.อ.สุชาติ ศรีเพ็ญ	รองผู้บังคับการ
๓. พ.ต.ท.ยุทธนา สมจิตต์ชอบ	สารวัตรแผนก ๒ กองกำกับการ ๔
กองตำรวจน้ำ จังหวัดปัตตานี

กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๘

๑. พล.ต.ต.ประเสริฐ จันทร์อินทร์	ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๘
๒. พล.ต.ต.วรเวทย์ วินิตเนตยานนท์	ผู้บังคับการตำรวจภูธร
จังหวัดนราธิวาส

๓. พ.ต.อ.ปริญญา ขวัญยืน รองผู้บังคับการตำรวจภูธร
จังหวัดนราธิวาส
๔. พ.ต.อ.อนุรุต กฤษณะการะเกตุ รองผู้บังคับการตำรวจภูธร
จังหวัดนราธิวาส
๕. พ.ต.อ.นพดล เผือกโสมณ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอระแงะ

ตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา

๑. พล.ต.ต. สันฐาน ชยนนท์ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา
๒. พ.ต.อ. อนุวัตร กุลวิจิตร ผู้กำกับอำนาจการตำรวจภูธรภาค ๙
๓. พ.ต.ท. ศักดิ์สิทธิ์ มีแสง รองผู้กำกับการหัวหน้า สภ.ต. คลองแงะ

กองทะเบียนพล

๑. ว่าที่ พล.ต.ต.เดชณรงค์ สุทธิชาญบัญชา ผู้บังคับการกองทะเบียนพล
๒. พ.ต.อ.ชัยยง กীরติขจร รองผู้บังคับการกองทะเบียนพล
๓. ร.ต.อ.เอกมนต์ พรชูเกียรติ รองสารวัตรงาน ๕

กระทรวงกลาโหม

กองทัพภาคที่ ๔

๑. พล.ท.วิชัย บั้วรอด แม่ทัพภาคที่ ๔
๒. พ.อ.กนิษฐ์ หมั่นสวัสดิ์ รองเสนาธิการกองบัญชาการผสม
พตท. ๔๓
๓. พ.อ. อุดมชัย ธรรมสาโร รองผู้อำนวยการกองยุทธการ
กองทัพภาคที่ ๔
๔. พ.อ. ชรินทร์ อมรแก้ว รองผู้อำนวยการกองข่าว กองทัพภาคที่ ๔

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมประมง

๑. นายสมปอง หิรัญวัฒน์ รองอธิบดี
๒. นายสมชาติ สุขวงศ์ ผู้ตรวจราชการเขต ๑๒
๓. นายประเทศ ซอรัักษ์ หัวหน้าฝ่ายบริหารและจัดการทรัพยากร
ประมงกองอนุรักษ์ทรัพยากรประมง
๔. นายพิศ นพรัตน์ หัวหน้าฝ่ายอนุรักษ์
สำนักงานประมงจังหวัดปัตตานี
๕. นายวรรณเกียรติ ทับทิมแสง นักวิชาการประมง ๘

กรมป่าไม้

๑. นายจักรกริช วิศิษฐ์พาณิชย์ เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ ๘

๒. นายชัยณรงค์ จันทรศาลทูล นักวิชาการป่าไม้ ๗

กระทรวงมหาดไทย

นายศิวัช แสงมณี รองปลัดกระทรวงมหาดไทย

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

๑. นายบัญญัติ จันทน์เสนาะ	ผู้อำนวยการ
๒. พล.ท อัครเดช ม่วงอ่อน	รองผู้อำนวยการ ฝ่ายทหาร
๓. นายขวัญชัย วงศ์นิติกร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
๔. นายสมศักดิ์ คณาดี	หัวหน้างานพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ส่วนประสานราชการ สำนักประสานงาน
มวลชน

ส่วนประสานการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้แบบบูรณาการ

นายวิทยา พานิชพงศ์ ผู้อำนวยการส่วนประสานการบริหารจังหวัด
ชายแดนภาคใต้แบบบูรณาการ

ศูนย์ดำรงธรรม

นายเดชศักดิ์ อังกลมเกลียว ผู้อำนวยการศูนย์ดำรงธรรม

กระทรวงศึกษาธิการ

๑. นางจรรยาพร ธรณินทร์	รองปลัดกระทรวง
๒. นายอภิชัย กูลชา	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘
๓. นายเฉลิมชัย สุวรรณรัตน์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๖

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

๑. นางพรนิตา ทองชุม	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านตันหยงลูโล๊ะ
๒. นายสมชาย ปิติสาคร	อาจารย์โรงเรียนบ้านตันหยงลูโล๊ะ
๓. นางดวงใจ แวธานี	อาจารย์โรงเรียนบ้านตันหยงลูโล๊ะ

กรมสามัญศึกษา

อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

๑. นายสาริต สันนะกิจ	ผู้อำนวยการ
๒. นางพรภินันท์ สันนะกิจ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
๓. นายสิทธิพร เลอะหนับ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
๔. นายสิทธิพร ศรีสง่า	นายกสมาคมนักเรียนเก่า
๕. นายเกียรติศักดิ์ หมัดชา	เลขาธิการสมาคมนักเรียนเก่า

กระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

๑. นายมานิตย์ อรุณากูร	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ด้านระบาดวิทยา
ของวัตถุเสพติด
๒. นายพงศธร วิทย์พิบูลย์	ผู้อำนวยการกองควบคุมวัตถุเสพติด
๓. นายวชิระ อ่ำพันธ์	เภสัชกร ๗ วช. กองควบคุมวัตถุเสพติด

ทบวงมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

นายจිරพันธ์ เดมะ	รองคณบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
และบริการวิชาการ
คณะศึกษาศาสตร์ |
|------------------|---|

การรถไฟแห่งประเทศไทย

๑. นายนิยม เตียววิไล	รองผู้อำนวยการปฏิบัติการ ๑
๒. นายสมนึก ฤาชา	ผู้อำนวยการฝ่ายการเดินรถ
๓. นายจรัสพันธ์ วัชรโรทัย	หัวหน้ากองจัดการเดินรถเขต ๓
๔. นายทงศักดิ์ พงษ์ประเสริฐ	สารวัตรงานเดินรถ แขวงหาดใหญ่
๕. นายคำนวน ทองนาค	หัวหน้ากองโดยสาร
๖. นายพงษ์นรินทร์ หนูนุ่มนวล	พนักงานขบวนรถ

๖. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการการวิสามัญฯ ขอเสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่อง ปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการวิสามัญฯ ตามรายงานแนบท้ายนี้ เพื่อให้วุฒิสภาพิจารณา ทั้งนี้ หากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการวิสามัญฯ แล้ว ขอได้โปรดแจ้งไปยังรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนต่อไป

(นายบุญญา หลีเหลด)

เลขานุการคณะกรรมการการวิสามัญฯ

สารบัญ

	หน้า
บทนำ ประวัติความเป็นมาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ สภาพทั่วไปของ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้	๑ ๘
- จังหวัดสตูล	๙
- จังหวัดยะลา	๑๙
- จังหวัดสงขลา	๒๘
- จังหวัดปัตตานี	๓๗
- จังหวัดนราธิวาส	๔๖
บทที่ ๑ ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๕๕
บทที่ ๒ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่ดิน และทรัพยากร	๖๗
บทที่ ๓ ปัญหาความมั่นคง	๗๕
บทที่ ๔ ปัญหาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๑๑๕
บทที่ ๕ ปัญหาเศรษฐกิจ	๑๒๗
บทที่ ๖ ปัญหาการบริหารราชการ	๑๓๗
บทที่ ๗ ปัญหายาเสพติด	๑๔๗
ภาคผนวก ๑ ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	
- ปัญหาอาชญากรรมเปรียบเทียบกับจังหวัดพัทลุงและตรัง ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ – สิงหาคม ๒๕๔๗	(๑)
- สถิติการจับกุม และจำนวนผู้ต้องหาเกี่ยวกับยาเสพติด	(๕)
- กำลังพลเจ้าหน้าที่ตำรวจ และสวัสดิการ	(๖)

ภาคผนวก ๒ รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน

- รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ จังหวัดนราธิวาส
วันที่ ๑๖ - ๑๗ กันยายน ๒๕๕๔ (๑๑)
- รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ จังหวัดปัตตานี
วันที่ ๒๑ - ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๔ (๑๗)
- รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ จังหวัดยะลา
วันที่ ๑๑ - ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ (๒๓)
- รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ จังหวัดสงขลา
วันที่ ๑๐ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕ (๓๑)
- รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ จังหวัดสตูล
วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ (๔๒)
- รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ จังหวัดนราธิวาส
วันที่ ๒๖ - ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ (๕๐)
- รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ จังหวัดสงขลา
วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ (๖๑)

ภาคผนวก ๓ การพิจารณาเรื่องร้องเรียน

๑. เรื่อง กำหนดตำบลแหลมโพธิ์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
รुकล้ำพื้นที่บริเวณอ่าวบางปู (๖๗)
๒. เรื่อง การทุจริตโครงการขุดเจาะบาดาล (๗๐)
๓. เรื่อง การจัดกิจกรรมในสถานศึกษา (๗๑)
๔. เรื่อง พนักงานตรวจตัว ของการรถไฟแห่งประเทศไทย
ทำร้ายร่างกายผู้โดยสาร (๗๒)
๕. เรื่อง การปฏิบัติงานของด่านตรวจยะหริ่งจังหวัดปัตตานี (๗๕)
๖. เรื่อง เจ้าหน้าที่ตำรวจถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบ (๗๖)

๗. เรื่อง การจับกุมผู้ต้องหา ๒ ราย โดยไม่ได้รับความเป็นธรรม (๘๑)
๘. เรื่อง ผู้บริหารโรงเรียนบ้านปากบาง หมู่ที่ ๔ ตำบลสะกอม (๘๕)
อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ฝ่าฝืนกฎระเบียบ
ว่าด้วยการบริหารชุมชนขององค์กรมัสยิดในจังหวัดสงขลา
พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อที่ ๑๘ หมวดที่ ๓ การสังคมและระเบียบ
ว่าด้วยการบริหารชุมชน (हुกมปากัด) ขององค์กรมัสยิดสอลา
หุดดีน พุทธศักราช ๒๕๔๒ ข้อที่ ๑
๙. เรื่อง อาจารย์ใหญ่โรงเรียน บ้านตันหยงลูโล๊ะ อำเภอเมือง (๘๘)
จังหวัดปัตตานี ใช้วาจาไม่สุภาพกับนักเรียน
ซึ่งมีผลกระทบต่อศาสนาอิสลาม

ภาคผนวก ๔

- หนังสือขอเสนอญัตติเพื่อขอตั้งกรรมการวิสามัญ (๙๕)
ศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้

บทนำ

ประวัติความเป็นมาของจังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัดชายแดนภาคใต้ปัจจุบันนี้ประกอบด้วย ๕ จังหวัด คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล^๑ ทั้งนี้ จากการศึกษาทางประวัติศาสตร์ พบว่าดินแดนจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส ซึ่งรวมถึงบางส่วนของจังหวัดสงขลาด้วยนั้น เคยรวมเป็นดินแดนเดียวกัน คือ เมืองปัตตานี ซึ่งประมาณศตวรรษที่ ๗ ลอเรนซ์ ฟีบริกส์ ได้ค้นพบว่า ดินแดนที่รวม ๔ จังหวัดดังกล่าว (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา) ในปี ค.ศ. ๖๐๖ - ๖๐๗ (พ.ศ. ๑๑๔๙ - ๑๑๕๐) มีชื่อว่าอาณาจักรชิตู เป็นเมืองขึ้นของอาณาจักรฟูนาน ประชาชนสืบเชื้อสายจากแหล่งเดียวกันกับฟูนาน อย่างไรก็ตามก็ยังมีหลักฐานอีกอันหนึ่งในคริสต์ศตวรรษที่ ๕ ที่แสดงว่าเมื่ออาณาจักรฟูนานเข้มแข็งก็ได้มีการเข้าไปรุกรานอาณาจักรอื่น ๆ ในคาบสมุทรมลายูซึ่งในตอนนั้นมีอยู่ ๑๐ อาณาจักร โดยมีอาณาจักรหนึ่งนามว่า “ลังกาสุกะ” ซึ่งศาสตราจารย์ ยอร์ช เซเดส์เชื่อว่า คือราชอาณาจักรลังกาสุกะ เชื่อกันว่าเป็นเมืองตะกั่วป่าในปัจจุบันนี้แต่ในสมัยนั้น ไม่ปรากฏชื่อปัตตานี และเมืองอื่น ๆ ในดินแดนใกล้เคียงอยู่ในเอกสารใด ๆ

ระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ ๗ - ๑๓ อาณาจักรศรีวิชัยได้ขยายอาณาเขตออกไปเหนือคาบสมุทรมลายู ต่อมาเมื่ออาณาจักรศรีวิชัยเสื่อมลงอาณาจักรอื่น ๆ เริ่มเกิดขึ้นในช่วงนี้คาบสมุทรมลายูถูกรับครอบครองโดยราชอาณาจักรที่เกิดขึ้นใหม่ และในตอนนี้องค์ได้ปรากฏชื่อ “ปัตตานี” ขึ้นในแผ่นดินที่คิดว่ามีชื่อว่า “ลังกาสุกะ” ซึ่งในประวัติศาสตร์จีนระบุว่าลังกาสุกะ ตั้งขึ้นในปลายคริสต์ศตวรรษที่ ๑ ทั้งนี้ ก่อนคริสต์ศตวรรษที่ ๑๕ ปัตตานีรู้จักกันในนามของลังกาสุกะ เป็นอาณาจักรมลายูแห่งแรกที่รุ่งเรืองมาก บันทึกของชาวจีนและอาหรับหลายคนระบุว่าลังกาสุกะตั้งอยู่ทางฝั่งทะเลด้านตะวันออกของแหลมมลายู คือที่ปัตตานี หลังจากนั้นชื่อลังกาสุกะได้หายไปจากประวัติศาสตร์และในราวศตวรรษที่ ๑๕ แห่งคริสตกาล (พ.ศ. ๒๐๒๔) ชื่อปัตตานีก็เริ่มปรากฏขึ้นอีกครั้ง

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้กล่าวอ้างว่าปัตตานี เป็นอาณาจักรโบราณที่รวมเอาอาณาเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และบางส่วนของจังหวัดสงขลาในปัจจุบันเอาไว้ด้วยกันและบางสมัยก็ครอบคลุมไปถึงรัฐกลันตันและตรังกานู ปัจจุบันนี้อยู่ในประเทศมาเลเซียด้วย

^๑ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๕๖/๒๕๑๕ เรื่องการปรับปรุงการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้หน้า ๑ หัวข้อที่ ๒ จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายความว่าจังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล

วันเริ่มต้นที่แท้จริงของปัตตานีนั้นไม่พบหลักฐานแน่ชัด แต่ก็มีนิยามเกี่ยวกับปัตตานีอยู่หลายเรื่องเช่น เรื่องอิบรอฮิม ชยูกรี ได้เขียนไว้ในหนังสือว่ามีหมู่บ้านชาวประมงใกล้ทะเลแห่งหนึ่งได้พัฒนากลายเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางบกและทางทะเลจนกระทั่งกลายเป็นเมืองท่าที่มีคนมากมายไปในที่สุด กษัตริย์องค์หนึ่งนามว่าพยาตออันตารา ซึ่งปกครองเมืองโกตาบะเลย์ ได้ย้ายไปอยู่ที่เมืองท่าดังกล่าวนี้และตั้งชื่อให้ว่า "ปัตตานี" ปีแรกที่พยาตออันตาราพบเมืองท่านั้นคงจะเป็นประมาณปี ค.ศ. ๑๔๕๕ - ๑๕๐๐ (พ.ศ. ๑๙๙๘ - ๒๐๔๓) เพราะว่ามีนักมนุษยวิทยาอเมริกัน คือโรมัส เอ เฟรเซอร์ ได้เขียนเล่าไว้ในราวปี พ.ศ. ๑๙๕๐ - ๑๙๕๕ และ คี.เค.ไวยาด ได้สรุปความเป็นมาจากต้นฉบับที่เขียนในสิงคโปร์เมื่อ ค.ศ. ๑๙๓๙ (พ.ศ. ๒๓๘๒) และจากต้นฉบับอีกอันซึ่งเขียนเป็นภาษาไทยข้อมูลทั้งสามส่วนนี้มีความคล้ายคลึงกันมาก

หลังจากที่พยาตออันตารา ได้ย้ายเมืองหลวงมาที่ปัตตานีแล้วพระองค์ได้ตั้งราชวงศ์ปัตตานี (ราชวงศ์ในท้องถิ่น) ขึ้น ซึ่งมีกษัตริย์หลายพระองค์ กษัตริย์องค์สุดท้ายมีนามว่าราชากูนิง ปกครองปัตตานีระหว่าง ค.ศ. ๑๖๓๕ - ๑๖๘๘ (พ.ศ. ๒๑๗๘ - ๒๒๓๑) ราชวงศ์ต่อมาเป็นราชวงศ์นอกท้องถิ่นมาจากกลันตัน เพราะราชวงศ์ปัตตานีไม่มีทายาทดังนั้นราชาบากัล จึงได้รับเชิญให้มาปกครองปัตตานี ราชวงศ์นี้มีกษัตริย์ ๘ องค์ ปกครองอยู่เป็นเวลา ๔๑ ปี โดยกษัตริย์องค์สุดท้ายนามว่าราชาอลังยานุส ซึ่งปกครองระหว่าง ค.ศ. ๑๗๒๘ - ๑๗๖๙ (พ.ศ. ๒๒๗๑ - ๒๒๗๒) หลังจากนั้นก็ไม่มีการปกครองปัตตานีอีก ปัตตานีเริ่มประสบกับความปั่นป่วนทางการเมืองอยู่เป็นเวลานาน เนื่องจากเกิดการแย่งชิงอำนาจระหว่างข้าราชการชั้นสูง จนกระทั่งต่อมาอาณาจักรไทยได้แผ่ขยายอาณาเขตไปถึงปลายแหลมมลายู ปัตตานีจึงตกเป็นเมืองประเทศราชของไทย^๒ ซึ่งตามประวัติศาสตร์ได้กล่าวอ้างว่า เมืองปัตตานีตกเป็นเมืองประเทศราชของไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๓๑๐ ไทยเสียกรุงแก่พม่าปัตตานีจึงได้ประกาศตนเป็นอิสระ^๓ จนในปี พ.ศ. ๒๓๒๘ ในช่วงสมัยรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์พม่าได้ยกกองทัพเข้าตีไทยหลายทาง ทางตอนใต้ได้เสียแก่พม่าตั้งแต่ชุมพรลงไปแต่ต่อมาไทยรบชนะพม่าที่เข้าตีทางเมืองกาญจนบุรี ไทยก็ได้ยกทัพไปปราบพม่าที่เข้ามารุกรานทางภาคใต้จนถึงเมืองสงขลาปรากฏว่าเมืองปัตตานีก่อนการจลาจลไม่ยอมขึ้นแก่ไทย กองทัพไทยจึงเข้าตีเมืองปัตตานีและสามารถยึดเมืองได้แล้วกวาดต้อนผู้คนบางส่วนพร้อมยึดปืนใหญ่ "นางพระยาตานี"

^๒ อิมรอน มะลูลิม, ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลไทยกับมุสลิมในประเทศ: กรณีศึกษากลุ่มมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้, (กรุงเทพฯ: อิสลามิกอะเคเดมี, ๒๕๑๘), หน้า ๔๗ - ๕๐.

^๓ ปิยนาด บุนนาค, นโยบายการปกครองของรัฐบาลต่อชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. ๒๔๔๗ - ๒๕๑๖), (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๓๐.

มาไว้ที่กรุงเทพฯ ต่อมา พ.ศ. ๒๓๓๔ เจ้าเมืองปัตตานีก่อการกบฏยกทัพตีเมืองสงขลา เจ้าเมืองสงขลาตั้งรับ และเจ้าพระยานครศรีธรรมราชทราบข่าวได้ยกกำลังไปช่วยตีกองทัพปัตตานีแตก และยกทัพติดตามลงไปตีเมืองปัตตานี จับตัวรายาปัตตานีส่งกรุงเทพฯ และตั้งข้าราชการไทยไปเป็นเจ้าเมืองแทน ครั้นต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๒ พม่าคิดจะยกทัพมาตีไทยอีกและได้ส่งคนไปชักชวนหัวเมืองมลายูที่ขึ้นแก่ไทยก่อการกบฏแต่ไม่สำเร็จ เนื่องจากเจ้าเมืองเป็นคนไทย ทางราชการสมัยนั้นเห็นว่าถ้าจะรักษาเสถียรภาพของราชอาณาจักรด้านนี้ไว้ให้คงอยู่ก็จำเป็นจะต้องตัดทอนหัวเมืองสำคัญให้มีกำลังน้อยลงจึงโปรดเกล้าฯ ให้แบ่งเมืองปัตตานีออกเป็น ๗ หัวเมือง คือ

๑. เมืองปัตตานี
๒. เมืองยะลา
๓. เมืองยะหริ่ง
๔. เมืองระแงะ
๕. เมืองรามันห์
๖. เมืองสายบุรี
๗. เมืองหนองจิก

และทรงแต่งตั้งคนไทยบ้าง เชื้อสายเจ้านายเก่าที่สวามีภักดีบ้างให้เป็นพระยาเมืองและขึ้นกับเมืองสงขลา ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๓ ได้มีการแต่งตั้งผู้นำท้องถิ่นขึ้นปกครองเจ็ดหัวเมืองดังกล่าว และได้สถาปนาสุลต่านแห่งไทรบุรีมาเป็นเจ้าผู้ครองนคร พอมาถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้โปรดเกล้าฯ ให้จัดการปกครองหัวเมืองต่าง ๆ เป็นมณฑลเทศาภิบาลและบางเมืองให้จัดการปกครองเป็นบริเวณตั้งเชื้อสายเจ้านายเก่าเป็นผู้ครอบครองเมืองสำหรับเจ็ดหัวเมืองข้างต้นเรียกว่าบริเวณ เจ็ดหัวเมือง ขึ้นต่อข้าหลวงใหญ่มณฑลนครศรีธรรมราชและต่อมาได้โปรดเกล้าฯ ให้ยุบบางเมืองปรับใหม่คงเหลือ สี่หัวเมือง คือ

๑. เมืองปัตตานี ประกอบด้วย เมืองปัตตานีเดิม เมืองหนองจิก และเมืองยะหริ่ง
๒. เมืองยะลา ประกอบด้วย เมืองยะลาเดิม และเมืองรามันห์
๓. เมืองสายบุรี
๔. เมืองระแงะ ซึ่งต่อมาได้ย้ายที่ว่าการอำเภอเมืองระแงะไปอยู่ที่อำเภอบางนรา เมืองระแงะเดิม จึงเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นเมืองบางนรา^๔

การเปลี่ยนแปลงกลไกการปกครองดังกล่าว ทำให้เจ้าเมืองทั้งเจ็ดไม่พอใจจึงก่อการกบฏขึ้นแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ เจ้าผู้ครองเมืองระแงะ และปัตตานีถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งและถูกเนรเทศ^๕

^๔ สมาน รังสิโยกฤษณ์, การเข้าถึงประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้, วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัย (รัฐประศาสนศาสตร์, ๒๕๑๐), หน้า ๒๐-๒๑.

ภายหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ เมืองต่าง ๆ ของปัตตานีได้จัดการปกครองเป็นจังหวัดโดยแบ่งเป็น ๓ จังหวัดจนถึงปัจจุบันคือจังหวัดปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส^๖

สำหรับจังหวัดสตูล ตามประวัติศาสตร์เดิมคือส่วนหนึ่งของรัฐเคดาห์ (ไทรบุรี) ซึ่งมีประวัติความเป็นมา ดังนี้

๑. ในสมัยศรีวิชัย

ไทรบุรี (หรือเคดาห์) อยู่ภายใต้การปกครองของราชอาณาจักรศรีวิชัยมาตลอดเวลา อย่างไรก็ตามเมื่อฝรั่งเศสเข้ามาครอบครองมะละกา ไทรบุรีตกมาเป็นของไทยโดยตรง แต่ก่อนนี้ประชาชนชาวไทรบุรีนับถือพุทธ ศาสนาอิสลามเพิ่งเข้ามาสู่ไทรบุรีในระยะหลังคือในราชสมัยของพระเจ้าทรงธรรมแห่งอยุธยา ในระหว่างสมัยสุโขทัยและอยุธยานั้น ไทรบุรีอยู่ภายใต้การปกครองของราชอาณาจักรไทย แต่เมื่อไทยพ่ายแพ้แก่พม่า ใน พ.ศ. ๒๓๑๐ ไทรบุรีก็ฉวยโอกาสประกาศตนเป็นเอกราชและเป็นอยู่เช่นนั้นตลอดสมัยธนบุรี

๒. ในสมัยรัตนโกสินทร์

ในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ (พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก) หลังจากกองทัพไทยได้ขับไล่พม่าออกไปแล้ว ปัตตานีก็ถูกปราบปราม รัฐอื่น ๆ คือ ไทรบุรี กลันตัน และตรังกานู ก็หวาดกลัวอำนาจของไทย ดังนั้นสุลต่านของรัฐเหล่านี้จึงยอมเป็นเมืองขึ้นของไทย ฉะนั้นไทรบุรีจึงได้ตกมาเป็นของไทยอีกครั้งหนึ่ง

ใน พ.ศ. ๒๓๗๖ รัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๓ เจ้าพระยาไทรบุรีซึ่งมีนามว่า บังการุนไปเข้าข้างพม่า คิดจะมาตีไทย กษัตริย์ไทยจึงส่งกองทัพไปปราบไทรบุรี และส่งข้าราชการไทยไปปกครองไทรบุรี นับเป็นครั้งแรกที่มีการส่งข้าราชการไทยปกครองไทรบุรีโดยตรง ในตอนนั้นไทรบุรีถูกส่งให้อยู่ใต้การควบคุมดูแลของนครศรีธรรมราช การส่งข้าราชการไทยไปปกครองไทรบุรีก่อให้เกิดความไม่พอใจของพระยาไทรบุรีผู้ปกครองเดิมจึงคิดกบฏ พระยาไทรบุรีได้ส่งเสริมให้มีการกบฏขึ้นถึง ๓ ครั้ง ในรัชสมัยของรัชกาลที่ ๓ ในพ.ศ. ๒๓๗๔ ทวนกูเดน หลานชายของพระยาไทรบุรีทำการกบฏได้สำเร็จ แต่ทว่าเพียงในระยะสั้น ๆ เท่านั้น เขาก็ยึดเมืองไทรบุรีได้ แต่เจ้าเมืองก็สามารถเอาชนะทวนกูเดนได้อย่างง่ายดาย สาเหตุที่เจ้าพระยานครศรีธรรมราชสามารถปราบปรามกบฏไทรบุรีได้อย่างง่ายดายก็คือ นายโรบิต อิบเบตสันเจ้าเมืองของปีนังได้ทำสนธิสัญญาเบอร์เนย์ (Burney Treaty) ที่มีอยู่ระหว่างไทยกับอังกฤษ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๙ ซึ่งส่วนหนึ่งกล่าวว่าอังกฤษจะพาตัวเจ้าพระยาไทรบุรีไปอยู่ที่อื่นเพื่อจะได้ไม่มารบกวนไทย

^๕ ปิยนาด นูนนาค, เล่มเดิม (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๑๑.

^๖ สมาน รังสิโยภฤกษ์, เล่มเดิม, (รัฐประศาสนศาสตร์, ๒๕๑๐), หน้า ๒๓.

อังกฤษได้ส่งเรือจากปีนังไปปิดกั้นแม่น้ำไทรบุรี และสั่งห้ามผู้คนของตนมิให้ช่วยพวกกบฏ ดังนั้น กลุ่มกบฏจึงขาดกำลังคนและเสบียงอาหารจึงถูกปราบปรามในระยะเวลาสั้น ๆ

พระมหากษัตริย์ไทยรู้สึกว่าจะไว้วางใจความสามารถของข้าราชการไทยได้ยาก ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันเหตุภัย พระองค์จึงทรงสั่งให้แยกไทรบุรีออกเป็นสี่หัวเมือง คือ กะบังปาสู เบอร์ลิส สตูล และไทรบุรี ไทยมุสลิมซึ่งจงรักภักดีต่อรัฐบาลไทยได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าเมืองของแต่ละเมืองนั้น แต่ละเมืองปกครองตัวเองแต่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของเมือง นครศรีธรรมราช เจ้าเมืองคนเก่า (พระยาอภัย ภูเบศร์) ได้ถูกย้ายไปปกครองเมืองพังงา

ต่อมาใน พ.ศ. ๒๓๘๔ เจ้าเมืองไทรบุรีคนก่อนนั้นแก่ชราลง จึงต้องการขอภัยโทษจากพระเจ้าแผ่นดินไทยและต้องการกลับเข้ารับราชการอีก จึงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าเมืองไทรบุรี และสิ้นชีวิตใน พ.ศ. ๒๓๙๑ ในระหว่างที่มาเป็นเจ้าเมืองครั้งหลังนี้เมืองไทรบุรีมีความสงบตลอดรัชกาลพระรามาธิบดีที่ ๓ และที่ ๔

ใน พ.ศ. ๒๓๙๒ ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญในการบริหารประเทศ (ในรัชสมัยพระรามาธิบดีที่ ๔) คือ กษัตริย์ได้อนุญาตให้เมืองกะบังปาสูรวมกับไทรบุรีได้

ใน พ.ศ. ๒๔๑๕ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๕ ได้ทรงสั่งให้ไทรบุรีขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ แทนที่จะขึ้นต่อนครศรีธรรมราช ใน พ.ศ. ๒๔๔๐ กษัตริย์ไทยได้จัดตั้งระบบ “เทศาภิบาล” ขึ้น ดังที่ไดกล่าวไว้ในประวัติศาสตร์เมืองปัตตานีแล้ว ดังนั้นจึงมีการจัดตั้งมณฑลไทรบุรีขึ้น ซึ่งรวมเอาสตูลเข้าไว้กับไทรบุรี อับดุลฮามิดได้รับการแต่งตั้งให้เป็นข้าหลวงของมณฑลไทรบุรี โดยมีศเป็น “เจ้าพระยาฤทธิสงครามรามภักดีศรีสุลต่านมะหะหมัดรัตนบุรีนทรา”

ใน พ.ศ. ๒๔๕๒ ได้มีการทำสัญญาข้อตกลงระหว่างไทยกับอังกฤษเกี่ยวกับชายแดน ซึ่งเป็นผลให้ไทยเสียเมืองไทรบุรีและเบอร์ลิสให้แก่อังกฤษเหลืออยู่แต่สตูลเท่านั้นที่ยังเป็นของไทย ดังนั้นกระทรวงมหาดไทยจึงรวมสตูลเข้าไว้ในมณฑลภูเก็ต เมื่อทางหลวงสายกันเนียง – สตูลสร้างสำเร็จในปี พ.ศ. ๒๔๖๘ สตูลจึงถูกย้ายจากมณฑลภูเก็ตไปรวมอยู่ในมณฑลนครศรีธรรมราช เพราะการไปมาระหว่างสตูลกับภูเก็ตไม่สะดวกเท่าที่ควร

ในที่สุด เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ หลังจากเปลี่ยนระบอบการปกครองของประเทศแล้ว สตูลก็เป็นจังหวัดที่ขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลาง เหมือนกับจังหวัดอื่น ๆ มาจนทุกวันนี้^๑

ปัจจุบันแนวคิดหรือทัศนะของนักประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจะให้ภาพประวัติศาสตร์ปัตตานีว่าเป็นประวัติศาสตร์การต่อสู้เพื่อเอกราช และมีความภูมิใจในประวัติศาสตร์ปัตตานี ส่งผลให้มีความคิดในการต่อต้านอำนาจของรัฐจากส่วนกลาง เพราะทำไปเนื่องจากเพื่อต้องการรักษาความเป็นอิสระ เอกลักษณ์ประวัติศาสตร์ ศาสนา วัฒนธรรม และชาติพันธุ์ของตนเอง” ดังนั้น คนไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความแตกต่างกับคนไทยทั่วไป ดังนี้

^๑ อิมรอน มะลูลีม, เล่มเดิม, (กรุงเทพฯ: อีสลามิกอะเคเดมี, ๒๕๓๘), หน้า ๕๗ – ๕๘.

ก. ศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นับถือศาสนาอิสลาม

ข. ภาษา คนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้พูดภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน ส่วนมากจะพูดภาษาไทยไม่ได้ แต่ปัจจุบันเมื่อการศึกษาเจริญขึ้น คนไทยมุสลิมก็สามารถเข้าใจภาษาไทยมากขึ้น

ค. ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม เนื่องจากศาสนาได้เป็นเครื่องกำหนดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอยู่เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะคนไทยมุสลิมถือว่าศาสนาอิสลามเป็นวิถีดำเนินชีวิต ดังนั้น ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมต่าง ๆ ของมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงใกล้เคียงกับคนมาเลเซียมากกว่าที่จะใกล้เคียงกับคนไทยโดยทั่วไป

ง. การศึกษา การศึกษาของคนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับคนไทยส่วนอื่นของประเทศ ทั้งนี้สมัยก่อนประชาชนไม่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนหนังสือไทยโดยบางส่วนเชื่อว่าการเรียนหนังสือไทยเป็นบาป จึงนิยมให้บุตรหลานเรียนเฉพาะด้านศาสนาอย่างเดียว ปัจจุบันเริ่มมีความเข้าใจ และได้ส่งบุตรหลานเรียนวิชาการต่าง ๆ มากขึ้น

สภาพทางการเมือง การปกครอง

ก. เชื้อชาติ จากความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ และความแตกต่างทางสังคมกับคนไทยโดยทั่วไปจึงยังคงมีคนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้บางส่วนที่ยังไม่อาจรับสภาพโดยสนิทใจว่าเป็นคนไทย

ข. อิทธิพลจากภายนอกประเทศ โดยเหตุผลเดียวกันในข้อ ก. ทำให้มีบุคคลบางส่วนคิดจะแบ่งแยกการปกครองดินแดนจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ออกเป็นรัฐอิสระหรือนำไปรวมกับประเทศมาเลเซีย ผู้ที่มีความคิดเช่นนี้ ในระดับผู้นำได้ออกไปดำเนินการในต่างประเทศโดยพยายามทำให้ต่างประเทศทราบว่าคนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้คือคนมลายูที่อยู่ในปกครองของไทย และพยายามที่จะหาทางแทรกแซงทางการเมืองการปกครองอยู่เสมอ

ค. เพื่อบรรลุเป้าหมายเรื่องการแบ่งแยกดินแดนและเป็นที่เชื่อถือของต่างประเทศกลุ่มผู้ก่อการก็ได้จัดตั้งกองกำลังขึ้นเพื่อทำการต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ การดำเนินการทั้งในด้านการต่างประเทศและภายในประเทศนี้ต่อมาได้มีการจัดตั้งขึ้นเป็นขบวนการต่าง ๆ หลายขบวนการ ซึ่งแต่เดิมทางราชการเรียกขบวนการเหล่านั้นว่า ขบวนการโจรแบ่งแยกดินแดน แต่ต่อมาได้เปลี่ยนเรียกชื่อใหม่ว่า ขบวนการโจรก่อการร้าย การดำเนินการของขบวนการต่าง ๆ ได้ดำเนินการมาเป็นเวลาหลายสิบปีแต่เดิมมีกองกำลังติดอาวุธจำนวนรวมกัน

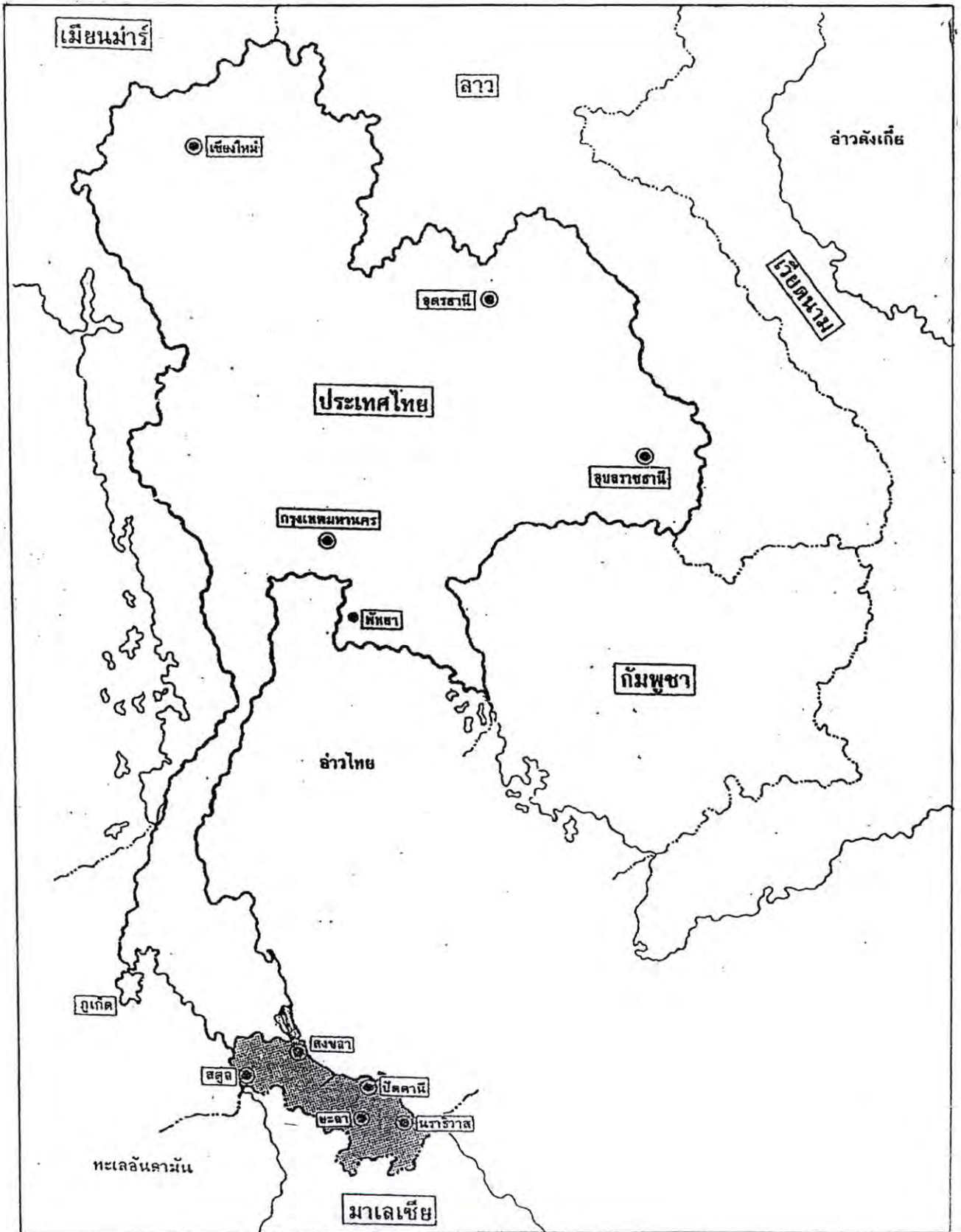
^๔ ปิยนาด บุนนาค, เล่มเดิม, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๒๕.

หลายร้อยคน แต่เมื่อเห็นว่าการดำเนินการไปสู่เป้าหมาย ค่อนข้างจะเลื่อนลอยประกอบกับทางราชการมีนโยบายให้ผู้เข้าร่วมขบวนการที่สำนึกผิดออกมาขอตัว และร่วมพัฒนาชาติไทย จึงได้มีการออกมาขอตัวจำนวนมาก คงเหลือกองกำลังอยู่ในปัจจุบันเพียงไม่กี่คนจึงแปรสภาพมาเป็นการหาผลประโยชน์เสียเองโดยการข่มขู่ กรรโชกทรัพย์ หรือเป็นเครื่องมือให้ กลุ่มอิทธิพลแสวงหาผลประโยชน์ก่อความรุนแรงขึ้นเป็นครั้งคราว เพื่อให้ทราบว่ากองกำลังยังมีอยู่หรือเพื่อผลประโยชน์บางอย่าง โดยแทบจะไม่มีเป้าหมายทางการเมืองการปกครองหลงเหลืออยู่

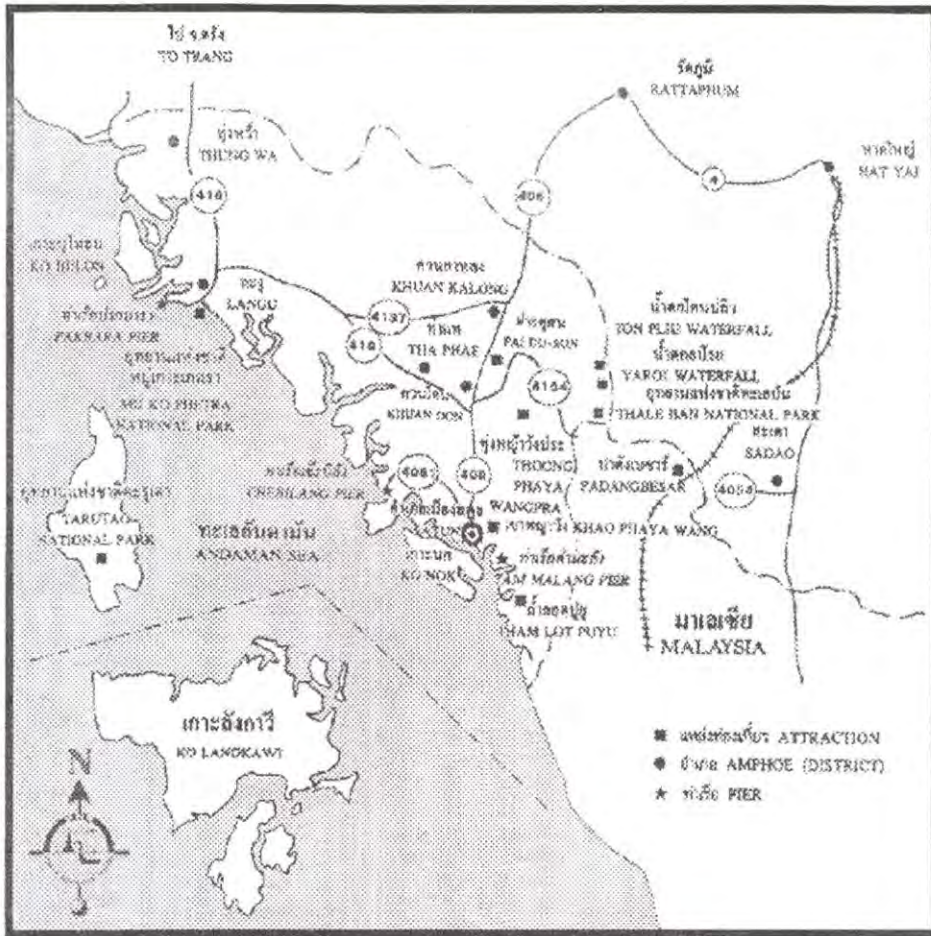
ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากประวัติศาสตร์ดังกล่าว บุคคลที่สืบเชื้อสายจากเจ้าเมืองปัตตานีจะต่อสู้เพื่อเอาดินแดนของตนคือฝ่ายไทยก็จะมองว่าเป็น “การกบฏ” หรือ “แข็งเมือง” จึงยกทัพมาปราบปรามขณะที่ชาวพื้นเมืองปัตตานีจะมองว่าการกระทำของตนเป็นการต่อสู้เพื่ออิสรภาพ หรือเอกราชเหตุการณ์เหล่านี้ดำเนินเรื่อยมาแม้ต่อมาได้เปลี่ยนฐานะมาเป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยก็ตาม^๕

^๕ปิยนาก บุนนาค, เล่มเดิม, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๓๕.

สภาพทั่วไปของ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

บริเวณที่ตั้งของ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

จังหวัดสตูล

จังหวัดสตูล เป็นจังหวัดสุดเขตแดนใต้ของประเทศไทย ด้านฝั่งทะเลอันดามัน ห่างจากกรุงเทพฯ ๘๗๓ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๔๗๘.๘๘๗ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑,๕๔๘,๓๖๑ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา อำเภอป่าบอน จังหวัดพัทลุง และอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	รัฐเปอร์ลิสและรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดียโดยมีเทือกเขาบรรทัดและสันการาคีรีเป็นเส้นกั้นอาณาเขตระหว่างจังหวัดสตูลกับจังหวัดอื่น ๆ และประเทศมาเลเซีย ^๑

^๑ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดสตูล, *บรรยายสรุปจังหวัดสตูล ปี ๒๕๔๒*, (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๑-๒.

ประชากร ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ รวมทั้งสิ้น ๒๗๓,๔๓๗ คน ชาย ๑๓๖,๖๗๒ คน หญิง ๑๓๖,๗๖๕ คน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น ๖๗,๑๗๘ ครัวเรือน

จำนวนประชากรและความหนาแน่นของประชากร ปี ๒๕๕๖ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	จำนวนหลังคา เรือน	ชาย	หญิง	รวม
เมืองสตูล	๘๘๑.๐๒	๒๕,๗๕๐	๔๙,๙๙๖	๕๐,๙๕๐	๑๐๐,๙๔๖
ละงู	๓๒๓.๖๗	๑๔,๘๖๗	๓๑,๓๗๙	๓๑,๖๔๔	๖๓,๐๒๓
ควนกาหลง	๓๙๕.๐๐	๗,๕๔๑	๑๔,๘๓๔	๑๔,๓๖๘	๒๙,๒๐๒
ท่าแพ	๑๙๗.๒๕	๕,๗๓๖	๑๒,๒๓๔	๑๒,๒๑๐	๒๔,๔๔๔
ควนโดน	๑๙๙.๐๐	๕,๐๐๔	๑๐,๙๕๓	๑๑,๐๙๓	๒๒,๐๔๖
ทุ่งหว้า	๒๕๘.๐๓	๔,๗๓๖	๑๐,๐๕๒	๙,๗๔๘	๑๙,๘๐๐
กิ่ง อ.มะนัง	๒๒๕.๐๐	๓,๕๔๔	๗,๒๒๔	๖,๗๕๒	๑๓,๙๗๖
รวม	๒๔๗๘.๙๗	๖๗,๑๗๘	๑๓๖,๖๗๒	๑๓๖,๗๖๕	๒๗๓,๔๓๗

ที่มา : ศูนย์ประมวลผลการทะเบียนภาค ๙ (จังหวัดสงขลา) ที่ทำการปกครองจังหวัดสตูล

๑. การบริหารราชการ

จังหวัดสตูล มีรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน ๓ รูปแบบ คือ

๑) การบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วยส่วนราชการสังกัดส่วนกลาง ซึ่งตั้งหน่วยงานในพื้นที่จังหวัด จำนวน ๕๙ หน่วยงาน สังกัดกระทรวงมหาดไทย ๔ หน่วยงาน หน่วยงาน สังกัดกระทรวง ทบวง กรม อื่น ๆ จำนวน ๔๕ หน่วยงาน และหน่วยงานอิสระ จำนวน ๑๐ หน่วยงาน

๒) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค จัดรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการ ออกเป็น ๒ ระดับ คือ

- ระดับจังหวัดประกอบด้วย ส่วนราชการประจำจังหวัด จำนวน ๓๐ หน่วยงาน สังกัด กระทรวงมหาดไทย ๕ หน่วยงาน และสังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ อีก ๒๕ หน่วยงาน

- ระดับอำเภอประกอบด้วย ๖ อำเภอ ๑ กิ่งอำเภอ ๓๖ ตำบล ๒๗๔ หมู่บ้าน

๓) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๓๔ แห่ง และสภาตำบล ๑ แห่ง^๒

^๒ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดสตูล, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๗-๘ .

๒. การปกครอง

การแบ่งเขตการปกครอง

การแบ่งเขตการปกครองแบ่งออกเป็น ๖ อำเภอ ๑ กิ่งอำเภอ ๓๖ ตำบล ๒๗๔ หมู่บ้าน ๖ เทศบาล (๑ เทศบาลเมือง ๕ เทศบาลตำบล) ๓๔ อบต. และ ๑ สภาตำบล คือ (สภาตำบลวังประจัน)

ตารางแสดงการแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	อบต.	สภาตำบล
เมืองสตูล	๑๒	๖๗	๑	๒	๑๑	-
ควนโดน	๔	๓๑	-	๑	๓	๑
ควนกาหลง	๓	๓๒	-	-	๓	-
ทุ่งหว้า	๕	๓๕	-	๑	๕	-
ละงู	๖	๖๑	-	๑	๖	-
ท่าแพ	๔	๓๐	-	-	๔	-
กิ่งอ.มะนัง	๒	๑๘	-	-	๒	-
รวม	๓๖	๒๗๔	๑	๕	๓๔	๑

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสตูล

๓. เศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสตูล ในปี ๒๕๔๔ มูลค่า ๑๗,๒๓๘ ล้านบาท เป็นอันดับที่ ๑๗ ของประเทศ และอันดับที่ ๓ ของภาคใต้ (ภูเก็ต ระนอง สตูล สงขลา)

รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาการเกษตรมากที่สุด ร้อยละ ๕๙.๗๒ รองลงมาเป็นสาขาการค้าส่งและค้าปลีก ร้อยละ ๑๑.๑๖ และสาขาบริการร้อยละ ๘.๓๕ ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว ๖๕,๕๔๓ บาท ต่อปี (เพิ่มขึ้น ๑,๒๓๓ บาท จาก ๖๔,๓๑๐ บาท ในปี ๒๕๔๓) หรือร้อยละ ๑.๙

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด จำแนกตามสาขาการผลิต ปี ๒๕๕๔

สาขา	มูลค่า	ร้อยละ
การเกษตร	๑๐,๒๙๕	๕๙.๗๒
การค้าส่งและค้าปลีก	๑,๙๒๔	๑๑.๑๖
การบริการ	๑,๔๕๑	๘.๓๕
การบริหารและป้องกันประเทศ	๑,๐๐๑	๕.๘๑
อุตสาหกรรม	๙๐๔	๕.๒๐
การคมนาคมและขนส่ง	๔๐๓	๒.๓๔
การก่อสร้าง	๓๙๗	๒.๓๐
อื่น ๆ	๘๗๓	๕.๑๒
รวม	๑๗,๒๓๘	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดสตูล

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสตูล ซึ่งมีการเพาะปลูกมาก ๓ ชนิด ได้แก่
ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และข้าวนาปี

ปริมาณมูลค่าการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดสตูล ปี ๒๕๔๑ - ๒๕๕๖

รายการ	ยางพารา		ปาล์มน้ำมัน		ข้าวนาปี	
	เนื้อที่เพาะ ปลูก (ไร่)	ปริมาณ ผลผลิต (ตัน)	เนื้อที่เพาะ ปลูก (ไร่)	ปริมาณ ผลผลิต (ตัน)	เนื้อที่ เพาะ ปลูก (ไร่)	ปริมาณ ผลผลิต (ตัน)
๒๕๔๑	๒๔๖,๙๓๗	๔๐,๑๐๕	๖๐,๐๕๖	๑๒๖,๗๗๘	๙๓,๑๒๕	๓๔,๖๔๘
๒๕๔๒	๒๐๕,๙๔๑	๔๐,๙๘๒	๖๐,๐๕๖	๑๒๖,๗๗๘	๙๓,๑๒๕	๓๔,๖๔๘
๒๕๔๓	๒๐๙,๐๑๙	๕๑,๔๑๙	๖๔,๓๘๓	๑๕๑,๔๙๓	๙๗,๘๕๐	๓๑,๗๙๘
๒๕๔๔	๒๐๙,๗๓๒	๕๒,๒๒๓	๖๙,๓๐๘	๑๗๑,๑๒๑	๘๙,๖๔๔	๒๗,๓๓๓
๒๕๔๕	๒๐๖,๑๐๑	๕๑,๙๓๗	๗๒,๐๒๗	๑๕๘,๔๕๙	๘๘,๔๔๘	๒๘,๒๑๒
๒๕๔๖	๓๕๐,๘๑๑	๖๘,๒๔๑.๔	๑๐๓,๖๓๐.๒๐	๒๐๘,๙๐๘.๑๐	๙๗,๒๕๖	๔๐,๖๓๘.๓๔

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๒๒ จังหวัดสงขลา สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูล

การปลูกล้วย

มูลค่าผลผลิตจากการเลี้ยงสัตว์ ปี ๒๕๕๖

ชนิด	จำนวน/ปริมาณ (ตัว)	ราคาเฉลี่ยต่อหน่วย (บาท)	รวม (บาท)
โค	๑๙,๕๔๒	๑๓,๐๐๐	๒๕๕,๐๕๖,๐๐๐
กระบือ	๙๓๖	๑๕,๐๐๐	๑๔,๐๔๐,๐๐๐
สุกร	๘,๓๗๒	๔,๐๐๐	๓๓,๔๘๘,๐๐๐
แพะ	๑๒,๘๑๘	๒,๐๐๐	๒๕,๖๓๖,๐๐๐
เปิดไข่/เปิดเนื้อ/เปิดเทศ	๑๑,๑๓๙	๖๐	๖,๖๖๘,๓๔๐
ไก่ไข่	๑๔๓,๙๓๐	๒๕๐	๓๕,๔๘๒,๕๐๐
ไก่เนื้อ/ไก่พื้นเมือง	๓๔๖,๖๘๗	๖๐	๒๐,๘๐๐,๐๐๐
มูลค่ารวมทั้งสิ้น			๓๙๐,๖๖๒,๐๖๐

ที่มา : สำนักงานปลูกล้วยจังหวัดสตูล

การประมง

ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำจังหวัดสตูล ปี ๒๕๕๖

ปี พ.ศ.	ปลาน้ำจืด		ปลาทะเล		กุ้งทะเล	
	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	ปริมาณ (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
๒๕๕๑	๕๑๔.๓๓	๑๐.๒๙	๑๔๑,๑๙๙.๒๐	๒,๑๒๖.๑๖	๗,๒๘๙.๒๐	๑,๘๒๒.๓๐
๒๕๕๒	๗๐๔.๕๕	๑๔.๐๙	๑๓๓,๒๕๖.๘๐	๒,๑๓๒.๐๙	๔,๒๐๗.๑๑	๑,๑๕๖.๙๕
๒๕๕๓	๑๐๑.๙๕	๒.๓๙	๑๒๑,๔๔๕.๐๕	๑,๒๖๙.๗๘	๘,๑๖๐.๒๓	๑,๗๑๙.๘๘
๒๕๕๔	๑๓๖.๑๑	๒.๗๒	๑๒๐,๙๐๕.๐๘	๑,๒๕๙.๙๘	๗,๙๐๕	๑,๖๘๘.๙๙
๒๕๕๕	๑๒๓.๗๐	๒.๔๗	๑๒๒,๘๐๐	๑,๔๗๓.๖๐	๙,๓๐๔.๑๘	๒,๓๘๕.๐๓
๒๕๕๖	๑๐๔	๒.๐๘	๑๐๒,๔๔๓	๑,๕๓๖.๖๔	๔,๒๐๐	๘๔๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสตูล

การอุตสาหกรรม

จังหวัดสตูลมีโรงงานแยกตามประเภทอุตสาหกรรม (สำรวจปี ๒๕๔๗)ทั้งสิ้น ๒๓๑ โรงงาน
 คนงานรวม ๓, ๕๒๒ คน เป็นชาย ๑,๙๙๗ คน หญิง ๑,๕๒๕ คน ดังนี้

ประกอบกิจการ	จำนวน (โรง)	เงินลงทุน	ชาย	หญิง	รวม
๑. ทำน้ำแข็งเพื่อการประมง (ได้วันละ ๓๓๐ ชอง)	๑	๑๓,๘๐๐,๐๐๐	๑๐	-	๑๐
๒. โม่ย่อยหิน	๔	๑๘๒,๗๐๐,๐๐๐	๙๓	๑๓	๑๐๖
๓. ขุดตักดิน	๙	๑๐,๗๗๐,๐๐๐	๒๙	-	๒๙
๔. ดูดทราย(ในที่ดินกรรมสิทธิ์)	๑๑	๑๗,๓๒๕,๐๐๐	๔๐	-	๔๐
๕. ทำอาหารทะเลกระป๋อง	๑	๑๕๕,๐๐๐,๐๐๐	๑๕๗	๑,๐๘๘	๑,๒๔๕
๖. หีบน้ำมันปาล์ม	๔	๓๖๖,๔๐๔,๘๑๒	๑๑๗	๔๔	๑๖๑
๗. สีส้วมนิดแยกแกลบ แยกรำ	๘๑	๓๑,๑๕๐,๑๐๐	๙๑	-	๙๑
๘. สีส้วมกำลังสีสูงสุด ๒๐ เกวียน/วัน	๑	๗๗๐,๐๐๐	๒	-	๒
๙. ทำเส้นก๋วยเตี๋ยว	๑	๔๐๙,๖๐๐	-	๓	๓
๑๐. ทำน้ำแข็งได้วันละ ๑,๕๔๒ ชอง	๙	๑๑๙,๒๗๐,๐๐๐	๗๙	-	๗๙
๑๑. ทำปลาป่น	๒	๑๕,๑๐๐,๐๐๐	๖๔	-	๖๔
๑๒. แปรรูปไม้อัดน้ำยาและ อบไม้ยางพาราเพื่อจำหน่าย	๑๗	๑๑๙,๑๗๓,๐๐๐	๓๑๒	๑๓๗	๔๔๙
๑๓. ทำวงกบประตู หน้าต่าง จากไม้แปรรูป	๙	๙,๕๑๑,๐๐๐	๓๒	๑	๓๓
๑๔. การถนอมเนื้อไม้และ อบไม้	๑	๒๒,๐๐๐,๐๐๐	๒๔	๖	๓๐
๑๕. เเผาถ่านจากไม้โกงกาง	๑	๑,๖๑๐,๐๐๐	๑๐	-	๑๐
๑๖. ทำลึงไม้และเครื่องเรือน	๑	๕๙,๗๕๗	๑๘๙	-	๑๘๙
๑๗. พิมพ์สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	๑	๗๕๐,๐๐๐	๖	-	๖
๑๘. ปะยาง	๑	๑,๖๙๐,๐๐๐	๓	-	๓
๑๙. ทำยางแผ่น	๒	๘๔๐,๐๐๐	๗	๕	๑๒

หมวดอุตสาหกรรม	จำนวน (โรง)	เงินลงทุน	ชาย	หญิง	รวม
๒๐. ผลิตยางแท่งที่ท้ออาร์	๑๙	๑๑๗,๐๐๒,๕๕๘	๑๑๓	๙๐	๒๐๓
๒๑. ผลิตอิฐในการก่อสร้าง	๑	๕๑,๘๕๐,๐๐๐	๑๖๑	๕๒	๒๑๓
๒๒. ทำปูนขาว	๒	๑,๐๐๐,๐๐๐	๑๒	-	๑๒
๒๓. ทำคอนกรีตบล็อกและ ท่อคอนกรีต	๑๓	๑๔๔,๕๑๐,๐๐๐	๘๖	๑๓	๙๙
๒๔. ทำเครื่องใช้จากโลหะ เช่น น็อต สกรู บูช	๒	๙๘๐,๐๐๐	๙	-	๙
๒๕. กิ่งและเชื่อมโลหะต่าง ๆ	๗	๔๘,๓๙๒,๕๐๐	๒๒	-	๒๒
๒๖. ทำเหล็กตัด ประตุเหล็ก ยึด	๒	๒,๒๒๕,๐๐๐	๔	๑	๕
๒๗. ซ่อมเครื่องยนต์และ อุปกรณ์ของเครื่องยนต์	๑	๙๙๐,๐๐๐	๑๐	-	๑๐
๒๘. ต่อและเชื่อมเรือ	๔	๒๓,๘๑๕,๐๐๐	๔๑	๒	๔๓
๒๙. ปะยาง เปลี่ยนยานยนต์ เปลี่ยนน้ำมันเครื่อง	๑	๓,๐๐๐,๐๐๐	๕	-	๕
๓๐. บรรจุสินค้าในภาชนะ โดยไม่มีการผลิต	๑	๓๖๘,๐๐๐	๕	-	๕
๓๑. แบ่งบรรจุก๊าซหุงต้ม	๔	๑๔,๓๔๐,๐๐๐	๑๖	๑	๑๗
๓๒. ทำห้องเย็น (ขนาดความจุ ๒๒๖.๘ ตัน)	๕	๓๕๖,๕๐๐,๐๐๐	๑๓๙	๔๐	๑๗๙
๓๓. ซ่อมรถยนต์	๑๒	๙๗,๖๐๙,๐๐๐	๑๐๙	๒๙	๑๓๘
รวม	๒๓๑	๑,๙๒๐,๙๐๕, ๓๑๗	๑,๙๙๗	๑,๕๒๕	๓,๕๒๒

จำนวนโรงงานดังกล่าวสามารถจำแนกเป็นขนาดต่าง ๆ ตามเงินลงทุน ดังนี้

- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (เงินลงทุน > ๑๐๐ ล้านบาท) จำนวน ๔ โรงงาน
- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง (เงินลงทุน > ๑๐ ล้านบาท <= ๑๐๐ ล้านบาท) จำนวน ๓๑ โรงงาน
- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก (<= ๑๐ ล้านบาท) จำนวน ๑๑๕ โรงงาน
- โรงสีข้าวทั้งหมด จำนวน ๘๑ โรงงาน

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ ปี ๒๕๔๗

ที่มา : กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดสตูล

การค้าชายแดน

จังหวัดสตูล มีอาณาเขตติดต่อกับรัฐเปอร์ลิส และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย มีช่องทาง การค้าชายแดนเป็นจุดผ่านแดนถาวร จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ ด้านศุลกากรสตูล และด้านศุลกากรวังประจัน

สินค้าส่งออกที่สำคัญของจังหวัดสตูล ได้แก่สินค้าจำพวกวัสดุก่อสร้าง เช่น อิฐดินเผา กระเบื้องมุงหลังคา กระเบื้องปูพื้น หินแกรนิต สินค้าแปรรูปจากอุตสาหกรรมเกษตร เช่น ข้าว ถั่วลิสง อบกรอบ น้ำจิ้มไก่ น้ำพริกเผา น้ำปลา ปลากระตักตากแห้ง ปลาทูน่าแช่แข็ง และสินค้ากิจกรรม เช่น ผลไม้สด กุ้ง ส้ม สับปะรด แตงโม เป็นต้น

สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ สินค้าประเภทอุตสาหกรรมจำพวกเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ใช้ ในโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม โรงงานยางนอกรถยนต์ และสินค้าเกษตรกรรมจำพวกหอยแครงมีชีวิต (พันธุ์ลูกหอยแครง) ปลาทูน่าแช่แข็ง กะปิ เป็นต้น

ในปี ๒๕๔๖ มูลค่าการค้าชายแดน รวม ๒๘๓.๒๒ ล้านบาท แยกเป็นมูลค่าส่งออก ๑๓๔.๕๘ ล้านบาท และมูลค่านำเข้า ๑๔๘.๖๔ ล้านบาท อยู่ในภาวะขาดดุล^๗

ประเภทสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงสุด ๑๐ อันดับประจำปีงบประมาณ ๒๕๔๖

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	น้ำหนัก (ตัน)	มูลค่า (บาท)
๑.	สัตว์น้ำ/ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	๔,๓๑๑.๓๓๐	๔๐,๐๔๒,๗๐๐.๐๐
๒.	อิฐดินเผา	๔๘,๐๕๓.๐๐๐	๒๕,๓๑๓,๙๘๖.๕๘
๓.	ไม้ยางพารา ไม้วีเนียร์	๒,๑๓๙.๖๕๓	๒๒,๖๙๑,๓๙๒.๔๕
๔.	ยางพารา	๕๐๔.๐๐๐	๑๗,๙๙๖,๐๙๘.๒๖
๕.	วัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้าง	๘๕,๖๐๙.๗๖๖	๙,๑๕๐,๓๑๔.๙๑
๖.	เศษพลาสติก	๖๓๐.๘๙๐	๕,๘๖๘,๔๐๐.๐๐
๗.	ยางแท่ง	๑๑๗,๖๐๐.๐๐๐	๔,๕๙๖,๑๗๓.๑๕
๘.	เครื่องครัว เครื่องเรือน	๔.๕๐๒	๑,๐๓๕,๐๙๖.๓๖
๙.	ลูกไก่	๔๒.๐๕๐	๙๘๖,๑๐๐.๐๐
๑๐.	หอยหัวเล็ก	๑๔๔.๐๐๐	๙๘๔,๐๐๐.๐๐
๑๑.	อื่น ๆ	๓๓๔.๑๔๐	๕,๙๑๙,๘๓๓.๘๒
รวม		๒๕๙,๓๗๓.๓๓๑	๑๓๔,๕๘๔,๐๙๕.๕๓

ที่มา : ด้านศุลกากรสตูล

^๗ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดสตูล, แหล่งเดิม(ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๑๙.

ประเภทสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงสุด ๑๐ อันดับประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	น้ำหนัก (ตัน)	มูลค่า (บาท)
๑.	สัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ	๕,๗๒๔.๓๖๙	๖๑,๑๑๕,๖๕๗.๓๘
๒.	บอยเลอร์ที่ผลิตไอน้ำ	๒๑๙.๓๗๖	๒๑,๒๖๓,๖๓๔.๐๐
๓.	ผ้าโสร่งปาเต๊ะ เสื้อผ้า	๑๑,๙๖๙.๙๘๘	๑๙,๓๕๙,๐๑๐.๙๔
๔.	เครื่องจักรและอุปกรณ์	๒๒๓.๖๒๗	๑๘,๗๔๕,๐๒๔.๘๙
๕.	ปุ๋ย	๕๕๐.๐๐๐	๔,๕๓๘,๙๘๗.๓๖
๖.	เครื่องทำน้ำมันปาล์มให้บริสุทธิ์	๑๓,๑๓๔.๙๘๘	๔,๓๕๓,๗๘๒.๔๕
๗.	เรือและอุปกรณ์	๒๖๔.๔๐๐	๔,๒๘๑,๐๒๒.๒๐
๘.	แป้งสาลี	๓๑๓,๙๗๕	๓,๐๔๑,๑๐๕.๖๘
๙.	เครื่องยนต์สันดาปภายใน	๕.๕๐๘	๒,๗๗๔,๐๘๙.๕๙
๑๐.	ส่วนประกอบเครื่องยนต์เก่าใช้แล้ว	๓๑,๑๓๔.๑๐๐	๒,๕๖๙,๘๐๐.๘๒
๑๑.	อื่น ๆ	๑,๓๑๕.๔๖๒	๗,๕๙๗,๘๔๙.๓๙
รวม		๖๔,๘๕๕.๗๙๓	๑๔๙,๖๔๐,๐๐๙.๗๐

ที่มา : ด้านศุลกากรสตูล

๔. การศึกษา

จังหวัดสตูลมีเขตพื้นที่การศึกษาเดียว มีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น ๒๑๖ แห่ง จำนวนครูอาจารย์ ๓,๓๙๗ คน จำนวนนักเรียน ๖๒,๘๖๖ คน

สถานศึกษาทั้งหมด ๒๑๖ แห่ง

- อนุบาลถึงมัธยม ๒๑๐ แห่ง
- อาชีวศึกษา ๓ แห่ง
- อุดมศึกษา ๑ แห่ง
- อื่น ๆ

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอย่างเดียว ๒ แห่ง

จำแนกตามสังกัด

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล ๑๗/๖ โรงเรียน
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
 - ประเภทสอนสามัญศึกษา ๑๒ โรงเรียน
 - ประเภทสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ๑๕ โรงเรียน
 - ประเภทสอนศาสนาอิสลามอย่างเดียว ๒ โรงเรียน
- เทศบาล ๔ โรงเรียน
- สำนักพระพุทธศาสนา ๑ โรงเรียน

- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ต.ช.ต.)	๒	โรง
- อาชีวศึกษา	๓	โรง

ระดับอุดมศึกษา ๑ แห่ง คือ

- วิทยาลัยชุมชนสตูล (มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ เรื่องจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการสรรหาสภาวิทยาลัยชุมชน ดังนั้น จึงยังไม่มีข้อมูลครุอาจารย์ และนักเรียนนักศึกษา)

ที่มา : ๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล

๒. สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

การได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการสำรวจข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๔๖ จำนวนเด็กอายุ ๖-๑๕ ปี ทั้งหมด ๓๓,๗๒๕ คน ได้รับการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี จำนวน ๓๓,๕๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๑

จำนวนเด็กที่มีอายุครบเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี ทั้งหมด ๒,๖๗๔ คน ได้เรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ๒,๔๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๒ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ ๕๐^๕

๕. ศาสนา

ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ จังหวัดสตูล ประชากรนับถือศาสนาอิสลามร้อยละ ๖๗.๘ ศาสนาพุทธ ร้อยละ ๓๑.๙ ศาสนาคริสต์ ร้อยละ ๐.๐๙ และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ ๐.๕ จำนวนมัสยิด ๑๗๙ แห่ง วัด ๓๓ แห่ง และโบสถ์คริสต์ ๒ แห่ง^๕

^๕ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดสตูล, แหล่งเดิม (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๒๙.

^๕ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดสตูล, แหล่งเดิม (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๓๐.

จังหวัดยะลา

จังหวัดยะลา เป็นจังหวัดที่อยู่ใต้สุดของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามทางรถไฟสายใต้ ๑,๐๓๙ กิโลเมตร และตามถนนเพชรเกษมสายเก่า ๑,๓๙๕ กิโลเมตร หรือสายใหม่ ๑,๐๘๔ กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ ๔,๕๒๑.๐๗๗ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒.๘ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๔ ของพื้นที่ภาคใต้มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดสงขลาและปัตตานี
- ทิศใต้ ติดต่อกับ รัฐเปรัก ประเทศมาเลเซีย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดนราธิวาส และรัฐเปรัก ประเทศมาเลเซีย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสงขลา และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย^๑

^๑ สำนักงานจังหวัดยะลา, บรรยายสรุปจังหวัดยะลา ประจำปี ๒๕๔๗, (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๑-๒.

ประชากร ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๖ มีจำนวน ๔๖๕,๔๔๒ คน เป็นชาย ๒๓๒,๘๐๒ คน เป็นหญิง ๒๓๒,๖๔๐ คน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น ๑๑๑,๙๗๙ ครัวเรือน

ตารางแสดงจำนวนประชากรรายอำเภอ / กิ่งอำเภอ,เทศบาล

อำเภอ/กิ่งอำเภอ เทศบาล	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนบ้าน
	ชาย	หญิง	รวม	
อำเภอเมืองยะลา	๔๕,๒๕๐	๔๗,๐๗๑	๙๒,๓๒๑	๒๑,๓๘๐
เทศบาลนครยะลา	๓๖,๑๕๙	๓๗,๙๑๐	๗๔,๐๖๙	๒๐,๖๒๐
เทศบาลตำบลลำใหม่	๔๗๓	๔๗๙	๙๕๒	๒๙๗
รวมอำเภอเมืองยะลา	๘๑,๘๘๒	๘๕,๔๖๐	๑๖๗,๓๔๒	๔๒,๒๗๙
อำเภอเบตง	๑๖,๐๒๐	๑๔,๓๙๓	๓๐,๔๑๓	๙,๔๙๒
เทศบาลตำบลเบตง	๑๒,๗๐๑	๑๒,๙๖๔	๒๕,๖๖๕	๗,๙๘๒
รวมอำเภอเบตง	๒๘,๗๒๑	๒๗,๓๕๗	๕๖,๐๗๘	๑๗,๔๗๔
อำเภอบันนังสตา	๒๕,๕๖๒	๒๓,๗๔๘	๔๙,๓๑๐	๑๑,๘๗๗
เทศบาลตำบล บันนังสตา	๑,๔๐๔	๑,๓๒๘	๒,๗๓๒	๗๑๑
รวมอำเภอบันนังสตา	๒๖,๙๖๖	๒๕,๐๗๖	๕๒,๐๔๒	๑๒,๕๘๘
อำเภอธารโต	๙,๙๕๒	๙,๑๑๑	๑๙,๐๖๓	๕,๙๘๕
เทศบาลตำบลคอกช้าง	๗๓๗	๖๕๕	๑,๓๙๒	๔๓๖
รวมอำเภอธารโต	๑๐,๖๘๙	๙,๗๖๖	๒๐,๔๕๕	๖,๓๒๑
อำเภอยะหา	๒๔,๐๑๙	๒๓,๔๗๑	๔๗,๔๙๐	๘,๖๔๑
เทศบาลตำบลยะหา	๑,๒๐๕	๑,๑๙๔	๒,๓๙๙	๕๔๕
รวมอำเภอยะหา	๒๕,๒๒๔	๒๔,๖๖๕	๔๙,๘๘๙	๑๓,๖๕๖

อำเภอ/กิ่งอำเภอ เทศบาล	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนบ้าน
	ชาย	หญิง	รวม	
อำเภอรามัน	๓๖,๐๒๕	๓๗,๔๗๐	๗๓,๔๙๕	๑๔,๒๒๐
เทศบาลตำบลกายูบอเกาะ	๒,๓๖๕	๒,๔๐๖	๔,๗๗๑	๑,๓๘๔
เทศบาลตำบลโกตาบารู	๑,๘๖๓	๑,๘๖๕	๓,๗๒๘	๘๑๔
รวมอำเภอรามัน	๔๐,๒๕๓	๔๑,๗๔๑	๘๑,๙๙๔	๑๖,๔๑๘
อำเภอกาบัง	๘,๔๐๑	๗,๘๗๘	๑๖,๒๗๙	๓,๘๔๕
*กิ่งอำเภอกรงปินัง	๑๐,๖๖๖	๑๐,๖๙๗	๒๑,๓๖๓	๓,๗๕๐
รวม	๒๓๒,๘๐๒	๒๓๒,๖๔๐	๔๖๕,๔๔๒	๑๑๑,๙๗๙

ที่มา : ศูนย์บริหารการทะเบียนภาค สาขาจังหวัดยะลา

หมายเหตุ : กิ่งอำเภอกรงปินังยกฐานะเป็นอำเภอกรงปินัง เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๗

๑. การบริหารราชการ

- การจัดการราชการบริหารส่วนภูมิภาค มีหน่วยราชการที่อยู่ในความควบคุมดูแล ของผู้ว่าราชการจังหวัด คือ ส่วนราชการต่าง ๆ ในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน
- ส่วนราชการในระดับจังหวัดเป็นหน่วยงาน ๒ ลักษณะคือ หน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาคประจำจังหวัด และหน่วยราชการบริหารส่วนกลางในจังหวัด (ที่ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง) และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๑๒ หน่วย
- หน่วยราชการบริหารส่วนภูมิภาคประจำจังหวัดของจังหวัดยะลา มีทั้งสิ้น ๒๗ หน่วยงาน
- หน่วยราชการบริหารส่วนกลางในจังหวัดมีทั้งสิ้น ๗๘ หน่วย
- หน่วยงานรัฐวิสาหกิจในจังหวัดมีทั้งสิ้น ๗ หน่วย
- การจัดการราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มี ๔ รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาล ๘ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๕๕ แห่ง สภาตำบล ๑ แห่ง (ต.โกตาบารู)^๒

^๒ สำนักงานจังหวัดยะลา, *แหล่งเดิม*, (ม.ป.ท.: ม.ป.ป.), หน้า ๘.

๒. การปกครอง

การปกครองแบ่งออกเป็น ๗ อำเภอ ๑ กิ่งอำเภอ ๕๖ ตำบล ๓๖๘ หมู่บ้าน ๕๕ อบต. ๘ เทศบาล (๑ เทศบาลนคร, ๗ เทศบาลตำบล) ๑ สภาตำบล (ต.โกตาบารู อ.รามัน)

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.
๑. อำเภอเมืองยะลา	๑๓	๘๐	๒	๑๓
๒. อำเภอรามัน	๑๖	๘๘	๒	๑๕
๓. อำเภอเบตง	๔	๒๗	๑	๔
๔. อำเภอยะหา	๗	๔๗	๑	๗
๕. อำเภอบันนังสตา	๖	๕๐	๑	๖
๖. อำเภอธารโต	๔	๓๖	๑	๔
๗. อำเภอกาบัง	๒	๑๗	-	๒
๘. *กิ่งอำเภอกรงปินัง	๔	๒๓	-	๔
รวม	๕๖	๓๖๘	๘	๕๕

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัด

หมายเหตุ : กิ่งอำเภอกรงปินังยกฐานะเป็นอำเภอกรงปินัง เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๗

๓. เศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดยะลา พ.ศ. ๒๕๔๔ มีทิศทางชะลอลง ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ณ ตามราคาประจำปี (Gross Provincial Product at Current Market Prices by Industrial Origin) พบว่า ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว ๔๔,๑๖๐ บาทต่อปี ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรมากที่สุดถึงร้อยละ ๒๘ คิดเป็นมูลค่า ๕,๒๙๕ ล้านบาท รองลงมาเป็นสาขาบริการร้อยละ ๑๘ คิดเป็นมูลค่า ๓,๓๖๒ ล้านบาท และค้าส่ง ค้าปลีก ร้อยละ ๑๕ คิดเป็นมูลค่า ๒,๘๘๑ ล้านบาท^๓

^๓ สำนักงานจังหวัดยะลา, *แหล่งเดิม*, (ม.ป.ท.: ม.ป.ป.), หน้า ๑๑.

อุตสาหกรรม

การประกอบกิจการโรงงานในจังหวัดยะลา จำนวน ๓๔๒ โรงงาน เงินลงทุนรวม ประมาณ ๕,๑๐๐,๗๐๓,๒๗๐ บาท และแรงงานรวมประมาณ ๖,๕๗๓ คน ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ อุตสาหกรรมอื่น ๆ และอุตสาหกรรมยาง โดยมีแหล่งที่ตั้งโรงงานอยู่ในเขตอำเภอเมืองยะลา อำเภอรามัน และอำเภอเบตง มากตามลำดับ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและคนงานมักเป็นคนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นกิจการขนาดย่อม หรือ SME เป็นส่วนใหญ่ ดังนี้

ตารางแสดงจำนวนโรงงาน เงินทุน คนงาน ตามหมวดอุตสาหกรรม

หมวดอุตสาหกรรม	จำนวนโรง	เงินทุน	ชาย	หญิง
๑. อุตสาหกรรมกระดาษ	๗๑	๕๖,๙๘๐,๘๐๐	๗๕	๔
๒. อุตสาหกรรมอาหาร	๒๑	๑๐๑,๙๐๐,๓๐๐	๖๔	๒๘
๓. อุตสาหกรรมเครื่องตี	๑	๑,๓๕๐,๐๐๐	๗	๖
๔. อุตสาหกรรมสิ่งทอ	๐	-	-	-
๕. อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	๐	-	-	-
๖. อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	๓	๒๕,๕๒๐,๐๐๐	๑๐	-
๗. อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	๕๙	๗๖๑,๑๑๓,๓๗๘	๑,๘๙๕	๑,๐๓๐
๘. อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	๑๙	๓๘๑,๐๑๑,๔๐๐	๑๘๓	๒๒๕
๙. อุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	๑	๔๕๗,๐๐๐	๒	-
๑๐. อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	๖	๘,๗๔๒,๖๐๐	๒๙	๖
๑๑. อุตสาหกรรมเคมี	๐	-	-	-
๑๒. อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	๓	๑๖,๖๖๐,๐๐๐	๑๘	๑
๑๓. อุตสาหกรรมยาง	๔๓	๗๔๑,๔๐๑,๙๖๕	๘๓๙	๘๘๗
๑๔. อุตสาหกรรมพลาสติก	๑	๓,๕๐๐,๐๐๐	๓	๒

หมวดอุตสาหกรรม	จำนวนโรง	เงินทุน	ชาย	หญิง
๑๕. อุตสาหกรรมโลหะ	๒๔	๓๐๒,๗๕๕,๘๙๑	๓๐๓	๑๑๗
๑๖. อุตสาหกรรมโลหะ	๓	๔,๒๑๕,๐๐๐	๕๕	-
๑๗. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ	๑๔	๑๔,๑๒๕,๐๐๐	๖๕	๓
๑๘. อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	๑๐	๒๖,๑๑๐,๐๐๐	๖๗	๔
๑๙. อุตสาหกรรมไฟฟ้า	๒	๓,๖๔๐,๐๐๐	๑๔	-
๒๐. อุตสาหกรรมขนส่ง	๑๙	๓๕๒,๐๔๗,๗๐๐	๑๔๕	๑
๒๑. อุตสาหกรรมอื่น ๆ	๔๒	๒,๒๙๙,๑๗๒,๒๓๖	๔๕๐	๓๕
รวมทั้งสิ้น	๓๔๒	๕,๑๐๐,๗๐๓,๒๗๐	๔,๒๒๔	๒,๓๔๙

หมายเหตุ ข้อมูลมาจากหนังสือบรรยายสรุปจังหวัดยะลาหน้า ๒๕ - ๒๖ จัดทำเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

สาขาการค้า

ภาวะการค้าอยู่ในเกณฑ์ดีอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากผลผลิตภาคเกษตรคือยางพารามีราคาสูงขึ้น ทำให้ประชาชนมีอำนาจในการจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น การค้ายานพาหนะก็ขยายตัวดีโดยมีการจดทะเบียนรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน ๗ คน เพิ่มขึ้นจาก ๔๙๓ คันในปีก่อนเป็น ๖๖๒ คัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๔.๒๘ มียอดการจดทะเบียนรถบรรทุกส่วนบุคคลเพิ่มจาก ๕๖๓ คัน เป็น ๙๙๘ คัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๗.๒๖ มียอดการจดทะเบียนรถจักรยานยนต์เพิ่มจาก ๑๖,๔๑๙ คัน เป็น ๒๖,๑๖๐ คัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๙.๓๓ ดังตาราง^๕

อัตราการขยายตัวของสาขาการค้า (ร้อยละ)

ยอดการจดทะเบียน	๒๕๔๖				เฉลี่ยทั้งปี
	Q๑	Q๒	Q๓	Q๔	
รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน ๗ คน	๑๗.๙๓	๓๑.๗๘	๙๖	๕.๐๔	๓๔.๒๘
รถบรรทุกส่วนบุคคล	๒๒.๔๘	๙๓.๑๖	๑๕๐.๘๓	๕๘.๘๘	๗๗.๒๖
ทะเบียนรถจักรยานยนต์	๗๒.๔๘	๙๑.๘๑	๖๓.๖๓	๓๑.๙๓	๕๙.๓๓

การลงทุน

^๕ สำนักงานจังหวัดยะลา, แหล่งเดิม (ม.ป.ท.: ม.ป.ป.), หน้า ๒๕-๒๖.

^๕ สำนักงานจังหวัดยะลา, แหล่งเดิม (ม.ป.ท.: ม.ป.ป.), หน้า ๒๘-๒๙.

มีการจดทะเบียนธุรกิจนิติบุคคลในปี ๒๕๔๖ จำนวน ๖๘ รายทุนจดทะเบียนรวม ๑๑๐.๔๐ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ ๒.๘๖ และ ๒๐.๕๒ ตามลำดับ ขณะที่การขออนุญาตก่อสร้างในเขตเทศบาลปี ๒๕๔๖ ของจังหวัดยะลา มีจำนวน ๒๑๖,๘๒๓ ตารางเมตร เพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ ๑๒๒.๘๑ โดยเฉพาะพื้นที่ก่อสร้างอื่น ๆ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๒๙๐.๖๒ ซึ่งเป็นการขออนุญาตก่อสร้างโรงแรมในอำเภอเบตง^๖

สาขาการบริการ

ตลาดท่องเที่ยวภายในจังหวัดยะลาส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวมาเลเซียซึ่งเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอเบตงถึงร้อยละ ๙๑.๘๘ โดยเดินทางผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองในจังหวัดยะลา ปี ๒๕๔๖ จำนวน ๑๒๑,๕๖๔ คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ ๑๔.๖๗ แต่ขณะเดียวกันปริมาณการใช้ไฟฟ้าในโรงแรมขยายตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยเพิ่มขึ้นจากปีก่อนเพียงร้อยละ ๐.๙๐^๗

การใช้จ่าย

การใช้จ่ายของครัวเรือนขยายตัวอยู่ในเกณฑ์ดี พิจารณาได้จากการจดทะเบียนรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ที่กล่าวแล้วในเรื่องของการค้า อันเนื่องมาจากผลผลิตภาคเกษตรคือ ยางพารามีราคาสูงขึ้น ทำให้ประชาชนมีอำนาจในการจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในปี ๒๕๔๖ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเพียงร้อยละ ๓.๔๒^๘

การเงินจังหวัด

การเงินจังหวัดในปี ๒๕๔๖ ปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของจังหวัดยะลาขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อน เนื่องจากรายได้ของเกษตรกรขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีปริมาณเงินสตริบและเงินสดจ่ายผ่านผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปีที่ผ่านมาโดยเงินสตริบเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๔๐ และเงินสดจ่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๘.๙๐^๙

^๖ สำนักงานจังหวัดยะลา, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท.: ม.ป.ป.), หน้า ๒๙.

^๗ สำนักงานจังหวัดยะลา, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท.: ม.ป.ป.), หน้า ๒๙.

^๘ สำนักงานจังหวัดยะลา, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท.: ม.ป.ป.), หน้า ๓๐.

^๙ สำนักงานจังหวัดยะลา, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท.: ม.ป.ป.), หน้า ๓๒.

๔. การศึกษา

จังหวัดยะลามีสถาบันการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชนมีการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาเป็น ๒ เขต มีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น ๓๗๔ แห่ง จำนวนครูอาจารย์ ๘,๑๔๔ คน จำนวนนักเรียนนักศึกษา ๑๔๑,๖๓๑ คน

สถานศึกษาทั้งหมด	๓๗๔	แห่ง
- อนุบาลถึงมัธยม	๒๙๑	แห่ง
- อาชีวศึกษา	๕	แห่ง
- อุดมศึกษา	๓	แห่ง
- อื่น ๆ		
๑. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอย่างเดียว	๓๔	แห่ง
๒. สถาบันศึกษาปอเนาะ	๔๑	แห่ง
(ปอเนาะไม่จดทะเบียน ๑ แห่ง)		
จำแนกตามสังกัด		
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลา	๒๒๔	โรง
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการ ศึกษาเอกชน		โรง
• ประเภทสอนสามัญศึกษา	๑๗	โรง
• ประเภทสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ	๓๑	โรง
• ประเภทสอนศาสนาอิสลามอย่างเดียว	๓๔	โรง
• ประเภทสถาบันศึกษาปอเนาะ	๔๑	โรง
- เทศบาล	๑๑	โรง
- สำนักพระพุทธศาสนา	๑	โรง
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๒	โรง
- ดชต.	๔	โรง
- อาชีวศึกษา	๕	โรง
- อนุบาลสาธิตและมัธยมสาธิต	๑	โรง

ระดับอุดมศึกษา ๓ แห่ง คือ

๑. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
๒. วิทยาลัยอิสลามยะลา (เอกชน)
๓. วิทยาลัยชุมชนยะลา (มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๘ เรื่องจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน ขณะนี้ได้ดำเนินการสรรหา สภาวิทยาลัยชุมชน คือคณะกรรมการบริหารที่มีผู้แทนจากชุมชนเรียบร้อยแล้ว และสภาวิทยาลัยชุมชนกำลังดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการวิทยาลัย ชุมชนมาทำหน้าที่ CEO ด้านจัดการเรียนการสอนได้เปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นไปแล้ว ปัจจุบันมีครูอาจารย์ช่วยราชการ จำนวน ๓ คน)
ที่มา : ๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายะลาเขต ๑ และเขต ๒
๒. งานประชาสัมพันธ์ กลุ่มสารสนเทศ สำนักอำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓. สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา

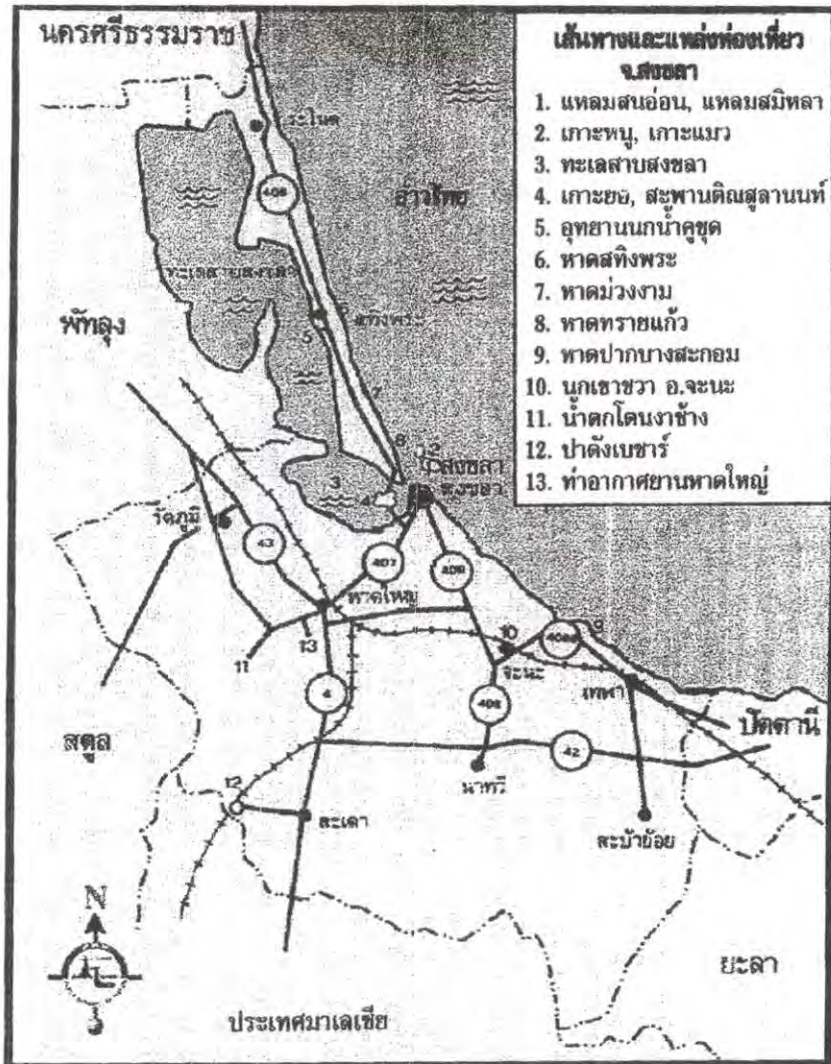
สถานสอนจริยศึกษา (ตาดีกา)

จังหวัดยะลามีสถานสอนจริยศึกษา (ตาดีกา) ในปี ๒๕๔๘ จำนวน ๔๐๕ แห่ง จำนวนครูผู้สอน ๒,๒๐๒ คน จำนวนนักเรียน ๓๙,๙๑๐ คน
ที่มา: ที่ทำการปกครองจังหวัดยะลา

๕. ศาสนา

ในปี ๒๕๔๖ จังหวัดยะลา มีพุทธศาสนิกชน ๑๒๗,๙๘๗ คน (ร้อยละ ๒๘.๐๒) จำนวนวัด ๔๒ แห่ง มีที่พักสงฆ์ ๑๕ แห่ง อิสลาม ๓๒๗,๖๑๘ คน (ร้อยละ๗๑.๗๔) จำนวน มัสยิด ๔๑๔ แห่ง ศูนย์อบรมศาสนาและจริยธรรมประจำมัสยิด ๒๑๙ แห่ง จำนวนโบสถ์ ๖ แห่ง (อ.เมือง,อ.เบตง) และอื่น ๆ คริสต์ศาสนิกชน พราหมณ์ ฮินดู ๑,๐๘๔ คน (ร้อยละ ๐.๒๔)^{๑๐}

^{๑๐} สำนักงานจังหวัดยะลา, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท.: ม.ป.ป.), หน้า ๓๘ อ้างอิงในสำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดยะลา.

จังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตอนล่าง อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางรถไฟ ๕๔๗ กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดิน ๕๕๐ กิโลเมตร มีพื้นที่ ๗,๗๖๕.๓๒๓ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๔,๘๕๓,๒๔๙ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดนakhon Si Thammarat และจังหวัดพัทลุง
- ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี รัฐเคดาห์ และรัฐเปอรลิส ของมาเลเซีย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล

* สำนักงานจังหวัดสงขลา, ข้อมูลจังหวัดสงขลา ปี ๒๕๔๗, (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๓.

ประชากร ณ เดือน กันยายน ๒๕๖๖ จำนวน ๑,๒๘๔,๘๖๔ คน แบ่งเป็นชาย ๖๓๐,๕๐๐ คน
คิดเป็นร้อยละ ๔๙ และหญิงจำนวน ๖๕๔,๓๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑ จำนวนครัวเรือน ๓๔๐,๒๖๗
ครัวเรือน

จำนวนประชากรแบ่งตามอำเภอ,เทศบาล

อำเภอ	ชาย	หญิง	รวม	จำนวนครัวเรือน
เมืองสงขลา	๓๙,๕๖๗	๔๒,๙๓๕	๘๒,๕๐๒	๒๔,๒๗๕
อ.สทิงพระ	๒๓,๕๓๙	๒๔,๔๓๙	๔๗,๙๗๘	๑๐,๖๖๕
อ.จะนะ	๔๒,๖๒๑	๔๓,๓๒๘	๘๕,๙๔๙	๑๗,๘๑๑
อ.นาทวี	๒๕,๔๖๙	๒๕,๑๒๙	๕๐,๕๙๘	๑๐,๙๕๕
อ.เทพา	๓๑,๖๗๖	๓๑,๖๘๙	๖๓,๓๖๕	๑๓,๓๘๔
อ.สะบ้าย้อย	๒๙,๖๔๙	๒๙,๑๘๔	๕๘,๘๓๓	๑๑,๙๐๔
อ.ระโนด	๒๗,๖๙๒	๒๘,๑๑๓	๕๕,๘๐๕	๑๔,๖๕๒
อ.รัตภูมิ	๒๙,๕๙๔	๓๐,๑๐๖	๕๙,๗๐๐	๑๔,๗๖๕
อ.สะเตกา	๓๒,๔๙๓	๓๑,๑๓๗	๖๓,๖๓๐	๑๗,๗๘๓
อ.หาดใหญ่	๗๘,๓๘๙	๘๔,๒๓๘	๑๖๒,๖๒๗	๕๑,๘๑๕
อ.ควนเนียง	๑๔,๓๙๖	๑๕,๑๖๒	๒๙,๕๕๘	๖,๔๖๘
อ.สิงหนคร	๒๑,๕๘๔	๒๒,๓๘๗	๔๓,๙๗๑	๙,๗๐๕
อ.นาหม่อม	๑๐,๐๙๐	๑๐,๕๖๙	๒๐,๖๕๙	๕,๘๖๗
อ.กระแสสินธุ์	๘,๓๐๖	๘,๗๐๒	๑๗,๐๐๘	๔,๐๖๕
อ.บางกล่ำ	๑๓,๑๒๖	๑๓,๓๖๗	๒๖,๔๙๓	๗,๑๖๘
อ.คลองหอยโข่ง	๑๑,๔๕๔	๑๑,๑๖๗	๒๒,๖๒๑	๕,๖๖๗
รวม	๔๓๙,๖๔๕	๔๕๑,๖๕๒	๘๙๑,๒๙๗	๒๒๖,๙๔๙

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดสงขลา

ประชากรในเขตเทศบาลในพื้นที่จังหวัดสงขลา (กันยายน ๒๕๔๖)

เทศบาล	ชาย	หญิง	รวม	จำนวนครัวเรือน
ตำบลสิงหนคร	๑๗,๓๗๒	๑๗,๗๑๓	๓๕,๐๘๕	๘,๒๒๐
ตำบลควนเนียง	๑,๙๑๗	๒,๐๑๘	๓,๙๓๕	๑,๔๒๒
ตำบลพะตง	๓,๕๕๓	๓,๖๒๓	๗,๑๖๖	๒,๕๖๙
ตำบลพังลา	๓,๙๙๙	๔,๐๑๓	๘,๐๑๒	๑,๗๓๑
ตำบลปาดังเบซาร์	๕,๗๓๔	๖,๑๒๑	๑๑,๘๕๕	๒,๙๓๔
ตำบลปริก	๒,๘๓๘	๓,๐๑๐	๕,๘๔๘	๑,๒๒๒
ตำบลนาสีทอง	๑,๒๗๐	๑,๓๙๓	๒,๖๖๓	๗๕๑
ตำบลกำแพงเพชร	๒,๒๖๘	๒,๓๒๔	๔,๕๙๒	๑,๔๙๐
ตำบลระโนด	๒,๗๐๗	๒,๗๕๖	๕,๔๕๓	๑,๖๕๒
ตำบลบ่อตรุ	๖,๑๓๑	๖,๓๓๘	๑๒,๔๖๙	๓,๑๐๑
ตำบลสะบ้าย้อย	๗๒๘	๗๖๒	๑,๔๙๐	๕๕๐
ตำบลเทพา	๑,๒๕๓	๑,๓๕๑	๒,๖๐๔	๗๓๖
ตำบลนาทวี	๓,๑๗๓	๓,๑๖๓	๖,๓๓๖	๒,๖๑๒
ตำบลจะนะ	๓,๗๐๓	๓,๖๙๕	๗,๓๙๘	๒,๐๕๖
ตำบลสทิงพระ	๑,๕๓๔	๑,๔๙๖	๒,๙๓๐	๙๙๒
เมืองบ้านพรุ	๘,๗๒๖	๙,๐๕๒	๑๗,๗๗๘	๕,๑๑๖
ตำบลสะเดา	๘,๙๕๓	๙,๑๖๐	๑๘,๑๑๓	๕,๒๓๐
นครหาดใหญ่	๗๕,๖๔๑	๘๒,๓๗๒	๑๕๘,๐๑๓	๔๗,๕๑๗
นครสงขลา	๓๙,๕๖๕	๔๒,๓๖๒	๘๑,๙๒๗	๒๓,๕๓๗
รวม	๑๙๐,๘๕๕	๒๐๒,๗๑๒	๓๙๓,๕๖๗	๑๑๓,๓๑๘

ที่มา : ทำทำการปกครองจังหวัดสงขลา

๑. การบริหารราชการ

๑. การบริหารราชการส่วนกลาง ประกอบด้วยส่วนราชการสังกัดส่วนกลาง ซึ่งมาตั้งหน่วยงานในพื้นที่จังหวัด จำนวน ๑๕๕ ส่วนราชการ และหน่วยงานอิสระ จำนวน ๑๔ ส่วนราชการ

๒. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค จัดรูปแบบการปกครองและการบริหารราชการ ออกเป็น ๒ ระดับ คือ

- ระดับจังหวัด ประกอบด้วยส่วนราชการประจำจังหวัด จำนวน ๓๒ ส่วนราชการ

- ระดับอำเภอ ประกอบด้วย ๑๖ อำเภอ ๑๒๔ ตำบล ๑,๐๒๒ หมู่บ้าน ๒๒ เทศบาล

๓. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาล ๒๒ แห่ง คือ เทศบาลนครหาดใหญ่ เทศบาลนครสงขลา เทศบาลตำบลสะเตา บ้านพรุ พังลา ปาดังเบซาร์ ระโนด พะตุง นาทวี กำแพงเพชร นาสีทอง บ่อตรุ สทิงพระ สะบ้าย้อย ปริก จะนะ เทพาควนเนียง สิงหนคร คอหงส์ ควนลัง คลองแห และองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๑๘ แห่ง^๒

๒. การปกครอง

การปกครองแบ่งออกเป็น ๑๖ อำเภอ ๑๒๔ ตำบล ๑,๐๒๒ หมู่บ้าน ๑๑๘ อบต. และ ๒๒ เทศบาล^๓

๓. เศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรม รองลงมาได้แก่ การบริการ การค้าส่งและค้าปลีก การคมนาคมขนส่ง และอื่น ๆ ตามลำดับ จากรายงานของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้ ปี ๒๕๔๔ ผลิตภัณฑ์มวลรวมตามราคาตลาด (G.P.P) เท่ากับ ๘๓,๒๔๖ ล้านบาท รายได้เฉลี่ยของประชากรเท่ากับ ๖๒,๕๔๔ บาท ต่อคนต่อปี อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๔๔ เท่ากับร้อยละ ๐.๐๒ ต่อปี

ที่มา : สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้

การอุตสาหกรรม

จังหวัดสงขลา เป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ (ฉลุง) โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานประเภทแปรรูปสัตว์น้ำ ได้แก่ โรงงานอาหารทะเลบรรจุกระป๋อง โรงงานห้องเย็น โรงงานปลาป่น และโรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์ยาง ได้แก่ โรงงานผลิตถุงมือยาง โรงงานเฟอร์นิเจอร์ (ไม้ยาง) โรงงานยางแผ่น ยางแท่ง เป็นต้น ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่ อำเภอเมืองสงขลา อำเภอรัตนบุรี อำเภอจะนะ และอำเภอนาหม่อม ณ สิ้นเดือนธันวาคม ๒๕๔๖ จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตและเปิดประกอบกิจการจำนวน ๑,๗๗๙ โรง เงินลงทุน ๓๔,๗๒๕,๕๐๒,๐๐๐ บาท คนงาน ๗๒,๒๗๕ คน จำแนกได้ ๒๑ ประเภท ดังนี้

^๒ สำนักงานจังหวัดสงขลา, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๗.

^๓ สำนักงานจังหวัดสงขลา, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๗.

หมวดอุตสาหกรรม	จำนวน (โรง)	เงินลงทุน (ล้านบาท)	ชาย	หญิง	รวม
๑. อุตสาหกรรมการเกษตร	๕๕๔	๑๔๘,๘๒๗,๐๐๐	๙๙๖	๓๑	๑,๐๒๗
๒. อุตสาหกรรมอาหาร	๑๗๓	๖,๕๕๑,๒๔๓,๐๐๐	๕,๗๑๖	๒๐,๖๖๒	๒๖,๓๗๘
๓. อุตสาหกรรมเครื่องดื่มน้ำ	๔	๑๘๕,๑๑๐,๐๐๐	๔๒๐	๓๓	๔๕๓
๔. อุตสาหกรรมสิ่งทอ	๒	๑๑,๐๐๐,๐๐๐	๒๗	๔๗	๗๔
๕. อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	๑	๔,๗๐๐,๐๐๐	๑๗	๓๐	๔๗
๖. อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	๐	๐	๐	๐	๐
๗. อุตสาหกรรมไม้ และผลิตภัณฑ์จากไม้	๑๒๔	๖,๒๙๕,๘๒๙,๐๐๐	๕,๐๙๒	๒,๖๒๔	๖,๗๑๖
๘. อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์	๖๑	๖๖๗,๖๖๘,๐๐๐	๑,๔๙๐	๑,๒๗๒	๒,๗๖๒
๙. อุตสาหกรรมกระดาษ	๗	๕๑๐,๖๒๐,๐๐๐	๑๐๑	๒๕	๑๒๖
๑๐. อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	๒๑	๔๘๒,๒๕๘,๐๐๐	๑๘๘	๑๓๙	๓๒๗
๑๑. อุตสาหกรรมเคมี	๑๘	๑๖๘,๓๕๕,๐๐๐	๑๖๓	๑๔๔	๓๐๗
๑๒. อุตสาหกรรมปิโตรเคมี	๘	๒๔๑,๒๕๐,๐๐๐	๑๑๒	๑๗	๑๒๙
๑๓. อุตสาหกรรมยาง	๑๗๖	๑๐,๑๙๔,๑๙๐,๐๐๐	๗,๗๗๔	๑๑,๙๐๐	๑๙,๖๗๔
๑๔. อุตสาหกรรมพลาสติก	๓๖	๑,๑๕๙,๙๘๔,๐๐๐	๕๘๗	๕๓๖	๑,๑๒๓
๑๕. อุตสาหกรรมโลหะ	๘๐	๑,๑๕๔,๒๓๘,๐๐๐	๑,๓๕๒	๔๖๙	๑,๘๒๑
๑๖. อุตสาหกรรมโลหะ	๔	๑๖๗,๕๘๐,๐๐๐	๑๓๘	๒๙	๑๖๗
๑๗. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ	๑๒๙	๙๗๔,๒๐๓,๐๐๐	๑,๔๐๓	๒๗๗	๑,๖๘๐
๑๘. อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	๖๐	๗๗๐,๔๘๘,๐๐๐	๘๗๙	๑๓๓	๑,๐๑๒
๑๙. อุตสาหกรรมไฟฟ้า	๗	๒๙,๕๐๐,๐๐๐	๑๔๗	๑๓๓	๒๘๐
๒๐. อุตสาหกรรมขนส่ง	๑๐๐	๑,๔๓๗,๖๗๘,๐๐๐	๑,๑๕๒	๘๖	๑,๒๓๘
๒๑. อุตสาหกรรมอื่น ๆ	๒๑๔	๓,๕๗๐,๗๘๑,๐๐๐	๒,๓๐๘	๔,๖๒๖	๖,๙๓๔
รวม	๑,๗๗๙	๓๔,๗๒๕,๕๐๒,๐๐๐	๒๙,๐๖๒	๔๓,๒๑๓	๗๒,๒๗๕

จำนวนโรงงานดังกล่าว สามารถจำแนกเป็นขนาดต่าง ๆ ตามเงินลงทุน ดังนี้

- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (เงินลงทุน > ๑๐๐ ล้านบาท) จำนวน ๖๓ โรงงาน
- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง (เงินลงทุน > ๑๐ ล้านบาท <= ๑๐๐ ล้านบาท) จำนวน ๒๙๕ โรงงาน
- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก (เงินลงทุน <= ๑๐ ล้านบาท) จำนวน ๘๗๑ โรงงาน
- โรงงานสี่ขาทั้งหมด จำนวน ๕๕๐ โรงงาน

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๖

มูลค่าการนำเข้า-ส่งออกสินค้าที่ผ่านด่านศุลกากรจังหวัดสงขลา

ในปี ๒๕๕๖ (กันยายน ๒๕๕๕-ตุลาคม ๒๕๕๖) มูลค่าสินค้านำเข้า ๔,๓๖๑.๔๖ ล้านบาท
มูลค่าสินค้าส่งออก ๑๗,๒๒๒.๙๗ ล้านบาท โดยมูลค่าการนำเข้า-ส่งออก ๑๐ อันดับแรก มีดังนี้

ลำดับ ที่	สินค้าส่งออก		สินค้านำเข้า	
	ชนิดสินค้า	มูลค่าสินค้า	ชนิดสินค้า	มูลค่าสินค้า
๑	ยางแผ่นรมควัน	๔,๓๑๙.๘๑	เครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์	๘๖๘.๐๖
๒	น้ำมันดิบ	๒,๙๖๕.๗๙	หลอดภาพโทรทัศน์	๗๔๓.๖๔
๓	ยางแผ่นผึ่งแห้ง	๑,๙๖๐.๙๐	อุปกรณ์ตรวจสอบเครื่องจักรกล	๗๐๙.๑๙
๔	อะไหล่และอุปกรณ์เครื่องจักร	๑,๖๘๖.๘๘	เครื่องประมวลผลข้อมูล	๕๔๐.๔๓
๕	เครื่องประมวลผลข้อมูล	๑,๔๒๐.๔๖	สัตว์น้ำแช่แข็ง	๔๔๗.๖๔
๖	ยางธรรมชาติ	๑,๒๒๕.๗๖	เครื่องจักรเครื่องใช้กลและ ส่วนประกอบ	๓๑๓.๕๐
๗	ถูมือยาง	๑,๐๙๘.๑๖	อุปกรณ์ชุดเจาะ	๒๓๔.๘๙
๘	อาหารทะเลแช่แข็ง	๑,๐๗๖.๖๔	ดีบุกสภาพสินแร่	๑๘๘.๑๗
๙	อาหารบรรจุภาชนะ	๗๗๔.๙๔	เครื่องมือตรวจสอบ เครื่องจักรอุปกรณ์	๑๖๖.๑๑
๑๐	ยางแท่ง	๖๙๓.๖๓	ผลิตภัณฑ์ทำด้วยเหล็ก เหล็กกล้า	๑๔๙.๘๓
	รวม	๑๗,๒๒๒.๙๗		๔,๓๖๑.๔๖

ที่มา : ด่านศุลกากรสงขลา

การสหกรณ์

จังหวัดสงขลา มีสหกรณ์ ๕ ประเภท ๑๖๘ แห่ง จำนวนสมาชิกทั้งสิ้น ๑๓๑,๘๒๒ ราย มีทุนดำเนินการทั้งสิ้น ๑,๔๙๓.๙๖ ล้านบาท ประกอบด้วยสหกรณ์การเกษตร ๑๒๑ แห่ง สมาชิก ๗๒,๕๖๐ คน ทุนดำเนินการ ๑๑๘ ล้านบาท สหกรณ์ร้านค้า ๘ แห่ง สมาชิก ๑๕,๓๐๑ คน ทุนดำเนินการ ๑๘,๗๓๒ ล้านบาท สหกรณ์บริการ ๖ แห่ง สมาชิก ๔,๓๖๘ คน ทุนดำเนินการ ๐.๙ ล้านบาท สหกรณ์ออมทรัพย์ ๓๑ แห่ง สมาชิก ๓๘,๖๘๔ คน ทุนดำเนินการ ๑,๓๕๕ ล้านบาท สหกรณ์ประมง ๒ แห่ง ๙๐๙ ราย ทุนดำเนินการ ๐.๘ ล้านบาท (ข้อมูล ณ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖)^๕

^๕สำนักงานจังหวัดสงขลา, *แหล่งเดิม*, (ม.ป.ท. : ม.ป.ป.), หน้า ๑๘ อ้างอิงในสำนักงานสหกรณ์.

การเงินการคลัง

๑) การเงิน

จังหวัดสงขลาเป็นที่ตั้งของธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ และเป็นที่ตั้งของสถาบันการเงินต่าง ๆ ได้แก่ธนาคารพาณิชย์ ๗๗ สาขา ธนาคารออมสิน ๑๖ สาขา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ๘ สาขา สำนักงานอำนวยการสินเชื่อ ๔ สาขา และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ๑ สาขา

ในปี ๒๕๔๖ ปริมาณเงินฝากของสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ ในจังหวัดสงขลา มีปริมาณเงินฝากจำนวน ๗๐,๖๓๘.๗ ล้านบาท เปรียบเทียบกับระยะเวลาเดียวกันของปีก่อนเพิ่มขึ้น ๕๔๕.๘ ล้านบาท (ร้อยละ ๐.๘) ปริมาณเงินให้สินเชื่อของสาขาธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ เมื่อสิ้นสุดเดือนสิงหาคม ๒๕๔๖ จำนวน ๔๕,๗๓๙.๓ เปรียบเทียบกับระยะเวลาเดียวกันของปีก่อนเพิ่มขึ้น ๒,๕๔๓.๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๘

๒) ปริมาณเงินรายได้และรายจ่ายผ่านคลังจังหวัดสงขลา

ในปี ๒๕๔๖ มีงบประมาณรายได้และส่งคลังจังหวัดสงขลา จำนวน ๕,๐๑๗,๙๗๔,๔๔๔.๖๘ บาท เพิ่มขึ้นจากเดิม ๕๕๑ ล้านบาท และงบประมาณรายจ่าย ผ่านคลังจังหวัดสงขลา จำนวน ๑๕,๓๖๘,๖๒๐,๙๒๐.๙๙ ล้านบาท^๖

๓) การจัดเก็บภาษีสรรพากร

ในปี ๒๕๔๖ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลาและสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา ๒ สาขาหาได้ใหญ่กำหนดเป้าหมายการจัดเก็บภาษีทุกประเภทไว้จำนวน ๓,๕๕๒ ล้านบาท สามารถจัดเก็บได้ ๔,๐๐๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๑๒.๖๑) ซึ่งสูงกว่าเป้าหมาย ภาษีมูลค่าเพิ่มจัดเก็บได้มากที่สุดจำนวน ๒,๐๒๔ ล้านบาท รองลงมาได้แก่ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จำนวน ๑,๐๔๔ ล้านบาท และภาษีเงินได้นิติบุคคล จำนวน ๗๗๔ ล้านบาท ภาษีท้องถิ่น จำนวน ๒๒๕ ล้านบาท และภาษีอื่น ๆ รวมจำนวน ๑๕๔.๖ ล้านบาท^๗

๔) การจัดเก็บภาษีสรรพสามิต

ในปี ๒๕๔๖ สำนักงานสรรพสามิตจังหวัดสงขลา จัดเก็บภาษีสรรพสามิตได้ทั้งสิ้น ๒๕๗.๔๙๔ ล้านบาท ลดลงจากปี ๒๕๔๕ จำนวน ๔๔.๐๘๕ ล้านบาท ร้อยละ ๑๔.๖๑ (ปี ๒๕๔๕ จัดเก็บได้ ๓๐๑.๕๗๙ ล้านบาท) โดยจัดเก็บจากสุรเทศมภ์ เครื่องดื่มและภาษีเครื่องดื่มได้มากที่สุดจำนวน ๑๗๐,๔๘๗ ล้านบาท รองลงมาได้แก่ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ๖๙.๔๑๘ ล้านบาท ค่าธรรมเนียมสุรา ๑.๔๓ ล้านบาท และอื่น ๆ จำนวน ๑๕.๖๒๙ ล้านบาท^๘

^๖ สำนักงานจังหวัดสงขลา, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๑๘ อ้างอิงในธนาคารแห่งประเทศไทย.

^๗ สำนักงานจังหวัดสงขลา, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๑๙ อ้างอิงในสำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สงขลา.

^๘ สำนักงานจังหวัดสงขลา, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๑๙ อ้างอิงในสำนักงานสรรพากรพื้นที่สงขลา.

๔. การศึกษา

จังหวัดสงขลามีสถาบันการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชน มีการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษา เป็น ๓ เขต มีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น ๗๔๖ แห่ง จำนวนครูอาจารย์ ๑๕,๒๒๓ คน จำนวนนักเรียนนักศึกษา ๓๐๕,๗๕๒ คน ดังนี้

สถานศึกษาทั้งหมด	๗๔๖ แห่ง
- อนุบาลถึงมัธยม	๖๗๓ แห่ง
- อาชีวศึกษา	๑๙ แห่ง
- อุดมศึกษา	๕ แห่ง
- อื่น ๆ	
๑. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอย่างเดียว	๑๗ แห่ง
๒. สถาบันศึกษาปอเนาะ	๓๒ แห่ง
จำแนกตามสังกัด	
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา	๕๑๙ โรงเรียน
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	
● ประเภทสอนสามัญศึกษา	๙๒ โรงเรียน
● ประเภทสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ	๔๐ โรงเรียน
● ประเภทสอนศาสนาอิสลามอย่างเดียว	๑๗ โรงเรียน
● ประเภทอาชีวศึกษา	๖ โรงเรียน
● ประเภทสถาบันการศึกษาปอเนาะ	๓๒ โรงเรียน
- เทศบาล	๘ โรงเรียน
- สำนักพระพุทธศาสนา	๔ โรงเรียน
- ตชด.	๙ โรงเรียน
- อาชีวศึกษา	๑๓ โรงเรียน
- การศึกษาพิเศษ	๑ โรงเรียน*

ระดับอุดมศึกษา ๕ แห่ง คือ

๑. มหาวิทยาลัยทักษิณ
๒. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๓. มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
๔. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ (เอกชน)
๕. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ที่มา : ๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต ๑ เขต ๒ และเขต ๓

* การศึกษาพิเศษ มีแห่งเดียวคือ โรงเรียนพัฒนาปัญญาซึ่งเป็นโรงเรียนสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

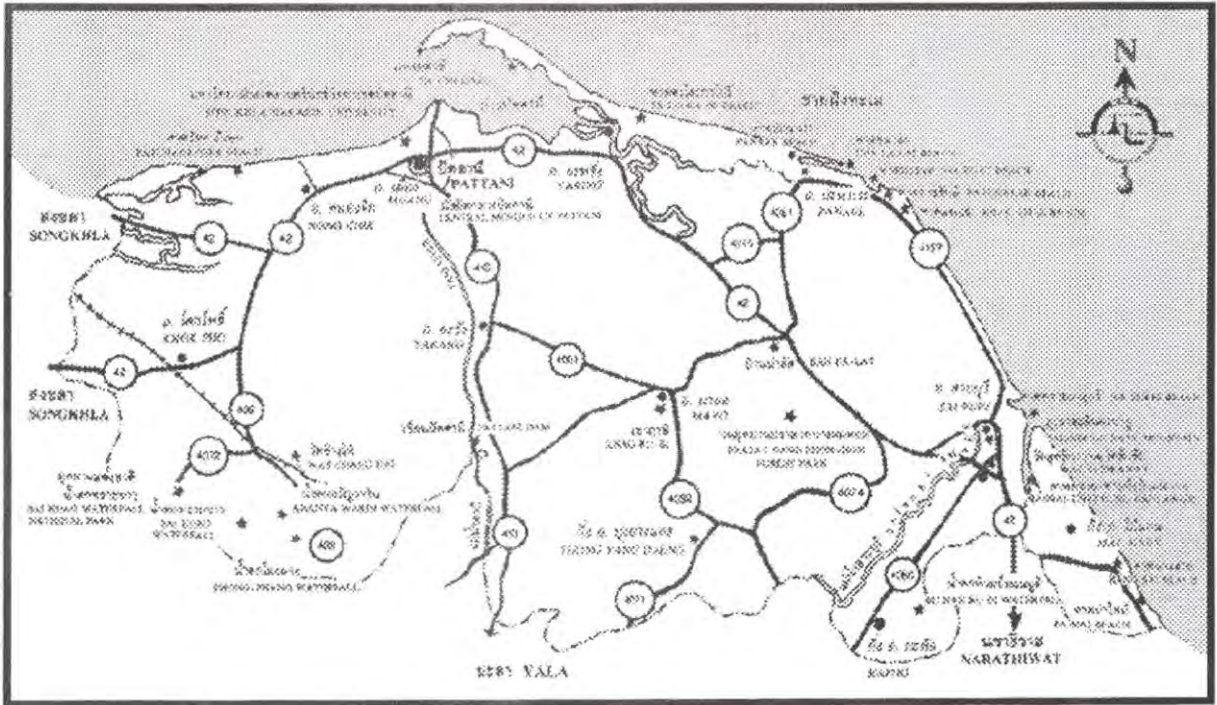
๒. กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดสงขลา
ข้อมูลจังหวัดสงขลา ปี ๒๕๔๗ (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๒๒.
๓. งานประชาสัมพันธ์ กลุ่มสารสนเทศ สำนักอำนวยการ สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา
๔. แผนกทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
๕. แผนกบริหารงานบุคคล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

๕. ศาสนา

ข้อมูลสำรวจปี พ.ศ. ๒๕๔๖ พบว่าประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๔.๐๓ นับถือศาสนาพุทธ รองลงมาร้อยละ ๓๒.๘๔ นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๒.๓๗ นับถือศาสนาคริสต์ และร้อยละ ๐.๗๖ นับถือศาสนาอื่นๆ

จังหวัดสงขลา มีวัดจำนวน ๓๘๗ แห่ง สำนักสงฆ์ จำนวน ๖๖ แห่ง แบ่งเป็น มหานิกาย ๓๔๐ แห่ง นิกายธรรมยุต ๔๖ แห่ง จีนิกาย ๑ แห่ง พระภิกษุ จำนวน ๒,๙๖๕ รูป สามเณร ๖๘๕ รูป มัสยิด จำนวน ๓๔๘ แห่ง^๔

^๔ สำนักงานจังหวัดสงขลา, ข้อมูลจังหวัดสงขลา ปี ๒๕๔๗, (ม.ป.ท. : ม.ป.ป.), หน้า ๒๓.

จังหวัดปัตตานี

จังหวัดปัตตานี ตั้งอยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ ๑,๐๕๕ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๙๔๐.๓๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑,๒๑๒,๗๒๓ ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับ จังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ย่างไทย
ทิศใต้	ติดต่อกับ จังหวัดยะลา และ จังหวัดนราธิวาส
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ย่างไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จังหวัดสงขลา

ประชากร ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ รวมทั้งสิ้น ๖๓๕,๐๐๙ คน แยกเป็นชาย ๓๑๓,๖๓๔ คน หญิง ๓๒๑,๓๗๕ คน จำนวนหลังคาเรือน ๑๓๔,๙๘๘ หลังคาเรือน^๒

ตารางแสดงจำนวนประชากร และครัวเรือนรายเทศบาล

ที่	เทศบาล	จำนวนประชากร		รวม	จำนวน หลังคาเรือน
		ชาย	หญิง		
๑	เทศบาลเมืองปัตตานี	๒๓,๑๘๖	๒๔,๐๖๔	๔๗,๒๕๐	๑๒,๗๑๓
๒	เทศบาลตำบลตะลุบัน	๖,๘๘๑	๗,๐๑๘	๑๓,๘๙๙	๓,๓๑๘
๓	เทศบาลตำบลโคกโพธิ์	๑,๖๕๔	๑,๗๙๘	๓,๔๕๒	๑,๓๐๑
๔	เทศบาลตำบลนาประดู่	๑,๖๓๕	๑,๗๓๙	๓,๓๗๔	๑,๐๙๐
๕	เทศบาลตำบลบางปู	๔,๕๒๙	๔,๖๙๔	๙,๒๒๓	๑,๖๐๘
๖	เทศบาลตำบลตันหยง	๑,๐๗๖	๑,๑๕๕	๒,๒๓๑	๔๕๔
๗	เทศบาลตำบลยะหริ่ง	๒,๙๕๐	๒,๗๘๕	๕,๗๓๕	๑,๓๗๘
๘	เทศบาลตำบลยะรัง	๒,๐๔๐	๒,๐๔๘	๔,๐๘๘	๘๔๔
๙	เทศบาลตำบลบ่อทอง	๕,๔๓๔	๔,๙๐๙	๑๐,๓๔๓	๒,๔๔๘
๑๐	เทศบาลตำบลหนองจิก	๒,๙๑๖	๒,๘๔๒	๕,๗๕๘	๑,๕๓๕
๑๑	เทศบาลตำบลปะนาเระ	๓,๔๕๔	๓,๔๙๒	๖,๙๔๖	๑,๓๐๑
๑๒	เทศบาลตำบลมายอ	๑,๘๐๔	๑,๗๘๙	๓,๕๙๓	๘๐๐
รวม		๕๗,๕๕๙	๕๘,๓๓๑	๑๑๕,๘๙๐	๒๘,๗๙๐

ตารางแสดงจำนวนประชากร และครัวเรือน (จำแนกรายอำเภอ)

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร		รวม	จำนวน หลังคาเรือน
		ชาย	หญิง		
๑	อำเภอเมืองปัตตานี	๓๖,๐๑๒	๓๗,๒๓๓	๗๓,๒๔๕	๑๙,๓๙๕
๒	อำเภอโคกโพธิ์	๒๘,๕๖๗	๒๙,๕๕๒	๕๘,๑๑๙	๑๓,๔๗๙
๓	อำเภอหนองจิก	๒๖,๖๘๗	๒๖,๕๙๗	๕๓,๒๘๔	๙,๐๔๕
๔	อำเภอปะนาเระ	๑๗,๔๙๐	๑๘,๒๐๔	๓๕,๖๙๔	๗,๘๗๓
๕	อำเภอมายอ	๒๔,๐๘๕	๒๕,๒๕๕	๔๙,๓๔๐	๙,๐๗๘
๖	อำเภอทุ่งยางแดง	๙,๖๖๗	๙,๙๖๗	๑๙,๖๓๔	๓,๖๕๘

^๒ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดปัตตานี, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท. : ม.ป.ป.), หน้า ๙.

ที่	อำเภอ	จำนวนประชากร		รวม	จำนวน หลังคาเรือน
		ชาย	หญิง		
๗	อำเภอสายบุรี	๒๓,๗๘๖	๒๔,๗๗๙	๔๘,๕๖๕	๙,๕๐๙
๘	อำเภอไม้แก่น	๕,๕๐๐	๕,๖๗๘	๑๑,๑๗๘	๒,๕๕๖
๙	อำเภอยะหริ่ง	๒๙,๙๔๕	๓๐,๔๙๒	๖๐,๔๓๗	๑๑,๐๐๓
๑๐	อำเภอยะรัง	๓๙,๕๕๐	๔๐,๐๗๙	๗๙,๖๒๙	๑๔,๓๐๘
๑๑	อำเภอกะพ้อ	๗,๗๐๐	๗,๗๒๒	๑๕,๔๒๒	๓,๐๙๗
๑๒	อำเภอแม่ลาน	๗,๐๙๖	๗,๔๘๖	๑๔,๕๘๒	๓,๑๙๗
รวม		๒๕๖,๐๗๕	๒๖๓,๐๔๔	๕๑๙,๑๑๙	๑๐๖,๑๙๘

ที่มา : ศูนย์ประมวลผลผลการทะเบียนภาค ๙ (จังหวัดสงขลา)

๑. การบริหารราชการ

๑. การบริหารราชการส่วนกลาง จำนวน ๖๕ หน่วยงาน ขึ้นตรงต่อส่วนกลาง (ต้นสังกัด)
๒. การบริหารราชการส่วนภูมิภาค จำนวน ๒๖ หน่วยงาน ประกอบด้วย หน่วยงานผู้แทนกระทรวงทุกกระทรวง ยกเว้น ๓ กระทรวง ที่ไม่มีหน่วยงานผู้แทนกระทรวงในจังหวัด คือ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพลังงาน และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยหน่วยงานสังกัดกระทรวงต่าง ๆ อยู่ในกำกับควบคุมดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด
๓. การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๑๒ หน่วยงาน ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ หน่วยงาน เทศบาล ๑๒ หน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบล ๙๙ หน่วยงาน
๔. หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๔ หน่วยงาน
๕. หน่วยงานอิสระ จำนวน ๑๑ หน่วยงาน^๓

๒. การปกครอง

จังหวัดปัตตานีได้แบ่งหน่วยการปกครองออกเป็น ๑๒ อำเภอ ๑๑๕ ตำบล ๖๓๖ หมู่บ้าน โดยมีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง
๒. เทศบาล ๑๒ แห่ง (เทศบาลเมือง ๑ แห่ง)
๓. องค์การบริหารส่วนตำบล ๙๙ แห่ง ประกอบด้วย อบต.ชั้น ๓ ๒ แห่งคือ อบต.รูสะมิแล และอบต.บานา อบต.ชั้น ๔ ๑ แห่ง คืออบต.เขาต้อม ส่วนที่เหลือเป็นอบต. ชั้น ๕^๔

^๓ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดปัตตานี, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท. : ม.ป.ป.), หน้า ๒๑.

^๔ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดปัตตานี, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท. : ม.ป.ป.), หน้า ๘.

ตารางแสดงหน่วยการปกครอง

อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	อบต.	สภาตำบล
๑. เมืองปัตตานี	๑๓	๖๖	๑	๑๐	-
๒. ยะรัง	๑๒	๗๒	๑	๑๒	-
๓. หนองจิก	๑๒	๗๕	๒	๑๑	๑
๔. โคกโพธิ์	๑๒	๘๐	๒	๑๒	-
๕. ยะหริ่ง	๑๘	๘๑	๓	๑๓	๔
๖. ปะนาเระ	๑๐	๕๒	๑	๕	๑
๗. มายอ	๑๓	๕๘	๑	๑๐	๓
๘. สายบุรี	๑๑	๖๔	๑	๕	๑
๙. ทุ่งยางแดง	๔	๒๒	-	๔	-
๑๐. กะพ้อ	๓	๒๗	-	๓	-
๑๑. แม่ลาน	๓	๒๒	-	๓	-
๑๒. ไม้แก่น	๔	๑๗	-	๓	๑
รวม ๑๒ อำเภอ	๑๑๕	๖๓๖	๑๒	๙๙	๑๑

ที่มา : กลุ่มส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี

๓. เศรษฐกิจ

◆ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ปี ๒๕๔๔ มีมูลค่า ๒๙,๙๕๐ ล้านบาท

◆รายได้เฉลี่ย (Per capital GPP) ๔๗,๖๙๐ บาท/คนปี สูงเป็นอันดับ ๙ ของภาค และอันดับที่ ๓๒ ของประเทศ รายได้เฉลี่ยต่อคนลดลงจากปี ๒๕๔๓ โดยมีรายได้เฉลี่ยลดลง ๒,๐๓๐ บาท โดยภาวะการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๔๔ ลดลงจากปี ๒๕๔๓ คิดเป็นร้อยละ ๓.๐

◆สาขาการผลิตที่สำคัญของจังหวัด คือ สาขาเกษตรกรรม มูลค่า ๑๕,๒๒๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวม รองลงมาเป็นสาขาการค้าส่งและการค้าปลีก มูลค่า ๔,๓๔๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๒ สำหรับสาขาที่มีมูลค่าน้อยที่สุด คือ สาขาเหมืองแร่และขอยหินและสาขาการธนาคาร มูลค่ารวมกัน ๕๐๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒^๕

◆จังหวัดปัตตานีมีพื้นที่ ๑,๒๑๒,๗๒๓ ไร่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตร ๙๘๐,๐๑๘ ไร่ (ร้อยละ๘๐) พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ๙๙,๖๔๘ ไร่ (ร้อยละ๘) พื้นที่ไม่ได้จำแนก ๑๒๔,๘๔๐ ไร่ (ร้อยละ๑๐) และเป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวรตามมติ ครม. ๒๕,๘๙๕ ไร่ (ร้อยละ๒) ตามลำดับ^๖ จังหวัดปัตตานีมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ดังนี้

(๑) ยางพารา พื้นที่เพาะปลูก ๓๓๓,๗๐๕ ไร่ เปิดกรีดแล้ว ๒๙๒,๒๕๐ ไร่ แยกเป็นยางพันธุ์ดี ๒๙๑,๘๗๒ ไร่ ยางพันธุ์พื้นเมือง ๓๗๘ ไร่ ผลผลิตยางพันธุ์ดี ๒๗๒ กก./ไร่/ปี ผลผลิตรวม ๗๙,๓๓๒.๓๔ ตัน มูลค่าการผลิต ๒,๒๐๓.๓๘ ล้านบาท ราคาเฉลี่ย ๒๗.๗๗ บาท/กก. คริวเรือนที่ปลูกยางพารา ๒๔,๐๕๕ คริวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๘๙

(๒) ข้าว ฤดูทำนาปี ๒๕๔๕/๒๕๔๖ ทำทั้งนาปี นาปรัง นาครั้ง ๒ รวมเนื้อที่ ๓๒๓,๔๘๐ ไร่ รวมผลผลิตข้าว ๑๒๐,๔๓๑.๕๐ ตัน มูลค่าการผลิต ๗๒๐.๘๗ ล้านบาท คริวเรือนที่ทำนา ๕๑,๕๗๖ คริวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๓๘

(๓) ไม้ผลที่สำคัญ จังหวัดมีพื้นที่ปลูกไม้ผล จำนวน ๖๐,๔๓๔ ไร่ มูลค่า ๕๙๓.๘๗ ล้านบาท ได้แก่

- ลองกอง เนื้อที่ให้ผลผลิต ๑๑,๔๙๘ ไร่ ผลผลิต ๑๔,๔๕๖.๐๕ ตัน มูลค่า ๓๙๘.๔๔ ล้านบาท ราคาเฉลี่ย ๒๗.๕๖ บาท/กก.

- ทุเรียนพันธุ์ดี เนื้อที่ให้ผลผลิต ๗,๓๒๓ ไร่ ผลผลิต ๘,๔๐๑.๘๕ ตัน มูลค่า ๑๑๕.๔๔ ล้านบาท ราคาเฉลี่ย ๑๓.๗๔ บาท/กก.

- เงาะพันธุ์ดี เนื้อที่ให้ผลผลิต ๑,๙๐๖ ไร่ ผลผลิต ๒,๕๗๖.๗๗ ตัน มูลค่า ๒๓.๓๙ ล้านบาท ราคาเฉลี่ย ๙.๐๘ บาท/กก.

^๕ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดปัตตานี, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท. : ม.ป.ป.), หน้า ๒๖.

^๖ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดปัตตานี, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท. : ม.ป.ป.), หน้า ๓๖.

- มังคุด เนื้อที่ให้ผลผลิต ๑,๕๑๗ ไร่ ผลผลิต ๑,๔๘๒.๐๙ ตัน มูลค่า ๒๐.๓๘ ล้านบาท ราคาเฉลี่ย ๑๓.๗๕ บาท/กก.

(๔) ไม้ยืนต้นที่สำคัญที่ปลูกในจังหวัดจำนวน ๘๘,๖๒๗ ไร่ มูลค่า ๑๗๘.๐๖ ล้านบาท ได้แก่

- มะพร้าว เนื้อที่ให้ผลผลิต ๗๙,๐๑๖ ไร่ มูลค่า ๑๔๙.๔๓ ล้านบาท

- สะตอ เนื้อที่ให้ผลผลิต ๑,๓๗๘ ไร่ มูลค่า ๒๑.๓๔ ล้านบาท

- หมาก เนื้อที่ให้ผลผลิต ๓๐๘ ไร่ มูลค่า ๗.๒๙ ล้านบาท^๗

การสหกรณ์

จังหวัดปัตตานีมีสหกรณ์จำนวน ๗๒ สหกรณ์ สมาชิก ๖๓,๑๕๗ คน จำแนกเป็น สหกรณ์ภาคการเกษตร ๒๑ สหกรณ์ (ร้อยละ ๒๑.๑๗) สมาชิก ๒๘,๖๗๘ คน (ร้อยละ ๔๕.๔๑) และ สหกรณ์นอกภาคการเกษตร ๒๔ สหกรณ์ สมาชิก ๓๔,๔๗๙ คน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) สหกรณ์ภาคการเกษตร

๑.๑) สหกรณ์การเกษตร ๑๙ สหกรณ์ สมาชิก ๒๗,๘๓๒ คน ทุนดำเนินงาน ๓,๐๐๐.๐๓ ล้านบาท

๑.๒) สหกรณ์การประมง ๒ สหกรณ์ สมาชิก ๘๔๖ คน ทุนดำเนินงาน ๔๙.๔๕ ล้านบาท

๒) สหกรณ์นอกภาคการเกษตร

๒.๑) สหกรณ์ออมทรัพย์ ๑๐ สหกรณ์ สมาชิก ๒๖,๓๙๐ คน ทุนดำเนินงาน ๒,๔๙๙.๙๖ ล้านบาท

๒.๒) สหกรณ์ร้านค้า ๖ สหกรณ์ สมาชิก ๓,๙๕๘ คน ทุนดำเนินงาน ๒๖.๖๑ ล้านบาท

๒.๓) สหกรณ์บริการ ๘ สหกรณ์ สมาชิก ๔,๑๓๑ คน ทุนดำเนินงาน ๒๔.๘๙ ล้านบาท

๓) ภาวะการเงินของสหกรณ์

๓.๑) ทุนเรือนหุ้น จำนวน ๑,๐๖๒.๐๐ ล้านบาท

๓.๒) วงเงินให้กู้ จำนวน ๒,๔๓๑.๗๖ ล้านบาท

๓.๓) เงินรับฝาก จำนวน ๖๑๐.๗๗ ล้านบาท

๓.๔) ทุนดำเนินงาน จำนวน ๕,๖๐๐.๙๖ ล้านบาท

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๖^๘

^๗ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดปัตตานี, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท. : ม.ป.ป.), หน้า ๒๕.

^๘ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดปัตตานี, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท. : ม.ป.ป.), หน้า ๒๙.

การอุตสาหกรรม

จังหวัดปัตตานีมีโรงงานทั้งสิ้น ๘๑๒ โรง มีคนงานชาย - หญิง รวม ๑๑,๐๗๓ คน (ชาย ๕,๙๕๘ คน หญิง ๕,๑๑๕ คน) ดังนี้

**แสดงสถิติจำนวนโรงงานแยกตามหมวดอุตสาหกรรม
รวม ๓ จำพวก ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๗**

ที่	รายการ	จำนวน	เงินกองทุน	ชาย	หญิง	รวม
๑	อุตสาหกรรมการเกษตร	๕๑๑	๑๗๖,๖๑๓,๖๕๐	๘๙๐	๙๐	๙๘๐
๒	อุตสาหกรรมอาหาร	๕๓	๑,๕๗๙,๑๙๐,๓๑๒	๑,๓๕๖	๓,๖๑๒	๔,๙๖๘
๓	อุตสาหกรรมเครื่องตี	๑	๖๐๐,๐๐๐	๖	๐	๖
๔	อุตสาหกรรมสิ่งทอ	๑	๒,๐๐๐,๐๐๐	๐	๖	๖
๕	อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย	๐	๐	๐	๐	๐
๖	อุตสาหกรรมเครื่องหนัง	๐	๐	๐	๐	๐
๗	อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้	๒๖	๑๘๓,๘๘๘,๗๙๐	๑,๕๕๑	๙๑	๑,๖๔๒
๘	อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์และเครื่องเรือน	๖	๙๔๒,๗๐๐	๒๖	๐	๒๖
๙	อุตสาหกรรมกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	๑	๓๐,๐๐๐	๕	๐	๕
๑๐	อุตสาหกรรมสิ่งพิมพ์	๕	๒๓,๗๒๘,๓๐๐	๖๐	๑๓	๗๓
๑๑	อุตสาหกรรมเคมี	๑	๓๙๗,๐๐๐	๘	๐	๘
๑๒	อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและผลิตภัณฑ์	๒	๒๖๐,๐๐๐,๐๐๐	๑๒	๐	๑๒
๑๓	อุตสาหกรรมยาง	๒๘	๔๑๓,๑๖๒,๙๔๔	๔๒๙	๓๙๒	๘๒๑
๑๔	อุตสาหกรรมพลาสติก	๓	๓๙,๗๑๕,๐๐๐	๕๘	๓๓	๙๑
๑๕	อุตสาหกรรมโลหะ	๔๙	๙๗,๕๙๖,๐๐๐	๔๘๐	๑๖๔	๖๔๔
๑๖	อุตสาหกรรมโลหะ	๑	๖,๒๐๐,๐๐๐	๒๐	๖๐	๘๐
๑๗	อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะ	๓๔	๒๗,๙๘๒,๓๐๐	๑๕๓	๕	๑๕๘
๑๘	อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	๓๐	๑๒๒,๗๔๔,๓๘๐	๑๙๙	๑๒	๒๑๑
๑๙	อุตสาหกรรมไฟฟ้า	๒	๔๒๓,๕๐๐	๑๓	๐	๑๓
๒๐	อุตสาหกรรมขนส่ง	๓๗	๑๔๑,๕๕๖,๖๐๐	๓๙๑	๑๗	๔๐๘
๒๑	อุตสาหกรรมอื่นๆ	๒๑	๓๗๕,๙๓๒,๐๐๐	๓๑๑	๖๒๐	๙๓๑
		๘๑๒	๓,๔๕๒,๕๐๓,๔๗๖	๕,๙๕๘	๕,๑๑๕	๑๑,๐๗๓

หมายเหตุ ข้อมูล ณ ปี ๒๕๔๗^๕

^๕ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดปัตตานี, แหล่งเดิม, (ม.ป.ท. : ม.ป.ป.)

๔. การศึกษา

จังหวัดปัตตานีมีสถาบันการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษาทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชนมีการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาเป็น ๒ เขต มีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น ๖๕๔ แห่ง จำนวนครูอาจารย์ ๙,๐๕๘ คน จำนวนนักเรียนนักศึกษา ๑๘๐,๒๔๘ คน ดังนี้

สถานศึกษาทั้งหมด	๖๕๔	แห่ง
- อนุบาลถึงมัธยม	๔๒๓	แห่ง
- อาชีวศึกษา	๗	แห่ง
- อุดมศึกษา	๔	แห่ง
- อื่น ๆ		
๑. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอย่างเดียว	๔๖	แห่ง
๒. สถาบันศึกษาปอเนาะ	๑๗๔	แห่ง

จำแนกตามสังกัด

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี	๓๓๙	โรง
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน		
• ประเภทสอนสามัญศึกษา	๑๓	แห่ง
• ประเภทสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ	๕๖	แห่ง
• ประเภทสอนศาสนาอิสลามอย่างเดียว	๔๖	แห่ง
• ประเภทสอนอาชีวศึกษา	๑	แห่ง
• ประเภทสถาบันศึกษาปอเนาะ	๑๗๔	แห่ง
- เทศบาล	๑๑	โรง
- สำนักงานพระพุทธศาสนา	๑	โรง
- ดชด.	๑	โรง
- อาชีวศึกษา	๖	โรง
- อนุบาลสาธิตและมัธยมสาธิต	๒	โรง

ระดับอุดมศึกษา ๔ แห่ง คือ

๑. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
๒. วิทยาลัยอิสลามยะลา วิทยาเขตปัตตานี
๓. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ห้องเรียนจังหวัดปัตตานี

๔. วิทยาลัยชุมชนปัตตานี (มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗ เรื่องจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนขณะนี้ได้สรรหาสภาวิทยาลัยชุมชนเรียบร้อยแล้วและกำลังดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน ด้านการจัดการเรียนการสอนได้เปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นไปแล้ว ปัจจุบันมีครูอาจารย์ช่วยราชการ จำนวน ๕ คน)

ที่มา : ๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี

๒. กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดปัตตานี
บรรยายสรุปจังหวัดปัตตานี ประจำปี ๒๕๔๗, (ม.ป.ท.:ม.ป.ป.), หน้า ๔๖.

๓. สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สถานสอนจริยศึกษา (ตาดีกา)

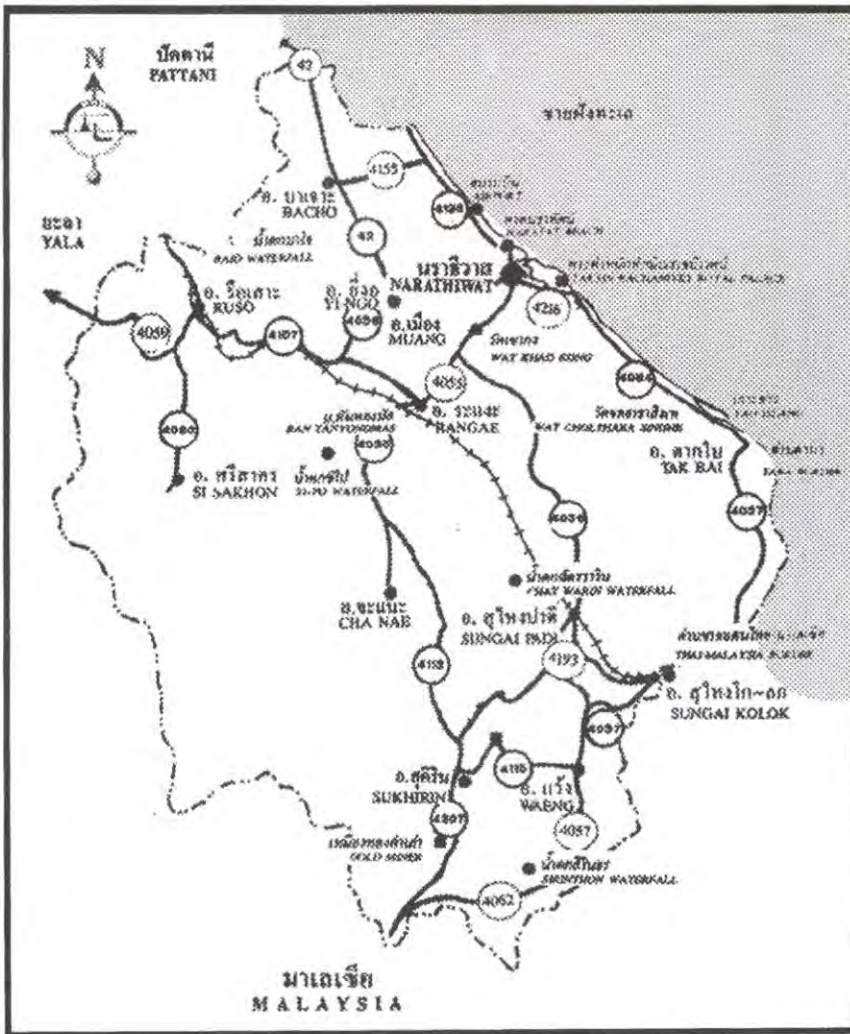
จังหวัดปัตตานี มีสถานสอนจริยศึกษา (ตาดีกา) ปี ๒๕๔๘ จำนวน ๖๐๔ แห่ง
จำนวนครูผู้สอน ๑,๗๗๖ คน จำนวนนักเรียน ๖๕,๑๒๙ คน

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดปัตตานี

๕. ศาสนา

ข้อมูลสำรวจ ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จังหวัดปัตตานี มีประชากรประมาณ ร้อยละ ๘๐.๗๕
นับถือศาสนาอิสลาม นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๑๘.๙๓^{๑๐}

^{๑๐} กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดปัตตานี, *เล่มเดิม*, (ม.ป.ท.: ม.ป.ป.), หน้า ๕.

จังหวัดนราธิวาส

จังหวัดนราธิวาส เป็นจังหวัดชายแดนตั้งอยู่บนฝั่งทะเลด้านตะวันออกของแหลมมลายู ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ ๑,๑๔๙ กิโลเมตร ชายแดนประเทศไทยที่อำเภอแว้ง และทางรถไฟ ๑,๑๑๖ กิโลเมตร สุตชายแดนไทยมาเลเซียที่สถานีรถไฟสุโงโก-ลก มีเนื้อที่ทั้งหมด ๔,๔๗๕.๔๓ ตารางกิโลเมตร

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ จังหวัดปัตตานีและอ่าวไทย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ อ่าวไทยและประเทศมาเลเซีย
ทิศใต้	ติดต่อกับ ประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ จังหวัดยะลา*

* สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, นราธิวาสวันนี้ ข้อมูลทั่วไปปี ๒๕๔๖, (โรงพิมพ์นราธิวาส, : ม.ป.ป.), หน้า ๑ และหน้า ๖.

ประชากร ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖ มีประชากรรวม ๗๐๓,๑๕๖ คน ชาย ๓๕๙,๑๑๐ คน หญิง ๓๔๔,๐๓๖ คน จำนวนครัวเรือน ๑๔๗,๙๖๓ ครัวเรือน

อำเภอ-เทศบาล	จำนวนราษฎร			จำนวนครัวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	
อำเภอเมืองนราธิวาส	๓๓,๓๙๓	๓๔,๐๔๘	๖๗,๔๔๑	๑๔,๕๘๙
อำเภอดากใบ	๒๓,๙๕๐	๒๔,๓๘๙	๔๘,๓๓๙	๘,๖๕๗
อำเภอบาเจาะ	๑๗,๒๒๓	๑๗,๘๑๙	๓๕,๐๔๒	๖,๑๐๔
อำเภอยี่งอ	๑๘,๙๔๗	๑๙,๔๙๐	๓๘,๔๓๗	๗,๐๙๖
อำเภอระแงะ	๓๓,๙๖๖	๓๔,๙๗๕	๖๘,๙๔๑	๑๑,๖๙๙
อำเภอรือเสาะ	๒๗,๗๔๙	๒๘,๐๑๙	๕๕,๗๖๘	๙,๘๙๑
อำเภอศรีสาคร	๑๓,๑๖๖	๑๒,๔๙๕	๒๕,๖๖๑	๕,๓๒๐
อำเภอแว้ง	๑๘,๖๔๘	๑๘,๖๑๐	๓๗,๒๕๘	๖,๙๔๐
อำเภอสือคีริน	๙,๔๘๖	๘,๖๑๐	๑๘,๐๙๖	๕,๐๙๔
อำเภอสู้หิวงโก-ลก	๑๔,๙๑๘	๑๕,๗๐๕	๓๐,๖๒๔	๗,๔๑๐
อำเภอสู้หิวงปาตี	๒๓,๓๑๐	๒๓,๔๖๑	๔๖,๗๗๑	๘,๗๐๖
อำเภอจะแนะ	๑๕,๕๐๗	๑๔,๘๓๙	๓๐,๓๔๖	๕,๔๕๒
อำเภอเจาะไอร้อง	๑๘,๔๑๕	๑๘,๒๒๔	๓๖,๖๓๙	๖,๖๔๑
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลปะลูลู	๔,๕๓๓	๔,๕๒๗	๙,๐๖๐	๒,๑๗๑
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลสิคีริน	๑,๘๕๐	๑,๗๑๐	๓,๕๖๐	๑,๑๓๔
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลแว้ง	๒,๔๑๑	๒,๕๑๓	๔,๙๒๔	๑,๒๕๘
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลบูเกะตา	๑,๘๙๙	๑,๙๖๙	๓,๘๖๘	๗๑๔
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลศรีสาคร	๑,๙๐๘	๑,๗๙๘	๓,๗๐๖	๙๑๒
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลรือเสาะ	๓,๗๗๕	๓,๘๒๙	๗,๖๐๔	๒,๕๗๓
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลมะรือโบตก	๓,๖๕๐	๓,๗๐๑	๗,๓๕๑	๑,๑๗๙
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลตันหยงมีส	๔,๐๗๖	๔,๑๐๕	๘,๑๘๑	๒,๗๗๐
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลยี่งอ	๑,๔๗๓	๑,๔๔๙	๒,๙๒๒	๗๗๒
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลบาเจาะ	๔,๒๗๘	๔,๑๗๙	๘,๔๕๗	๑,๗๒๕
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลตันไทร	๑,๗๕๔	๑,๗๘๕	๓,๕๓๙	๗,๒๒๘
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลดากใบ	๗๗,๙๖๙	๘,๓๑๐	๑๖,๒๗๙	๓,๙๙๖
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลสิหิวงโก-ลก	๑๙,๖๔๒	๒๑,๖๒๘	๔๑,๒๗๐	๑๒,๐๓๕
ท้องถิ่นเทศบาลเมืองนราธิวาส	๒๑,๒๑๔	๒๑,๘๔๘	๔๓,๐๖๒	๑๒,๓๙๗
รวม	๓๕๙,๑๑๐	๓๔๔,๐๓๖	๗๐๓,๑๕๖	๑๔๗,๙๖๓

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดนราธิวาส

๑. การบริหารราชการ

ราชการบริหารส่วนกลาง

จังหวัดนราธิวาสมีหน่วยราชการส่วนกลางมาตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของจังหวัดนราธิวาสรวมทั้งสิ้น ๕๔
หน่วยงาน นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ๑๑ หน่วยงาน

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย จังหวัด อำเภอ ซึ่งมีส่วนราชการประจำจังหวัด กระทรวง
และกรมต่างๆ ส่งมาประจำในจังหวัดนราธิวาส รวมทั้งสิ้น ๒๘ ส่วนราชการ และอำเภอ ๑๓ อำเภอ

ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

จังหวัดนราธิวาส มีหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด
๑ แห่ง เทศบาล ๑๔ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๗๕ แห่ง^๖

๒. การปกครอง

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๓ อำเภอ ๗๕ ตำบล ๕๗๐ หมู่บ้าน ๑๔ เทศบาลและ ๗๕ องค์การ
บริหารส่วนตำบล^๗

อำเภอ	จำนวน เทศบาล	จำนวน อบต.	จำนวน ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน
อำเภอเมืองนราธิวาส	๑	๖	๖	๕๗
อำเภอจะแนะ	-	๔	๔	๒๙
อำเภอเจาะไอร้อง	-	๓	๓	๓๑
อำเภอตากใบ	๑	๘	๘	๕๕
อำเภอบาเจาะ	๒	๖	๖	๔๒
อำเภอยี่งอ	๑	๖	๖	๓๙
อำเภอศรีสาคร	๑	๙	๙	๗๑
อำเภอระแงะ	๒	๗	๗	๕๕
อำเภอแว้ง	๒	๖	๖	๑๒
อำเภอศรีสาคร	๑	๖	๖	๓๕
อำเภอสุคีริน	๑	๕	๕	๔๑
อำเภอสุไหงโก - ลก	๑	๓	๓	๑๖
อำเภอสุไหงปาตี	๑	๖	๖	๔๙
รวม	๑๔	๗๕	๗๕	๕๗๐

^๖ สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, แหล่งเดิม, (โรงพิมพ์นราธิวาส. : ม.ป.ป.) หน้า ๑๐.

^๗ สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, แหล่งเดิม, (โรงพิมพ์นราธิวาส. : ม.ป.ป.) หน้า ๙.

๓. เศรษฐกิจ

ประชากรมีรายได้เฉลี่ย ๓๑,๓๗๓ บาท/คน/ปี (สำรวจปี ๒๕๔๓) มีรายได้เป็นลำดับที่ ๑๓ ของจังหวัดภาคใต้ ในจำนวน ๑๔ จังหวัด ลำดับที่ ๕๔ ของประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด ๒๐,๘๖๓ ล้านบาท^๕

รายได้ประชากร

เศรษฐกิจโดยทั่วไปของจังหวัดขึ้นอยู่กับผลผลิตทางด้านการเกษตรและการค้า อาชีพหลักคือ การทำสวนยางพารา การปลูกผลไม้ การทำนา การทำสวนมะพร้าวต่าง ๆ การประมง และการเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ จากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในปี ๒๕๔๓ ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีเท่ากับ ๓๑,๓๗๓ บาท

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เท่ากับ ๒๐,๘๖๓ ล้านบาท (ปี ๒๕๔๓) ต่ำเป็นอันดับที่ ๑๓ ของภาคใต้ และอันดับที่ ๕๔ ของประเทศ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดแยกได้ดังนี้

๑) เกษตรกรรม	๗,๓๘๘ ล้านบาท
๒) ค่าส่งและค่าปลีก	๔,๓๔๙ ล้านบาท
๓) การบริการ	๒,๙๙๐ ล้านบาท
๔) การบริหารและป้องกันประเทศ	๑,๖๖๕ ล้านบาท
๕) ที่อยู่อาศัย	๑,๐๕๗ ล้านบาท
๖) อุตสาหกรรม	๘๔๕ ล้านบาท
๗) คมนาคม	๘๕๔ ล้านบาท
๘) ก่อสร้าง	๘๐๙ ล้านบาท
๙) การธนาคาร/ประกันภัย	๓๓๘ ล้านบาท
๑๐) การไฟฟ้าและประปา	๒๙๑ ล้านบาท
๑๑) เหมืองแร่	๘๔ ล้านบาท

การเกษตร

จังหวัดนราธิวาสมีเนื้อที่ทั้งหมด ๒,๗๙๗,๑๔๔ ไร่ พื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตร ๑,๖๕๙,๗๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๓๔ ของพื้นที่ทั้งหมด ในปีการเพาะปลูก ๒๕๔๕ พื้นที่การเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญคือยางพารา ข้าว ไม้ผล และพืชไร่พืชผัก^๖

การประมง

มีประชากรชาวประมง ๑๗ หมู่บ้าน จำนวน ๓,๓๒๑ ครัวเรือน จำนวนประชากร ๑๔,๗๗๘ คน เรือประมงขนาดใหญ่ ๑๒๑ ลำ ขนาดเล็ก ๑๑๕ ลำ ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ ปี ๒๕๔๕ รวม ๖,๘๑๑,๕๐๐ กก. มูลค่า ๓๒๕๔๙ ล้านบาท พื้นที่ที่มีศักยภาพในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีประมาณ ๕,๐๐๐ ไร่ กระจายอยู่ในทุกอำเภอ สำหรับการประมงทะเลทำในท้องที่อำเภอเมืองนราธิวาส และอำเภอตากใบ^๖

^๕ สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, แหล่งเดิม, (โรงพิมพ์นราธิวาส. : ม.ป.ป.) หน้า ๑.

^๖ สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, แหล่งเดิม, (โรงพิมพ์นราธิวาส. : ม.ป.ป.) หน้า ๒๗.

^๖ สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, แหล่งเดิม, (โรงพิมพ์นราธิวาส. : ม.ป.ป.) หน้า ๑.

การอุตสาหกรรม

ปี ๒๕๕๖ จังหวัดนราธิวาสมีโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการจำนวน ๔๐๖ โรงงาน เงินลงทุน ๑,๖๗๖ ล้านบาท คนงาน ๔,๓๔๒ คน โรงงานส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็ก เงินลงทุนไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท จำนวน ๓๖๕ โรงงาน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๙ ของโรงงานทั้งหมด ส่วนใหญ่ประกอบกิจการโรงสีข้าว อยู่ ช่อมรถยนต์ กิ่งและเชื่อมโลหะ ทำวงกบประตูหน้าต่าง ชุุดดิน ดูดทราย และอื่น ๆ โรงงานขนาดกลางเงินลงทุน ตั้งแต่ ๑๐ ล้านบาท ถึง ๑๐๐ ล้านบาท จำนวน ๔๑ โรงงาน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑ ได้แก่ โรงงานผลิตอาหาร สำเร็จรูป ผลิตยางแท่ง ยางแผ่นรมควัน แปรรูปไม้อัด อบน้ำยา โรงโม่ บดและย่อยหิน น้ำแข็งซอง คอนกรีต ผสมเสร็จ แอสฟัลต์ติกส์คอนกรีต สำหรับโรงงานขนาดใหญ่ที่มีเงินลงทุนเกิน ๑๐๐ ล้านบาท ไม่มีการลงทุนใน จังหวัดนราธิวาส

แสดงจำนวนโรงงานแยกตามประเภทอุตสาหกรรม

หมวดอุตสาหกรรม		จำนวน	เงินทุน	ชาย	หญิง
๑	โม่ บด ย่อยหิน	๖	๑๔๕,๙๐๐,๐๐๐	๑๘๕	๑๕
๒	ชุุดทราย	๑๙	๕๑,๓๕๕,๐๐๐	๔๘	๑
๓	ดูดทราย	๑๐	๕,๔๔๕,๐๐๐	๒๙	๐
๔	ฆ่าสัตว์	๒	๑,๒๒๕,๐๐๐	๘	๐
๕	ทำไอศกรีม ประเภท ออก ๐๐๕๐๖	๑	๒๐๘,๐๐๐	๑	๒
๖	ทำน้ำบูดู	๑	๑,๖๕๐,๐๐๐	๒	๑๓
๗	หีบน้ำมันมะพร้าว	๑	๓,๐๐๐,๐๐๐	๗	๑
๘	สีข้าว	๑๑๔	๕,๑๒๓,๗๓๐	๒๐๗	๙
๙	ทำขนมเค้ก ขนมปังปอนด์	๓	๖,๕๕๐,๐๐๐	๘	๒๕
๑๐	ทำขนมปัง	๓	๖,๐๖๐,๐๐๐	๑๘	๔๔
๑๑	ทำขนมจีน	๑๐	๑๒๕,๒๖๐,๕๐๙	๑๑๓	๑๓๙
๑๒	ทำขนมหวาน และขนมเค้ก	๑	๑๘๕,๐๐๐	๒	๓
๑๓	ทำไอศกรีม ประเภท ออก ๐๑๒๑๑	๑	๒๐๕,๐๐๐	๒	๑
๑๔	ทำน้ำแข็ง	๑๕	๒๑๗,๕๓๕,๐๐๐	๑๖๗	๒๖
๑๕	การทำน้ำดื่ม	๑	๒,๗๐๐,๐๐๐	๔	๐
๑๖	ทำน้ำหวานบรรจุหลอด และผลิตหลอดพลาสติก	๑	๘,๕๐๐,๐๐๐	๗	๗
๑๗	พิมพ์ เขียน และย้อมผ้าบาติกผ้าโสร่ง	๑	๑,๑๑๐,๐๐๐	๖	๑๓
๑๘	ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป	๑	๕๐๐,๐๐๐	๐	๑๐
๑๙	ไสและชอยไม้	๒๕	๑๗๙,๔๘๐,๕๘๐	๕๐๕	๑๒๕

แสดงจำนวนโรงงานแยกตามประเภทอุตสาหกรรม

	หมวดอุตสาหกรรม	จำนวน	เงินทุน	ชาย	หญิง
๒๐	ทำวงกบประตู-หน้าต่าง และเครื่องเรือนจากไม้	๑๓	๓๖,๙๔๔,๐๐๐	๑๖๓	๐
๒๑	ทำลึงไม้ยางพารา	๑	๖๐๐,๐๐๐	๗	๐
๒๒	ทำเครื่องเรือนจากไม้	๑๔	๑๑,๒๕๔,๕๐๐	๑๐๘	๒
๒๓	พิมพ์หนังสือและสิ่งตีพิมพ์	๔	๘,๒๕๖,๐๐๐	๑๒	๗
๒๔	พิมพ์สิ่งต่างๆ	๑	๖,๙๕๕,๐๐๐	๕	๒
๒๕	ผสมแอสฟัลต์ติกคอนกรีต	๒	๖๖,๐๐๐,๐๐๐	๑๑๘	๓๐
๒๖	รมควันยางแผ่น	๓๙	๒๗๙,๑๓๐,๕๐๕	๕๑๔	๕๘๖
๒๗	ผลิตเสื้อชู้นอนพลาสติก	๑	๒,๕๐๐,๐๐๐	๑๓	๒
๒๘	ทำถุงพลาสติก	๑	๕,๓๐๐,๐๐๐	๖	๒
๒๙	ผลิตเครื่องเคลือบดินเผา	๑	๑๑,๐๐๐,๐๐๐	๒๖	๒๐
๓๐	ทำอิฐดินเผา	๘	๑๑,๔๙๗,๐๐๐	๑๐๐	๖๕
๓๑	ทำคอนกรีตผสมเสร็จ	๑	๒,๐๐๐,๐๐๐	๔	๐
๓๒	ผลิตซีเมนต์บล็อค	๑๗	๑๑๓,๕๐๕,๐๐๐	๒๐๙	๑๐
๓๓	ทำประตู หน้าต่างเหล็กตัด	๕	๔๓๘,๐๐๐	๑๕	๐
๓๔	ทำชั้นวางของเคลือบพลาสติก	๑	๔,๖๕๐,๐๐๐	๑๒	๒๖
๓๕	ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์โลหะ	๑	๓,๑๐๐,๐๐๐	๑๒	๐
๓๖	กลึงเชื่อมโลหะ	๗	๑๒,๖๙๐,๐๐๐	๓๑	๐
๓๗	ซ่อมเครื่องยนต์และกลึงเชื่อมโลหะ	๑๕	๑๑,๕๖๗,๗๐๐	๓๓	๐
๓๘	ซ่อมเครื่องยนต์	๑	๑๑๐,๐๐๐	๒	๐
๓๙	ทำแบบหล่อท่อและอุปกรณ์เครื่องรีดอิฐ	๑	๗๕,๐๐๐	๓	๐
๔๐	ซ่อมพันไดนาโม	๓	๑๔๕,๕๐๐	๖	๐
๔๑	ทำท่อไอเสีย	๓	๓๓,๖๖๐,๐๐๐	๔๓	๘๕
๔๒	มัดเศษกระดาษเป็นก้อน	๑	๑,๓๕๐,๐๐๐	๑๑	๕
๔๓	แบ่งบรรจุก๊าซปิโตรเลียม	๖	๒๑,๑๘๒,๐๐๐	๒๙	๑๐
๔๔	ซ่อมยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์	๒	๓๐๑,๐๐๐	๓	๐
๔๕	ซ่อมรถยนต์	๔๑	๒๗๐,๖๘๖,๐๐๐	๒๔๕	๗
	รวม	๔๐๖	๑,๖๗๖,๘๙๐,๐๒๔	๓,๐๔๙	๑,๒๙๓

จำนวนโรงงานดังกล่าวสามารถจำแนกเป็นขนาดต่าง ๆ ตามเงินทุน ดังนี้

- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (เงินทุน > ๑๐๐ ล้านบาท) ไม่มี
- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง (เงินทุน > ๑๐ ล้านบาท <= ๑๐๐ ล้านบาท)

จำนวน ๔๑ โรงงาน

- โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก (เงินทุน <= ๑๐๐ ล้านบาท) จำนวน ๓๖๕ โรงงาน

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๖^๗

การพาณิชย์

ส่วนใหญ่เป็นการค้าส่งและค้าปลีกในสาขาเกษตรกรรมที่เกี่ยวกับผลผลิตทางการเกษตร และการประมงและเนื่องจากจังหวัดนครราชสีมาอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซีย จึงมีการค้าชายแดน ระหว่างไทย – มาเลเซีย โดยมีช่องทางผ่านเข้า – ออก ๓ ช่องทาง คือ ด่านศุลกากรสุโขงโก-ลก ด่านศุลกากรตากใบ และช่องทางบูเก๊ะตาอำเภอเวียง

- สินค้าส่งออกสำคัญ คือ ผลไม้สดตามฤดูกาล ปลาสด สินค้านำเข้าสำคัญ คือ ไม้แปรรูป
- การค้าชายแดนปี ๒๕๔๕ จำนวน ๒,๘๖๑.๕๓ ล้านบาท แยกเป็น

มูลค่าการส่งออก จำนวน	๑,๓๓๕.๐๘	ล้านบาท
มูลค่าการนำเข้า จำนวน	๑,๕๒๖.๔๕	ล้านบาท ^๘

๔. การศึกษา

จังหวัดนครราชสีมาแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาเป็น ๒ เขต มีสถานศึกษารวมทั้งสิ้น ๕๐๒ แห่ง จำนวนครูอาจารย์ ๘,๔๙๑ คน จำนวนนักเรียนนักศึกษา ๑๖๖,๕๐๒ คน

สถานศึกษาทั้งหมด	๕๐๒ แห่ง
- อนุบาลถึงมัธยม	๔๓๖ แห่ง
- อาชีวศึกษา	๗ แห่ง
- อุดมศึกษา	๒ แห่ง
- อื่น ๆ	
๑. โรงเรียนสอนศาสนาอิสลามอย่างเดียว	๑๑ แห่ง
๒. สถาบันศึกษาปอเนาะ	๔๖ แห่ง

^๗ กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา, (ม.ป.ท.: ม.ป.ป.)

^๘ สำนักจังหวัดนครราชสีมา, เล่มเดิม, (โรงพิมพ์นครราชสีมา:ม.ป.ป.),หน้า ๒.

จำแนกตามสังกัด

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนราธิวาส ๓๖๐ แห่ง
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
 - ประเภทสอนสามัญศึกษา ๒๐ โรงเรียน
 - ประเภทสอนศาสนาควบคู่วิชาสามัญ ๔๖ โรงเรียน
 - ประเภทสอนศาสนาอิสลามอย่างเดียว ๑๑ โรงเรียน
 - ประเภทสถาบันศึกษาปอเนาะ ๔๖ โรงเรียน
- เทศบาล ๑๐ โรงเรียน
- อาชีวศึกษา ๗ โรงเรียน

ระดับอุดมศึกษา ๒ แห่ง คือ

๑. มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ (มีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๔ ก. วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ได้กำหนดให้รวมวิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนราธิวาส วิทยาลัยการอาชีพตากใบ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนราธิวาส มาจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการ)

๒. วิทยาลัยชุมชนนราธิวาส (มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๕ เรื่องจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนขณะนี้ มีผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนแล้ว ด้านการจัดการเรียนการสอนได้เปิดสอนทั้งหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรอนุปริญญา มีครู – อาจารย์ทั้งสิ้นจำนวน ๑๐ คน)

- ที่มา : ๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต ๑ และ เขต ๒
๒. งานประชาสัมพันธ์ กลุ่มสารสนเทศ สำนักผู้อำนวยการ
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓. สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา

สถานสอนจริยศึกษา (ตาดีกา)

จังหวัดนราธิวาส มีสถานสอนจริยศึกษา (ตาดีกา) ปี ๒๕๔๘ จำนวน ๕๙๒ แห่ง จำนวนครู ๑,๗๙๐ คน (ไม่สามารถระบุจำนวนนักเรียนที่แน่นอนได้ เนื่องจากมีการ เข้า – ออกตลอดเวลา)

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดนราธิวาส

๕. ศาสนา

ประชากรจังหวัดนราธิวาสนับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๘๒ นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๑๗ นับถือศาสนาคริสต์และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ ๑ ในปี ๒๕๔๖ จากการสำรวจของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส ปรากฏว่าจังหวัดนราธิวาสมีมัสยิด ๕๗๓ แห่ง วัด ๖๕ แห่ง และโบสถ์คริสต์ ๔ แห่ง^๙

^๙ สำนักงานจังหวัดนราธิวาส, แหล่งเดิม. (โรงพิมพ์นราธิวาส. : ม.ป.ป.) หน้า ๗-๘.

บทที่ ๑

ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๑. สถานการณ์

๑.๑ สถานการณ์ทั่วไป

จังหวัดชายแดนภาคใต้คงมีปัญหาระหว่างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินรวมตลอดถึงปัญหาการกระทำผิดทางอาญาอื่นๆ เช่น ปัญหายาเสพติดให้โทษ ปัญหาการค้าอาวุธสงคราม ปัญหาการบุกรุกทำลายป่า ปัญหากลุ่มอิทธิพลท้องถิ่นรวมตลอดถึงปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ เช่นเดียวกันกับพื้นที่อื่นทั่วไป และเนื่องจากเป็นจังหวัดชายแดนมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศอื่นจึงพ่วงด้วยปัญหาเหมือนชายแดนด้านอื่นเข้ามาด้วยคือปัญหาการลักลอบค้าของหนีภาษี ปัญหาการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองและปัญหาบุคคลสองสัญชาติเพียงแต่ปัญหาต่างๆ อาจจะมี ความรุนแรง หรือเบาบางแตกต่างกันในแต่ละประเภทของปัญหา

๑.๒ สถานการณ์เฉพาะ

ปัญหาในส่วนที่นอกเหนือจากสถานการณ์ทั่วไปของจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และบางส่วนของจังหวัดสงขลา คือ ปัญหาจากการกระทำของโจรก่อการร้ายซึ่งเป็นปัญหาตั้งแต่อดีตอันยาวนานต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ปัญหาโจรก่อการร้ายนี้มีสาเหตุเนื่องมาจากความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ สภาพสังคมตลอดจนสภาพทางการเมืองและการปกครองของจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความแตกต่างกับสภาพของคนไทยโดยทั่วไป (ซึ่งได้กล่าวรายละเอียดไว้ในประวัติความเป็นมาของจังหวัดชายแดนภาคใต้) ซึ่งสาเหตุดังกล่าวทำให้คนไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวคิดต่อต้านและต้องการแบ่งแยกดินแดนออกจากแผ่นดินไทย จนกลายเป็นปัญหาเรื้อรังมาจนกระทั่งทุกวันนี้

๒. ปัญหาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

๒.๑ ปัญหาจากอาชญากรรมทั่วไป

ปัญหาอาชญากรรมจะมีความรุนแรง หรือเบาบางนั้นไม่มีตัวชี้วัดว่าคดีแต่ละประเภทเกิดจำนวนเท่าใดจึงจะถือว่ารุนแรง หรือเบาบาง การศึกษาจึงได้กระทำในเชิงเปรียบเทียบ โดยเปรียบเทียบกับจังหวัดใกล้เคียงจากจำนวนคดีที่รับแจ้งต่อประชากรจำนวน ๑ แสนคนของแต่ละจังหวัด คือ เปรียบเทียบกับจังหวัดพัทลุง จังหวัดตรัง ในห้วงระยะเวลา ๕ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔ ปรากฏผลดังนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๔๐

คดีอุกฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๓๗.๓๑ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๓๕.๖๖ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๓๔.๖๐ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๓๒.๐๔ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๑๖.๗๓ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๑๖.๕๔ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๑๒.๕๑ ราย

คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๗๔.๖๖ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๘๐.๑๕ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๗๗.๗๖ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๖๗.๗๕ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๔๑.๕๖ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๔๑.๕๖ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๒๘.๗๕ ราย

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๑๖๗.๗๗ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๑๔๖.๗๕ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๑๐๖.๖๑ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๗๕.๐๐ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๗๗.๓๑ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๗๗.๗๗ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๕๖.๗๕ ราย

คดีอาญาที่น่าสนใจ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๘๗.๗๗ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๕๙.๔๐ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๔๒.๐๐ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๓๔.๑๗ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๓๐.๐๐ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๒๒.๒๗ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๕๖.๗๕ ราย

ปี พ.ศ. ๒๕๔๑

คดีอุกฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๓๘.๓๘ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๓๕.๒๕ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๓๒.๕๙ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๒๕.๓๑ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๑๙.๔๐ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๑๕.๕๗ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๑๔.๖๖ ราย

คดีความผิดต่อชีวิต ร่างกายและเพศ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๘๕.๗๐ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๓๖.๘๔ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๓๖.๑๙ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๖๐.๓๕ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๔๕.๕๙ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๔๕.๑๔ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๓๕.๕๒ ราย

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๑๕๘.๕๙ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๑๒๓.๕๙ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๑๐๓.๘๐ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๕๓.๔๕ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๙๒.๕๓ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๙๐.๓๗ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๖๗.๒๒ ราย

คดีอาญาที่น่าสนใจ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๙๗.๔๒ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๖๘.๒๐ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๔๖.๐๐ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๔๔.๐๐ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๔๒.๐๐ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๔๑.๖๕ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๓๖.๔๖ ราย

ปี พ.ศ. ๒๕๔๒

คดีอุกฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๓๐.๒๒ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๓๙.๒๕ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๒๘.๗๕ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๒๔.๖๐ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๒๑.๐๗ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๑๗.๖๐ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๑๓.๖๓ ราย

คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๗๘.๙๕ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๓๖.๕๐ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๓๖.๒๑ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๗๐.๓๕ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๔๖.๙๘ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๔๑.๕๑ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๓๑.๑๙ ราย

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๒๐๗.๒๗ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๑๕๗.๐๕ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๑๓๔.๐๖ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๑๑๕.๓๒ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๑๐๖.๕๗ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๑๐๔.๐๘ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๘๒.๘๕ ราย

คดีอาญาที่น่าสนใจ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๑๒๔.๘๐ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๑๐๐.๐๐ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๗๐.๒๐ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๕๗.๐๑ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๕๖.๙๖ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๕๓.๐๐ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๕๑.๘๙ ราย

ปี พ.ศ. ๒๕๔๓

คดีอุกฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๓๓.๘๒ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๒๗.๘๙ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๒๓.๘๐ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๒๑.๔๕ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๑๔.๔๑ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๑๔.๐๔ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๑๓.๖๓ ราย

คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๘๐.๘๗ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๗๘.๐๔ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๖๙.๐๔ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๖๘.๘๗ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๖๑.๒๓ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๓๕.๒๕ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๓๒.๙๗ ราย

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๑๙๖.๗๘ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๑๘๓.๗๘ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๑๑๕.๖๐ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๑๑๒.๗๕ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๑๐๓.๗๔ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๙๙.๖๓ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๘๙.๑๓ ราย

คดีอาญาที่น่าสนใจ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๑๓๘.๗๘ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๑๑๘.๐๐ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๗๒.๑๘ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๖๖.๔๗ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๖๔.๘๐ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๕๕.๓๗ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๔๙.๓๐ ราย

ปี พ.ศ. ๒๕๕๔

คดีอุกฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๒๖.๐๐ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๒๕.๖๓ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๒๓.๐๕ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๑๖.๓๑ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๑๔.๙๐ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๑๘.๖๑ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๘.๒๑ ราย

คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๓๖.๓๙ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๗๒.๒๕ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๗๐.๗๓ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๔๙.๖๒ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๓๗.๓๔ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๓๐.๓๐ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๒๘.๐๐ ราย

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๒๑๔.๐๐ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๑๒๘.๙๖ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๑๒๑.๔๔ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๙๗.๐๒ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๙๓.๖๒ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๘๙.๖๗ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๙๘.๒๕ ราย

คดีอาญาที่น่าสนใจ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกท้ายบท)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๑๔๑.๕๗ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๘๓.๗๕ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๖๐.๙๗ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๖๐.๗๒ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๕๙.๔๓ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๔๖.๐๕ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๒๒.๘๑ ราย

จากตัวเลขข้างต้น ยกมาเปรียบเทียบโดยบัญชีเพื่อให้เห็นชัดเจน ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบสถิติคดีอาญา ๕ กลุ่ม ของจังหวัดต่าง ๆ ในสังกัดตำรวจภูธร ๙
(ตรัง พัทลุง สงขลา สตูล ยะลา นราธิวาส ปัตตานี)

ปี	จังหวัดเปรียบเทียบ												จังหวัด								
	ตรัง			พัทลุง			สงขลา			สตูล			ยะลา			นราธิวาส			ปัตตานี		
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
	๓๗	๖๙	๙๗	๓๕	๗๗	๙๕	๓๒	๘๐	๑๔๖	๓๔	๙๔	๑๖๗	๑๔	๔๑	๑๐๖	๔๑	๘๑	๑๗๗	๑๔	๔๑	๑๐๖
๒๕๕๐	๓๗	๖๙	๙๗	๓๕	๗๗	๙๕	๓๒	๘๐	๑๔๖	๓๔	๙๔	๑๖๗	๑๔	๔๑	๑๐๖	๔๑	๘๑	๑๗๗	๑๔	๔๑	๑๐๖
๒๕๕๑	๓๕	๓๖	๙๐	๓๔	๘๕	๑๐๓	๓๒	๓๖	๑๕๘	๒๐	๕๓	๑๑๓	๑๕	๔๕	๑๒๓	๑๙	๔๕	๑๙๒	๑๔	๔๕	๑๒๒
๒๕๕๒	๓๙	๓๖	๑๐๔	๓๗	๗๘	๑๓๔	๒๘	๓๖	๒๐๗	๗๐	๑๑๕	๑๑๕	๒๑	๕๖	๑๕๗	๑๗	๕๑	๑๐๖	๑๓	๓๑	๑๐๖
๒๕๕๓	๓๓	๘๐	๑๑๕	๒๓	๖๘	๑๑๒	๗๘	๗๘	๑๙๖	๖๙	๘๙	๑๒๖	๑๔	๖๑	๑๘๓	๑๔	๓๕	๑๐๓	๑๓	๓๒	๑๐๓
๒๕๕๔	๒๕	๓๖	๙๗	๒๓	๗๒	๑๒๑	๒๖	๗๐	๒๑๔	๓๐	๙๘	๑๒๔	๑๙	๕๙	๑๒๘	๑๔	๒๘	๑๐๓	๑๖	๓๗	๑๐๓

จำนวนคดีต่อประชากร ๑ แสนคน ๑ คือ คดีอุกฉกรรจ์ ๒ คือ คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย เพศ ๓ คือ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์

การเปรียบเทียบข้างต้น ได้กระทำโดยจัดลำดับความรุนแรงของคดีเกิดตามรายกลุ่มประเภทคดี จะเห็นได้ว่าจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ซึ่งเป็นจังหวัดเป้าหมายหลักของการศึกษา สถานการณ์ด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินส่วนใหญ่ ความรุนแรงจะน้อยกว่าจังหวัดใกล้เคียงที่นำมาเปรียบเทียบ จึงเห็นว่าปัญหาอาชญากรรมทั่วไปไม่น่าจะเป็นปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคง แต่หากเกิดการขัดแย้งทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันเมื่อใดอาจทำให้อาชญากรรมทั่วไปรุนแรงขึ้นได้

อนึ่ง ถ้าดูจากกลุ่มคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย ซึ่งขอยกมาเสนอเฉพาะคดียาเสพติด โดยรวมผลคดีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๕ รวม ๖ ปี ปรากฏดังนี้

- จังหวัดตรัง	จับกุม	๔,๔๙๓	ราย	ผู้ต้องหา	๔,๗๖๖ คน
- จังหวัดพัทลุง	จับกุม	๓,๐๕๓	ราย	ผู้ต้องหา	๓,๔๑๒ คน
- จังหวัดสงขลา	จับกุม	๑๕,๔๐๖	ราย	ผู้ต้องหา	๑๖,๙๓๗ คน
- จังหวัดสตูล	จับกุม	๒,๗๘๕	ราย	ผู้ต้องหา	๓,๑๔๒ คน
- จังหวัดปัตตานี	จับกุม	๖,๒๑๘	ราย	ผู้ต้องหา	๗,๑๒๓ คน
- จังหวัดยะลา	จับกุม	๔,๐๐๑	ราย	ผู้ต้องหา	๔,๔๒๓ คน
- จังหวัดนราธิวาส	จับกุม	๘,๖๕๗	ราย	ผู้ต้องหา	๙,๓๙๘ คน

เมื่อเทียบสัดส่วนต่อประชากร ๑ แสนคน จะปรากฏดังนี้

- จังหวัดตรัง	จับกุม	๗๕๓.๐๐	ราย	ผู้ต้องหา	๗๙๘.๗๗ คน
- จังหวัดพัทลุง	จับกุม	๖๗๗.๑๐	ราย	ผู้ต้องหา	๖๗๘.๕๐ คน
- จังหวัดสงขลา	จับกุม	๑,๒๓๓.๐๗	ราย	ผู้ต้องหา	๑,๓๔๗.๖ คน
- จังหวัดสตูล	จับกุม	๑,๐๔๒.๗๐	ราย	ผู้ต้องหา	๑,๑๗๖.๓๖ คน
- จังหวัดปัตตานี	จับกุม	๑,๐๐๕.๗๑	ราย	ผู้ต้องหา	๑,๑๕๒.๐ คน
- จังหวัดยะลา	จับกุม	๘๘๖.๗๗	ราย	ผู้ต้องหา	๙๘๐.๓๐ คน
- จังหวัดนราธิวาส	จับกุม	๑,๒๕๔.๖๒	ราย	ผู้ต้องหา	๑,๓๖๒.๐๒ คน

จะเห็นได้ว่าความรุนแรงของยาเสพติดจัดลำดับจากมากไปหาน้อย คือ (๑) จังหวัดนราธิวาส (๒) จังหวัดสงขลา (๓) จังหวัดสตูล (๔) จังหวัดปัตตานี (๕) จังหวัดยะลา (๖) จังหวัดตรัง (๗) จังหวัดพัทลุง จึงเชื่อได้ว่าปัญหาด้านยาเสพติดให้โทษน่าจะเป็นปัญหาหนึ่งที่กระทบต่อความมั่นคง ซึ่งมีคณะทำงานด้านยาเสพติดศึกษาโดยเฉพาะอยู่แล้ว

๒.๒ ปัญหาอาชญากรรมพิเศษ

ปัญหาอาชญากรรมพิเศษในที่นี้หมายถึง คดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าพนักงานตำรวจถูกประทุษร้ายที่สาเหตุไม่ได้มาจากเรื่องส่วนตัวเป็นการกระทำของขบวนการโจรก่อการร้าย ในระยะเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๕ มีเจ้าหน้าที่ตำรวจถูกยิงได้รับบาดเจ็บ และถึงแก่ความตาย ดังนี้

- จังหวัดปัตตานี ๑๐ ราย สาเหตุทะเลาะวิวาท ๑ ราย ถึงแก่ความตาย นอกจากนั้นเป็นการถูกยิงขณะออกตรวจและสืบสวนถึงแก่ความตายทุกนาย
- จังหวัดยะลา ๑๖ ราย สาเหตุทะเลาะวิวาท ๑ ราย ถึงแก่ความตาย ถูกคนวิกลจริตทำร้ายขณะระงับเหตุ ๑ ราย ได้รับบาดเจ็บสาหัส นอกจากนั้นเป็นการถูกลอบยิง และขว้างระเบิดขณะปฏิบัติหน้าที่ประจำจุดตรวจหรือขณะออกตรวจ ได้รับบาดเจ็บ ๕ นาย ถึงแก่ความตาย ๔ นาย
- จังหวัดนราธิวาส ๔๐ ราย ถูกยิงขณะเข้าจับกุมคนร้าย ๒ ราย สาเหตุเรื่องส่วนตัว ๖ ราย นอกจากนั้นเป็นการถูกลอบยิง และขว้างระเบิดขณะปฏิบัติหน้าที่ประจำจุดตรวจ หรือขณะออกตรวจ ถึงแก่ความตายทั้งหมด

สำหรับรายที่ถูกลอบยิงหรือขว้างระเบิดขณะปฏิบัติหน้าที่ประจำจุดตรวจหรือขณะออกตรวจ สาเหตุที่แน่ชัดยังไม่ปรากฏแต่เชื่อว่าอย่างน้อยต้องมีสาเหตุดังต่อไปนี้ รวมอยู่ด้วยคือ

๒.๒.๑ ขบวนการโจรก่อการร้าย

ซึ่งสมาชิกระดับนำส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในต่างประเทศ มีบทบาทในการชี้้นำให้สมาชิกที่เป็นกองกำลังที่เคลื่อนไหวอยู่ในประเทศดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งการกระทำดังกล่าวบางครั้งอาจจะเป็นการแก้แค้นหลังจากฝ่ายตนได้รับความเสียหายและบางครั้งอาจจะแสดงให้เห็นว่าขบวนการโจรก่อการร้ายยังคงดำรงอยู่และยังมีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติการใด ๆ ได้

๒.๒.๒ รั้งจ้างกลุ่มผลประโยชน์

กลุ่มมิจฉะชีพ พวกค้ายาเสพติดให้โทษ พวกค้าสินค้าหลบหนีภาษีหรือกลุ่มอิทธิพลต่าง ๆ

๓. กำลังพลเจ้าหน้าที่ตำรวจ และสวัสดิการ (เฉพาะบ้านพัก)

๓.๑ จังหวัดปัตตานี

๓.๑.๑ ยอดกำลังพลชั้นสัญญาบัตร และบ้านพัก

- กำลังอนุญาต	๒๓๔	นาย
- ตัวคนจริง	๑๗๒	นาย
- ว่าง	๖๒	นาย
- บ้านพัก	๙๗	หน่วย

๓.๑.๒ ยอดกำลังพลชั้นประทวน – พลตำรวจ และบ้านพัก

- กำลังอนุญาต	๑,๙๕๗	นาย
- ตัวคนจริง	๑,๘๘๔	นาย
- ว่าง	๗๓	นาย
- บ้านพัก	๘๖	หน่วย

๓.๒ จังหวัดยะลา

๓.๒.๑ ยอดกำลังพลชั้นสัญญาบัตร และบ้านพัก

- กำลังอนุญาต	๒๐๘	นาย
- ตัวคนจริง	๑๓๕	นาย
- ว่าง	๗๓	นาย
- บ้านพัก	๖๔	หน่วย

๓.๒.๒ ยอดกำลังพลชั้นประทวน – พลตำรวจ และบ้านพัก

- กำลังอนุญาต	๑,๕๗๙	นาย
- ตัวคนจริง	๑,๔๑๙	นาย
- ว่าง	๑๕๘	นาย
- บ้านพัก	๗๖๙	หน่วย

๓.๓ จังหวัดนราธิวาส

๓.๓.๑ ยอดกำลังพลชั้นสัญญาบัตร และบ้านพัก

- กำลังอนุญาต	๒๖๔	นาย
- ตัวคนจริง	๑๘๔	นาย
- ว่าง	๘๐	นาย
- บ้านพัก	๑๐๗	หน่วย

๓.๓.๒ ยอดกำลังพลชั้นประทวน – พลตำรวจ และบ้านพัก

- กำลังอนุญาต	๒,๑๙๐	นาย
- ตัวคนจริง	๒,๐๓๙	นาย
- ว่าง	๑๕๑	นาย
- บ้านพัก	๙๕๙	หน่วย

จากตัวเลขยอดกำลังพลข้างต้น จะเห็นได้ว่า ทั้งสามจังหวัดซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการศึกษา กำลังพลที่บรรจุจริง ยังขาดจากกำลังพลที่อนุญาตอยู่มาก ซึ่งลักษณะเช่นนี้อาจเหมือนกัน ทั่วไปในทุกจังหวัด แต่ในสามจังหวัดนี้ เป็นพื้นที่ที่มีเหตุการณ์พิเศษเกิดขึ้นเป็นประจำ จึงควรได้บรรจุกำลังพลให้เต็มตามกำลังอนุญาต

ด้านสวัสดิการเกี่ยวกับบ้านพักจะเห็นว่าในจังหวัดปัตตานีและนราธิวาส จำนวนบ้านพักยังขาดจากอัตรากำลังพลมากเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานควรมีการจัดงบประมาณสร้างบ้านพักให้เพียงพอ

๔. แนวทางแก้ไข

จากข้อมูลอาชญากรรมทั่วไป จะเห็นได้ว่าอาชญากรรมทั่วไปมีความรุนแรงน้อยกว่าพื้นที่อื่น เจ้าหน้าที่สามารถควบคุมได้ แนวทางแก้ไขควรมุ่งเน้นไปที่อาชญากรรมพิเศษซึ่งเป็นปัญหากระทบต่อความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยตรง โดยการแก้ไขจะต้องคำนึงถึงความ เป็นมาทางประวัติศาสตร์

สภาพทางสังคมและสภาพทางการเมืองการปกครอง ประกอบด้วย ดังต่อไปนี้

๔.๑ รัฐจะต้องยอมรับว่า ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีส่วนหนึ่งของไทยจะต้องส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ไว้ ไม่ใช่มุ่งจะเข้าเปลี่ยนแปลงเหมือนการดำเนินการในบางยุคที่ผ่านมา

๔.๒ ส่งเสริมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ๑ ควบคู่กับการสอดคล้องต่อความเชื่อทางศาสนา และขนบธรรมเนียมประเพณี โดยให้มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ครอบคลุมหลายแขนงวิชาตั้งอยู่ในพื้นที่

๔.๓ ให้มีการปกครองจังหวัดแบบบูรณาการ โดยจัดการบริหารและการบริการให้สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องมีความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นด้วย หากได้บรรจุคนในพื้นที่เข้ารับราชการเป็นส่วนมากก็จะเป็นการดียิ่งขึ้น

๔.๔ พัฒนาอาชีพซึ่งมีอยู่แล้วให้ได้เพิ่มผลผลิต และให้ครบวงจรและส่งเสริมการอาชีพอื่น ๆ เพื่อให้คนส่วนใหญ่ได้มีงานทำ

๔.๕ ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้นักการเมืองท้องถิ่นมีความสำนึกที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนและเข้าสู่การเมืองโดยระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

๔.๖ สร้างความสัมพันธ์อันดีกับต่างประเทศโดยเฉพาะกลุ่มประเทศมุสลิมและประเทศที่ระดับนำของขบวนการโจรก่อการร้ายอาศัยอยู่และประชาสัมพันธ์ให้ประเทศเหล่านั้นทราบความจริงเกี่ยวกับนโยบายและการปฏิบัติของรัฐต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔.๗ ป้องกันและปราบปรามผู้มีอิทธิพล การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง และการค้าของเถื่อน สตรีและเด็ก

๔.๘ เพิ่มกำลังพลเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เต็มตามอัตราอนุญาต และจัดสวัสดิการรวมตลอดถึงบำเหน็จความชอบให้มีอัตราส่วนมากกว่าที่อื่นเพื่อเป็นแรงจูงใจให้มีผู้สมัครใจอยู่ปฏิบัติหน้าที่

๔.๙ การบรรจุแต่งตั้งข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรจะให้เป็นคนท้องถิ่นจากระดับล่างถึงระดับสูง

ภาคผนวกท้ายบท

คดีอุกฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญ ได้แก่

- ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา
- ปล้นทรัพย์
- ชิงทรัพย์
- ลักทรัพย์
- วางเพลิง

คดีประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายและเพศ ได้แก่

- ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา
- ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา
- ทำให้ตายโดยประมาท
- พยายามฆ่า
- ทำร้ายร่างกาย
- ข่มขืน

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ได้แก่

- ลักทรัพย์
- วิ่งราวทรัพย์
- รีดเอาทรัพย์
- กรรโชกทรัพย์
- ปล้นทรัพย์
- รับของโจร
- ทำให้เสียทรัพย์

คดีอาญาที่น่าสนใจ ได้แก่

- โจรกรรมรถจักรยานยนต์
- โจรกรรมรถยนต์
- โจรกรรมโค กระบือ
- โจรกรรมเครื่องมือเกษตร
- ปล้นชิงรถโดยสาร
- ปล้นและชิงรถยนต์โดยสารแท็กซี่
- ข่มขืนและฆ่า
- ลักพาตัวเรียกค่าไถ่
- ฉ้อโกง
- ยักยอก

บทที่ ๒

ปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่ดิน และทรัพยากร

กรณีปัญหาที่ดิน (กรณีอุทยานแห่งชาติบูโด-สุโขทัย ตำบลท่าก๊วยของชาวบ้าน)

สภาพปัญหา

ตามที่รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาอุทยานแห่งชาติ เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๔๘ ก. หน้า ๑๑ - ๑๒ ราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๒ รวมเนื้อที่จำนวน ๒๑๓,๑๒๕ ไร่ ประมาณ ๓๔๑ ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ในท้องที่ ๓ จังหวัด ๙ อำเภอ ๒๒ ตำบล ดังนี้

๑. จังหวัดนราธิวาส มี ๗ อำเภอ ๑๘ ตำบล ดังนี้

อำเภอบาเจาะ ได้แก่ ตำบลปาสุกาสามะ ตำบลกาเยาะมาตี ตำบลลูโบะสาวอ และตำบลบาเจาะ อำเภอยี่งอ ได้แก่ ตำบลสุวารี ตำบลสามัคคี ตำบลรือเสาะ ออก และตำบลลาโละ อำเภอระแงะ ได้แก่ ตำบลมะรือโบตก และตำบลบองอ อำเภอเจาะไอร้อง ได้แก่ ตำบลจวบ และตำบลบุกิต อำเภอสุโขทัย ได้แก่ ตำบลลิโก้ ตำบลโต๊ะเต็ง และตำบลซากอ อำเภอสุคีริน ได้แก่ ตำบลเกียร์

๒. จังหวัดปัตตานี มีพื้นที่อำเภอกะพ้อ ได้แก่ ตำบลตะโละดีอรัมมัน และตำบลกะลุปี

๓. จังหวัดยะลา มีพื้นที่อำเภอรามัน ได้แก่ ตำบลจะกั้ว ตำบลกะรอ

อุทยานแห่งชาติบูโด-สุโขทัย มีเนื้อที่ประมาณ ๒๙๓.๗ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๘๓,๕๖๒.๕ ไร่ ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบาเจาะ อำเภอระแงะ อำเภอหรือเสาะ อำเภอจะนะ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส อำเภอรามัน จังหวัดยะลา และอำเภอกะพ้อ จังหวัดปัตตานี ลักษณะเทือกเขาสูง สลับซับซ้อน เป็นแหล่งต้นกำเนิดแม่น้ำสายบุรี คลองบาเจาะ และคลองกะบัง

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่จังหวัดนราธิวาสมีราษฎรที่อยู่อาศัยตามเทือกเขาบูโด-สุโขทัย ได้รับความเดือดร้อนจำนวน ๒,๒๖๘ ราย รวมที่ดินถือครองในเขตอุทยานฯ จำนวน ๑๗,๓๔๗ ไร่ เป็นที่ดินซึ่งได้ทำประโยชน์เป็นสวนยาง สวนพืชผล ที่นา และที่อยู่อาศัย บางรายได้มาจากการถือครองด้วยการเปลี่ยนมือ (ซื้อ-ขาย) และหรือได้รับมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษ

ตามหนังสือจังหวัดนราธิวาส ที่ นธ ๐๐๑๑/๘๕๙๐ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ระบุว่าพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอุทยานแห่งชาติบูโด-สุโขทัยได้กำหนดทับซ้อนกับป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเทือกเขารือเสาะ ป่ายี่งอ และป่าบาเจาะ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าบูเกะตาแฉะ แปลงที่ ๒ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าบองอ และป่าสงวนแห่งชาติป่าบูเกะตาแฉะ แปลงที่ ๑ จึงขอให้กรมป่าไม้พิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของราษฎร ให้ถูกต้องตามนโยบาย

เมื่อเกิดกรณีร้องเรียนขึ้น ได้มีการดำเนินการสำรวจการถือครองตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ โดยโครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ (กิจกรรมจัดการชุมชนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์) แยกตามพื้นที่จังหวัด ดังนี้

จังหวัดยะลา

- พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าเทือกเขากาลอ ท้องที่อำเภอรามัน จังหวัดยะลา มีราษฎรเข้าถือครอง ๓๐๒ ราย ๖๙๖ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๕,๔๙๘-๑-๑๐ ไร่

- อุทยานแห่งชาติบูโต-สุโหงปาตี ท้องที่อำเภอรามัน จังหวัดยะลา มีราษฎรถือครอง ๒๗๒ ราย ๔๑๒ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๔,๖๐๘-๓-๓๐ ไร่

จังหวัดนราธิวาส

อุทยานแห่งชาติบูโต-สุโหงปาตี ทับที่ทำกินอำเภอบาเจาะ อำเภอยี่งอ อำเภอเรือเสาะ อำเภอกระแจะ อำเภอสุโหงปาตี อำเภอเจาะไอร้อง และอำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส

สำนักงานป่าไม้เขตปัตตานี ร่วมกับสำนักงานป่าไม้จังหวัดนราธิวาส อุทยานแห่งชาติบูโต-สุโหงปาตี กำหนด ผู้ใหญ่บ้านในท้องที่ ออกสำรวจการถือครองพื้นที่ป่าไม้ ปิงบประมาณ ๒๕๔๕ ได้จำนวน ๕,๒๙๐ ราย ๗,๙๗๔ แปลง ๘๕,๙๔๙-๐-๔๓ ไร่

ปิงบประมาณ ๒๕๔๖ สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ๒๑ ดำเนินงานรังวัดแปลงทำกินที่อยู่อาศัยของราษฎรในจังหวัดนราธิวาส ได้จำนวน ๓๓๕ ราย ๔๐๖ แปลง ๒,๗๕๒-๐-๐๐ ไร่

เดือนพฤษภาคม ๒๕๔๖ ราษฎรท้องที่อำเภอบาเจาะ ไม่ยินยอมให้ดำเนินการรังวัดต่อไป และมีข้อเสนอขอให้แก้ไขแนวเขตอุทยานแห่งชาติบูโต-สุโหงปาตี ซึ่งนำโดยกลุ่มสมัชชาคนจนเครือข่ายภาคใต้

จังหวัดปัตตานี

ปิงบประมาณ ๒๕๔๔ สำนักงานป่าไม้เขตปัตตานี ร่วมกับสำนักงานป่าไม้จังหวัดปัตตานี อุทยานแห่งชาติบูโต - สุโหงปาตี กำหนด ผู้ใหญ่บ้านในท้องที่ ออกสำรวจการถือครองพื้นที่ป่าไม้ตามแผนงานโครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ ของกรมป่าไม้ ผลการสำรวจถือครองราษฎรท้องที่อำเภอกะพ้อ จำนวน ๒๒๖ ครัวเรือน ๓๑๖ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๒,๕๗๐-๒-๐๐ ไร่

ปิงบประมาณ ๒๕๔๕ ได้ดำเนินการปักหลักเขตอุทยานแห่งชาติ ปักหลักควบคุม (ตามมติกรม. ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑) ปักหลักเขต สทก. แปลงที่ดินราษฎรทำกิน

ประเด็นปัญหา

๑. นโยบายการอนุรักษ์ป่าของรัฐบาลเกิดขึ้นหลังเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ที่ภาคใต้เมื่อปี ๒๕๓๑ - ๒๕๓๒ ทำให้รัฐบาลสมัยนั้นประกาศปิดสัมปทานป่าทั่วประเทศ และเน้นนโยบายการอนุรักษ์ป่ากำหนดเป้าหมายว่าต้องรักษาป่าให้ได้ร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ทั้งประเทศ แบ่งเป็นเขตอนุรักษ์ร้อยละ ๒๕ และป่าเศรษฐกิจร้อยละ ๑๕ ดังนั้นจึงมีการประกาศเขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า กำหนดพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑A และอื่น ๆ เพื่อเก็บรักษาไว้เป็นป่าอนุรักษ์ ซึ่งแนวนโยบายการประกาศเขตอนุรักษ์ของรัฐ มิได้มีการสำรวจข้อเท็จจริงในการใช้ประโยชน์และการถือครองที่ดินทำกินของราษฎร จนเกิดความขัดแย้งระหว่างรัฐกับองค์กรชุมชนที่อาศัยในเขตป่า และมีกรณีการร้องเรียนเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ รวมถึงกรณีอุทยานแห่งชาติบูโต-สุโหงปาตี ในท้องที่จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

หลังจากมีการร้องเรียนจากราษฎรและพบว่าพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูโต-สุโขทัยพื้นที่ทำกินของราษฎรจริง ได้มีการแก้ไขปัญหโดยจัดการสำรวจพื้นที่จากเจ้าหน้าที่ของรัฐเอง ทั้งสิ้น อันประกอบด้วย สำนักงานป่าไม้เขต สำนักงานป่าไม้จังหวัด กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่ถูกกำหนดให้ควบคุมและจัดการทรัพยากรป่าไม้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ได้แก่ พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๔ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ทำให้แนวทางการจัดการทรัพยากรป่าไม้อยู่ภายใต้อำนาจรัฐอย่างเด็ดขาด ในขณะที่การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในบางพื้นที่ค่อนข้างล่าช้า เพราะอัตรากำลังและงบประมาณไม่เพียงพอ

๒. กรณีการร้องเรียนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูโต-สุโขทัย เกิดขึ้นจากเครือข่ายองค์กรชุมชนเทือกเขาภูโต-สุโขทัย ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส ที่ประสบปัญหาอุทยานซ้อนทับที่ทำกิน ได้เข้าร่วมกับเครือข่ายผู้เดือดร้อนจากกรณีเดียวกันในพื้นที่ภาคใต้ ได้แก่ เครือข่ายองค์กรชุมชนลุ่มน้ำหลังสวน อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร เครือข่ายองค์กรชาวบ้านรักษ์ป่าจังหวัดสุราษฎร์ธานี เครือข่ายองค์กรชุมชนเทือกเขาบรรทัดซึ่งครอบคลุมพื้นที่จังหวัดตรัง พัทลุงและนครศรีธรรมราช เครือข่ายป่าชุมชนสงขลา-สตูล ในนามของเครือข่ายป่าชุมชนภาคใต้

เครือข่ายป่าชุมชนภาคใต้เข้าร่วมกับสมัชชาคนจนซึ่งประกอบด้วยประชาชนที่เดือดร้อนจากกรณีปัญหาและได้รับผลกระทบจากนโยบายต่าง ๆ ของรัฐทั่วทุกภาคของประเทศ เรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญห จนกระทั่งมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๔ และมีการแต่งตั้งอนุกรรมการแก้ไขปัญหสมัชชาคนจนกรณีปัญหาเกี่ยวกับป่าไม้ของเครือข่ายป่าชุมชนภาคใต้ ซึ่งมีนายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ เป็นประธาน โดยจัดประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๔๔ และแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหพื้นที่ป่าไม้ระดับจังหวัด ๘ จังหวัด คือ จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง จังหวัดตรัง จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

ด้วยเหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ (หน้า ๑๔) ว่าเนื่องจากบริเวณที่ดิน ป่าเขาหรือเสาะ ป่ายิงอ และป่าบาเจาะ ในท้องที่ตำบลที่กล่าวมาข้างต้น ประกอบด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญและมีค่า เช่น พันธุ์ไม้ของป่า สัตว์ป่านานาชนิด ตลอดจนทิวทัศน์ ป่า น้ำตก ที่สวยงามยิ่งสมควรกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เพื่อสงวนไว้ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป เพื่อประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์ของประชาชน และเพื่ออำนวยความสะดวกอื่นแก่รัฐและประชาชนจึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้ แต่สำเนาหนังสืออำเภอบาเจาะ ที่ นธ ๐๗๑๘/๙๙๗ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๔ สำเนาหนังสืออำเภอเจาะไอร้อง ต่วนมาก ที่ นธ ๐๐๑๑/๙๙๙๐ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ต่างสรุปว่าอุทยานแห่งชาติภูโต-สุโขทัยพื้นที่ทำกินของราษฎร ซึ่งราษฎรในพื้นที่ต่างก็มีความรู้สึกเป็นเจ้าของเพราะได้เข้าไปทำกินมาเป็นเวลานาน

เป็นที่ตั้งเดิมที่พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ได้บุกเบิกทำกินมาก่อนมีการเพาะปลูกไม้ยางพารา และไม้ผล เช่น ทูเรียน ลองกอง เป็นต้น เมื่อทางราชการประกาศกำหนดเป็นอุทยานแห่งชาติ จึงส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตการประกอบอาชีพ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรเร่งจัดงบประมาณรังวัดกันเขตทำกินของชาวบ้านออกจากเขตอุทยานโดยเร็วที่สุด พร้อมทั้งผ่อนผันให้เข้าเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ในส่วนของตนไปพลางก่อน

๒. องค์กรชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรขยายการทำงานให้ครอบคลุมพื้นที่ที่ประชาชนได้รับความเดือดร้อนอย่างทั่วถึง เพราะน่าจะมีผู้ได้รับผลกระทบจากการประกาศเขตอุทยานแห่งชาติทับพื้นที่ทำกินอีกเป็นจำนวนมาก แต่ไม่ได้รับการนำเสนอข้อร้องเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ

๓. ทบทวนการปฏิรูปกฎหมายและนโยบายป่าไม้ ยกร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ดิน น้ำ ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคมไทย และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ได้ให้สิทธิกับประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรป่าไม้ ในขณะที่มีการเสนอให้ทบทวนกฎหมายต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินเขตป่าไม้ระดับพื้นที่

ปัญหาด้านทรัพยากร แยกได้ ๒ กรณี

๑. กรณีทรัพยากรใต้พื้นพิภพ (ด้านพลังงาน)
๒. กรณีทรัพยากรในทะเล (สัตว์น้ำ)

กรณีทรัพยากรใต้พื้นพิภพ (ด้านพลังงาน)

สภาพปัญหา

กรณีทรัพยากรใต้พื้นพิภพในด้านของพลังงาน เช่น ก๊าซธรรมชาติ ที่แหล่งพัฒนาร่วม (JDA) ระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย เพื่อจะนำก๊าซธรรมชาติมาเป็นพลังงาน ในการพัฒนาประเทศ

แต่อีกด้านหนึ่งชาวบ้านในพื้นที่ และกลุ่ม NGO กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ควรเป็นพี่เลี้ยงให้กับกลุ่มชาวบ้าน

ประเด็นปัญหา

จากกระบวนการดำเนินการของฝ่ายโครงการ ที่จัดวางกลุ่มคนปฏิบัติหน้าที่ประชาสัมพันธ์โครงการในพื้นที่ กอปรกับกระบวนการทางความคิดของกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ระหว่าง ๔ ฝ่าย คือ

๑. ฝ่ายชาวบ้านที่คัดค้าน
๒. ฝ่าย NGO และนักวิชาการ คอยเป็นพี่เลี้ยงให้กับชาวบ้าน
๓. ฝ่ายธุรกิจหรือรัฐวิสาหกิจ
๔. ฝ่ายรัฐ

ข้อเสนอแนะ

๑. รัฐควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มืองค์กรกลางในชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม เป็นสถาบันของชุมชน โดยมีผู้อาวุโสที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงเครือข่ายติเป็นตัวแทนทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางและขับเคลื่อนคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งในชุมชน
๒. ควรชะลอการดำเนินการก่อสร้างโครงการฯ
๓. จัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจ เพื่อพิจารณาทดแทนในสิ่งที่ชุมชนต้องสูญเสีย

กรณีทรัพยากรในทะเล (สัตว์น้ำ)

สภาพปัญหา

ในท้องทะเลไทยมีปลากว่า ๒,๐๐๐ ชนิด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๑๐ ของทั่วโลก หอยประมาณ ๒,๐๐๐ ชนิด สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังอื่นๆ รวม ๑๑,๙๐๐ ชนิด น่านน้ำไทยจึงมีความหลากหลายของสัตว์ทะเลสูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับบริเวณอื่น ๆ ของโลก ซึ่งจากรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ระบุว่า ปริมาณการจับสัตว์น้ำอย่างยั่งยืนในทะเลประเทศไทย ไม่ควรเกิน ปีละ ๑.๔ ล้านตัน แยกเป็น ปลาผิวน้ำ ๔๕๐,๐๐๐ ตัน ปลาหน้าดิน ๙๕๐,๐๐๐ ตัน

ในขณะที่สถิติการจับสัตว์น้ำของไทยรายปี ได้แก่

ก่อนปี ๒๕๐๓	๑๕๐,๐๐๐	ตัน
๒๕๑๕	๑,๕๐๐,๐๐๐	ตัน
๒๕๒๐ *	๒,๐๐๐,๐๐๐	ตัน
๒๕๓๘	๒,๘๐๐,๐๐๐	ตัน
๒๕๔๑	๒,๗๐๐,๐๐๐	ตัน

* มีการพัฒนาอวนล้อมจับปลาผิวน้ำ ทำให้ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้เพิ่มขึ้น

พร้อมกับปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้เพิ่มขึ้น ทะเลไทยเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ปี ๒๕๐๔ สามารถจับสัตว์น้ำในอ่าวไทยได้ชั่วโมงละ ๒๙๘ กิโลกรัม ลดลงเหลือเพียงชั่วโมงละ ๒๐ กิโลกรัม ในปี ๒๕๓๒ จากการศึกษาในปี ๒๕๔๑ พบว่า สามารถจับสัตว์น้ำได้เพียง ๗ กิโลกรัมต่อชั่วโมง และในปี ๒๕๔๒ เหลือเพียง ๓ กิโลกรัมต่อชั่วโมง นอกจากนี้ปลาที่จับได้เป็นปลาขนาดเล็กและลูกปลาเศรษฐกิจร้อยละ ๔๐

กรณีทรัพยากร(สัตว์น้ำ)ในทะเลโดยเฉพาะด้านอาชีพประมง ด้วยเหตุที่สภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยาแปรเปลี่ยน ทำให้ประชากรสัตว์น้ำในทะเลมีอัตราจำนวนลดลง และด้วยเหตุของการจัดกระบวนการของการกระจายทรัพยากรไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ทำให้เกิดกระบวนการแย่งชิงทรัพยากรสัตว์น้ำ ในหลายพื้นที่ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ติดทะเล เช่น

- ปัญหาเรื่องเรืออวนลาก อวนรุน
- ปัญหาเรื่องเรือประมงใช้ไฟล่อปลา
- ปัญหาการเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

๑. ปัญหาเรื่องเรืออวนลาก อวนรุน คือ เป็นการทำการประมงเชิงพาณิชย์ที่ใช้เครื่องมือหนักทำการ

จับสัตว์น้ำในทะเลลึก นอกเขต ๓,๐๐๐ เมตร แต่เรือประมงชนิดนี้มักจะลักลอบเข้ามาจับสัตว์น้ำในเขตประมงพื้นบ้านโดยทั่วไป และด้วยเครื่องมือหนัก ๆ กลายเป็นตัวทำลายระบบนิเวศชายฝั่ง ทำลายสิ่งแวดล้อม ทำลายพันธุกรรมปลา ทำลายหญ้าทะเล ปะการัง นอกจากนี้การจับปลาโดยอวนลาก อวนรุน ยังทำให้ภูเขาหินใต้น้ำ ๒-๓ เมตร เป็นแหล่งหลบภัยของสัตว์น้ำถูกทำลายยากต่อการฟื้นฟู ทำให้อาชีพประมงพื้นบ้านที่อาศัยแหล่งทะเลชายฝั่ง เป็นที่ทำกินถูกทำลาย จึงมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของราษฎรชาวประมงพื้นบ้าน เช่นในจังหวัดสตูล มีจำนวนมากถึง ๑๑๕ หมู่บ้าน ๖,๔๒๕ ครัวเรือน (จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ประชากรในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยเฉลี่ย ๕ คน ต่อ ๑ ครอบครัว) มีผลกระทบอย่างสิ้นเชิง

กรมประมงมีความเห็นว่าการใช้อวนลาก อวนรุนประกอบเครื่องยนต์เป็นการทำลายพันธุ์สัตว์น้ำ จึงห้ามทำการประมงในพื้นที่ ๓,๐๐๐ เมตร จากชายฝั่งและเกาะ แต่เมื่อมีการลักลอบโทษที่ใช้บังคับกับผู้ฝ่าฝืนกลับมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ คือ

- พื้นที่ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นความผิดเล็กน้อย ลงโทษเพียงปรับ ๓,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท
- จังหวัดตรัง สตูล ปัตตานี และพังงา เห็นว่าเป็นการทำลายพันธุ์สัตว์น้ำอย่างร้ายแรง มีโทษปรับและริบเรือพร้อมเครื่องมือทั้งหมด

ในกรณีปัญหาดังกล่าว ได้ระบุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๘ กำหนดให้มีการยกเลิกเครื่องมืออวนรุนภายในปี ๒๕๔๔ และควบคุมจำนวนเรืออวนลาก แต่ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนงานได้ กรมประมงให้เหตุผลว่า งบประมาณไม่เพียงพอ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ จึงระบุเช่นเดียวกับแผนฯ ๘

๒. ปัญหาเรื่องเรือประมงใช้ไฟล่อปลา เป็นเรือขนาดใหญ่สามารถจับไฟ เพื่อจับปลาให้ได้มากและใช้เวลาสั้น โดยทั่วไปแล้วเรือประมงชนิดนี้จะจับปลาตัวโตในแถบทะเลลึก และใช้อวนตาใหญ่ แต่เมื่อมาใช้ไฟล่อปลาแถบชายฝั่ง เพื่อจับปลากระตัก เนื่องจากปลาชนิดนี้มีวงจรชีวิตสั้น (ประมาณ ๔๕ วัน) ปลาที่มีราคาดีมากเป็นที่นิยมบริโภคของชาวมาเลเซีย และอินโดนีเซีย จึงเป็นสินค้าประมงพาณิชย์ที่นักลงทุนนิยมทำ

เมื่อประมงกลุ่มนี้มาจับปลากระตักแถบชายฝั่ง ซึ่งจะต้องใช้อวนตาเล็กขนาด ๐.๕ เซนติเมตร จะมีผลทำลายระบบนิเวศชายฝั่งลงโดยสิ้นเชิง ปลาฉิวน้ำ ลูกปลาอื่น ๆ เช่น ปลาหมึก ลูกปลาทู ลูกกุ้งแช่บ๊วย จะถูกทำลายลงเช่นกัน และนอกจากนั้นปะการังก็จะถูกทำลายด้วยเช่นกัน ชาวประมงพื้นบ้านก็ถูกกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกัน

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ปี ๒๕๔๖ ห้ามใช้เครื่องมืออวนหรือเครื่องมือชนิดหนึ่งชนิดใดที่มีช่องตาเล็กกว่า ๒.๕ เซนติเมตร ประกอบแสงไฟล่อสัตว์น้ำ ทำการประมงในทะเล เนื่องจากเป็นการทำลายพันธุ์สัตว์น้ำอย่างร้ายแรง

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ปี ๒๕๓๙ เครื่องมือทำการประมงประเภทอวนช้อน อวนยก และอวนครอบขนาดตาอวน ๐.๕ เซนติเมตร ที่ใช้ประกอบกับเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทำการ

ประมง ปลากระตัก เป็นเครื่องมือทำการประมงพื้นบ้านขนาดเล็ก และทำการประมงเพื่อยังชีพ ซึ่งไม่เป็นการทำลายพันธุ์ปลากระตักและพันธุ์สัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ มากนัก ให้ใช้ทำการประมงในทะเลได้

๓. ปัญหาการเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เช่น การเลี้ยงกุ้ง การเลี้ยงปลากระพง ปลาเก๋า เป็นต้น โดยเฉพาะการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ก่อให้เกิดกระบวนการรุกที่ดินทำกิน โดยเฉพาะป่าชายเลน

ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ประเทศไทยมีป่าชายเลน ๒,๒๙๙,๓๗๕ ไร่ หลังจากเปิดสัมปทานป่าชายเลนจนถึงปัจจุบันนี้ เหลือป่าชายเลนเพียงประมาณ ๙๐๐,๐๐๐ ไร่ ซึ่งภัยคุกคามที่สำคัญของป่าชายเลน ได้แก่

๑. การทำนาโกง นับตั้งแต่มีการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงกุ้งมาจนถึง ปี ๒๕๓๙ มีการบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนเพื่อทำนาโกงเป็นพื้นที่ถึง ๖๘๙,๑๒๐ ไร่ หรือร้อยละ ๖๔.๓๐ ของพื้นที่ป่าชายเลนที่ถูกทำลาย

๒. การบุกรุกครอบครองพื้นที่ของธุรกิจท่องเที่ยว เพื่อสร้างรีสอร์ท หรือโรงแรม

๓. การก่อสร้างโครงการพัฒนาของรัฐ เช่น โครงการสร้างเขื่อนกันดินพัง โครงการสร้างสะพานและขุดลอกร่องน้ำ โดยที่โครงการต่าง ๆ ไม่มีการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมและผลกระทบทางสังคม

สาเหตุหลักของปัญหาทรัพยากรทางทะเลมาจากการใช้เครื่องมือประมงทำลายล้าง อาทิ เรืออวนลาก อวนรุน เรือประมงที่ใช้ไฟล่อปลา ซึ่งก่อให้เกิดปัญหามากมาย เช่น

- เป็นการทำลายสัตว์น้ำวัยอ่อน
- ทำลายทรัพยากรใต้ทะเล เช่น หญ้าทะเล ปะการัง ดอนหอย
- การใช้เครื่องมือดังกล่าวสามารถกวาดจับสัตว์น้ำได้จำนวนมาก ทำให้ปริมาณสัตว์น้ำลด

จำนวนลง ชาวประมงส่วนใหญ่ที่ไม่ใช้เครื่องมือ จับปลาไม่ได้

- เครื่องมือดังกล่าวกวาดทำลายเครื่องมือพื้นบ้านประเภท อวนปู ลอบปู ลอบปลาหมึก ทำให้ชาวประมงพื้นบ้านยากจนและมีหนี้สินมากขึ้น จากการต้องลงทุนสร้างเครื่องมือประมงใหม่

กรณีการประกาศอุทยานแห่งชาติทางทะเล

กรมป่าไม้เริ่มจัดตั้งอุทยานแห่งชาติทางทะเลขึ้นในปี ๒๕๑๗ ปัจจุบันมีอุทยานแห่งชาติทางทะเล ๒๑ อุทยาน มีพื้นที่เตรียมประกาศ ๓ พื้นที่ พื้นที่กำลังสำรวจ ๒ พื้นที่ รวม ๒๖ พื้นที่ ใน ๑๕ จังหวัด รวม ๔,๐๘๖,๙๗๔ ไร่ ในจำนวนนี้เป็นพื้นที่น้ำ ๒,๖๘๗,๗๗๖.๒๕ ไร่

ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล ส่วนที่เป็นพื้นที่น้ำ สัตว์น้ำในทะเลพื้นที่ดังกล่าวจึงเป็นสัตว์หวงห้ามเช่นเดียวกับสัตว์ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติทางบก

ประเด็นปัญหา

การแย่งชิงทรัพยากรสัตว์น้ำ ระหว่างกลุ่มราษฎรผู้มีอาชีพประมงพื้นบ้าน กลุ่มทุนอาชีพประมงพาณิชย์ เช่นกรณี

๑. กฎหมายกำหนดให้เรือประมงขนาดใหญ่ หรือประมงเชิงพาณิชย์ออกหาปลาห่างจากชายฝั่งทะเลไม่น้อยกว่า ๓,๐๐๐ เมตร แต่กลับลักลอบทำการประมงชายฝั่ง ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ชายฝั่ง

๒. เครื่องมือการประมงนอกจากอวนแล้วยังใช้การปั่นไฟล่อปลาเพื่อย่นระยะเวลาและโดยเฉพาอย่างยิ่งการประมงปลาตะกัก

๓. กรณีจังหวัดสงขลาออกประกาศ ห้ามใช้เครื่องมืออวนที่ใช้ประกอบเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทำการประมงในท้องที่จังหวัดสงขลา ทำให้เรือประมงปลาตะกัก จำนวน ๒๐๐ ลำ อพยพไปทำการประมงในพื้นที่จังหวัดสตูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนเมษายน ของทุกปี ทั้งๆ ที่ในพื้นที่จังหวัดสตูลก็มีราษฎรผู้มีอาชีพประมงพื้นบ้านอยู่เป็นจำนวนมากถึง ๑๑๕ หมู่บ้าน ๖,๔๒๕ ครัวเรือน เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะพื้นที่จังหวัดสงขลา แต่ไปเกิดปัญหาในพื้นที่อีกจังหวัดหนึ่ง

กรมประมงไม่มีมาตรฐานชัดเจนว่าเครื่องมือชนิดใดมีผลต่อการทำลายพันธุ์สัตว์น้ำหรือทรัพยากรชายฝั่ง จะเห็นได้จากการออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในปี ๒๕๔๖ กับปี ๒๕๓๙ ซึ่งกำหนดขนาดตาอวนต่างกัน

การบังคับและลงโทษผู้กระทำความผิดในกรณีเดียวกัน แต่เจ้าหน้าที่ของแต่ละพื้นที่กลับบังคับใช้ต่างกัน เช่นกรณีการทำประมงในเขตอนุรักษ์ ๓,๐๐๐ เมตรจากชายฝั่งและเกาะ ซึ่งถือเป็นการทำลายพันธุ์สัตว์น้ำ บางพื้นที่ลงโทษปรับเพียง ๓,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท

นักวิชาการด้านการประมงและกรมประมงยังคงมีความเชื่อว่า ชาวประมงพื้นบ้านมีจำนวนมากเกินไป ทำให้เกิดปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรขึ้น จึงเสนอแนวคิดจัดทำทะเลหน้าบ้านหรือทะเลชุมชน โดยขีดเส้นแบ่งทะเลของแต่ละหมู่บ้าน และห้ามชาวประมงจากหมู่บ้านอื่น ๆ เข้ามาทำประมงในเขตประมง ชุมชน ซึ่งต่างจากแนวคิดของชาวประมงที่มองว่าทะเลเป็นพื้นที่สาธารณะทุกคนควรร่วมกันรักษาและใช้ประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

๑. ห้ามทำการประมงอวนล้อมปลาตะกักในเวลากลางคืนโดยเด็ดขาด ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่มีประมงพื้นบ้านเพราะสัตว์น้ำหลายชนิดชอบเล่นกับแสงไฟ ทำให้สัตว์เศรษฐกิจชนิดอื่นๆ ถูกทำลายพันธุ์กรรมลงไปด้วย

๒. ควรทำการศึกษาพัฒนาปรับปรุงผลผลิต และวิธีการประมงปลาตะกักให้สามารถนำทรัพยากรปลาตะกักขึ้นมาใช้ประโยชน์ โดยไม่จำเป็นต้องทำลายพันธุ์สัตว์น้ำชนิดอื่นๆ ไปด้วย

๓. ควรส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร และการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔. ควรออกกฎหมายหรือกฎกระทรวง แยกจำแนกอาชีพการประมงให้ชัดเจนระหว่างกลุ่มประมงพื้นบ้าน และกลุ่มประมงเชิงพาณิชย์ และจัดสรรพื้นที่ทำกินให้ชัดเจนทบทวนกฎ ระเบียบ ประกาศต่าง ๆ ที่ใช้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเล ทั้งสัตว์น้ำ ปะการัง พืชใต้ทะเล กระทั่งถึงป่าชายเลน ป่าพรุ และให้มีการกวดขันในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างจริงจัง

สร้างแนวคิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนา โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และเปิดโอกาสให้ชุมชนทำกิจกรรมในการอนุรักษ์ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

บทที่ ๓

ปัญหาความมั่นคง

๑. ปัญหา

๑.๑ ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างกล่าวคือ

๑.๑.๑ มีสาเหตุของปัญหาสืบเนื่องติดต่อกันมาเป็นเวลานานและเป็นปัญหาที่มีความเกี่ยวพันกันในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านการปกครอง สังคมจิตวิทยา ซึ่งนับเป็นปัญหาหลักหรือแกนของปัญหาเนื่องจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะทั้งในเรื่องภาษาพูด ศาสนาและวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ ประชากรมีความรู้สึกในตัวเองว่าแปลกแยกจากประชากรในพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ ซึ่งในบางห้วงระยะเวลา ปัญหานี้ได้นำไปสู่การก่อความไม่สงบหลายครั้ง การแก้ไขปัญหาด้านการเมือง การปกครอง และสังคมจิตวิทยาตลอดจนปัญหาการก่อความไม่สงบโดยกลไกของรัฐตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันไม่ได้เป็นไปอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

๑.๑.๒ มีปัญหาอื่น ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหาด้านการปกครอง สังคมจิตวิทยา เช่นปัญหาด้านความแตกต่างทางด้านศาสนาวัฒนธรรม และปัญหาที่เป็นปัญหาทั่วไปที่เกิดขึ้นในทุกพื้นที่ของประเทศ เช่นปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหาอิทธิพลท้องถิ่น ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาการขาดประสิทธิภาพของกลไกของรัฐ แต่เมื่อมาเกิดขึ้นในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาดังกล่าวจึงถูกดึงให้เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับปัญหาหลัก ให้เกิดเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่จะต้องแก้ไขในทั้งระบบ

๑.๒ กลไกของรัฐที่เป็นหน่วยรับผิดชอบในการแก้ปัญหายังไม่สามารถแก้ปัญหาจนปรากฏผลลัพธ์ได้อย่างชัดเจนในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมา

๑.๓ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้บางส่วนยังไม่มีความพึงพอใจในการดำเนินการของกลไกของรัฐในพื้นที่

๑.๔ สถานการณ์ด้านขบวนการก่อการร้าย จากปัญหาความไม่สงบเรื้อรังโดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี และ นราธิวาส แม้จะคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นซึ่งยังคงส่งผลกระทบต่อความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยส่วนรวม นอกจากจะเป็นการกระทำของโจรก่อการร้ายแล้ว ยังมีกลุ่มโจรมัจฉาชีพ กลุ่มอิทธิพลแอบอ้างโจรก่อการร้าย กลุ่มก่อวานแอบอ้างการเมืองและศาสนา กลุ่มการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น สาเหตุส่วนใหญ่ มักจะเกิดจากความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ แต่มีลักษณะการก่อเหตุที่คล้ายกัน จึงทำให้เข้าใจว่าเป็นการกระทำของกลุ่มคนร้ายกลุ่มเดียวกัน นอกจากนั้นการเผยแพร่ข่าวสารของสื่อมวลชนประกอบการปล่อยข่าวลือเพื่อเบี่ยงเบนประเด็นสาเหตุของความขัดแย้ง หรือประเด็นเกี่ยวกับกลุ่มผู้กระทำ สร้างความสับสนในการสืบสวน สอบสวนหรือปราบปราม ซึ่งพอจะแยกกลุ่มที่ก่อให้เกิดปัญหาได้ดังนี้

๑.๔.๑ โจรก่อการร้าย (จกร.) ยังคงปรากฏการเคลื่อนไหว พฤติการณ์ส่วนใหญ่จะสร้างความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการข่มขู่กรรโชกทรัพย์, ลอบยิง, ลอบวางเพลิง และก่อวินาศกรรม ปัจจุบันคงเหลือกลุ่มโจรที่ยังมีบทบาททั้งทางด้านการเมืองและการทหาร คือโจรก่อการร้าย P.U.L.O. และ โจรก่อการร้าย B.R.N. มีโครงสร้างการจัด กองกำลังติดอาวุธในพื้นที่เคลื่อนไหว ดังนี้

๑.๔.๑.๑ กลุ่มโจรแนวร่วมปลดปล่อยสหพันธ์รัฐปัตตานี(P.U.L.O.)

เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๑ เกิดความขัดแย้งกันระหว่างสภาชี้นำ ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกฝ่ายการเมือง ฝ่ายบริหาร และฝ่ายวิชาการ กับสภาบัญญัติการทหาร ดังนั้นสภาบัญญัติการทหาร จึงได้ประกาศแยกตัวจากสภาชี้นำ เมื่อ ๕ ธ.ค.๒๕๓๒

๑) โจรก่อการร้าย P.U.L.O. (กลุ่มเก่า) ภายใต้การนำของตงกูบรีอ กอตอเนีรือ มีหะยีสะมะแอ ทำน้ำ เป็นฝ่ายทหาร ใช้สัญลักษณ์รูปนกอินทรี ในห้วงที่ผ่านมาไม่ปรากฏความเคลื่อนไหวของกองกำลังติดอาวุธในประเทศไทย มีการดำเนินงานด้านการเมืองของสมาชิกระดับนำในประเทศเพื่อนบ้าน ต่อมาหลังจากหะยีสะมะแอ ทำน้ำ ถูกจับ เมื่อ ๑๐ ก.พ. ๒๕๔๑ ได้ปรากฏข่าวสารกองกำลังติดอาวุธ โจรก่อการร้าย P.U.L.O. (เก่า) กลุ่มตลเลาะ นาซา กำลังประมาณ ๗ คน เคลื่อนไหวหลบหนีไป - มา ระหว่างพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้กับประเทศเพื่อนบ้าน

รายชื่อสมาชิก กองกำลังติดอาวุธ P.U.L.O. (เก่า) (เท่าที่ทราบ) จำนวน ๕ คน

- (๑) ตอเลาะ นาซา หน.กลุ่ม
- (๒) ตาบิชี บูด หน.ฝ่าย กกล.จก.
- (๓) หะยียามา อับดุลเราะมัน/สะเต็ง หน.ฝ่าย กกล.ในเมือง
- (๔) ฮารง นาซา ลูกแถว
- (๕) ยะโก๊ะ ยูลูตง ลูกแถว

๒) โจรก่อการร้าย P.U.L.O. (กลุ่มใหม่) ใช้ตราสัญลักษณ์ KASDAN

เมื่อปลายปี ๒๕๓๗ เกิดการแตกแยกขึ้นระหว่างสมาชิกระดับนำของกลุ่มอารง มูเล็ง กับกลุ่มฮาดี มูโน๊ะ และต่อมาเมื่อ ๒๑ - ๒๒ ม.ค. ๒๕๓๘ P.U.L.O. (กลุ่มใหม่) ได้คัดเลือกคณะกรรมการชุดใหม่ ปรากฏว่าที่ประชุมมีมติเลือก หะยีบือโต เป็นประธาน พรรคพวกของอารง จึงแยกตัวไปจัดตั้งกลุ่มใหม่ ใช้ตราสัญลักษณ์ "ABUJIHAD" จึงเป็นการแยกออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มของหะยีอับดุลเราะมาน มาโซ/หะยีบือโต เบตง (KASDAN) และกลุ่มของอารง มูเล็ง (ABUJIHAD) และต่อมา เมื่อ ๒๒ ก.พ. ๒๕๔๑ หะยีอาเซ็ม อับดุล เราะมาน มาดซ, หะยีแม กรายี ฝ่ายประชาสัมพันธ์ (KASDAN) และหะยีดาโต๊ะ ทำน้ำ ผบ.สูงสุด กองกำลัง ติดอาวุธ (KASDAN) ถูกจับกุม ปัจจุบันสมาชิกระดับนำที่เหลือได้พยายามที่จะเคลื่อนไหวทางการเมืองในประเทศเพื่อนบ้าน และจัดกำลังหมุนเวียนเข้ามาเคลื่อนไหวและปฏิบัติการในเขตไทย ประมาณ ๓๐ คน รวมทั้งพยายามติดต่อบริษัทงานแสวงความร่วมมือกับโจรก่อการร้ายกลุ่มอื่น ๆ เพื่อดำรงสภาพ ส่วนกลุ่มของอารง มูเล็ง ไม่ปรากฏการ

เคลื่อนไหวทางด้านการทหารมาตั้งแต่ ๙ ม.ค.๒๕๓๙ เนื่องจากไม่สามารถหาข้อยุติความขัดแย้งภายในกลุ่มเอง

๓) กลุ่ม P.U.L.O. มีพื้นที่เคลื่อนไหวอยู่ในบริเวณเทือกเขาภูงจอนอง อ.ศรีสาคร, อ.จะนะะ จังหวัดนราธิวาส เทือกเขาเกาะแต อ.ศรีสาคร อ.ระแงะ จังหวัดนราธิวาส, เทือกเขาตะเว อ.ระแงะ, อ.จะนะะ จังหวัดนราธิวาส และบริเวณเทือกเขาบูโด รอยต่อระหว่าง อ.รีอเสาะ, อ.ยี่งอ, อ.บาเจาะ จังหวัดนราธิวาส, อ.กะพ้อ จังหวัดปัตตานี, อ.รามัน จังหวัดยะลา และบริเวณแนวชายแดนไทย – มาเลเซีย ด้าน อ.เบตง จังหวัดยะลา

๑.๔.๑.๒ กลุ่มโจรปฏิวัติแห่งชาติ (B.R.N.) แบ่งเป็นกลุ่ม ๓ กลุ่ม

๑.๔.๑.๒.๑ กลุ่มโจรปฏิวัติแห่งชาติ (B.R.N. CONGRESS) เมื่อประมาณปี พ.ศ.๒๕๓๗ ได้ยกเลิกกองบัญชาการใหญ่ (BM) เปลี่ยนเป็นศูนย์บัญชาการทหาร หรือ MMPP. (MERKAS MELITIR PUSAT PELANCARAN) พร้อมกับได้ยุบรวมเขต ๑ (DAG ๑) และเขต ๓ (DAG ๓) เดิม จัดตั้งเป็นกองบัญชาการร่วมใช้ชื่อว่า M.P. (MARKAS PELANCARAN) ส่วนเขต ๒ (DAG ๒) คงสภาพเดิม โดยตั้งศูนย์บัญชาการทหาร หรือ MP. ที่บริเวณภูเขาบูเกิตอามัง อ.ซิก รัฐเคดาห์ มาเลเซียใกล้แนวชายแดนไทย ด้าน ต.บาละ อ.กาบัง จังหวัดยะลา ต่อมาเมื่อประมาณปลายปี พ.ศ.๒๕๓๘ ได้ยุบเลิกเขต ๒ (DAG ๒) พร้อมกับย้ายศูนย์บัญชาการทหาร หรือ MP. เข้ามาตั้งในเขตพื้นที่ อ.ศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส มีเจ๊ะกูเบ็ง/รอชะ บูราชอ เป็น ผบ.สูงสุด และ โต๊ะแซบง/บงตือเร๊ะ เป็นรอง ได้จัดกำลังเข้ามาเคลื่อนไหวและปฏิบัติการในพื้นที่ประมาณ ๔๐ คน โดยวางกำลังเป็น ๒ ส่วน

(๑) ส่วน บก.ใหญ่/MP และส่วนสนับสนุน มีมะ/เปาะมะ สุโงงปาตู เป็นหัวหน้า MP. ปัจจุบันคาดว่ามีการตั้งบริเวณเทือกเขาภูงจอนองด้านทิศใต้ของ บ.ไอร์ลาตา ม.๕ ต.ช้างเผือก อ.จะนะะ จังหวัดนราธิวาส ใกล้แนวชายแดนไทย – มาเลเซีย ด้านรัฐเปรีค มาเลเซีย ช่วงระหว่างหลักเขตที่ ๕๘ A – ๖๐ กำลังประมาณ ๙ – ๑๑ คน

(๒) ส่วนปฏิบัติการ ขึ้นการบังคับบัญชาโดยตรงต่อ บก.ใหญ่ หรือ MP. ซึ่งมี มะ/เปาะมะ สุโงงปาตู เป็น หน.MP. โดยจัดแบ่งกำลังออกเป็น ๕ กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีกำลังประมาณ ๕ – ๗ คน (บางโอกาสมีการรวมกลุ่มเคลื่อนไหวร่วมกัน) เข้าปฏิบัติการเคลื่อนไหวในพื้นที่ อ.ศรีสาคร, อ.ระแงะ, อ.จะนะะ จังหวัดนราธิวาส, อ.ยะหา, อ.กาบัง จังหวัดยะลา และ บางส่วนของ อ.สะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

๑.๔.๑.๒.๒ กลุ่มโจรปฏิวัติแห่งชาติ B.R.N. (CO-ORDINARE)

ไม่มีกองกำลังติดอาวุธ แต่มุ่งเน้นดำเนินการด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยาและการเมือง มีการประสานสัมพันธ์กับกลุ่มคาวะห์ อันเป็นกลุ่มฐานการเมืองของนักการเมืองบางคน แคนนาอยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน

๑.๔.๑.๒.๓ กลุ่มโจรปฏิวัติแห่งชาติ B.R.N. (ULAMA) ไม่มีกอง

กำลังติดอาวุธ มุ่งเน้นงานทางด้านศาสนาที่อาศัยอยู่ในประเทศเพื่อนบ้าน

๑.๔.๑.๓ ยุทธวิธีของโจรก่อการร้าย

การปฏิบัติการก่อการร้ายของโจรก่อการร้าย มีลักษณะตามแนวทางของการก่อความไม่สงบทั่วไป กล่าวคือพยายามสร้างปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา แต่มีลักษณะพิเศษ คือพยายามสร้างเงื่อนไขให้สอดคล้องกับหลักศาสนาอิสลาม ทั้งในพื้นที่ชนบทและในเมือง สำหรับการก่อการร้าย แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑.๔.๑.๓.๑ ลักษณะทางด้านการเมือง

(๑) พยายามสร้างปัญหาให้เกิดขึ้น ในหมู่ประชาชนโดยอาศัยเงื่อนไขทางสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อให้ชาวไทยมุสลิมสนับสนุนโจรก่อการร้ายรวมทั้งนำปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นข้อเรียกร้อง เพื่อขอรับความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

(๒) พยายามใช้สมาชิก/แนวร่วม สอดแทรกการต่อสู้ไปในลักษณะเลียนแบบนักแสวงบุญหรือผู้เผยแพร่ศาสนาที่เรียกว่า “ดาวะห์” เนื่องจากวิธีการนี้ เป็นวิธีการที่ได้ผล เพราะชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่มีความผูกพันในเรื่องศาสนาอย่างแน่นแฟ้น

(๓) พยายามสร้างแนวร่วม/มวลชน ในพื้นที่ด้วยการใช้ความผูกพันทางเครือญาติ ตลอดจนโครงสร้างทางสังคม เป็นเครื่องมือในการสร้างอิทธิพล

๑.๔.๑.๓.๒ ลักษณะทางการทหาร

(๑) จัดกำลังออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ กลุ่มละ ๕ - ๗ คนแต่ละกลุ่มมี หน.กลุ่มเป็นผู้รับผิดชอบและบังคับบัญชาโดยตรง ส่วนการเคลื่อนไหวจะเป็น ๒ ลักษณะ คือ เมื่อสภาพปลอดภัย จะสร้างค่ายพักชั่วคราว หมุนเวียนเข้าไปเคลื่อนไหวในหมู่บ้านเพื่อสืบสภาพ ชุมชุกกรโซภทรัพย์ หาเสบียงอาหาร และการก่อเหตุร้าย เพื่อสร้างอิทธิพล ตลอดจนพบปะมวลชน เพื่อหาสมาชิกเพิ่ม เมื่อถูกเจ้าหน้าที่รบกวมนใช้วิธีกระจายกำลังและเคลื่อนไหวจรยุทธ์เกาะติดอยู่ในพื้นที่อิทธิพลและจะพักค้างแรมในแต่ละแห่งเพียง ๑ - ๒ คืน

(๒) การสร้างค่ายพักไม่นิยมสร้างแบบถาวรแต่จะสร้างค่ายพักชั่วคราวไว้หลาย ๆ แห่ง เป็นการอำพราง โดยอาศัยพื้นที่ป่าเขาใกล้กับหมู่บ้านอิทธิพลเป็นแหล่งพักพิง และจะไม่อยู่ในพื้นที่เดียวกันเป็นเวลานาน ๆ จะโยกย้ายที่พักอยู่ตลอดเวลา

(๓) ใช้วิธีการซุ่มยิงเมื่อมีโอกาส และหากมีการปะทะจะกระจายกำลัง ออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ๒ - ๓ คน ไม่ปะทะยืดเยื้อ และไม่หวังผลแตกหัก

(๔) ไม่มีแบบแผนในการต่อสู้ที่แน่นอน ใช้วิธีแบบกองโจร คือ หลีกจรรยา และพยายามหลีกเลี่ยงการปะทะกับเจ้าหน้าที่ยกเว้นกรณีที่ได้เปรียบหรือเหตุการณ์บังคับ

(๕) เมื่อถูกกดดันหรือปราบปรามอย่างหนัก จะตอบโต้ด้วยการ ก่อเหตุร้ายในพื้นที่ราบชุมชน เพื่อเบี่ยงเบนความสนใจ

๑.๔.๒ ผู้มีอิทธิพล กลุ่มก่อวินาศกรรมทางการเมืองและศาสนา จากการก่อเหตุร้ายหรือ เหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมา เมื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าผู้ที่อยู่เบื้องหลังบงการมักจะเป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ซึ่งมักมีส่วน

เกี่ยวข้องกับนักการเมืองและข้าราชการบางคน ทั้งนี้เพื่อเป็นเกราะป้องกันตนเองในแง่กฎหมาย ในขณะที่เดียวกัน กลุ่มผู้กระทำหรือก่อเหตุการณ์ส่วนใหญ่เป็นผู้ต้องคดี ผู้ติดยาเสพติด แนวร่วมโจรก่อการร้าย หรือ สมาชิกกองกำลังติดอาวุธของโจรก่อการร้าย ซึ่งมักมีความสัมพันธ์กันทางใดทางหนึ่ง ประกอบกับเกิดปัญหาขัดแย้งด้านแนวทางในการปฏิบัติศาสนาของกลุ่มบุคคล หรือผู้นำทางศาสนา ในบางพื้นที่ แต่ยังไม่ถึงขั้นรุนแรง ทั้งปัญหาการขัดแย้งทางด้านการเมือง ซึ่งผสมผสานกับปัญหาที่กล่าวข้างต้น ปัญหาการก่อความไม่สงบเรียบร้อยปัญหาทางด้านความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจึงจะยังคงมีอยู่ต่อไป

๑.๕.๓ กลุ่มโจรมิจจาซีฟ มีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นหลายกลุ่ม เช่น กลุ่ม MUJAHIDIN ISLAM PATANI เคลื่อนไหวก่อการร้ายก่อความไม่สงบขึ้นหลายครั้ง เพื่อยกระดับให้โจรก่อการร้าย ยอมรับว่ามีอุดมการณ์แบ่งแยกดินแดน เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีกลุ่ม มือปืนรับจ้าง และผู้หลบหนีคดีอาญา รับจ้างก่อเหตุร้ายวัน หรือข่มขู่กรรโชกทรัพย์ เพื่อแสวงหาประโยชน์

๑.๕ แนวโน้มของสถานการณ์การก่อการร้าย

๑.๕.๑ องค์กรนำของโจรก่อการร้าย ยังคงเคลื่อนไหวในต่างประเทศ และมีแนวความคิดในการแบ่งแยกดินแดน รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงกับการเคลื่อนไหวของกองกำลังติดอาวุธในประเทศตลอดจนสามารถดำเนินงานด้านการเมืองภายในประเทศในบางส่วน ในด้านการพยายามรวบรวมโจรก่อการร้ายกลุ่มต่างๆ เข้าด้วยกัน หรือในนาม BERSATU อาจกระทำได้ เป็นส่วนเฉพาะ ในส่วนที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน แต่การจะทำให้เกิดความแน่นแฟ้นหรือเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน คงกระทำไม่ได้ เนื่องจากความขัดแย้งส่วนใหญ่มาจากการเป็นการขัดแย้งด้านผลประโยชน์

๑.๕.๒ กลุ่มโจร P.U.L.O.(กลุ่มใหม่)ยังคงหลบหนีเคลื่อนไหวในลักษณะจรรยาไม่มีการตั้งที่แน่นอนและไม่ยึดเกาะในที่มีรูปแบบในการปฏิบัติ เช่น ข่มขู่กรรโชกทรัพย์ และก่อเหตุร้ายในบางโอกาส นอกจากนั้นสมาชิกระดับผู้นำของ P.U.L.O. พยายามรวบรวมโจรก่อการร้าย P.U.L.O.(เก่า) และ P.U.L.O. (ใหม่) เข้าด้วยกัน ตลอดจนพยายามติดต่อแสวงความร่วมมือกับโจรก่อการร้าย กลุ่มอื่น ๆ เพื่อเป็นเอกภาพในการปฏิบัติงาน และขอรับการสนับสนุนจากต่างประเทศในนาม "BERSATU" รวมทั้งพยายามเน้นการก่อวินาศกรรมในพื้นที่ราบชุมชนให้มากขึ้น

๑.๕.๓ กลุ่มโจร B.R.N. ยังคงเคลื่อนไหวเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วน บก.ใหญ่ หรือ MP. คาดว่ามีที่ตั้งบริเวณเขาภูงูจอนอง อ.ศรีสาคร, อ.จะนะ จังหวัดนราธิวาส เพื่อควบคุมบังคับบัญชาส่วนปฏิบัติการในพื้นที่ ส่วนกองกำลังติดอาวุธ แบ่งกำลังเป็นกลุ่มย่อย ๆ ๗ - ๘ คน ไม่มีที่ตั้งที่แน่นอน เคลื่อนไหวจรรยา ข่มขู่กรรโชกทรัพย์ผู้ประกอบการและผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ ตลอดจนหาข่าวสารการเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ และรับเสบียงอาหารจากแนวร่วม/เครือข่ายในพื้นที่ราบ

๑.๕.๔ ด้านการก่อเหตุร้ายที่อาจเกิดขึ้นได้ ไม่แน่นอนทั้งห้วงเวลาและสถานที่ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ เช่น กรณีเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง, ความขัดแย้งของกลุ่มบุคคลหรือกลุ่มผลประโยชน์เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีกลุ่ม MUJAHIDIN ISLAM PATANI เข้าผสมผสานก่อเหตุร้ายเพื่อกรรโชกทรัพย์ และโฆษณาชวนเชื่อ ยกย่องความสำคัญในการชักนำวัยรุ่นเข้าเป็นพวก

๑.๖ สถานการณ์เฉพาะการก่อการร้ายในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ในห้วงระยะเวลาประมาณ ๗ เดือนที่ผ่านมา (ตั้งแต่ ๑๔ ธ.ค. ๒๕๔๔ - ๑๑ มิ.ย. ๒๕๔๕) มีการก่อเหตุร้ายที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงหลายครั้ง โดยเฉพาะส่วนใหญ่เป็นการการก่อเหตุร้ายในลักษณะของการประทุษร้ายต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐจำนวนถึง ๒๐ ครั้ง เป็นผลให้มีครู ๑ นาย ข้าราชการตำรวจเสียชีวิตจำนวนถึง ๑๘ นาย บาดเจ็บ ๔ นาย อาสาสมัครรักษาดินแดนเสียชีวิต ๑ นาย ประชาชนที่อยู่ในที่ใกล้เคียงที่เกิดเหตุได้รับบาดเจ็บ ๓ คน นับว่าส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของพื้นที่เป็นอย่างยิ่ง

๒. ข้อเท็จจริง : แนวทางการแก้ไขปัญหาที่รัฐบาลดำเนินการ

๒.๑ ในปัจจุบันรัฐบาลได้ปรับปรุงการบริหารงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๓/๒๕๔๕ เรื่อง การปรับปรุงการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการยกเลิกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๕๖/๒๕๓๙ เรื่อง การปรับปรุงการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๔๑/๒๕๓๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลให้องค์กรหรือหน่วยงานที่เคยถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาคความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถูกยุบเลิกไปและให้หน่วยงานปกติรับผิดชอบซึ่งต้องปรับปรุงการบริหารและปฏิบัติงานของหน่วยงานเหล่านี้ คือ

๒.๑.๑ ให้โอนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปชต.) และสำนักงานคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สชต.) ไปเป็นของสมาคมความมั่นคงแห่งชาติ และสำนักงานสมาคมความมั่นคงแห่งชาติตามลำดับ

๒.๑.๒ ให้กระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้รองปลัดกระทรวงมหาดไทยคนหนึ่ง ทำหน้าที่กำกับดูแลการบริหารงานและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในลักษณะบูรณาการ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ประสานงาน เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี นโยบายของคณะรัฐมนตรี และมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๑.๓ ให้โอนอำนาจหน้าที่ของกองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ ๔๓ (พตท.๔๓) ไปเป็นของกองทัพภาคที่ ๔ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ (กอ.รมน ภาค ๔)

๒.๒ ในการดำเนินงานตามข้อ ๒.๑ หน่วยงานปกติที่รับผิดชอบพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มีการศึกษาสถานการณ์และเตรียมการปรับปรุงการปฏิบัติงาน โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งรับผิดชอบในเรื่องความมั่นคงในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตำรวจ (ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในการยุบเลิกศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ ๔๓ ตามรายงานของสำนักงานตำรวจสันติบาลพอสรุปได้ดังนี้

๒.๒.๑ ความเห็นของกลุ่มนักวิชาการ / ข้าราชการ / ผู้นำทางศาสนา / นักธุรกิจ และประชาชนในพื้นที่

ความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการยุบเลิกศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ ๔๓ แต่เนื่องจากการดำเนินการที่เร่งรีบ โดยไม่ได้สร้างความเข้าใจต่อประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เท่าที่ควรจึงทำให้ประชาชนทั่วไปยังมีความเคลือบแคลงสงสัยถึงการยุบเลิกหน่วยงานทั้งสอง และเห็นว่ารัฐบาลควรที่จะมีการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของหน่วยงานดังกล่าวเสียก่อน หากยังไม่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ จึงค่อยยุบเลิก

ในส่วนของผู้นำทางศาสนา มีความวิตกกังวลในเรื่องที่เกี่ยวกับการยุบเลิกศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ในประเด็นที่เคยได้รับการสนับสนุนดังต่อไปนี้

- ๑) ในเรื่องของกิจการฮัจญ์ การดำเนินงานที่ผ่านมาดีขึ้นโดยลำดับ
- ๒) โรงเรียนสอนศาสนา (ปอเนาะ)
- ๓) ค่าตอบแทนเพื่อเป็นกำลังใจอิหม่าม คอเต็บ บิหลั่น
- ๔) ปัญหาปัญญาชนที่ทำงานและศึกษาอยู่ในต่างประเทศ การรับรองปริญญาบัตรจากประเทศมุสลิมอีกหลายประเทศ เพื่อให้ปัญญาชนเหล่านั้นกลับมาพัฒนาประเทศไทยต่อไป
- ๕) ควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องผู้ว่าราชการจังหวัดซีอีโอ ให้เป็นรูปธรรม เพื่อความเข้าใจของประชาชน

ในประเด็นที่ ๑) - ๔) เมื่อไม่มีศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้แล้ว หน่วยงานใดจะเป็นผู้สนับสนุนในกิจการต่าง ๆ เหล่านี้

๒.๒.๒ ภาคธุรกิจ / ข้าราชการ (ที่เคยปฏิบัติงานในศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้) ผู้นำศาสนา นักธุรกิจ และสื่อมวลชนที่เป็นที่ปรึกษาของศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

ทางด้านภาคธุรกิจ ที่ประกอบด้วยสภาธุรกิจภาคใต้ หอการค้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการที่รัฐบาลยุบเลิกศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากความเกี่ยวข้องของโครงการสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) โดยเฉพาะการเตรียมประชุมไตรภาคีในกรอบความร่วมมือครั้งที่ ๑๐ ปลายเดือน ก.ค.๒๕๔๕ นี้ ที่รัฐเปอร์ลิส มาเลเซีย และการพิจารณาสภาพของสภาธุรกิจหลังจากศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ถูกยุบไป เพราะในการปฏิบัติที่ผ่านมาศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ปฏิบัติงานเป็นทั้งพี่เลี้ยงและอุดหนุนงบประมาณให้กับสภาธุรกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้มาตั้งแต่ยุคก่อตั้งรวมถึงหอการค้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย

ประเด็นดังกล่าว หากรัฐบาลจะมีหน่วยงานอื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทนศูนย์อำนาจการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความรับผิดชอบของหน่วยงานใหม่ น่าจะทำหน้าที่เฉพาะใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เนื่องจากมีลักษณะเฉพาะตัวที่คล้ายกัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ส่วนจังหวัดสงขลาถือว่าเป็นพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาไปใน

ส่วนการยุบเลิกกองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ ๔๓ นั้น ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมเพราะสถานการณ์ในปัจจุบันยังไม่น่าจะจำเป็นให้ทหารมาแก้ไขปัญหาข้าราชการ/ผู้นำศาสนา/นักธุรกิจ/และสื่อมวลชน ที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้และบางส่วนดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาไม่เห็นด้วยกับการยุบเลิกศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความอ่อนไหวสลับซับซ้อน การแก้ไขปัญหาดังกล่าว จะใช้หน่วยงานปกติไม่ได้ จำเป็นต้องใช้หน่วยงานพิเศษ และบุคลากรที่เหมาะสม โดยเฉพาะการดำเนินการที่เน้นถึงวัฒนธรรมอิสลาม สำหรับการยุบเลิกกองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ ๔๓ นั้น เห็นว่าเหมาะสมดี เพราะสถานการณ์และปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ปัจจุบันมีความแตกต่างไปจากในอดีตมากแล้ว หน่วยราชการต่าง ๆ สามารถที่จะแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ หรือ ซีอีโอ

๒.๓ ในส่วนการเตรียมการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการใช้กำลังรักษาความมั่นคงภายในในระดับพื้นที่ได้แก่ ตำรวจภูธรภาค ๙ และกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๔ คงอยู่ระหว่างการปรับการจัดและการวางกำลังในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งการปรับปรุงที่ตั้งและการปฏิบัติของจุดตรวจต่าง ๆ รวมทั้งเสนอความต้องการเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการขอรับกำลังตำรวจตระเวนชายแดนจำนวน ๕ กองร้อยเฉพาะกิจ ซึ่งเคยปฏิบัติงานในความควบคุมของกองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ ๔๓ และถูกโอนไปขึ้นกับกองทัพภาคที่ ๔ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ในข้อ ๒.๑.๓ คืบไปยังหน่วยต้นสังกัดเพื่อใช้ในการรักษาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในความรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อไป

๓. การวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่และแนวทางการแก้ไขที่รัฐบาลได้ดำเนินการไปแล้ว

๓.๑ ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีโครงสร้างของปัญหาที่ซับซ้อน มีสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหาที่หลากหลาย สิ่งสำคัญที่เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาได้แก่ นโยบาย มาตรการต่าง ๆ และกลไกของรัฐ จึงพิจารณาวิเคราะห์เครื่องมือในการแก้ปัญหาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๓/๒๕๔๕ เรื่อง การปรับปรุงการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ จะทำให้มีองค์กรรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในระดับต่าง ๆ ดังนี้

ระดับชาติ

๓.๑.๑ สภาความมั่นคงแห่งชาติ และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ รับผิดชอบงานของคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปชต.) และสำนักงานคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สขต.) ตามลำดับซึ่งอำนาจหน้าที่ที่มอบโอนมานี้ได้แก่

หน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปชต.) เดิม ซึ่งโอนให้สภาความมั่นคงแห่งชาติ

(๑) พิจารณาเสนอแนะนโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี

(๒) อำนวยการและควบคุมเพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นไปตามนโยบาย

(๓) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานใต้ตามความจำเป็น

หน้าที่ของและสำนักงานคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สขต.) เดิม ซึ่งโอนให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

(๑) ศึกษา วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๒) จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการดำเนินการตามนโยบาย

(๓) ประสานงานกับ กระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนกองทัพภาคที่ ๔ กองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ในการดำเนินการตามนโยบาย

(๔) กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๕) ประชาสัมพันธ์การดำเนินการตามนโยบาย

(๖) ปฏิบัติหรือดำเนินการอื่น ๆ ตามที่นายกรัฐมนตรี หรือประธาน ปชต.

มอบหมาย

ระดับส่วนกลาง

๓.๑.๒ รองปลัดกระทรวงมหาดไทยที่ได้รับมอบหมายคนหนึ่ง ทำหน้าที่กำกับการดูแลการบริหารงานและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในลักษณะบูรณาการ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ประสานงาน เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี นโยบายของคณะรัฐมนตรี และมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระดับพื้นที่

๓.๑.๓ กองทัพภาคที่ ๔ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ (กอ.รมน.ภาค ๔) รับผิดชอบอำนาจหน้าที่ของกองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ ๔๓ (พตท. ๔๓) ซึ่งอำนาจหน้าที่ของกองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ ๔๓ (พตท.๔๓) เดิมมีดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแผนปฏิบัติการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อเหตุร้ายรุนแรง หรือการก่อการร้ายทุกรูปแบบให้เกิดเอกภาพในการใช้มาตรการทางการเมืองและมาตรการการใช้กำลังปราบปรามให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความรุนแรงของพื้นที่เป้าหมาย โดยใช้กำลังพลเรือน ตำรวจ ทหารในพื้นที่ โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากนายกรัฐมนตรี

(๒) สั่งการและอำนวยการปฏิบัติของฝ่ายพลเรือน ตำรวจ และทหารให้มีการดำเนินการเป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดตาม (๑)

(๓) ให้การสนับสนุนและประสานงานในการจัดระเบียบชายแดนตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ

(๔) พัฒนาประสิทธิภาพงานด้านการข่าวให้เกิดเอกภาพและประสิทธิภาพในการสนับสนุนการปฏิบัติของส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งฝ่ายพลเรือน ตำรวจ และทหาร

(๕) ให้การสนับสนุนการใช้กำลังตามที่ส่วนราชการและองค์การของรัฐร้องขอตามความเหมาะสมของสถานการณ์

(๖) แต่งตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือการดำเนินการได้ตามความจำเป็น

(๗) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรี หรือ ปชต.

๓.๑.๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ซึ่งเป็นหน่วยงานปกติและต้องรับผิดชอบการบริหารและการพัฒนาพื้นที่ในลักษณะบูรณาการ ภายใต้การกำกับดูแลของรองปลัดกระทรวงมหาดไทยที่ได้รับมอบหมาย

๓.๑.๕ ตำรวจภูธรภาค ๙ และกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๔ รวมทั้งหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการรักษาความมั่นคงภายใน ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตำรวจ (ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม)

๓.๒ เมื่อพิจารณาแนวทางแก้ไขที่ได้ดำเนินการไปแล้วจะเห็นว่าในการปรับปรุงการบริหารงานด้วยการมอบหมายอำนาจหน้าที่ดังกล่าวยังอาจมีจุดอ่อนและสมควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขดังนี้

๓.๒.๑ การมอบอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปชต.) และสำนักงานคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สชต.) ไปเป็นของสภาความมั่นคงแห่งชาติ และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ตามลำดับ ไม่ได้มีผลเพียงการยุบเลิกองค์กรในการแก้ปัญหาระดับชาติ ซึ่งจัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ

กิจในระยะเวลาหนึ่งไปให้องค์กรปกติรับผิดชอบแต่ได้มีผลในการเพิ่มหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่
องค์กรปกติซึ่งหน้าที่เหล่านี้ได้ระบุไว้ในข้อ ๓.๑.๑ ซึ่งการเพิ่มหน้าที่ความรับผิดชอบ
เหล่านี้ ไม่มีการกำหนดหลักประกัน ในประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานที่สภาความ
มั่นคงแห่งชาติ และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติจะต้องปฏิบัติเพิ่มขึ้นจากงานปกติที่ต้อง
รับผิดชอบอยู่แล้ว รวมทั้งอำนาจหน้าที่บางประการยังไม่มี ความชัดเจน เช่นหน้าที่ของสำนักงาน
คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหายังขาดชัดเจน (สชต.) เดิมที่กำหนดว่า "(๓)
ประสานงานกับ กระทรวง ทบวง กรมและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนกองทัพภาคที่ ๔
กองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
ในการดำเนินการตามนโยบาย" แต่เมื่อกองบัญชาการผสม พลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ และศูนย์
อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ถูกยุบเลิกไปแล้วก็ไม่มีการระบุชัดเจนว่าจะให้ประสานงาน
กับกระทรวง ทบวง กรมและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนหน่วยงานใดอีก ประกอบกับ
สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นหน่วยงานระดับนโยบาย มีภารกิจหน้าที่กว้างขวางมากมาย
จนไม่น่าเชื่อว่าจะเป็นหน่วยงานที่ดูแลปัญหาความมั่นคงของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพทัดเทียมกับปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ จึงควรที่จะมีหน่วยงานในระดับนี้เป็นการเฉพาะ
เพื่อกำกับดูแลการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยอาจตั้งเป็นลักษณะสำนักงานเฉพาะ
กิจ หรือ ศูนย์อำนวยการให้มีเจ้าหน้าที่ติดตาม อำนวยการประสานงานเป็นการเฉพาะแยก
ออกจากงานปกติของสภาความมั่นคงแห่งชาติ

๓.๒.๒ การมอบอำนาจหน้าที่ของกองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓
ให้แก่กองทัพภาคที่ ๔ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ทำให้กองทัพภาคที่ ๔
ยังคงมีความรับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น "กำหนด
แผนปฏิบัติการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อเหตุร้ายรุนแรง หรือการก่อการร้ายทุกรูปแบบ
ให้เกิดเอกภาพในการใช้มาตรการทางการเมืองซึ่งการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวก็ไม่น่าจะ
แก้ไขปัญหาคือความซ้ำซ้อนหรือลักลั่นกัน ขององค์กรที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาตามที่ระบุ
ไว้ในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวได้และมาตรการการใช้กำลังปราบปรามให้สอดคล้องกับ
สถานการณ์ความรุนแรงของพื้นที่เป้าหมาย โดยใช้กำลังพลเรือน ตำรวจ ทหารในพื้นที่ โดย
แผนปฏิบัติการดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากนายกรัฐมนตรี"

๓.๒.๓ ไม่มีการกำหนดว่างานสำคัญที่ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ได้ดำเนินการอยู่เดิมนั้นมีงานอะไรบ้าง และงานใดให้โอนไปอยู่ในความรับผิดชอบของ
หน่วยงานปกติหน่วยใด ซึ่งหากจะอนุมานว่าทุกงานให้อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด
แต่ละจังหวัดก็สมควรที่จะได้ระบุให้ชัดเจน ยิ่งขึ้น

๓.๒.๔ การปรับระบบการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็น
ระบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา

ตามข้อเสนอของนายกรัฐมนตรีในการประชุมหารือร่วมระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงกลาโหม และผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ มาหารือเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๕ ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบตามข้อเสนอของนายกรัฐมนตรีดังนี้

๑) เนื่องจากสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในขณะนี้ได้พัฒนาไปอีกระดับหนึ่งแล้ว การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงควรเน้นไปที่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยให้ราษฎรในพื้นที่มีส่วนร่วม ประการสำคัญคือให้นำมาตรการและกำลังเจ้าหน้าที่ตามปกติมาใช้แก้ไขปัญหา ทั้งนี้ เพราะสภาพปัญหาหลักในพื้นที่เป็นเรื่องของกลุ่มโจรมุสลิม กลุ่มผลประโยชน์ ตลอดจนกลุ่มธุรกิจผิดกฎหมาย เป็นส่วนใหญ่มากกว่าการก่อการร้ายเพื่อหวังผลทางการเมืองดังในอดีต

๒) ดังนั้น เพื่อลดความซ้ำซ้อนหรือล้าช่นในการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ จึงควรยกเลิกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๕๖/๒๕๓๙ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๓๙ และคำสั่งเกี่ยวเนื่อง อันจะมีผลให้การปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปชต.) สำนักงานคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สชต.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอ.บต.) และกองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ ๔๓ (พตท. ๔๓) สิ้นสุดลง โดยโอนอำนาจหน้าที่งบประมาณ บุคลากร และทรัพย์สินต่าง ๆ ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเดิมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓) ให้ทุกหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามปกติ ไม่ว่าจะฝ่ายทหาร ตำรวจ หรือพลเรือน ประสานความร่วมมือและการปฏิบัติเพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและปัญหาอื่น ๆ ตลอดจนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้ ให้แต่ละหน่วยงานเร่งออกระเบียบ คำสั่งหรือคำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของตน เพื่อให้การประสานความร่วมมือและการปฏิบัติต่อไปเป็นไปโดยเรียบร้อยมิให้เกิดความขัดแย้ง ล้าช่น ซ้ำซ้อน หรือเกิดช่องว่างขึ้น

๔) เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีพลัง เห็นควรให้จังหวัดนราธิวาส ยะลา ปัตตานี สตูล และสงขลา เป็นจังหวัดในระบบบูรณาการ (CEO) ตามโครงการของกระทรวงมหาดไทย แต่ในขั้นต้นอาจมีความแตกต่างจากจังหวัดอื่นที่อยู่ในระบบนี้บ้าง โดยให้มีรองปลัดกระทรวงมหาดไทยผู้หนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบกำกับดูแล และประสานงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากต้องรายงานต่อกระทรวงมหาดไทยตามปกติแล้ว ให้รายงานนายกรัฐมนตรีด้วย ซึ่งข้อเสนอนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบ และรับจะไปกำหนดมาตรการและรายละเอียดเสนอนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีต่อไป

สำหรับความเห็นของนายกรัฐมนตรีตาม ๑) และ ๒) ได้ดำเนินการไปแล้วโดยการออกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๒๓/ ๒๕๔๕ เรื่อง การปรับปรุงการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งได้กล่าวถึงมาแล้วในข้อ ๓.๑ และ ๓.๒ ส่วนในข้อ ๔) คือการให้จังหวัดนราธิวาส ยะลา ปัตตานี สตูล และสงขลา เป็นจังหวัดในระบบบูรณาการ (CEO) ตามโครงการของกระทรวงมหาดไทย ได้มีการระบุไว้บางส่วนในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๓ / ๒๕๔๕ เรื่อง การปรับปรุงการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ ในข้อ ๒.๒ ของคำสั่ง กล่าวคือ

“๒.๒ ให้กระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้รองปลัดกระทรวงมหาดไทยคนหนึ่ง ทำหน้าที่กำกับดูแลการบริหารงานและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในลักษณะบูรณาการ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ประสานงาน เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี นโยบายของคณะกรรมการรัฐมนตรี และมติคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดชายแดนภาคใต้”

จะเห็นว่าแนวความคิดในการจัดระบบการบริหารงานจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นจังหวัดในระบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา ยังขาดความชัดเจนในทางการปฏิบัติ เนื่องจากในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวระบุเพียงว่า “ให้รองปลัดกระทรวงมหาดไทยที่ได้รับมอบหมาย ทำหน้าที่กำกับดูแลการบริหารงานและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในลักษณะบูรณาการ” แต่ไม่ได้ระบุให้ชัดเจนว่า “ให้จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรับระบบการบริหารและการพัฒนาให้เป็นระบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา” รวมทั้งเมื่อพิจารณาถึงการดำเนินการโครงการจังหวัดทดลองแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาของกระทรวงมหาดไทยที่ได้ดำเนินการในจังหวัดนำร่องจำนวน ๕ จังหวัดแล้ว พบว่าการดำเนินการดังกล่าว มีเพียงการมอบอำนาจในการบริหารงานบุคคล และบริหารงบประมาณบางส่วน ของราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัดต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งเดิมผู้ว่าราชการจังหวัดก็มีอำนาจอยู่แล้ว เพียงแต่เพิ่มอำนาจอนุมัติ เปลี่ยนแปลง งบประมาณเพิ่มขึ้นจากเดิมเล็กน้อยเท่านั้น ส่วนอำนาจในการบริหารงานบุคคล ก็มีข้อจำกัดของหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่มีอำนาจในการแต่งตั้งข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดได้ แม้ข้าราชการที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด แต่ก็สามารถแต่งตั้งหมุนเวียนระดับเดียวกันได้ภายในจังหวัดเท่านั้น ดังนั้นบางตำแหน่งที่มีข้าราชการระดับดังกล่าวอยู่จำนวนน้อย เช่นส่วนราชการประจำจังหวัดหน่วยงานหนึ่ง อาจจะมีข้าราชการระดับ ๘ ปฏิบัติงานอยู่ ๒ หรือ ๓ คน การแต่งตั้งสับเปลี่ยนหมุนเวียนภายใน ๒ หรือ ๓ ตำแหน่งของหน่วยงานนี้ ก็ไม่น่าจะเป็นหลักประกันใดที่จะส่งผลให้การปฏิบัติงานภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัดมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด

๓.๓ ลักษณะโครงสร้างของปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓.๓.๑ ในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมาปัญหาความมั่นคงที่ปรากฏเด่นชัดในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส ได้แก่การก่อเหตุร้ายรุนแรง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้อ ๑.๔ ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการก่อเหตุร้าย

ในภาพรวมแล้วพบว่า แม้ว่าจะไม่ปรากฏว่ามีกลุ่มขบวนการใดออกมาแสดงความรับผิดชอบว่าเป็นผลงานของกลุ่มของตน คงปรากฏใบปลิวเพียง ๑ ครั้งที่มีข้อความไม่ให้ผู้ไม่เกี่ยวข้องอยู่ใกล้กับตำรวจเพราะอาจได้รับอันตรายได้ในห้วงกลางเดือน มิถุนายน ๒๕๔๕ ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาแล้ว การที่ไม่มีกลุ่มก่อการร้ายใดแสดงความรับผิดชอบในเหตุร้ายที่เกิดขึ้น ก็อาจเกิดจากกลอุบายที่ต้องการให้เกิดความสับสนต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบว่าเป็นการปฏิบัติของกลุ่มใดกันแน่ หรืออาจกระทำเพื่อให้เกิดความหวาดระแวง ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน ให้เกิดความสงสัยหวาดระแวงว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากการกระทำของอีกหน่วยงานหนึ่งเป็นต้น อย่างไรก็ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลายเหตุการณ์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างเหตุร้ายแต่ละครั้งหลายประการ เช่น จากการตรวจพิสูจน์ปลอกกระสุนปืนที่พบในที่เกิดเหตุ ตรงกันกับปลอกกระสุนปืนที่พบในที่เกิดเหตุคดีอื่น ๆ ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เช่นเดียวกัน หรือในกรณีรถจักรยานยนต์ที่ถูกซุกซ่อนระเบิดแล้วนำมาจอดไว้ที่หน้าร้านอาหารแต่ถูกพบและเจ้าหน้าที่สามารถทุระเบิดไว้ได้ เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่า เป็นรถที่คนร้ายยึดไปจากเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนที่ถูกลอบสังหารเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า ผู้ก่อเหตุร้ายรุนแรงเหล่านี้ มีลักษณะเป็นขบวนการที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงถึงกันมากกว่าจะเป็นคนร้ายที่ก่อเหตุประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกายตามปกติ อีกทั้งเป้าหมายของการก่อเหตุร้ายในห้วงระยะเวลา ๗ เดือนที่ผ่านมา มุ่งเน้นไปที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นสำคัญ ซึ่งลักษณะของเป้าหมายจะคล้าย ๆ กัน คือ ดำเนินการในเป้าหมายที่เจ้าหน้าที่ขาดความระมัดระวังตัว หรือการป้องกันตัวที่ดีพอ จึงยังคงน่าเชื่อว่ามีขบวนการที่มีพฤติการณ์เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ เคลื่อนไหวอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำเป็นที่จะต้องได้รับการพิสูจน์ทราบและป้องกันปราบปรามการก่อเหตุร้าย ตลอดจนกำจัดขบวนการดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจำเป็นจะต้องอาศัยเอกภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

๓.๓.๒ ลักษณะทางสังคมจิตวิทยาของประชาชนในพื้นที่มีอดีตที่สังสมมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน วิถีชีวิตของผู้นับถือศาสนาอิสลามมีความเชื่อมั่นในพระเจ้าและหลักปฏิบัติของศาสนาอย่างรุนแรง การปฏิบัติภารกิจใด ๆ ของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ศึกษาทำความเข้าใจในหลักศาสนา อาจทำให้ถูกตีความหรือชักนำให้เห็นว่าเป็นศัตรูต่อศาสนาได้อย่างง่ายดาย ในขณะที่เดียวกัน ศาสนาอาจมีโอกาสนำมาเป็นเงื่อนไขในการให้ความร่วมมือกับผู้กระทำผิดได้ตลอดเวลา ดังนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกหน่วยและทุกคน จำเป็นต้องได้รับความรู้ความเข้าใจในประเด็นดังกล่าวอย่างชัดเจน ตลอดจนมีแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม เพื่อลดเงื่อนไขของความขัดแย้ง ตลอดจนความหวาดระแวงว่าจะถูกบ่อนทำลายความเชื่อทางศาสนาของประชาชนในพื้นที่ และเพื่อความเชื่อมั่นของประชาชนในพื้นที่ว่าสามารถอยู่ร่วมกับการปกครองในขอบเขตกฎหมายของประเทศไทยได้อย่างกลมกลืนกับหลักศาสนา อันจะนำมาซึ่งความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ของประชาชนในพื้นที่ ทั้งด้านการรักษาความมั่นคงภายใน ความสงบเรียบร้อย การพัฒนาท้องถิ่นให้มีความสงบสุข และได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

๔. ข้อเสนอ

ในการปรับปรุงการบริหารจังหวัดชายแดนให้สามารถเกื้อกูลต่อการสถาปนาความมั่นคงในพื้นที่ได้นั้น ควรปรับปรุงในเรื่องดังต่อไปนี้

๔.๑ กำหนดความชัดเจนในความรับผิดชอบเพิ่มเติมจากที่ได้ดำเนินการไปแล้ว กล่าวคือ

๔.๑.๑ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนขององค์กรในระดับชาติและส่วนกลาง นับตั้งแต่นายกรัฐมนตรี สภาความมั่นคงแห่งชาติ และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ว่ามีบทบาทอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้ในเรื่องใดบ้าง เพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในปัจจุบันดังได้ระบุไว้ในข้อ ๓.๒.๑ และควรจัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่เฉพาะเจาะจงรับผิดชอบต่อการควบคุม กำกับดูแลและให้การสนับสนุนตรงต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้ในการบริหารงาน เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งหน่วยงานนี้ควรแยกออกจากสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในลักษณะเป็นองค์กรเฉพาะกิจในส่วนกลาง แต่ไม่ควรเป็นคณะกรรมการ เพราะคณะกรรมการมีลักษณะรวมตัวกันได้ไม่สะดวก ควรเป็นองค์กรขนาดเล็กมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานเฉพาะเรื่องเต็มเวลา และควรอยู่ในการบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง

๔.๑.๒ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรในระดับพื้นที่ ได้แก่ กองทัพภาคที่ ๔ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ กับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งหากพิจารณาตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับปัจจุบันดังที่ยกตัวอย่างมาในข้อ ๓.๑.๓ จะเห็นว่ายังคงมีความซ้ำซ้อนคลั่งกันในเรื่องการกำหนดแผนการและการสั่งใช้กำลังพลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการรักษาความมั่นคงอยู่เช่นเดิมไม่ต่างกับเมื่อครั้งที่ยังมีกองบัญชาการผสมพลเรือนตำรวจทหารที่ ๔๓ จึงควรที่จะได้มีการกำหนดความชัดเจนในแต่ละเรื่องลงไปว่าหน่วยงานใดมีบทบาท ขอบเขต แต่ไหนเพียงไรในการแก้ปัญหา เช่น ฝ่ายทหารควรมีหน้าที่เพียงการสนับสนุนด้านการข่าวอย่างต่อเนื่อง และการใช้กำลังปราบปรามในกรณีที่เกิดเหตุที่เด่นชัดและมีความจำเป็นต้องใช้กำลังทหารเข้าปราบปราม เป็นต้น รวมทั้งการมอบความรับผิดชอบให้หน่วยทหารสกัดกั้นการแทรกซึมเข้าออกตามแนวชายแดนของขบวนการโจรก่อการร้าย และผู้สนับสนุน แนวร่วม

๔.๒ ควรมอบหมายให้จังหวัด เป็นหน่วยหลักในการแก้ปัญหา โดยเพิ่มประสิทธิภาพ และศักยภาพในการบริหารและการพัฒนา ดังนี้

๔.๒.๑ กำหนดให้ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้แก่ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาสมีระบบการบริหารงานในแบบบูรณาการที่สมบูรณแบบด้วยการมอบกิจเฉพาะ และกรอบแนวทางในการแก้ไขปัญหาความมั่นคง และการพัฒนาพื้นที่ให้มีความชัดเจน ส่วนการกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปในลักษณะที่ใช้การบูรณาการการทำงาน ของทุกภาคส่วนในพื้นที่ในลักษณะ "พื้นที่ - พันธกิจ - การมีส่วนร่วม" (Area - Functional - Participation: A-F-P) ในทุกขั้นตอนของการทำงานภายใต้การควบคุม อำนาจการ ประสานของ ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยเฉพาะกิจเฉพาะที่ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินการ

อยู่เต็มและได้ผลดีจะต้องถูกนำมาแจกแจงให้แต่ละจังหวัดรับผิดชอบดำเนินการต่อไปอย่างชัดเจน เป็นการเร่งด่วน

๔.๒.๒ ผู้ว่าราชการจังหวัดของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะต้องได้รับการ คัดสรรอย่างพิถีพิถัน และมีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่เกื้อกูลกับการบริหารงานในจังหวัดที่มีสภาวะ แวดล้อมเป็นพิเศษแตกต่างไปจากจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศ โดยเฉพาะคุณลักษณะที่สำคัญของผู้ว่า ราชการจังหวัดในแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาที่กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดไว้แล้วจะต้องมีการ กำหนดตัวชีวิตที่ชัดเจนและคัดสรรบุคคลที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไปดำรงตำแหน่ง รวมทั้ง ข้าราชการ เจ้าพนักงานของรัฐที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ดังกล่าวก็ต้องดำเนินการในลักษณะเดียวกัน เป็นกรณีพิเศษ โดยเฉพาะควรได้รับการคัดเลือกและรับรองจากผู้ว่าราชการจังหวัดตลอดจนมีระบบ การตรวจสอบเพื่อเปลี่ยนแปลงผู้มีคุณสมบัติไม่เหมาะสมให้ไปปฏิบัติหน้าที่อื่นนอกพื้นที่ ๓ จังหวัด ชายแดนภาคใต้

๔.๒.๓ การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในลักษณะหัวหน้า

ผู้รับผิดชอบบริหารระดับสูง (Chief Executive Officer: CEO) ต้องได้รับการเร่งรัดให้มีความชัดเจน มากกว่า โครงการจังหวัดทดลองในระบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาที่ได้ดำเนินการอยู่ กล่าวคือการ มอบอำนาจให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด จะต้องเพียงพอให้สามารถใช้ทรัพยากรการบริหารและการ พัฒนาทั้งปวงที่มีอยู่ในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ ซึ่งในขั้นนี้ ยังมีอุปสรรคในเรื่องการมอบ อำนาจการบริหารทั้งราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคอยู่บ้าง ซึ่งสามารถแก้ไขได้ โดยกำหนดให้นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้รับผิดชอบควบคุม กำกับดูแลการบริหารและการปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าว เพื่อเสริมอำนาจทางการ บริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคของจังหวัดเหล่านี้ให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น และสมควรที่พัฒนา ปรับปรุงจังหวัดในพื้นที่ดังกล่าวและให้ผู้ว่าราชการจังหวัดไปขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี หรือสำนัก นายกรัฐมนตรี เพื่อให้สายการบังคับบัญชา และการสนับสนุนต่าง ๆ สั้นลง

๔.๓ สร้างเอกภาพในการปฏิบัติงานของตำรวจในพื้นที่

เนื่องจากมีหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดน ภาคใต้ จำนวนหลายหน่วย จากหลายกองบัญชาการ หน่วยงานที่เป็นหน่วยหลักในการรับผิดชอบ พื้นที่ ได้แก่ ตำรวจภูธรภาค ๘ ในขณะเดียวกัน ก็ยังมี กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๘ หน่วยงานในสังกัด สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานตำรวจสันติบาล กองบัญชาการตำรวจ สอบสวนกลาง (ตำรวจท่องเที่ยว, ตำรวจทางหลวง, ตำรวจน้ำ ฯลฯ) กองบัญชาการปราบปรามยา เสพติดปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งหากการปฏิบัติงานของหน่วยงานเหล่านี้เป็นไปในแนวทาง มีวัตถุประสงค์ชัดเจน สอดคล้องกันก็จะบังเกิดประสิทธิภาพในการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ ยิ่งขึ้นจึงสมควรที่ได้ปรับปรุงการดำเนินงานของตำรวจให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถ ดำเนินการได้ทั้งในลักษณะตั้งองค์กรเฉพาะกิจขึ้นมา หรือการมอบอำนาจในการสั่งการประสานงาน ให้แก่ตำรวจภูธรภาค ๘ ให้

สามารถใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้อย่างเต็มขีดความสามารถ โดยคำนึงถึงคุณลักษณะ ขีดความสามารถ และขีดจำกัดของหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะมาร่วมกันปฏิบัติงาน

๔.๔ งานการข่าวเพื่อความมั่นคงและการสืบสวนสอบสวน จะต้องมีความสอดคล้องเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อย่างชัดเจน สถานการณ์ความเคลื่อนไหวทั้งภายในและภายนอกประเทศ จะต้องถูกนำมาแลกเปลี่ยนและดำเนินการวิธีข่าวกรอง ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทั้งงานป้องกัน งานปราบปราม และงานดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดอย่างเหมาะสมจึงสมควรกำหนดให้มีองค์กรประสานงานด้านการข่าวในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ละจังหวัดภายใต้ความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการจังหวัด

๔.๕ ในการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละองค์กรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีความชัดเจนตามข้อ ๔.๑ และการปรับระบบการบริหารงานของ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา ตามข้อ ๔.๒ สมควรที่จะได้ดำเนินการในระบบการมีส่วนร่วม ของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน ด้วยการจัดประชุมระดมสมองร่วมกันเพื่อกำหนดบทบาทขอบเขต หน้าที่ ต่าง ๆ เพื่อความชัดเจนและความเห็นพ้องต้องกันของทุกภาคส่วน อันจะนำมาซึ่งความร่วมมือ ความมีประสิทธิภาพ และผลลัพธ์ ที่ต้องการของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป.

หน้าว่าง

บรรณานุกรม

เอกสาร

๑. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔
๒. พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.๒๕๓๔
๓. พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ.๒๕๓๕
๔. พระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑
๕. เอกสารสรุปผลการดำเนินงานประจำปี ๒๕๕๓ ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
๖. หนังสือราชการ ด่วนที่สุด จังหวัดยะลาที่ ยล ๐๐๑๘/๑๙๓๓๓ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาคความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้
๗. เอกสารสรุปรายงานผลการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงจังหวัดภาคใต้ ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๔ ณ จังหวัดปัตตานี
๘. เอกสารสรุปรายงานผลการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงจังหวัดภาคใต้ ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ณ จังหวัดยะลา
๙. หนังสือราชการ ด่วนที่สุด ตำรวจภูธรจังหวัดนราธิวาส ที่ นว ๐๐๒๐.๒๓/๓๙๘ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง ขอรทราบข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับความมั่นคงในภาคใต้
๑๐. หนังสือราชการ ด่วนที่สุด ตำรวจภูธรจังหวัดยะลา ที่ ยล ๐๐๒๐/๔๑๘ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับความไม่สงบในภาคใต้
๑๑. หนังสือราชการ ด่วนที่สุด ตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี ที่ ปน ๐๐๒๐.๒๒/๓๓๓ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง รายงานข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับความไม่สงบในภาคใต้
๑๒. เอกสารสรุป แนวทางการประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ ในโอกาสที่ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้เข้าร่วมประชุมชี้แจงแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยที่เกิดขึ้น เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๕ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๑๐๘ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒
๑๓. เอกสารประกอบการบรรยายสรุปของกองทัพบภาคที่ ๔ ต่อคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๑๐๘ ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒
๑๔. เอกสารประกอบการประชุมเร่งรัดการปฏิบัติหน้าที่ราชการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในพื้นที่ตำรวจภูธรภาค ๙ เมื่อ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๕

ข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ

๑. การเยี่ยมชมกิจการและรับฟังการบรรยายสรุปเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์อำนวยการบริหาร
จังหวัดชายแดนภาคใต้ ของคณะกรรมการการปกครอง วุฒิสภา เมื่อ วันที่ ๒๒ - ๒๓ พฤศจิกายน
พ.ศ.๒๕๕๓
 ๒. การตรวจสอบการข่าวและข้อมูลต่าง ๆ ของพลตำรวจเอก มีชัย นุกูลกิจ
กรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ วุฒิสภา
-

กรอบแนวทาง การศึกษาเพื่อแก้ปัญหาความมั่นคง ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตามมติที่ประชุม คณะกรรมาธิการวิสามัญ เมื่อ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๔ ได้กำหนดให้ทำการศึกษาศึกษาปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ออกเป็น ๗ ด้านคือ

- ๑) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- ๒) สิ่งแวดล้อม ที่ดิน และทรัพยากร
- ๓) ความมั่นคง
- ๔) การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- ๕) เศรษฐกิจ
- ๖) การบริหารราชการ
- ๗) ยาเสพติด

สำหรับปัญหาด้านความมั่นคง ได้กำหนดแนวทางการศึกษาไว้ดังนี้

๑. ปัญหา : ความมั่นคงใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (เฉพาะกรณีการก่อการร้าย)

๒. ประเด็นปัญหา :

จากสถานการณ์ในช่วงระยะเวลา ๓ ปีที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ร้ายรุนแรงเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้หลายครั้ง บางครั้ง มีการแสดงความรับผิดชอบหรือปรากฏหลักฐานบางส่วน โดยใช้ชื่อขบวนการก่อการร้าย แต่ไม่สามารถพิสูจน์หรือยืนยันได้ว่าเป็นการปฏิบัติการของขบวนการก่อการร้ายจริงหรือไม่ แต่เมื่อการกระทำดังกล่าวมีลักษณะรุนแรง เจ้าหน้าที่ก็มักสันนิษฐานว่าเป็นการกระทำของขบวนการโจรก่อการร้าย ในขณะที่เดียวกัน กลุ่มมิถิลาซีพีก์แอบอ้างชื่อของขบวนการก่อการร้ายในการก่ออาชญากรรมเพื่อทำให้การสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ยุ่งยากขึ้น ดังนั้นในการที่จะแก้ไขปัญหาคความมั่นคง โดยเฉพาะการก่อการร้ายในลักษณะขบวนการ จึงได้กำหนดประเด็นที่จะทำการศึกษาดังนี้

๒.๑ ขบวนการโจรก่อการร้ายยังคงมีอยู่หรือไม่

๒.๒ หากยังคงมีอยู่ มีอยู่ในระดับใดบ้าง สมัชชา , แกนนำ , กองกำลัง, แนวร่วม

๒.๓ หากยังคงมีอยู่ มีศักยภาพมากน้อยเพียงไร ชัดความสามารถในการก่อการร้ายกรณีต่าง ๆ เช่น การก่อวินาศกรรม, การสังหารเจ้าหน้าที่, การข่มขู่เรียกค่าคุ้มครอง, การจับตัวเรียกค่าไถ่

๒.๔ มีพื้นที่เคลื่อนไหวปฏิบัติการอยู่ที่ใดบ้าง เช่น นอกประเทศ, ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้, ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือขยายไปสู่พื้นที่ภาคใต้ตอนบน

๒.๕ ในปัจจุบัน องค์กร หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้ใช้นโยบาย มาตรการ ใดบ้างในการแก้ปัญหา ทั้งในด้านการข่าว การป้องกัน และการปราบปราม การปฏิบัติตามนโยบาย มาตรการดังกล่าวมีผลสัมฤทธิ์ อุปสรรค ปัญหาข้อขัดข้องและแนวทางแก้ไขอย่างไร

๓. แผนการศึกษา : เชิญผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่มาชี้แจงและแสดงความคิดเห็น โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายดังนี้

- ๓.๑ สถาบันการศึกษา
- ๓.๒ สมาคมความมั่นคงแห่งชาติ
- ๓.๓ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ๓.๔ กองทัพภาคที่ ๔
- ๓.๕ ตำรวจภูธรภาค ๙
- ๓.๖ สำนักงานตำรวจสันติบาล
- ๓.๗ กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๔

๔. แนวทางการหาข้อมูล :

- ๔.๑ ศึกษาจากเอกสาร
- ๔.๒ หาข้อมูลด้วยตนเอง โดยการประสานกับหน่วยงาน บุคคล ในพื้นที่
- ๔.๓ ประสานงานกับหน่วยงาน / บุคคล ในประเทศเพื่อนบ้าน

๕. การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหา :

นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาพิจารณา กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาโดยการระดมสมองจากผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งจากหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนและประชาชน ในพื้นที่มาร่วมกันดำเนินการ

(สำเนา)

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ ๕๖ / ๒๕๓๙

เรื่อง การปรับปรุงการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เพื่อให้การดำเนินการและการประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามเป้าหมายในอันที่จะพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีความสงบเรียบร้อย

โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๙ และ มาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีจึงออกคำสั่งไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๘/๒๕๒๔ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๒๔

ข้อ ๒ ในคำสั่งนี้

“จังหวัดชายแดนภาคใต้” หมายความว่า จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล

“นโยบาย” หมายความว่า นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อ ๓ ให้จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้” เรียกโดยย่อว่า “ปชต.” ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ แม่ทัพภาคที่ ๔ และผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ และรองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้ช่วยเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติที่ได้รับมอบหมาย

จากเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๔ ให้คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) พิจารณาเสนอแนะนโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี

(๒) อำนวยการและควบคุมเพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นไปตามนโยบาย

(๓) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

ข้อ ๕ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรียกโดยย่อว่า "สขต." เป็นหน่วยงานภายในสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑) ศึกษาวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒) จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินการตามนโยบาย และมาตรการดำเนินการตามนโยบาย

๓) ประสานงานกับ กระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนกองทัพภาคที่ ๔ กองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ในการดำเนินการตามนโยบาย

๔) กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕) ประชาสัมพันธ์การดำเนินการตามนโยบาย

๖) ปฏิบัติหรือดำเนินการอื่น ๆ ตามที่นายกรัฐมนตรี หรือประธาน ปชต.

มอบหมาย

ข้อ ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและปลัดกระทรวงมหาดไทย ตามลำดับควบคุมและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นไปตามนโยบายและรายงานผลการปฏิบัติให้นายกรัฐมนตรี หรือ ปชต. ทราบเป็นระยะ ๆ

ข้อ ๗ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น เรียกโดยย่อว่า "ศอ.บต." และให้รองปลัดกระทรวงมหาดไทยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยความเห็นชอบของนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ รับผิดชอบบังคับบัญชาข้าราชการและการดำเนินงานของ ศอ.บต.

ให้ ศอ.บต. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบาย ดังนี้

(๑) กำกับ เร่งรัดการปฏิบัติงานตามนโยบาย ฯ ของส่วนราชการฝ่ายพลเรือน และตำรวจ และประสานการปฏิบัติงานของส่วนราชการฝ่ายทหารในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการก่อการร้ายทุกรูปแบบ

(๒) รวบรวม กลั่นกรอง และเสนอแนะ การจัดทำแผนงาน โครงการ และการจัดตั้งงบประมาณของส่วนราชการและองค์การของรัฐ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้ตอบสนองนโยบายตลอดจนการประสาน ติดตาม และประเมินผล ให้การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

(๓) พัฒนาข้าราชการและพนักงานของรัฐฝ่ายพลเรือนที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

(๔) เสนอแนะนายกรัฐมนตรีในการปรับปรุงประสิทธิภาพบุคลากรฝ่ายพลเรือนในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) การโยกย้ายข้าราชการและพนักงานองค์การของรัฐที่ไม่เหมาะสมออกจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

(ข) การให้บำเหน็จประจำปีเป็นกรณีพิเศษสำหรับข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(ค) การสรรหาข้าราชการที่ดี มีความสามารถไปปฏิบัติราชการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้หรือการขอยืมตัวข้าราชการหรือพนักงานองค์การของรัฐช่วยปฏิบัติงานของ คอ.บต. ได้ตามความเหมาะสม

(๕) แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการช่วยเหลือการดำเนินการได้ตามความจำเป็น

(๖) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือ ปชต.

ข้อ ๘ ให้กองทัพบก/กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน และกองทัพภาคที่ ๔ / กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ ตามลำดับ ควบคุม และกำกับดูแลการทำงานของกองบัญชาการผสม พลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ ให้เป็นไปตามนโยบายฯ และรายงานผลการปฏิบัติให้นายกรัฐมนตรี หรือ ปชต. ทราบเป็นระยะ ๆ ทั้งนี้ ให้มีการประสานกับศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อ ๙ ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจัดตั้งกองบัญชาการผสม พลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ เรียกโดยย่อว่า "พตท.๔๓" ในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ โดยมีผู้บัญชาการกองบัญชาการผสม พลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ รับผิดชอบการบังคับบัญชาข้าราชการและการดำเนินงานของ พตท.๔๓ ให้ พตท.๔๓ มีอำนาจหน้าที่

(๑) กำหนดแผนปฏิบัติการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการก่อเหตุร้ายรุนแรง หรือการก่อการร้ายทุกรูปแบบให้เกิดเอกภาพในการใช้มาตรการทางการเมืองและมาตรการการใช้กำลังปราบปรามให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความรุนแรงของพื้นที่เป้าหมาย โดยใช้กำลังพลเรือน ตำรวจ ทหารในพื้นที่ โดยแผนปฏิบัติการดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากนายกรัฐมนตรี

(๒) สั่งการและอำนวยการปฏิบัติของฝ่ายพลเรือน ตำรวจ และทหารให้มีการดำเนินการเป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดตาม (๑)

(๓) ให้การสนับสนุนและประสานงานในการจัดระเบียบชายแดนตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ

(๔) พัฒนาประสิทธิภาพงานด้านการข่าวให้เกิดเอกภาพและประสิทธิภาพในการสนับสนุนการปฏิบัติของส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งฝ่ายพลเรือน ตำรวจและทหาร

(๕) ให้การสนับสนุนการใช้กำลังตามที่ส่วนราชการและองค์การของรัฐร้องขอตามความเหมาะสมของสถานการณ์

(๖) แต่งตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือการดำเนินการได้ตามความจำเป็น

(๗) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือ ปชต.

ข้อ ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามนโยบาย และเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นายกรัฐมนตรีอาจมอบให้แม่ทัพภาคที่ ๔ ควบคุมและกำกับดูแลการใช้กำลังพลเรือน ตำรวจ ทหาร เป็นการเฉพาะเรื่องหรือเฉพาะเวลาได้

ข้อ ๑๑ ให้ส่วนราชการทุกกระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจ ให้การสนับสนุนการปฏิบัติการตามคำสั่งนี้

ข้อ ๑๒ ให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๘/๒๕๒๔ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๒๔ เป็นศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกองบัญชาการผสม พลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ ตามคำสั่งนี้

ให้บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และการปฏิบัติตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๘/๒๕๒๔ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๒๔ ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ มีผลใช้บังคับต่อไปตามคำสั่งนี้

ให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกองบัญชาการผสม พลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๘/๒๕๒๔ เรื่อง การแก้ไขปัญหาการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๒๔ เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกองบัญชาการผสม พลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ ตามคำสั่งนี้ แล้วแต่กรณีตามลำดับ

กึ่งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙

สั่ง ณ วันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙

(ลงชื่อ) บรรหาร ศิลปอาชา

(นาย บรรหาร ศิลปอาชา)

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๕๖/ ๒๕๓๙ เรื่อง การปรับปรุงการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๓๙ นี้ได้ถูกยกเลิกตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๒๓/๒๕๔๕ เรื่อง การปรับปรุงการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕ แต่ในขณะเดียวกัน คำสั่งฯ ที่ ๑๒๓/๒๕๔๕ ได้กล่าวถึงอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่ได้ถูกกำหนดไว้ตามคำสั่งฯที่ ๕๖/๒๕๓๙ ด้วยจึงนำมาแสดงไว้ในภาคผนวกนี้

หน้าว่าง

(สำเนา)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม.๑๐๓๐๐

๓๐ เมษายน ๒๕๔๕

เรื่อง การปรับปรุงการบริหารในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เรียน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติที่ นร ๐๕๐๗/๒๓๗/๓
ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๒๓/๒๕๔๕ เรื่อง การปรับปรุงการบริหาร
ราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตามที่ได้เสนอเรื่อง การปรับปรุงการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไป
เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา พร้อมทั้งส่งร่างคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีในเรื่องดังกล่าวเพื่อ
นายกรัฐมนตรีลงนาม ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕ เห็นชอบตามที่สำนักงาน
สภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แนบคำสั่งในเรื่องดังกล่าวมาพร้อมนี้และได้แจ้งให้
ผู้เกี่ยวข้องตามบัญชีแนบท้ายทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) จุลยุทธ หิรัญยะวสิต

(นายจุลยุทธ หิรัญยะวสิต)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๘๐๐๐ ต่อ ๓๒๖

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๘๐๖๔

รายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งเรื่อง การปรับปรุงการบริหารราชการในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ให้ทราบ ดังนี้

๑. รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ)
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
๓. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม
๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๕. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๖. ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๗. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
๘. เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๙. เลขาธิการ ก.พ.
๑๐. รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง
(พลโท ปรีชา วรรณรัตน์)
๑๑. ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี (พลเอก ถวัลย์ แสงพรรค)

(สำเนา)
บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ โทร ๐ ๒๖๒๙ ๙๐๙๖
ที่ นร ๐๕๐๗/๒๓๗๓ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๕
เรื่อง การปรับปรุงการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี ผ่านรองนายกรัฐมนตรี (พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ)

๑. ข้อเท็จจริง

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้เดินทางไปตรวจพื้นที่และหารือเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๕ จังหวัด คือ นราธิวาส ยะลา ปัตตานี สตูล และสงขลา เมื่อวันที่ ๒๙ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๕ และคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ แล้วนั้น ต่อมาในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๕ นายกรัฐมนตรีได้เชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนกระทรวงกลาโหมและผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ มาหารือเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการต่อไป ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบตามข้อเสนอของนายกรัฐมนตรีดังนี้

๑.๑ เนื่องจากสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในขณะนี้ได้พัฒนาไปอีกระดับหนึ่งแล้ว การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงควรเน้นไปที่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยให้ราษฎรในพื้นที่มีส่วนร่วม ประการสำคัญคือให้นำมาตรการและกำลังเจ้าหน้าที่ตามปกติมาใช้แก้ไขปัญหา ทั้งนี้เพราะสภาพปัญหาหลักในพื้นที่เป็นเรื่องของกลุ่มโจรมุสลิมชาชีฟ กลุ่มผลประโยชน์ ตลอดจนกลุ่มธุรกิจผิดกฎหมาย เป็นส่วนใหญ่มากกว่าการก่อการร้ายเพื่อหวังผลทางการเมืองดังในอดีต

๑.๒ ดังนั้น เพื่อลดความซ้ำซ้อนหรือถกเถียงในการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ จึงควรยกเลิกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๕๖/๒๕๓๙ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๓๙ และคำสั่งเกี่ยวเนื่อง อันจะมีผลให้การปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปชต.) สำนักงานคณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สชต.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และกองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ (พตท.๔๓) ลี้นชุดลง โดยโอนอำนาจหน้าที่ งบประมาณ บุคลากร และทรัพย์สินต่าง ๆ ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดเดิมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ ให้ทุกหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ไม่ว่าฝ่ายทหาร ตำรวจ หรือพลเรือน ประสานความร่วมมือและการปฏิบัติเพื่อดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและปัญหาอื่น ๆ ตลอดจนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้ ให้แต่ละหน่วยงานเร่งออกระเบียบ คำสั่งหรือคำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของตน เพื่อให้การประสานความร่วมมือและการปฏิบัติต่อไปเป็นไปโดยเรียบร้อยมิให้เกิดความขัดแย้ง ลักลั่น ซ้ำซ้อน หรือเกิดช่องว่างขึ้น

๑.๔ เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีพลัง เห็นควรให้จังหวัดนราธิวาส ยะลา ปัตตานี สตูล และสงขลา เป็นจังหวัดในระบบบูรณาการ (CEO) ตามโครงการของกระทรวงมหาดไทย แต่ในขั้นต้นอาจมีความแตกต่างจากจังหวัดอื่นที่อยู่ในระบบนี้บ้าง โดยให้มีรองปลัดกระทรวงมหาดไทยผู้หนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบกำกับดูแล และประสานงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากต้องรายงานต่อกระทรวงมหาดไทยตามกฎหมายแล้ว ให้รายงานนายกรัฐมนตรีด้วย ซึ่งข้อเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นชอบ และรับจะไปกำหนดมาตรการและรายละเอียดเสนอนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. ข้อเสนอ

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติจึงขอเสนอร่างคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีตามแนวทางในข้อ ๑.๑ - ๑.๓ เพื่อโปรดลงนามและเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ ส่วนแนวทางตามข้อ ๑.๔ นั้น สมควรเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในหลักการและมอบให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดรายละเอียดเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดลงนามในร่างคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีและเห็นชอบให้นำข้อเสนอในข้อ ๒ เสนอคณะรัฐมนตรีทราบตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๐

ขจิตภัย บุรุษพัฒน์
(นาย ขจิตภัย บุรุษพัฒน์)
เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

(สำเนา)

คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ ๑๒๓/๒๕๔๕

เรื่อง การปรับปรุงการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตามที่รัฐบาลได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้แก่นราธิวาส ยะลา ปัตตานี สตูล และสงขลา ตามนัยคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๘/๒๕๒๙ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ.๒๕๒๔ และต่อมาได้มีการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและมาตรการในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๕๖/๒๕๓๙ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ.๒๕๓๙ นั้น ปรากฏว่าสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเป็นลำดับหากเปรียบเทียบกับเหตุการณ์เมื่อกว่ายี่สิบปีก่อน แต่โดยที่เหตุการณ์ในระยะหลังมิใช่การก่อความไม่สงบเพื่อหวังผลทางการเมืองดังในอดีต หากแต่เป็นการกระทำของกลุ่มโจรมุสลิม กลุ่มผลประโยชน์ ตลอดจนกลุ่มธุรกิจผิดกฎหมายเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจำเป็นต้องแก้ไข ปัญหาที่ต้นเหตุ คือ การกำจัดอบายมุขสิ่งผิดกฎหมาย รวมทั้งอิทธิพล อำนาจมืดทุกรูปแบบ อย่างจริงจังและเด็ดขาด โดยใช้เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมตามปกติ ขณะเดียวกันในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม จะต้องส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้นโดยยังคงดำรง ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นไว้ได้ เพราะจังหวัดชายแดนภาคใต้มีศักยภาพที่จะพัฒนา ให้เจริญก้าวหน้าได้ยิ่งนัก โดยรัฐบาลจะเข้าไปจัดและอำนวยความสะดวกในโครงสร้างพื้นฐาน และ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ประการสำคัญคือ ต้องดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยให้ ประชาชนในพื้นที่และนักลงทุนมีความรู้สึกปลอดภัยและมั่นใจในการลงทุนและพัฒนา โดยมีการถ่าย โอนอำนาจหน้าที่ ภารกิจ งบประมาณ และบุคลากร ของหน่วยงานที่อาจมีความซ้ำซ้อนหรือถักถักกันให้หน่วยงานที่มีอยู่ตามกฎหมายรับไปดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์และกรอบนโยบายที่กำหนด ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงออก คำสั่งไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๕๖/๒๕๓๙ เรื่อง การปรับปรุงการบริหารราชการใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ.๒๕๓๙ คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๔๑/๒๕๓๙ เรื่องแต่งตั้ง คณะกรรมการอำนวยการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๙ และ คำสั่งเกี่ยวเนื่องที่แก้ไขเพิ่มเติมหรือออกโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งดังกล่าว

ข้อ ๒ บรรดาหน่วยงานหรือคณะกรรมการซึ่งจัดตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนัก นายกรัฐมนตรีที่ ๕๖/๒๕๓๙ และถูกยกเลิกไป ให้ดำเนินการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่และภารกิจเพื่อ เข้าสู่ระบบการบริหารราชการปกติ ดังนี้

๕.๑ ให้โอนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปชต.) และสำนักงานคณะกรรมการอำนาจการแก้ไขปัญหাজังหวัดชายแดนภาคใต้ (สชต.) ไปเป็นของสภาความมั่นคงแห่งชาติ และสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติตามลำดับ

๕.๒ ให้กระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้รองปลัดกระทรวงมหาดไทยคนหนึ่ง ทำหน้าที่กำกับดูแลการบริหารงานและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในลักษณะบูรณาการ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ประสานงาน เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี นโยบายของคณะรัฐมนตรี และมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดชายแดนภาคใต้

๕.๓ ให้โอนอำนาจหน้าที่ของกองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ ๔๓ (พตท.๔๓) ไปเป็นของกองทัพภาคที่ ๔ และกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ (กอ.รมน.ภาค ๔)

๕.๔ สำหรับบุคลากร งบประมาณ และทรัพย์สินของหน่วยงานเดิม ให้โอน ส่งคืน หรือส่งมอบให้แก่หน่วยงานใหม่ตามระเบียบของทางราชการ หรือตามที่หน่วยงานเกี่ยวข้องทำความตกลงกัน

ข้อ ๓ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยังคงมีการประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้มีการประสานความร่วมมือและการปฏิบัติระหว่างฝ่ายทหาร ตำรวจ และพลเรือน

ข้อ ๔ ในกรณีมีข้อขัดข้องในการดำเนินการตามคำสั่งนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาของฝ่ายที่เกี่ยวข้องแจ้งให้เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติทราบ เพื่อประสานการแก้ไขปัญหาและรายงานนายกรัฐมนตรีต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๕

สั่ง ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
(ทักษิณ ชินวัตร)
นายกรัฐมนตรี

การจัดระบบบริหารราชการจังหวัด แบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา

๑. แนวคิดในการจัดระบบบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา

การจัดระบบบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา คือการปรับระบบบริหารราชการของจังหวัดจากเดิมที่เป็นหน่วยงานที่มุ่งเน้นการปฏิบัติตามคำสั่งการของส่วนกลาง ให้เป็นหน่วยงานเชิงยุทธศาสตร์ภาครัฐ (Strategic Government Unit) ในระดับพื้นที่หน่วยงานเชิงยุทธศาสตร์ภาครัฐ หมายถึง องค์กรที่มีสมรรถภาพการปฏิบัติขั้นสูง (High Performance Organization) ที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างระบบบริหารงานภาครัฐในภาพรวมที่มีศักยภาพและสมรรถภาพสูง (High Performance Government)

องค์กรที่ใช้ระบบการบริหารราชการแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา (Holistic Administration) ที่สามารถประสานและกำกับดูแลการทำงานของทุกส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่

การจัดการบริหารราชการของจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา มุ่งหวังให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ คือ

๑.๑ บูรณาการเพื่อสร้างวาระระดับพื้นที่ (Area Agenda)

ด้วยการส่งเสริมให้เกิดระบบงานที่มีกระบวนการสร้างความเห็นพ้องต้องกันของทุกภาคส่วนในพื้นที่เพื่อบูรณาการนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลในการต่อสู้เพื่อเอาชนะ ๓ สงคราม ได้แก่ สงครามด้านการต่อสู้กับปัญหาความยากจน สงครามด้านการต่อสู้กับปัญหาอาชญากรรม และสงครามด้านการต่อสู้กับปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ กำหนดเป็นวาระของพื้นที่ (Area Agenda)

๑.๒ การริเริ่มแก้ไขปัญหาและการพัฒนาพื้นที่ (Area Initiative)

ด้วยการส่งเสริมให้เกิดระบบงานที่สามารถนำปัญหาและความต้องการของพื้นที่มากำหนดเป็นแนวทางริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ (Area Initiative)

๑.๓ ผลักดันวาระแห่งชาติ (National Agenda) สู่อำนาจสำเร็จ

ด้วยการส่งเสริมให้เกิดระบบงานที่สามารถผลักดันยุทธศาสตร์ของชาติด้านการสร้างความมั่งคั่งในระดับท้องถิ่นให้เกิดผลในการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และเชื่อมต่อความมั่งคั่งในระดับท้องถิ่นเข้ากับความมั่งคั่งในระดับชาติ เพื่อสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันของประเทศในภาพรวม

๑.๔ ลดภาระที่รัฐบาลจะต้องมาแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่

ด้วยการส่งเสริมให้เกิดระบบงานที่มีขีดความสามารถในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และลดทอนปัญหาที่จะเข้าสู่การตัดสินใจของส่วนกลางให้เหลือน้อยที่สุด เพื่อให้รัฐบาลสามารถมุ่งเน้นการทำงานด้านการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ของชาติในระดับมหภาค

๒. วิธีการจัดระบบบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา

๒.๑ การจัดระบบบริหารจัดการ

ระบบบริหารจัดการจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา จะมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เป็นระบบบริหารจัดการในแนวราบ (Horizontal Management) ที่ใช้การบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนในพื้นที่ในลักษณะ "พื้นที่ - พันธกิจ - การมีส่วนร่วม" (Area - Functional - Participation: A-F-P). ในทุกขั้นตอนของการทำงาน เพื่อสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางการพัฒนา (Partnership) ในระดับจังหวัด ตลอดจนเพื่อสร้างการทำงานในลักษณะเครือข่าย (Networking)

(๒) เป็นระบบบริหารจัดการที่มีเป้าหมายที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนผู้ใช้บริการ (Customer Driven) ด้วยระบบงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน (Result - based) ด้วยมาตรฐานผลงานขั้นสูง (High Performance Output)

(๓) เป็นระบบบริหารจัดการที่อยู่ภายใต้กรอบของบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และโครงสร้างการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบัน รวมทั้งหลักการการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี (Good Governance) แต่ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรทางการบริหารที่จำเป็น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

๒.๒ ผู้ว่าราชการจังหวัด

ผู้ว่าราชการจังหวัดในระบบการบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา จะมีบทบาทใน ๓ ฐานะ คือ

(๑) ในฐานะเป็นผู้ชี้แนะเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Leadership)

ทำหน้าที่ในการนำยุทธศาสตร์ของชาติตามวาระแห่งชาติ (National Agenda) ไปกำหนดเป็นวาระของพื้นที่ (Area Agenda) ตลอดจนนำปัญหาและความต้องการของพื้นที่ที่กำหนดเป็นแนวทางริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและการพัฒนาพื้นที่ (Area Initiative) เพื่อใช้เป็นเป้าหมายการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนในพื้นที่ รวมทั้งกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่สะท้อนให้เป้าหมายและวิธีวัดผลการดำเนินงาน

(๒) ในฐานะเป็นผู้ประสานเชิงกลยุทธ์และผู้สนับสนุน (Strategic Coordinator and Facilitator)

ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกประสานงานการทำงานของทุกส่วนภาคให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดขึ้น

ทำหน้าที่ในการให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำงาน ตลอดจนสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงาน

ทำหน้าที่ในการสร้างระบบสนับสนุนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อทำหน้าที่ในการให้บริการพื้นฐานแก่ประชาชนและพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

(๓) ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติ (Implementator)

ทำหน้าที่ในการเสริมสร้างระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลในการทำงาน รวมทั้งกำกับดูแลการดำเนินงานของระบบบริหารจัดการดังกล่าว

ทำหน้าที่ในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติ ที่จำเป็นให้กับผู้ปฏิบัติของระบบบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ

ทำหน้าที่ในการเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติ

๒.๓ ระบบสนับสนุนการบริหารราชการของจังหวัด

เพื่อให้การบริหารราชการของจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล จะมีระบบการสนับสนุนการปฏิบัติของจังหวัดด้วยการมอบอำนาจดังต่อไปนี้จากส่วนกลางให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเพิ่มมากขึ้น

(๑) ด้านวินิจฉัยสั่งการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

(๒) ด้านการบริหารงานบุคคล

(๓) ด้านการบริหารงบประมาณ

๓. เงื่อนไขที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของระบบการบริหารราชการของจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา

๓.๑ มีการมอบอำนาจด้านการพิจารณาสั่งการ อนุมัติ อนุญาต ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถวินิจฉัยสั่งการการทำงานได้ในลักษณะที่ครอบคลุมครบวงจรทันต่อเหตุการณ์ และสามารถใช้ดุลยพินิจตัดสินใจในลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้ว่าราชการจังหวัด

๓.๒ มีการมอบอำนาจด้านการบริหารงานบุคคลให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถกำกับดูแลบังคับบัญชาข้าราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัดได้อย่างมีเอกภาพ

๓.๓ มีการมอบอำนาจด้านการบริหารงบประมาณให้ผู้ว่าราชการจังหวัด สามารถแก้ไขปัญหาบริหารการพัฒนา และบูรณาการพัฒนาระหว่างหน่วยงานของจังหวัดได้อย่างแท้จริง

๓.๔ มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของจังหวัด ให้มีข้อมูลปัญหาและศักยภาพทางการพัฒนาของจังหวัดที่สามารถแสดงให้เห็นสภาพข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นทางการบริหารจุดอ่อน จุดแข็ง ข้อจำกัด และโอกาสทางการพัฒนา ตลอดจนมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เข้ามาใช้ประกอบการดำเนินการ

๓.๕ มีการเพิ่มประสิทธิภาพของสำนักงานจังหวัดในการทำหน้าที่เป็นฝ่ายช่วย
อำนาจการ ในการจัดทำระบบฐานข้อมูลระบบการวางแผนเพื่อการแก้ไขปัญหาและการบริหารการ
พัฒนาของจังหวัด ตลอดจนระบบการติดตามประเมินผล

๔. กลไกการกำกับดูแลระบบการบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา

๔.๑ มีการจัดตั้งคณะกรรมการอำนาจการกำกับดูแล (Steering Committee)
การดำเนินการตามโครงการจังหวัดทดลอง

๔.๒ มีระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามโครงการจังหวัดทดลอง
โดยสถาบันการศึกษา

๔.๓ มีการใช้มาตรฐานตามระบบมาตรฐานสากลของประเทศไทยด้านการจัดการและ
สัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐ (Thailand International Public Sector Standard Management System and
Outcomes: P.S.C.) มาเป็นเกณฑ์เบื้องต้นในการตรวจสอบผลการดำเนินงาน

๕. คุณลักษณะสำคัญของผู้บริหารในระดับจังหวัด

๕.๑ คุณลักษณะที่สำคัญของผู้ว่าราชการจังหวัด

ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ

(๑) เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ใช้การทำงานเป็นทีมเพื่อสร้างความ
เปลี่ยนแปลงที่สำเร็จ

(๒) เป็นผู้มีความรู้และความสามารถในการบริหารการวางแผนยุทธศาสตร์และ
การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์

(๓) เป็นผู้มีความริเริ่มสร้างสรรค์

(๔) เป็นผู้มีความกล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญปัญหา และกล้ารับผิดชอบ

(๕) เป็นผู้มีความเข้าใจแนวคิดและสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้
ในการบริหารได้เป็นอย่างดี

(๖) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีพฤติกรรมเป็นที่ประจักษ์สามารถเป็น
แบบอย่างได้

๕.๒ คุณลักษณะที่สำคัญของรองผู้ว่าราชการจังหวัด

รองผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ

(๑) เป็นนักประสานงานเชิงกลยุทธ์

(๒) เป็นที่ปรึกษาที่มีความรอบรู้

(๓) เป็นผู้ชำนาญการในการติดตามประเมินผล

(๔) เป็นนักประสานประโยชน์และประชาสัมพันธ์

(๕) เป็นผู้มีความเข้าใจแนวคิดและสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้
ในการบริหารได้เป็นอย่างดี

(๖) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีพฤติกรรมเป็นที่ประจักษ์สามารถเป็นแบบอย่างได้

๕.๓ คุณลักษณะที่สำคัญของหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด

หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ

(๑) เป็นผู้มีความรอบรู้ในงานที่รับผิดชอบเป็นอย่างดี

(๒) เป็นผู้ที่มีความพร้อมในการทำงานเป็นที่ร่วมกับผู้อื่น

(๓) เป็นผู้มีความมุ่งมั่นในการทำงานที่รับผิดชอบให้สำเร็จ

(๔) เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบในการทำงาน

(๕) เป็นผู้ที่มีความเข้าใจแนวคิด และสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมา

ประยุกต์ใช้ในการทำงาน

(๖) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีพฤติกรรมเป็นที่ประจักษ์สามารถเป็น

แบบอย่างได้

๕.๔ คุณลักษณะที่สำคัญของหัวหน้าสำนักงานจังหวัด

หัวหน้าสำนักงานจังหวัดจะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ

(๑) เป็นนักประสานงานเชิงปฏิบัติและมีความรู้และทักษะในการทำงานใน

ลักษณะฝ่ายช่วยอำนวยความสะดวก

(๒) เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านนโยบายและแผน

(๓) เป็นผู้ชำนาญการในการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

(๔) เป็นผู้มีความรอบรู้ในข้อมูลของจังหวัด

(๕) เป็นผู้มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อ

นำมาใช้ในการทำงานและการให้คำเสนอแนะแก่ผู้บังคับบัญชา

(๖) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีพฤติกรรมเป็นที่ประจักษ์สามารถเป็นแบบ

อย่างได้

หน้าว่าง

บทที่ ๔

ปัญหาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

จากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วประเทศ ปรากฏว่าในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทั้งนี้ จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า สภาพปัญหาบางปัญหานั้น คล้ายคลึงหรือเหมือนกับภูมิภาคอื่นๆ ของประเทศ แต่บางปัญหานั้นจะแตกต่างกับพื้นที่อื่น ๆ โดยสิ้นเชิง อันเป็นผลมาจากความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา และภาษาที่ใช้ สำคัญเกี่ยวกับสภาพปัญหาพอสรุปได้ดังนี้

๑. ปัญหาด้านหลักสูตร

๑.๑ สภาพปัญหา หลักสูตร สำหรับภูมิภาคอื่นๆ นั้นอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นเท่านั้น แต่ในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากไม่สนองความต้องการแล้วยังไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นด้วย เป็นที่หนักใจของครูผู้สอนในการที่จะบูรณาการเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรเพื่อให้เข้ากับสภาพท้องถิ่นได้ ทำให้การเรียนการสอนต้องเป็นไปอย่างช้า ๆ จึงเกิดการเรียนการสอน ไม่ทันตามหลักสูตรอยู่โดยทั่วไป

๑.๒ สาเหตุของปัญหา การจัดหลักสูตรโดยนักวิชาการซึ่งไม่เคยคลุกคลีกับท้องถิ่น มาก่อนอีกทั้งชอบเอาวิธีการที่ประสบผลสำเร็จจากต่างประเทศ มาใช้โดยไม่คำนึงว่าไม่เหมาะสมกับสภาพของบ้านเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น แม้ปัจจุบันจะมีการอบรมสัมมนาครูผู้สอน เพื่อให้ให้นำหลักสูตรมาบูรณาการเพื่อให้เหมาะกับท้องถิ่น ซึ่งจะมีผลก็เฉพาะกับครูที่มีศักยภาพ มีความรู้ความสามารถ รู้จักเสียสละ และมีความเข้าใจในวิถีชีวิตของผู้คนในพื้นที่อย่างแท้จริงเท่านั้น สำหรับครูบางคนที่ไม่เข้าใจจึงไม่สามารถบูรณาการได้ เช่น ในวิชา สอน. คาบลูกเสือ – เนตรนารี ในตอนเข้าพักแรม ยังใช้วิธีการแสดงเล่นรอบกองไฟ ซึ่งต้องมีกิจกรรมบูชาไฟ ซึ่งขัดกับหลักของศาสนา

อิสลาม เป็นต้น

๑.๓ ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ในการจัดหลักสูตรที่จะนำไปสู่เนื้อหาหลัก ๆ อันดีรับรองลงมาจากเนื้อหาโดยกว้าง ๆ นั้น ควรจะเชิญนักวิชาการในพื้นที่ ๕ จังหวัด ชายแดนภาคใต้ที่มีความรู้ความเข้าใจขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างแท้จริง เข้าร่วมในการร่างหลักสูตรด้วย และก่อนที่จะมีการร่างหลักสูตรก็ควรส่งนักวิชาการลงไปสัมผัสในพื้นที่เพื่อทำการศึกษาวเคราะห์ในรายละเอียดเสียก่อน

๒. ปัญหาทางด้านบุคลากร

๒.๑ สภาพปัญหา การขาดอัตรากำลังครูผู้สอน และความรู้ความสามารถของครูไม่ตรงกับวิชาที่สอนเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

๒.๒ สาเหตุของปัญหา แม้ว่าปัญหาบุคลากรโดยเฉพาะการขาดแคลนอัตรากำลังจะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วทุกภูมิภาค แต่ใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น ยังมีอีกสาเหตุหนึ่ง คือครูผู้สอนไม่ใช่คนพื้นที่เมื่อมีคุณสมบัติครบที่จะย้ายได้ก็จะย้ายกลับภูมิลำเนาเดิมซึ่งไม่ใช่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ กว่าทางราชการจะส่งครูผู้สอนไปแทนที่ก็ใช้เวลาช้านานทำให้โรงเรียนขาดครูเป็นประจำ การเรียนการสอนจึงขาดความต่อเนื่อง

ผลจากการขาดอัตรากำลัง สิ่งก็ตามมาก็คือ ครูที่อยู่จำเป็นต้องสอนแทนทั้ง ๆ ที่เป็นวิชาไม่ถนัดเพราะไม่ตรงกับสายวิชาที่ร่ำเรียนมา ในหลาย ๆ โรงเรียน ครูต้องสอนควบทั้ง ๒ ชั้นเรียนในชั่วโมงเดียวกัน

๒.๓ ข้อเสนอแนะในการแก้ไข

- รัฐต้องพยายามจัดอัตรากำลังให้เพียงพอเป็นกรณีพิเศษ
- พยายามให้โอกาสคนในพื้นที่ โดยการสอบบรรจุนั้นต้องระบุคุณสมบัติเป็นบุคคลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อป้องกันการย้ายออก (คนในพื้นที่ในความหมายนี้รวมทุกศาสนา)
- พยายามบรรจุครูผู้สอนให้ตรงสายงาน สามารถสอนตามวิชาที่ถนัด
- ฤดูโยกย้ายให้โอกาสคนในพื้นที่ได้ย้ายกลับมาก่อนคนนอกพื้นที่ ตัวอย่าง เช่น คนจากจังหวัดกระบี่สอนอยู่ณราธิวาส กับคนจากจังหวัดยะลาสอนอยู่ณราธิวาสเช่นกัน ขอย้ายลงยะลาควรให้โอกาสคนยะลา ก่อน

๓. ปัญหาด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียน

๓.๑ สภาพปัญหา สภาพเป็นอยู่ในปัจจุบันในหลาย ๆ โรงเรียน

- ห้องเรียนไม่เพียงพอ, ห้องจำเป็น เช่น ห้องสมุด, ห้องทดลอง วิทยาศาสตร์ไม่มี
- พื้นที่โรงเรียนคับแคบ ไม่มีสนามกีฬาสำหรับฝึกกีฬา ไม่มีเนื้อที่ทำการเกษตรหรือประมง
- โต๊ะ เก้าอี้ คุรุภัณฑ์ อุปกรณ์การเรียนการสอน ผลจากการสำรวจยังขาดแคลน อีกมาก

๓.๒ สาเหตุของปัญหา ในการจัดงบประมาณ เพื่อสร้างอาคารสถานที่

ตลอดจนการจัดครุภัณฑ์ งบการจัดซื้อวัสดุ นั้น รัฐจะจัดสรรให้โดยพิจารณาจากจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ ทำให้โรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากขาดโอกาส เพราะได้รับงบประมาณจัดสรรมาน้อย จึงอยู่ในสภาพขาดแคลนมาโดยตลอด

สำหรับนโยบายที่ให้โรงเรียนช่วยเหลือตนเองนั้น เป็นนโยบายที่ดีมากสำหรับนักวิชาการแต่เป็นนโยบายที่หนักใจสำหรับผู้บริหาร เพราะความขาดแคลนเป็นขีดจำกัดในการปฏิบัติ เช่น ไม่มีเนื้อที่ทำสวนเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เป็นต้น

๓.๓ ข้อเสนอแนะในการแก้ไข รัฐต้องพยายามจัดสรรงบประมาณ โดยพิจารณาจากความขาดแคลนเป็นหลัก เนื่องจากปัจจุบันนี้โรงเรียนขนาดใหญ่ นั้น มีความพร้อมทุกด้านอยู่แล้ว จึงถึงเวลาแล้ว ที่รัฐควรเน้นให้ความช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการเรียนการสอน

๔. ปัญหาจากสภาพทางเศรษฐกิจ

๔.๑ สภาพปัญหา อาชีพหลักของประชากรใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การทำสวนยางดั่งนั้น จึงมีกรรมกรตัดยางอยู่เป็นจำนวนมาก ลูก ๆ ของกรรมกรเหล่านี้เป็นนักเรียนที่ทำสถิติขาดเรียนมากที่สุด จนถึงขั้นไม่เรียนเลยก็มี อีกส่วนหนึ่ง ก็คือ เด็ก ๆ ที่พ่อแม่ไปทำงานยังประเทศมาเลเซียส่วนหนึ่งจะติดตามพ่อแม่ไปด้วย ส่วนหนึ่งจะอยู่กับคนชรา ซึ่งดูแลไม่ทัน เหล่านี้ ทำให้เกิดปัญหา เด็กขาดเรียนบ่อย ผลสัมฤทธิ์จึงต่ำไปด้วย

๔.๒ สาเหตุของปัญหา เพราะสภาพทางเศรษฐกิจ จึงทำให้ประชาชนต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด กรรมกรตัดยางมักจะย้ายถิ่นฐานไปตามสวน ลูก ๆ จะติดตามไปด้วย โดยไม่ทำเรื่องย้ายโรงเรียนจึงทำให้ขาดเรียน เช่นเดียวกับพ่อแม่ ที่ไปทำงานยังต่างประเทศมาเลเซีย ปล່อยให้เด็กอยู่กับคนชราหรืออยู่กับตนเองตามลำพัง ทำให้ไม่มีคนคอยควบคุมปัญหาการขาดเรียนจึงมีสูง

๔.๓ ข้อเสนอแนะในการแก้ไข สำหรับปัญหานี้เป็นปัญหาที่รัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันวางแผนเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจให้ได้เสียก่อน เพราะปัญหาเศรษฐกิจเป็นเรื่องเกินกำลังของผู้บริหารสถานศึกษาจะแก้ไขได้

๕. ปัญหาด้านสภาพสังคม

๕.๑ สภาพปัญหา สภาพสังคมในปัจจุบันนั้นมีผลด้านลบต่อการศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เริ่มเข้าสู่หมู่บ้านตามชนบท เช่น โต๊ะสนุกเกอร์ วีดีโอ เกมส์ ดิสโก้เทค การพนันฟุตบอลตลอดจนปัญหายาเสพติด ทุกอย่างเหล่านี้ล้วนทำให้เด็กไม่สนใจการเรียน หนีเรียน ขาดเรียนบ่อยทั้งสิ้น

๕.๒ สาเหตุของปัญหา มาจากรัฐไม่มีมาตรการและขาดกลไกในการควบคุมเจ้าหน้าที่บางคนไม่มีความจริงใจในการแก้ไข ทำให้ทุกอย่างยิ่งบานปลาย บิดามารดาของเด็กไม่สามารถจะควบคุมได้เนื่องจากเด็ก ๆ จะรวมกลุ่มตามเพื่อน ๆ แถว ๆ ละแวกบ้านนั่นเอง เพราะทุกอย่างเริ่มฝังในหมู่บ้านหมดแล้ว

๕.๓ ข้อเสนอแนะในการแก้ไข เช่นเดียวกับ ข้อ ๔

๖. ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

๖.๑ สภาพปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ถือได้ว่าเป็นปัญหาหลักของปัญหาด้านการศึกษาที่แท้จริง จากการสำรวจและการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพบว่าใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ โดยเฉพาะ ๓ จังหวัดคือ ยะลา ปัตตานี นราธิวาส จะต่ำ

กว่าสตุล แจงสงขลา และผลสัมฤทธิ์จะอยู่ในระดับนี้เป็นระยะเวลาหลาย ๆ ปีมาแล้ว โดยไม่สามารถยกระดับให้ดีขึ้นได้

๖.๒ สาเหตุของปัญหา เป็นผลมาจากปัญหาอื่น ๆ ที่กล่าวมาทั้งหมดในข้อ ๑ - ๕ พอสรุปอีกครั้ง ได้ดังนี้

๖.๒.๑ ผลจากความแตกต่างทางด้านการใช้ภาษา เนื่องจาก ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จะใช้ภาษายาวีในชีวิตประจำวัน จึงเกิดความเสียเปรียบในการสร้างความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน โดยเฉพาะในชั้นพื้นฐาน (ระดับประถม)

๖.๒.๒ ผลจากปัญหาของหลักสูตรที่ไม่สอดคล้อง

๖.๒.๓ ผลจากปัญหาด้านบุคลากร การขาดอัตรากำลัง ครูผู้สอน สอนไม่ตรงกับวิชาที่ถนัด ผู้สอนไม่ได้พักในพื้นที่ การเสียสละเวลาจึงมีน้อย

๖.๒.๔ ผลจากความขาดแคลน ความไม่พร้อมด้านอุปกรณ์การเรียน อาคาร สถานที่

๖.๒.๕ ผลจากปัญหาทางด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลทำให้เด็กขาดเรียนบ่อย

๖.๓ ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา รัฐควรจะดำเนินการระดมสมองจากผู้นำในพื้นที่ นักวิชาการที่เกิดและปฏิบัติงานในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเชิญผู้มีประสบการณ์ตรง คือครูผู้สอน เข้าร่วมในการพิจารณาวางหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเฉพาะในภาคใต้นี้ เพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมในท้องถิ่นการจัดอัตรากำลังครูให้เพียงพอเป็นกรณีพิเศษ โดยคำนึงถึงความเป็นคนในพื้นที่เป็นหลัก และรัฐต้องมีมาตรการควบคุมที่รอบคอบและละเอียดถี่ถ้วน เพื่อให้กลไกการแก้ปัญหาทางด้านสภาพเศรษฐกิจ สังคม ให้จริงจังและจริงใจ เช่น การปราบปรามผู้ค้ายาเสพติด อบรมมุขอื่น ๆ ที่กำลังระบาดอย่างรุนแรง และเริ่มฝังในหมู่บ้าน ระบาดสู่โรงเรียนในขณะนี้

ปัญหา	สภาพปัญหาปัจจุบัน (สาเหตุ)	ข้อเสนอแก้ไข
	<p>และประมวลกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกได้ถูกประกาศใช้มานานหลายสิบปี ยังไม่เคยมีการปรับปรุงข้อกำหนดให้ทันสมัย และคดีที่ต้องใช้กฎหมายอิสลามได้ทวีความซับซ้อนมากขึ้น และหลากหลายรูปแบบ</p> <p><u>ในฐานะของตะต๊ะยุติธรรม</u></p> <p>การพิจารณาพิพากษาคดีความครอบครัวและมรดกของอิสลามิกชนเป็นการพิจารณาตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลาม แต่กฎหมายยังไม่ได้กำหนดวุฒิการศึกษาของตะต๊ะยุติธรรมและฐานะตะต๊ะยุติธรรมไม่ได้ยกให้เท่าเทียมกับผู้พิพากษา</p>	<p>กฎหมายอิสลามที่กำลังใช้อยู่ในปัจจุบันให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน</p> <p>๓. สมควรร่างกฎหมายวิธีพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับครอบครัวและมรดกของอิสลามิกชนด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการอิสลามและเป็นบรรทัดฐานเรื่องการใช้กฎหมายอิสลามในชั้นศาล และยังสามารถนำไปเทียบเคียงกับการพิจารณาความในชั้นสำนักงานคณะกรรมการอิสลามได้อีกด้วย</p> <p>๑. ควรกำหนดวุฒิการศึกษาขั้นปริญญาตรีด้านนิติศาสตร์อิสลามหรือเทียบเท่า สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งตะต๊ะยุติธรรม</p> <p>๒. ควรให้กำหนดขึ้นบัญชีเงินเดือนของตะต๊ะยุติธรรมให้เท่าเทียมกับผู้พิพากษา</p> <p>๓. ควรกำหนดเงินประจำตำแหน่งให้กับตะต๊ะยุติธรรม และให้ได้รับสวัสดิการอื่น ๆ</p> <p>ในฐานะที่เป็นพนักงานของรัฐที่ใช้กฎหมายอิสลาม</p>

ปัญหา	สภาพปัญหาปัจจุบัน (สาเหตุ)	ข้อเสนอแก้ไข
<p>ความจำเป็นในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในจังหวัดนราธิวาส</p>	<p>เนื่องจากจังหวัดนราธิวาสเป็นจังหวัดที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และประมง ดังนั้น ผลผลิตต่าง ๆ ก็จะมีขึ้นอยู่กับฤดูกาล ตามรายงานการสำรวจรายได้จากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งข้อมูลล่าสุด เมื่อปี ๒๕๔๑ จังหวัดนราธิวาสมีรายได้ เฉลี่ยร้อยละ ๗.๑ ของรายได้ทั้งหมดของภาคใต้ และเฉลี่ยรายได้ต่อครัวเรือน ๖,๒๘๑ บาทเท่านั้น อีกทั้งจากแหล่งข้อมูลเดียวกันจำนวนผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๑ มีทั้งสิ้น ๓๓,๐๘๑ บาท โดยในตัวอำเภอเมืองนราธิวาส มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดคือ ๘,๙๒๘ คน</p> <p>เมื่อพิจารณาข้อมูลรายได้ของจังหวัดและจำนวนนักเรียนที่กำลังเข้าสู่ตลาดแรงงานที่เพิ่มขึ้นทุกปี ๆ ทำให้สามารถแยกประเด็นปัญหา ๒ ลักษณะคือ</p> <p>๑.รายได้ที่อิงกับฤดูกาล หมายถึง การขาดการสนับสนุน ชี้นะในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ในท้องถิ่นให้มีราคาสูงขึ้นหรือขาดความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มผลผลิตและการบำรุงรักษาผลผลิต โดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการถนอมอาหาร การขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารการจัดทรัพยากร การขาดทักษะในการติดต่อประสานงานในระดับทวิภาคี ทั้งในภูมิภาคอาเซียนหรือแม้แต่ในระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้</p>	<p>เห็นควรจัดตั้งสนับสนุนมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดนราธิวาสอย่างเร่งด่วนที่สุดโดยสนับสนุนแนวความคิดการจัดตั้งสาขามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และส่งเสริมวิทยาลัยชุมชน และจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น อาทิ จัดตั้งมหาวิทยาลัยที่ทำการสอนทางด้านเศรษฐศาสตร์ อิสลาม กฎหมายอิสลาม เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ การบรรจุหีบห่อ ทั้งนี้ โดยคาดหวังว่าหากจังหวัดนราธิวาสได้รับการพัฒนาด้านการศึกษาอย่างถูกวิธี เป็นไปตามความประสงค์ของชุมชนในพื้นที่ รายได้ของจังหวัดก็จะไม่ถูกถ่ายโอนไปยังจังหวัดต่าง ๆ และคุณภาพของประชากรก็จะสูงขึ้น และสามารถพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัดนราธิวาส ให้มีผู้เข้ามาลงทุนมากขึ้นต่อไปในอนาคต</p>

ปัญหา	สภาพปัญหาปัจจุบัน (สาเหตุ)	ข้อเสนอแก้ไข
<p>ภาพรวมของภาคใต้และความจำเป็นที่จะต้องมีมหาวิทยาลัยแบบบูรณาการ</p>	<p>๒. การเพิ่มขึ้นของประชากรวัยศึกษาของจังหวัดนราธิวาส</p> <p>จากการเพิ่มจำนวนของประชากรในวัยเรียน ซึ่งแต่ละปีมีอัตราการเพิ่มในภาวะคงที่และสม่ำเสมอ ประกอบกับความต้องการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น มีมากขึ้นทุกปีและการขาดสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาทำให้นักเรียนจำต้องย้ายออกไปศึกษาในระดับที่สูงกว่าในจังหวัดใกล้เคียงซึ่งมีสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ในบางกรณีนักเรียนจะต้องเดินทางสู่ภาคกลาง หรือภาคเหนือเพื่อศึกษาต่อ</p> <p>จากภาพรวมของรายงานทางสถิติจากสำนักงานสถิติแห่งชาติที่นำเสนอถึงภาวะความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในภาคใต้ที่ยังทวีเพิ่มขึ้นทุกปี และร้อยละ ๓๐ ของผู้เรียนที่ไม่สามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาซึ่งต้องออกสูตลาดแรงงานทำให้ประเทศต้องสูญเสียประชากรทรงคุณภาพไป โดยเฉพาะในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามถึงร้อยละ ๗๐ นิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม และในปัจจุบันมีประชากรในภูมิภาคนี้จำนวนไม่น้อยที่สำเร็จการศึกษาจากประเทศทางตะวันออกกลางในสาขาวิชาที่หลากหลาย อาทิ นิติศาสตร์อิสลาม เศรษฐศาสตร์อิสลาม และบุคลากรเหล่านี้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ทำการสอนวิชา</p>	<p>เห็นควรจัดตั้งมหาวิทยาลัยนำหลักสูตรที่สามารถให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามรูปแบบที่ชุมชนต้องการ โดยควบคู่กับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยทั่วไป เช่น วิชากฎหมายอิสลาม รัฐศาสตร์อิสลาม เศรษฐศาสตร์อิสลาม และวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม ภาวให้ตรงตามเป้าหมายของหลักรัฐธรรมนูญปัจจุบัน และเป็นทางเลือกใหม่แก่ประชาชนชาวจังหวัดนราธิวาส ที่มีโอกาสเลือกเรียนตามที่ตนเองประสงค์ อีกทั้งยังสามารถเป็นแหล่งความรู้ แหล่งวิชาการ และยังสามารถถ่ายทอดความรู้</p>

ปัญหา	สภาพปัญหาปัจจุบัน (สาเหตุ)	ข้อเสนอแก้ไข
	<p>ศาสนาอิสลาม ดังนั้น ความต้องการความถูกต้องของการใช้กฎหมายกิติความถูกต้องของการดำเนินธุรกรรมทางการเงินกิติหรือแม้กระทั่งกระบวนการตัดสินคดีตามหลักการของศาสนาอิสลามกิติ จำเป็นที่จะต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะ และจำเป็นที่จะต้องได้รับการศึกษาทางด้านนี้โดยตรง</p> <p>จะเห็นได้ว่า จังหวัดนราธิวาสมีความต้องการที่หลากหลาย อีกทั้งยังมีความพร้อมเรื่องบุคลากรที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่ทำการสอนตรงตามความต้องการของชุมชน และเนื่องจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ติดต่อกับประเทศที่ส่วนใหญ่ใช้หลักกฎหมายอิสลาม อาทิ มาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไนดารุสซาลาม ล้วนแล้ว ส่วนใหญ่ใช้กฎหมายอิสลาม ดังนั้น การส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนชาวจังหวัดนราธิวาสสามารถได้เรียนรู้เรื่องกฎหมายอิสลามก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยส่งเสริมการศึกษาหลายรูปแบบและมีความจริงใจที่จะให้ประชาชนได้เรียนรู้โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางไปศึกษาต่อในประเทศทางตะวันออกกลาง หรือประเทศใกล้เคียง ซึ่งเป็นการนำเงินตราออกนอกประเทศโดยใช้เหตุ</p>	<p>หรือแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างประเทศในภูมิภาคนี้ และภูมิภาคอื่นของโลกอีกด้วย</p>

รายงานจำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียน ในเขตพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้
จังหวัด สตูล

ระดับการศึกษา	ภาครัฐ		ภาคเอกชน	
	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
ระดับอนุบาล	๓			
ระดับประถมศึกษา	๑๖๕	๓๙,๙๒๑		
ระดับมัธยมศึกษา	๑๒	๑๐,๗๘๐		
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ตามมาตรา ๑๕ (๑)			} ๒๒	} ๗,๘๙๘
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ตามมาตรา ๑๕ (๒)				
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามอย่างเดียว			๑	๓๑
รวมทั้งสิ้น	๑๘๐	๕๐,๗๐๑	๒๓	๗,๙๒๙

รายงานจำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียน ในเขตพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้
จังหวัด สงขลา

ระดับการศึกษา	ภาครัฐ		ภาคเอกชน	
	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	จำนวน โรงเรียน	จำนวนนักเรียน
ระดับอนุบาล		๖,๖๖๓		
ระดับประถมศึกษา	๔๗๙	๑๒๒,๐๑๙	๖๙	๕๓,๖๕๒
ระดับมัธยมศึกษา	๔๔	๔๙,๓๗๖		
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ตามมาตรา ๑๕ (๑)	-	-	} ๓๕	} ๖,๖๖๗
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ตามมาตรา ๑๕ (๒)	-	-		
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามอย่างเดียว	-	-		
รวมทั้งสิ้น	๕๒๓	๑๗๘,๐๕๘	๑๐๔	๖๐,๓๑๙

รายงานจำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียน ในเขตพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้
จังหวัด ปัตตานี

ระดับการศึกษา	ภาครัฐ		ภาคเอกชน	
	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
ระดับอนุบาล		๒๐,๗๑๐		๓,๗๘๑
ระดับประถมศึกษา	๓๒๔	๙๒,๒๐๕	๑๓	๙,๓๒๕
ระดับมัธยมศึกษา	๑๗	๑๑,๔๗๒		
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ตามมาตรา ๑๕ (๑)	-	-	๓๔	๓๑,๗๕๑
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ตามมาตรา ๑๕ (๒)	-	-	๑๘	
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามอย่างเดียว	-	-	๓๑	
รวมทั้งสิ้น	๓๔๑	๑๐๓,๖๗๗	๙๖	๖๗,๕๗๖

รายงานจำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียน ในเขตพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้
จังหวัด ยะลา

ระดับการศึกษา	ภาครัฐ		ภาคเอกชน	
	จำนวน โรงเรียน	จำนวนนักเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
ระดับอนุบาล		๑๔,๕๐๖	๑๓	๔,๑๐๒
ระดับประถมศึกษา	๒๑๒	๔๘,๖๒๗	๑๐	๖,๕๒๘
ระดับมัธยมศึกษา	๑๓	๘,๕๗๒		
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ตามมาตรา ๑๕ (๑)	-	-	๒๙	๒๘,๐๔๖
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ตามมาตรา ๑๕ (๒)	-	-		
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามอย่างเดียว	-	-		
รวมทั้งสิ้น	๒๒๕	๕๗,๑๐๕	๕๒	๓๘,๖๗๖

รายงานจำนวนโรงเรียน จำนวนนักเรียน ในเขตพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้
จังหวัด นราธิวาส

ระดับการศึกษา	ภาครัฐ		ภาคเอกชน	
	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	จำนวนโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
ระดับอนุบาล	-	-	๒๐	๔,๒๓๙
ระดับประถมศึกษา	๓๔๓	๗๘,๕๕๒	๑๗	๑๓,๔๔๙
ระดับมัธยมศึกษา	๑๘	๑๒,๐๔๕		
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ตามมาตรา ๑๕ (๑)			๒๘	๒๓,๕๕๒
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ตามมาตรา ๑๕ (๒)			๑๔	๑,๓๕๐
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามอย่างเดียว			-	-
รวมทั้งสิ้น	๓๖๑	๙๐,๕๗๔	๕๙	๓๘,๓๕๑

จาก ข้อมูลจำนวนโรงเรียนในเขตพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้จะเป็นโรงเรียนใน
ระดับอนุบาลระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แต่สถาบัน
ระดับอุดมศึกษาหรือสถาบันการศึกษาระดับสูงยังมีจำนวนน้อย ไม่เหมือนในภาคเหนือหรือภาคอีสาน ซึ่งมี
สถาบันระดับอุดมศึกษาเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงสมควรตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้น
เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับประชาชนในพื้นที่

บทที่ ๕ ปัญหาเศรษฐกิจ

ปัญหาเศรษฐกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และแนวทางแก้ไข

๑. โครงสร้างภาคใต้

๑.๑ ภาคใต้ประกอบด้วย ๑๔ จังหวัด มีประชากรรวม ๘.๓ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓ ของประเทศ พื้นที่ ๗๐,๗๐๐ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗ ของประเทศ เป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรทางทะเล เช่น การประมง และแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ ภาคใต้ยังมีลมมรสุมพัดผ่านและมีฝนตกเกือบตลอดปี ทำให้พื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับการเพาะปลูก ผัก ผลไม้ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ ตลอดจนจะมีการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ แบ่งเป็น ๓ กลุ่มพื้นที่ ได้แก่

๑) ภาคใต้ตอนบน ได้แก่ ชุมพร และระนอง มีพื้นที่เชื่อมต่อกับอำเภอบางสะพาน ตอนใต้ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นฐานอุตสาหกรรมเหล็กขนาดใหญ่แห่งหนึ่งของประเทศ โดยมีระนองเป็นประตูการค้า การลงทุน ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านสหภาพพม่า บังกลาเทศและอินเดียตะวันออก

๒) ภาคใต้ตอนกลาง ได้แก่ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรัง และพัทลุง โดยมีภูเก็ต พังงา กระบี่ และเกาะสมุยเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักระดับโลก ในขณะที่สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง และพัทลุงเป็นพื้นที่ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร

๓) ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ สตูล สงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญทั้งด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของภาคใต้และของประเทศโดยมีวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นแตกต่างจากจังหวัดอื่นและมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมกับประเทศเพื่อนบ้าน

๑.๓ ระยะที่ผ่านมากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในทั้ง ๓ กลุ่มพื้นที่ มีความเชื่อมโยงกันทั้งด้านโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง การพัฒนาด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมี ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์สำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างเศรษฐกิจไทยกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติ

๒. ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๑ ปัญหาสภาพทางกายภาพ

- จังหวัดชายแดนภาคใต้มีพื้นที่ประมาณ ๒๐,๘๐๐ ตารางกิโลเมตร (๑๓ ล้านไร่) หรือคิดร้อยละ ๒๘.๔ ของพื้นที่ภาคใต้ และร้อยละ ๔.๑ ของพื้นที่ประเทศ ประกอบด้วยพื้นที่เกษตรประมาณ ๖.๘ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๕๒.๘ ของพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่ชุมชน อุตสาหกรรม และพื้นที่อื่น ๆ ร้อยละ ๔๗.๑

- ที่ตั้งของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ห่างไกลกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของประเทศเฉลี่ยประมาณ ๑,๐๐๐ กม. ซึ่งไกลกว่าภาคอื่น ๆ และมีผลกระทบต่อแรงกระตุ้น ในการพัฒนาเศรษฐกิจจากส่วนกลาง

๒.๒ โครงสร้างเศรษฐกิจและการกระจายรายได้

- โครงสร้างการผลิตในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีฐานแคบ พึ่งพาผลผลิตด้านการเกษตรไม่กี่ชนิด เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และประมง โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ปี ๒๕๔๓ ประมาณ ๑๖๗,๕๗๓ ล้านบาท (เอกสารที่ ๑ แนบท้าย) คิดเป็นร้อยละ ๓.๔ ของประเทศ และมีสัดส่วนการผลิตในภาคเกษตรสูงถึงร้อยละ ๔๑ ของ GPP สัดส่วนในภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ ๑๐ ส่วนที่เหลือ ร้อยละ ๔๙ เป็นการผลิตในภาคบริการที่มีสัดส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวและการค้าบริการ

- ระบบคมนาคมขนส่งสายหลักและสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่เขตเศรษฐกิจหลักค่อนข้างพร้อม โดยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องภายใต้แผนแม่บท แต่อย่างไรก็ตามยังคงมีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบคมนาคมและสาธารณูปโภค สาธารณูปการสายรองเพิ่มเติม ให้กระจายสู่ฐานการผลิตและแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

- ด้านการกระจายรายได้ ประชากรในพื้นที่ชายแดนภาคใต้มีรายได้เฉลี่ย ๕๐,๐๑๖ บาท ต่อคน ต่อปี ต่ำกว่ารายได้ต่อหัวเฉลี่ยทั้งประเทศ (๗๘,๕๘๑ บาท/คนปี) และรายได้ต่อหัว เฉลี่ยของภาคใต้ (๕๓,๗๘๔ บาท/คนปี) นอกจากนี้ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีปัญหาด้านการกระจายรายได้ โดยสตูล มีรายได้มากที่สุด ๖๔,๓๑๐ บาท สงขลา รองลงมา มีรายได้เฉลี่ย ๖๒,๑๗๔ บาท ในขณะที่นราธิวาสมีรายได้เฉลี่ยต่ำสุดเพียง ๓๑,๓๗๓ บาท ต่อคนต่อปี ใกล้เคียงกับรายได้เฉลี่ยของมุกดาหารในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเชียงใหม่ พิจิตร สุโขทัยในภาคเหนือ

๒.๓ ปัญหาการลงทุนภาคอุตสาหกรรม

- ในระยะ ๕ ปีที่ผ่านมา มีการลงทุนภาคอุตสาหกรรมค่อนข้างสูงในพื้นที่จังหวัดสงขลา โดยเฉพาะตามแนวเส้นทางหาดใหญ่ สะเดา - โดยมีจำนวนโครงการลงทุนที่ขอส่งเสริมการลงทุน โดยเฉลี่ย ปีละ ๔๐-๕๐ โครงการ เงินลงทุนเฉลี่ยประมาณปีละ ๕,๐๐๐ ล้านบาท

- การกระจายตัวของการลงทุนไปยังอีก ๔ จังหวัดชายแดนใต้แก่ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล ไม่มากนัก อุตสาหกรรมที่ลงทุนส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบในพื้นที่ ได้แก่ อุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรประเภทผลิตภัณฑ์ประมง อาหาร ยางพารา และเฟอร์นิเจอร์ไม้ ยางพารา เป็นต้น

๒.๔ ปัญหาสภาพสังคม

- ประชากรในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีประชากร ๓.๒๗ ล้านคน เป็นประชากรมุสลิมร้อยละ ๖๒ และหากพิจารณาเฉพาะประชากรใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้(ไม่นับรวมสงขลา) จะมีประชากรมุสลิมถึงร้อยละ ๘๒ ซึ่งวิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติตามศาสนาบัญญัติของมุสลิม ซึ่งมีผลต่อแนวคิดด้านการศึกษา การประกอบอาชีพและความเป็นอยู่ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่

๓. สาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจที่จังหวัดชายแดนภาคใต้กำลังเผชิญอยู่

๓.๑ โดยที่โครงสร้างการผลิตของ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีฐานแคบ พึ่งพาผลผลิตด้านการเกษตรไม่กี่ชนิดโดยเฉพาะยางพารา ปาล์มน้ำมัน และประมง ซึ่งเกือบทุกชนิดมีปัญหาด้านเสถียรภาพของราคา จึงทำให้เกษตรกรที่มีถึงร้อยละ ๕๓ ของประชากรใน ๕ จังหวัด มีฐานะยากจนประกอบกับการมีที่ตั้งอยู่ห่างไกลกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจของประเทศทำให้แรงกระตุ้นการพัฒนา โดยใช้สาขาเศรษฐกิจอื่นจากส่วนกลางสนับสนุน ไม่ได้ผลเท่าที่ควรดังนั้น การพัฒนาที่ผ่านมาจึงจำเป็นต้องใช้ศักยภาพและทรัพยากรในพื้นที่เป็นหลัก

๓.๒ ความเหลื่อมล้ำของระดับการพัฒนาระหว่างจังหวัดสงขลา กับ ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้และความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างกลุ่มคนในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร

- จากฐานข้อมูลกองบัญชีประชาชาติ สศช. ปี ๒๕๔๓ พบว่า กลุ่มคนในภาคเกษตร มีรายได้เฉลี่ยประมาณ ๓๗,๐๐๐ บาท/คน/ปี ในขณะที่กลุ่มคนนอกภาคเกษตรมีรายได้เฉลี่ยปีละ ๖๒,๐๐๐ บาท/คน/ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดที่ยากจน ได้แก่ นราธิวาสและยะลา เกษตรกร มีรายได้เฉลี่ยเพียง ๑๙,๐๐๐ บาท/คน/ปี

- จากข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๔๔ พบว่ารายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของครัวเรือนชนบท จังหวัดปัตตานี ๑๒,๓๑๔ บาท จังหวัดนราธิวาส ๑๔,๙๘๐ บาท จังหวัดสตูล ๑๗,๓๙๘ บาท จังหวัดสงขลา ๒๐,๓๔๔ บาท ขณะที่จังหวัดภูเก็ตมีรายได้ ๒๙,๓๙๑ บาท ต่อคนต่อปี แม้ฐานข้อมูลกองบัญชีประชาชาติ สศช. และฐานข้อมูล จปฐ. แตกต่างกัน แต่แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำของรายได้ว่า จังหวัดปัตตานี กลุ่มคนจนมีรายได้ต่อหัวต่ำกว่าจังหวัดอื่น

๓.๓ ความแตกต่างของระดับการพัฒนาระหว่างพื้นที่ฝั่งไทยกับพื้นที่ในรัฐภาคเหนือของมาเลเซีย ทั้งด้านรายได้เฉลี่ยของประชากรและบริการโครงสร้างพื้นฐานที่ในมาเลเซียดีกว่านอกจากนี้รัฐบาลมาเลเซียยังได้ประกาศนโยบายพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ในพื้นที่ติดต่อชายแดนไทย ได้แก่ โครงการ Friendship city ที่ Kota Persahabatan ตรงข้ามกับปาดังเบซาร์ เมืองอุตสาหกรรม โกตาเปอร์ดانا ที่มุกิตกายูอิตัม ตรงข้ามสะเดา และเขตอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรขนาดใหญ่ที่ บูรงดู -เรียนตรงข้ามกับบ้านประกอบ อ.นาทวี จ. สงขลา

๓.๔ ภาพลักษณ์ความไม่สงบเรียบร้อยและปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ที่มีผลต่อความเชื่อมั่นและการตัดสินใจของนักลงทุนและนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาสู่พื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๔. แนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

- จากสภาพทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ตั้งอยู่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากและนับเป็นข้อจำกัดของการพัฒนาที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ดี พื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีโอกาสโดยมีที่ตั้งอยู่ติดกับมาเลเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในขั้น

ดีที่จะพัฒนาความร่วมมือและนำศักยภาพของมาเลเซียมากระตุ้นการพัฒนาในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

- นอกจากนี้ โดยที่โครงสร้างเศรษฐกิจของพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีฐานการผลิตแคบ จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาฐานการผลิตให้หลากหลายมากขึ้น เพื่อเป็นแหล่งรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยเน้นแนวทางที่สามารถดำเนินการได้ทันทีภายใต้ “ยุทธศาสตร์การเชื่อมโยงเศรษฐกิจเพื่อนบ้านมากระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้” ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๔.๑ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านการลงทุนโครงการขนาดใหญ่กับประเทศเพื่อนบ้าน

ในระยะ ๕ ปีที่ผ่านมา พื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการลงทุนเฉลี่ยปีละประมาณ ๕,๐๐๐ ล้านบาท ในจำนวนนี้ประมาณเกือบร้อยละ ๕๐ เป็นการลงทุนที่มีนักลงทุนมาเลเซียร่วมอยู่ด้วย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมที่มีวัตถุดิบในประเทศไทยและ/หรือใช้แรงงานไทย ดังนั้น เพื่อดึงดูดและจูงใจให้เกิดความร่วมมือการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่ระหว่างนักลงทุนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเร่งพัฒนาเขตเศรษฐกิจ ปีนัง – สงขลา ให้เป็นเส้นเลือดหลักด้านการค้า การลงทุน การคมนาคมขนส่งและเชื่อมโยงด้านพลังงานกับมาเลเซีย และนานาชาติ โดยใช้หาดใหญ่เป็นเมืองศูนย์กลางธุรกิจการค้าเชื่อมโยงและกระจายสู่เมืองอื่น ๆ ในพื้นที่ ได้แก่ สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ซึ่งองค์ประกอบการพัฒนาประกอบด้วย

๑) พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนสะเดา-ปาดังบารุ ให้เป็นเขตเศรษฐกิจชายแดนทั้งด้านการค้า การคมนาคมขนส่งและเขตประกอบการอุตสาหกรรมที่ไม่มีมลพิษ โดยให้สิทธิประโยชน์จูงใจภายใต้กฎหมายที่มีอยู่ ได้แก่ กฎหมายศุลกากร (เขตปลอดอากร) พ.ร.บ. การนิคมอุตสาหกรรม (เขตการค้าเสรี) พ.ร.บ.กรมโรงงานอุตสาหกรรม พ.ร.บ.ส่งเสริมการลงทุน และ พ.ร.บ.การผังเมือง

๒) ปรับปรุงขีดความสามารถการใช้ท่าเรือสงขลา ทั้งด้านการรองรับปริมาณสินค้าเพิ่มขึ้นและการบริหารจัดการให้สามารถดึงดูดการขนส่งสินค้าผ่านเข้า-ออก เชื่อมโยงกับท่าเรือปีนังได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในระยะยาว เมื่อมีปริมาณสินค้ามากเพียงพอจึงพิจารณาก่อสร้างท่าเรือบูโบายจังหวัดสตูลเพื่อเชื่อมโยงให้เป็นสะพานเศรษฐกิจสงขลา-สตูลต่อไป (ปัจจุบันปริมาณสินค้าผ่านเข้าออกท่าเรือสงขลายังมีปริมาณน้อย)

๓) ปรับปรุงนิคมอุตสาหกรรมที่ฉลุงและเขตอุตสาหกรรมและท่าเรือประมงปัตตานี ให้สามารถรองรับการลงทุนอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่มีลักษณะเป็นกลุ่มเชื่อมโยงกัน (Cluster) เช่น อุตสาหกรรมยางพาราครบวงจร อุตสาหกรรมอาหารฮาลาลที่ใช้วัตถุดิบ ในพื้นที่และเชื่อมโยงกับมาเลเซีย

๔) ส่งเสริมความร่วมมือด้านการลงทุนอุตสาหกรรมระหว่างไทย-มาเลเซียและประเทศที่ ๓ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมแปรรูป อุตสาหกรรมที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็น

เชื้อเพลิง รวมถึงการหาข้อยุติเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซระหว่างไทย - มาเลเซีย (JDA) โดยเร่งด่วน

๕) กำหนดมาตรการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเคร่งครัด ตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจ ปีนัง - สงขลา - ปัตตานี โดยประสานมาตรการทางกฎหมายเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติภายใต้ พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม พ.ร.บ. ควบคุมมลพิษ พ.ร.บ. กรมโรงงานอุตสาหกรรม พ.ร.บ. ผังเมือง พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน และ พ.ร.บ. การนิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น

๔.๒ ยุทธศาสตร์การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

โดยที่ปัจจุบันการค้าชายแดนระหว่างไทยกับมาเลเซียมีรายรับมูลค่าสูงถึง ๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ผ่านด่านชายแดนหลัก ได้แก่ สะเตา ปาดังเบซาร์ เบตง สุโหลงโก-ลก ตากใบ โดยเฉพาะด่านสะเตา และปาดังเบซาร์ ซึ่งมีปริมาณการค้าผ่านแดนสูงถึงร้อยละ ๕๐ ของมูลค่าการค้าชายแดนในพื้นที่ ๕ จังหวัดทั้งหมด และปริมาณการค้าดังกล่าว มีผลต่อรายได้และการจ้างงานในพื้นที่ จึงควรกำหนดแนวทางส่งเสริมการขยายตัวด้านการค้าชายแดน ดังนี้

๑) พัฒนาตลาดชายแดนและเมืองชายแดน สะเตา ปาดังเบซาร์ เบตง สุโหลงโก-ลก ตากใบ และบ้านวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล ให้เป็นเมืองการค้าชายแดนที่ทันสมัยมีการจัดระเบียบตลาด คลังสินค้า และระบบการขนส่งที่ทัดเทียมกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะด้านศุลกากร ด้านตรวจคนเข้าเมือง สถานที่พักสินค้า และการเชื่อมโยงตลาดระหว่างผู้ซื้อ มาเลเซียและผู้ส่งออกฝั่งไทยกับผู้ผลิตในส่วนต่าง ๆ ของประเทศไทย

๒) สร้างฐานการผลิตสินค้าขึ้นภายในพื้นที่จังหวัดชายแดน โดยส่งเสริมภาคเอกชนให้ผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาดมาเลเซียและสิงคโปร์ทดแทนสินค้าที่ขนส่งจากพื้นที่อื่น โดยเฉพาะนโยบายหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล โดยสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การบรรจุหีบห่อ การเชื่อมโยงระบบตลาดท้องถิ่นเข้าสู่ตลาดสายหลัก เพื่อช่วยเพิ่มรายได้และเกิดการจ้างงานในพื้นที่

๔.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน

ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี ๒๕๔๔ จำนวน ๒.๔ ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นชาวมาเลเซีย ๑.๗ ล้านคน รองลงมาเป็นชาวสิงคโปร์ ประมาณ ๐.๒ ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวเมืองชายแดน ได้แก่ เมืองหาดใหญ่ เบตง สุโหลงโก-ลก อย่างไรก็ตามในพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายที่มีศักยภาพพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับนานาชาติได้ ซึ่งบางพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้านได้ใช้เป็นจุดขายด้านการตลาดร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวของตนเองด้วย จึงมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

มูลค่าสูง ตลอดจนการนำกากที่เหลือไปแปรรูปใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ไม่สามารถปลูกพืชอื่นได้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ขอบพรุที่เกษตรกรรยาจนทำกินอยู่แล้ว

ไม้ผล/ไม้ยืนต้น # ส่งเสริมการปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสมและการปลูกทดแทนยาง ได้แก่ ลองกอง ทุเรียน เงาะ ส้ม ฯลฯ โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล โดยรัฐสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยเทคโนโลยีการบรรจุหีบห่อ การแปรรูปอาหาร ระบบการเก็บรักษาให้คงคุณภาพ จนถึงการใช้เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารฮาลาล

ประมง # กำหนดพื้นที่อนุรักษ์ให้ชัดเจนโดยแบ่งเขตประมงเชิงพาณิชย์ เขตประมงพื้นบ้าน และเขตประมงเพาะเลี้ยงชายฝั่ง และให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดในการใช้อวนรุน อวนลาก โดยให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

การปรับปรุงท่าเทียบเรือของรัฐและระบบการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ประมง เพื่อช่วยยกระดับราคาผลิตภัณฑ์ประมงให้แก่ประมงรายย่อย ในฤดูที่จับปลาได้มาก

ปศุสัตว์/สัตว์ปีก # พัฒนาปศุสัตว์ ได้แก่ โค แพะ แกะ และสัตว์ปีก อย่างเป็นระบบที่เชื่อมโยงเป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรมอาหารฮาลาลและขายผลิตภัณฑ์สดสู่ตลาดมุสลิม โดยเฉพาะเทคโนโลยีการเลี้ยง ขบวนการผลิตโรงงานอาหารสัตว์ การวิจัยทดลองปลูกพืชอาหารสัตว์ที่เหมาะสมกับพื้นที่และต้นทุน

อนึ่ง การเลี้ยงนกเขาชวา ซึ่งราษฎร ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ นิยมเลี้ยงกันอย่างกว้างขวาง นับว่าเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่อาจทำรายได้ให้แก่ผู้เลี้ยงได้มาก นวัตกรรมร่วมกับองค์กรท้องถิ่นจะได้ช่วยกันส่งเสริมตามความเหมาะสม

ประกอบกับความสำเร็จของการส่งเสริมอุตสาหกรรมผลิตรังนกจากนางแอ่นที่อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้ราษฎรมีรายได้ดีจึงควรมีการศึกษาวิจัยและส่งเสริมการผลิตที่จังหวัดปัตตานีและสตูล ซึ่งมีสภาพอากาศใกล้เคียงกัน

๒) ส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมแปรรูปต่อเนื่องและเชื่อมโยงกับภาคเกษตร เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรม ๒ ประเภท ได้แก่

๒.๑) อุตสาหกรรมอาหารฮาลาล มีแนวทางดำเนินการดังนี้

ก. สนับสนุนการจัดตั้งกลไกการรับรองมาตรฐานอาหารฮาลาลที่มีเอกภาพ และสามารถตรวจสอบรับรองมาตรฐานตามบทบัญญัติของหลักศาสนาอิสลาม ได้อย่างเป็นอิสระภายใต้องค์กรศาสนา คือ สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย โดยรัฐบาลให้การสนับสนุนในระยะเริ่มแรก จนกลไกสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง

ข. การเปิดตลาดใหม่ ในโลกมุสลิมทั้งประเทศในตะวันออกกลาง ยุโรปตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ค. การพัฒนาปัตตานีให้เป็นศูนย์อาหารฮาลาล ของพื้นที่ ๕ จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ๒ แนวทาง คือ

ง. ปรับปรุงพื้นที่เขตอุตสาหกรรมและท่าเรือประมงปัตตานี

โดยเฉพาะด้านสุขอนามัย และบริหารจัดการบริเวณท่าเรือประมงปัตตานีให้เข้ามาตรฐานสากล ตลอดจนการควบคุมกำกับดูแลการจัดการด้านน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐานก่อนปล่อยลงสู่อ่าวปัตตานี

จ. จัดหาพื้นที่เขตอุตสาหกรรมใหม่ ปัจจุบันเขตอุตสาหกรรมปัตตานีมีพื้นที่เหลือเพียง ๒๐ ไร่ ไม่เพียงพอสำหรับรองรับอุตสาหกรรมในอนาคต จึงควรประกาศเชิญชวนเอกชนให้ลงทุนจัดตั้งเขตนิคมอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารฮาลาลเพิ่มขึ้นภายใต้การกำกับดูแลของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

๒.๒) อุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราอย่างครบวงจร เพื่อเพิ่มมูลค่ายางพาราและแก้ปัญหาราคายางพาราตกต่ำ โดยปรับปรุงเขตนิคมอุตสาหกรรมฉลุงที่มีความพร้อมของพื้นที่และสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็วในพื้นที่ประมาณ ๑,๑๐๐ ไร่ ให้เป็นเขตอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพาราครบวงจร รวมทั้งการคลังสินค้า และสถานีขนส่งของภาคใต้

๓) การพัฒนาگلโกตลาด ปัจจุบันการค้าชายแดนบริเวณสะเดาและสุโขทัย-ลก มีปัญหาด้านขาดระบบการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์เกษตรที่ถูกต้อง และขาดการเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรกับตลาดทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาค นอกจากนี้ยังขาดระบบบริหารจัดการตลาดที่สามารถต่อรองกับพ่อค้ามาเลเซียได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบและกดราคาอย่างไม่เป็นธรรม จึงควรเร่งรัดโครงการพัฒนาศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้าชายแดนที่สะเดาและสุโขทัย-ลก เชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตกับตลาดภายในและตลาดต่างประเทศ

๕.๒ การพัฒนาด้านสังคม เน้นการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องใน ๒ เรื่อง คือ

๑) การเตรียมความพร้อมของคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะด้านการศึกษาโดยจัดหลักสูตรวิชาสามัญให้สอดคล้องกับเอกลักษณ์ วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม ตามหลักศาสนาอิสลามตั้งแต่วัยเด็กจนถึงระดับกลาง โดยสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครอบคลุมทุกตำบลและการเร่งปรับปรุงหลักสูตรผสมผสานระหว่างวิชาสามัญกับวิชาตามหลักศาสนาให้ทั่วถึง เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีโอกาสศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้ทัดเทียมกับนักศึกษาทั่วไป

๒) การผลิตและการพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีคุณภาพมาตรฐานและสอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไป โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและฝึกอบรมกับสถาบันประกอบการ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม ธุรกิจในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะเร่งรัดดำเนินการตามแผนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานบริหารนานาชาติที่สงขลาเพื่อการแลกเปลี่ยนความร่วมมือการพัฒนาฝีมือแรงงานกับประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซียภายใต้โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่าย (IMT-GT)

๕.๓ การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม เน้นในพื้นที่ประสบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมรุนแรง ๒ พื้นที่ คือ

๑) พื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ปัจจุบันมีปัญหาความเสื่อมโทรมและดินเขินของพื้นที่ทะเลสาบของร่องน้ำ นอกจากนี้ยังมีเครื่องมือทำการประมงระเคระกะขาดการจัดระเบียบเป็นอุปสรรคต่อการสัญจรทางน้ำ จึงควรเร่งจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการขุดลอกร่องน้ำ จัดระเบียบการทำการประมงให้การสัญจรทางเรือมีความสะดวกขึ้น และพัฒนาหมู่บ้านริมทะเลสาบให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

๒) พื้นที่อ่าวปัตตานีและชายฝั่ง ปัจจุบันอ่าวปัตตานีกำลังประสบปัญหาด้านระบบนิเวศวิทยาทั้งน้ำเสียจากชุมชนและอุตสาหกรรม และจากการทำอวนรุน อวนลาก ในพื้นที่ทะเล (ในอ่าวปัตตานี) และพื้นที่ทะเลนอก (บริเวณชายฝั่งด้านอ่าวไทย) โดยเฉพาะเมื่อมีการรุกล้ำทำประมงอวนรุน อวนลากเข้ามาในเขต ๓,๐๐๐ เมตร ส่งผลกระทบต่อชาวประมงขนาดเล็ก จึงควรเร่งรัดจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการอ่าวปัตตานี การก่อสร้างระบบกำจัดน้ำเสียจากชุมชนและอุตสาหกรรม และการกำหนดมาตรการที่เคร่งครัดในการจัดทำ Zoning ในพื้นที่ ๑๒ ไมล์ทะเลเพื่อกำหนดเขตการทำประมง

ประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะเขตห้ามใช้เครื่องมืออวนรุนและให้กำหนดมาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างชาวประมงพื้นบ้านและชาวประมงพาณิชย์ที่ใช้อวนรุน

นอกจากนั้น พื้นที่ที่มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น พื้นที่ที่มีการพัฒนาพื้นที่ชุมชนเมือง ฯลฯ การดูแลป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น น้ำเสียจากชุมชนและฝายประกอบธุรกิจต้องมีมาตรการปฏิบัติอย่างจริงจังและทั่วถึง

๖. สรุป

โดยที่เศรษฐกิจ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีฐานแคบพึ่งพิงสินค้าเกษตรไม่กี่ชนิด ประกอบกับอยู่ไกลจากกรุงเทพมหานครศูนย์กลางเศรษฐกิจของประเทศไทยและสภาพการดำรงชีวิตยึดติดกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นทำให้มีความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ระหว่างชนบท และตัวเมือง

ภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตร จึงต้องแก้ไขโดยใช้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านโครงการขนาดใหญ่ การท่องเที่ยว , การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบกับต้องดำเนินมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาค้นคว้าค้นคว้าไป คือขยายฐานการผลิตสินค้าเกษตรเชื่อมโยงกับการแปรรูปและอุตสาหกรรมอาหาร ขณะที่ต้องพัฒนาคนและบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปด้วย

รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของจังหวัด รายภาค

รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีรายจังหวัดของภาคใต้

อันดับ ของภาค	อันดับของ ประเทศ	จังหวัด	จำนวนรายได้เฉลี่ย (บาท)
		ใต้	๑๗,๕๓๘
๑	๑	ภูเก็ต	๒๙,๓๙๑
๒	๑๖	พังงา	๒๐,๓๗๗
๓	๑๗	สงขลา	๒๐,๓๔๔
๔	๒๑	ยะลา	๑๙,๓๘๐
๕	๒๓	กระบี่	๑๘,๘๗๐
๖	๒๗	สตูล	๑๗,๓๙๘
๗	๒๙	สุราษฎร์ธานี	๑๗,๒๙๑
๘	๓๑	นครศรีธรรมราช	๑๖,๔๐๗
๙	๓๔	ตรัง	๑๖,๒๒๒
๑๐	๓๕	ชุมพร	๑๕,๔๗๙
๑๑	๔๐	นราธิวาส	๑๔,๙๘๐
๑๒	๔๗	ระนอง	๑๓,๙๗๖
๑๓	๕๑	พัทลุง	๑๓,๑๐๐
๑๔	๕๘	ปัตตานี	๑๒,๓๑๔

ที่มา :- รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ. ๒๕๔๔)

ที่มาของข้อมูล

๑. สศช. แผนแม่บทพัฒนา ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ข้อมูลปี ๒๕๔๐
๒. สศช. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ข้อมูลปี ๒๕๔๒
๓. สศช. กองบัญชาประชาชนชาติ ข้อมูลปี ๒๕๔๓
๔. รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ) ปี ๒๕๔๔
๕. บรรยายสรุปจังหวัดนราธิวาส , ยะลา , สงขลา , ปัตตานี , สตูล ปี ๒๕๔๕

บทที่ ๖

ปัญหาการบริหารราชการ

การบริหารราชการ โครงสร้างการบริหาร และเรื่อง ศอ.บต.

ประวัติความเป็นมาของโครงสร้างการบริหารใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตามประวัติศาสตร์เมืองปัตตานี คือ อาณาจักรลังกาสุกะเดิมที่มีความเจริญรุ่งเรืองตามที
บันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ที่เขียนโดยคนไทยและชาวต่างประเทศ

เมื่อถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ ๑
แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้ยกทัพใหญ่ไปตีเมืองปัตตานีแตก แล้วแบ่งแยกเมืองปัตตานีออกเป็น
๗ หัวเมืองในรัชกาลที่ ๒ เรียกว่า “บริเวณ ๗ หัวเมือง” คือ

๑. เมืองตานี
๒. เมืองหนองจิก
๓. เมืองยะหริ่ง
๔. เมืองสายบุรี
๕. เมืองยะล่อ
๖. เมืองรามัน
๗. เมืองระแงะ

นอกจากทางราชการจะเรียกว่าบริเวณ ๗ หัวเมืองแล้ว บางครั้งก็เรียกว่า “อาณาเขต
คาบสมุทรมลายูปักธงใต้”^๑.

ในปี ร.ศ. ๑๒๕ (พ.ศ. ๒๔๔๙) ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งเป็น “มณฑล
ปัตตานี” โดยแบ่งการบริหารการปกครองเป็นหัวเมืองใหญ่ แยกออกเป็น ๔ จังหวัด คือ

๑. เมืองตานี เมืองยะหริ่ง และเมืองหนองจิก	รวมเป็นจังหวัดปัตตานี
๒. เมืองสายบุรี	ตั้งเป็นจังหวัดสายบุรี
๓. เมืองยะล่อและเมืองรามัน	รวมเป็นจังหวัดยะลา
๔. เมืองระแงะ	ตั้งเป็นจังหวัดนราธิวาส

๑. ดูในสารตรากระทรวงยุติธรรม ที่ ๓๐/๔๓๕๓ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๔๖๐
ต่อมาทางราชการได้ยุบจังหวัดสายบุรีเป็น “อำเภอสายบุรี” และให้ขึ้นกับจังหวัดปัตตานีมาจนถึงปัจจุบัน

ฉะนั้น “มณฑลปัตตานี” ประกอบด้วย ๓ จังหวัด คือ

๑. จังหวัดปัตตานี
๒. จังหวัดยะลา
๓. จังหวัดนราธิวาส

ครั้นต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๔ ทางราชการได้ยุบมณฑลปัตตานีให้คงเหลือฐานะเป็นจังหวัดตามระเบียบวิธีการการปกครองที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงใหม่ในขณะนั้น

เพราะฉะนั้น บริเวณ ๗ หัวเมืองมลายูปักษ์ใต้ หรืออาณาเขตคาบสมุทรมลายูปักษ์ใต้ ก็คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ปัจจุบันนั่นเอง

สำหรับอำนาจตุลาการนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงตราเป็นกฎหมายขึ้นใช้เป็นหลักฐานครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๔๔๔ เรียกว่า “กฎข้อบังคับสำหรับปกครองบริเวณเจ็ดหัวเมือง ร.ศ. ๑๒๐” โดยให้มีศาล ๓ ศาล คือ

๑. ศาลบริเวณ
๒. ศาลเมือง
๓. ศาลแขวง

สำหรับคดีแพ่งว่าด้วย ผัวเมีย มรดก (คดีครอบครัวมรดกอิสลาม) ซึ่งคนที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นโจทก์ จำเลย หรือเป็นจำเลย ให้ใช้กฎหมายอิสลามในการพิจารณาพิพากษาโดยให้ “กอฎี” เป็นผู้พิพากษาตามกฎหมายอิสลาม

ขณะนั้น จังหวัดสตูลขึ้นกับมณฑลไทรบุรี (รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซียปัจจุบัน) เพราะรัฐไทรบุรี รัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปอร์ลิส เป็นประเทศราชของไทย ในจังหวัดสตูลจึงมีศาลศาสนา (ศาลซารีอะห์หรือศาลครอบครัวมรดกอิสลาม) เหมือนที่ใช้อยู่ในรัฐไทรบุรี

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๒ ไทยได้ทำสัญญาสละอำนาจปกครองเหนือรัฐมลายู ๔ รัฐ ดังกล่าวให้อังกฤษ คงเหลือเมืองสตูลเพียงเมืองเดียวยังคงอยู่ในราชอาณาจักรไทย ทางราชการจึงยุบศาลศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล จึงเกิดความวุ่นวายระยะหนึ่ง เพราะชาวมุสลิมไม่ยอมรับศาลไทยในคดีแพ่งเกี่ยวกับครอบครัวมรดก เพราะไม่มีผลตามหลักศาสนาอิสลาม

นับว่าโชคที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสมัยนั้นเป็นคนสตูล คือพระยาสมันตรัฐบุรินทร์จึงสามารถทำความเข้าใจกับชาวสตูลได้ โดยเสนอความเห็นไปยังสมุหเทศาภิบาลผู้สำเร็จราชการมณฑลภูเก็ต ขอให้จังหวัดสตูลใช้กฎหมายอิสลามคดีผัวเมีย มรดก เหมือนกับมณฑลปัตตานีจนถึง ปี พ.ศ. ๒๔๖๐ กระทรวงยุติธรรมจึงได้ออกสารตราในจังหวัดสตูลให้ใช้กฎหมายอิสลามได้

นโยบายการปกครองสมัยสมบูรณาญาสิทธิราช

เนื่องจากแหลมมลายูหรือประเทศสหพันธรัฐมลายา ตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษ แต่อังกฤษควบคุมเฉพาะผลประโยชน์ของตน จึงดูแลเฉพาะด้านการทหาร การปกครอง การคลัง และการต่างประเทศ ส่วนสิทธิเสรีด้านศาสนาอิสลาม ได้ให้สุลต่านแต่ละรัฐสามารถบริหารตามหลักศาสนาอิสลามได้อย่างเต็มที่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ และรัชกาลที่ ๖ ทรงให้เสรีภาพในด้านศาสนาแก่ชาวมุสลิมอย่างเต็มที่ เหมือนกับอังกฤษให้แก่ชาวมุสลิมในสหพันธรัฐมลายาในสมัยนั้น โดยเฉพาะรัฐประศาสน์นโยบายของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้มีพระกระแสพระราชดำรัสเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า “ระเบียบการหรือวิธีการอย่างไรเป็นปัญหาให้พลเมืองรู้สึกเห็นไปว่าเป็นการเบียดเบียนกดขี่ศาสนาอิสลามต้องยกเลิกให้แก้ไขเสียทันที การใดจะจัดขึ้นใหม่ต้องอย่าให้ขัดกับลัทธิของศาสนา หรือยิ่งทำให้เป็นการอุดหนุนศาสนา มะหะหมัดได้ยิ่งดี”

ฉะนั้น เมื่อพระองค์ทรงทราบว่าเครื่องแบบลูกเสือที่กำหนดให้ผู้ชายหนุ่มกางเกงขาสั้นนั้น ไม่สอดคล้องกับหลักศาสนาอิสลาม เพราะหลักศาสนาอิสลามกำหนดว่า ผู้หญิงจะต้องปกปิดร่างกายให้เห็นเฉพาะใบหน้าและมือเท่านั้น (สวมหิญาบ) ส่วนผู้ชายจะต้องปกปิดตั้งแต่สะดือจนถึงหัวเข่า เมื่อหนุ่มกางเกงขาสั้นเหนือเข่าแล้วย่อมขัดกับหลักศาสนาอิสลาม

พระองค์จึงได้พระราชทานเครื่องแบบพิเศษสำหรับลูกเสือในมณฑลปัตตานีให้หนุ่มกางเกงขายาว และสวมหมวกดำ (ของกก) เพื่อมิให้ขัดกับหลักศาสนาอิสลาม

แต่รัฐบาลหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง (พ.ศ. ๒๔๗๕) ไม่ใส่ใจรัฐประศาสน์นโยบายสมัยรัชกาลที่ ๖ เลย จึงเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา

ปัญหาการปฏิบัติราชการที่ขัดกับหลักศาสนาอิสลามจนถึงปัจจุบันก็ยังคงดำรงอยู่

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้รวบรวมปัญหาความขัดแย้งดังกล่าว ๒๓ ข้อ จึงได้เชิญจุฬาราชมนตรี (นายประเสริฐ มะหะหมัด) ไปตอบปัญหาดังกล่าวที่วิทยาลัยครูจังหวัดยะลา เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๒๕ ต่อหน้าพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พลเอก หาญ ธีรนาถน์ แม่ทัพภาคที่ ๔ นายประสงค์ สุนศิริ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่อื่น ๆ อีกหลายท่าน

แต่รัฐบาลทุกรัฐบาล ตั้งแต่รัฐบาลของพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ จนถึงรัฐบาลปัจจุบัน ก็ยังไม่เคยออกเป็นคำสั่งให้ข้าราชการปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของจุฬาราชมนตรี (ตามรายละเอียดในหนังสือ “สรุปรายงานการวิจัย” ของ มอ.ปัตตานี)

เมื่อรัฐบาลหลัง ปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ไม่ยอมแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามรัฐประศาสน์นโยบายของรัชกาลที่ ๖ ปัญหาอื่น ๆ ก็ย่อมตามมาโดยไม่มีที่สิ้นสุด

จุดเริ่มต้นของปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เมื่อจอมพล ป. พิบูลสงคราม ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว ก็พยายามที่จะใช้นโยบายผสมผสานกลมกลืนคนไทยทุกเชื้อชาติในประเทศไทยเป็นหนึ่งเดียว เพื่อจะได้เป็นประเทศมหาอำนาจ จึงได้ออกนโยบายเชื้อผู้นำชาติพันธุ์ โดยออกกฎหมายบังคับคนไทยทุกเผ่า ทุกเชื้อชาติ ศาสนา ที่มีภาษาประเพณีวัฒนธรรม และศาสนาที่แตกต่างกัน ต้องปฏิบัติเหมือนกัน

ฉะนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงได้ยกเลิกการใช้กฎหมายอิสลามใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และให้ยกเลิกการแต่งกายตามหลักศาสนาอิสลาม จึงทำให้เกิดขบวนการต่อต้าน

นโยบายรัฐบาล เพราะหลักการของศาสนาอิสลามให้มุสลิมต่อสู้กับผู้ปกครองที่อธรรม โดยเฉพาะผู้ปกครองที่กดขี่ข่มเหงผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม

จริง ๆ แล้ว ความไม่พอใจของชาวมุสลิมปัตตานีต่อการปกครองของรัฐบาลได้เริ่มขึ้นตั้งแต่การลดอำนาจและฐานะของเจ้าเมืองต่าง ๆ มาในอดีต ดังที่ทราบกันอยู่แล้ว ฉะนั้นเมื่อรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้เอาน้ำมันมาราดกองไฟโดยบีบบังคับในเรื่องศาสนา และประเพณีเพิ่มเข้าไปอีก ย่อมเกิดขบวนการต่อต้านนโยบายของรัฐบาลมากขึ้น

ยิ่งกว่านั้น รัฐบาลก่อน ๆ นี้ มีนโยบายลงโทษข้าราชการฝ่ายปกครองที่มีพฤติกรรมที่ไม่ดี ย้ายไปอยู่ในดินแดน ๔ จังหวัดภาคใต้ ความรู้สึกของข้าราชการสมัยนั้น เหมือนกับถูกส่งไปปกครองเมืองขึ้น เพราะประชาชนพูดภาษาไทยไม่ได้ และมีความเป็นอยู่ที่แตกต่างกับตนเองโดยสิ้นเชิงไม่ว่าจะเป็นภาษาพูด ขนบธรรมเนียมประเพณี และศาสนา จึงใช้อำนาจรัฐที่มีอยู่ปกครองประชาชนเสมือนนายกับคนรับใช้ ก่อให้เกิดความไม่เข้าใจ ความหวาดระแวง ความรู้สึกต่ออำนาจรัฐในทางลบ ยากที่จะเยียวยาได้ โดยเฉพาะมีการกดขี่ข่มเหง หาผลประโยชน์ใส่ตนและพรรคพวก จนเกิดความเกลียดชังข้าราชการมากขึ้น โดยเฉพาะข้าราชการตำรวจ และฝ่ายปกครอง

ขบวนการต่อต้านนโยบายของรัฐบาลได้กลายเป็นขบวนการแบ่งแยกดินแดน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้หลายขบวนการ ขบวนการดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากประชาชนโดยทั่วไป ในปี ๒๕๑๗ - ๒๕๑๘ กองกำลังของขบวนการแบ่งแยกดินแดนสามารถกุมพื้นที่ได้ในบางพื้นที่ เพราะประชาชนสนับสนุนอย่างเต็มที่

ต่อมาเมื่อรัฐบาลได้เปลี่ยนนโยบายสร้างความเข้าใจหลาย ๆ นโยบายเข้าไปแก้ปัญหา เช่น นโยบายได้ร่มเย็น ของพลเอก หารุญ ลีลาพันธ์ และนโยบาย ๖๖ / ๒๕๒๓ ทำให้เหตุการณ์คลี่คลาย ลงบ้าง

ภูมิหลังการเกิด ศอ.บต.

ในปี ๒๕๒๒ สภาผู้แทนราษฎรได้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อคณะกรรมการฯ ได้ทำการศึกษาปัญหาต่าง ๆ จริงจังประมาณ ๔๕ วัน จึงได้มองเห็นปัญหาว่าการรวมศูนย์อำนาจในส่วนกลางแห่งเดียวไม่สามารถจะแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องมีหน่วยประสานงานระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อให้ผู้มีอำนาจในส่วนกลางสามารถแก้ปัญหาได้ถูกต้อง

จึงได้เสนอผลการศึกษาต่อสภาผู้แทนราษฎรให้รัฐบาลจัดตั้งศูนย์ประสานงานที่ประกอบด้วยข้าราชการและตัวแทนประชาชน ให้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายให้ชัดเจน

ปรากฏว่าสภาผู้แทนราษฎรในสมัยนั้นมีมติเห็นด้วยเป็นเอกฉันท์ จึงเสนอต่อรัฐบาล พลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

รัฐบาลได้โยนปัญหานี้ให้สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) พิจารณา ขณะนั้น น.ต. ประสงค์ สุ่นศิริ เป็นเลขาธิการ ปรากฏว่า สมช. แจ้งให้รัฐบาลทราบว่าทุกอย่างที่สภา

ผู้แทนราษฎรเสนอนั้นรัฐบาลได้ทำอยู่แล้ว ฉะนั้นรัฐบาลพลเอก เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ จึงเชื่อ
ข้าราชการประจำมากกว่าตัวแทนประชาชน จึงเก็บเรื่องเข้าลิ้นชัก

จนกระทั่งปี ๒๕๒๔ รัฐบาลของ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ จึงหยิบมาปิดฝุ่นใหม่ ให้
ตั้งเป็น คอ.บต. แต่โครงสร้าง คอ.บต. ไม่ยอมให้ผู้แทนประชาชนเข้าไปมีส่วนกำหนดนโยบาย
ในระดับสูง ให้ผู้แทนประชาชนเป็นเพียง “ที่ปรึกษา” เท่านั้น

ฉะนั้น คอ.บต. จึงแก้ปัญหาได้ระดับหนึ่ง ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมด เพราะไม่
ยอมให้ผู้แทนประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

การที่รัฐบาลปัจจุบัน ยกเลิก คอ.บต. โดยให้แต่ละจังหวัดแก้ปัญหาตัวเอง ก็เป็น
แนวทางหนึ่งที่จะ “ทดลอง” แก้ปัญหาดู ซึ่งยังไม่มียะไรเป็นหลักประกันว่าจะแก้ปัญหาได้อย่าง
เบ็ดเสร็จ

สาเหตุของปัญหาที่ยังคงดำรงอยู่ในปัจจุบัน

๑. เมื่อยุบ คอ.บต. แล้ว การบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้มอบความ
รับผิดชอบให้กับผู้ว่าราชการจังหวัดในบางจังหวัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดบริหารแบบบูรณาการ
เพื่อการพัฒนา (CEO) แต่ก็ยังไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จในหน่วยราชการอื่นๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด ซึ่ง
เป็นตัวแทนของกระทรวง ทบวง กรม อื่น

เมื่อมีปัญหาผู้ว่าราชการจังหวัดไม่สามารถจะโยกย้าย หรือเสนอให้ผู้บังคับบัญชาของ
ข้าราชการนั้นย้ายออกไปได้

๒. เมื่อมีปัญหาผู้ว่าราชการจังหวัดมักจะตั้งกรรมการพิจารณาเพื่อถ่วงเวลาให้ปัญหา
คลี่คลายเองไม่กล้าที่จะฟันธงให้เสร็จเด็ดขาด จึงไม่สามารถจะแก้ปัญหาได้

๓. เมื่อประชาชนได้รับความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพกีดกัน หรือไม่ได้รับความเป็น
ธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ก็ไม่มีหน่วยงานใด ๆ ของรัฐที่จะแก้ปัญหาได้ ทำให้ปัญหาต่าง ๆ
เรื้อรัง ไม่สามารถจะแก้ปัญหาได้

ถึงแม้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้จัดตั้งองค์กรอิสระในระดับชาติ เพื่อช่วยเหลือประชาชน
ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมหลายองค์กร เช่น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และศาลปกครองก็ตาม แต่ประชาชนส่วนใหญ่โดยเฉพาะประชาชนที่
อยู่ในส่วนภูมิภาค ไม่เข้าใจที่จะใช้บริการจากองค์กรอิสระดังกล่าว เพราะขาดการประชาสัมพันธ์
ที่ดีจาก หน่วยงานของรัฐ

ประชาชนบางส่วนที่เข้าใจระบบรัฐสภาได้เริ่มใช้บริการจากคณะกรรมการสิทธิการสามัญประจำ
รัฐสภาบ้างแล้ว แต่ก็ยังมีส่วนน้อยอยู่ และการร้องเรียนผ่านคณะกรรมการสิทธิการสามัญของรัฐสภา
จะต้องใช้เวลาานพอสมควร กว่าฝ่ายบริหารจะเข้าไปแก้ปัญหาที่ได้รับการร้องเรียนจากฝ่ายรัฐสภา

๔. ข้าราชการในพื้นที่ยังมีอคติต่อชาวไทยมุสลิม อาจจะมาจากสาเหตุความไม่เข้าใจใน
หลักการของศาสนาอิสลาม วัฒนธรรม และประเพณี ของคนในพื้นที่ หรืออาจจะมาจาก
ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ตาม เช่น การสวมหิญาบของสตรีมุสลิม การใช้ชื่อและนามสกุลตาม
หลักการของศาสนา หรือการไว้เคราของชาวไทยมุสลิม จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้นบ่อย

๕. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลามที่ประชาชนจำเป็นจะต้องใช้ในชีวิตประจำวันยังไม่ได้รับการแก้ไขให้ชาวไทยมุสลิมสามารถปฏิบัติตามศาสนบัญญัติอย่างแท้จริง เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันในมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๗๓

ขอยกตัวอย่าง เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. ๒๕๔๙

เป็นกฎหมายที่ตราออกมาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในขณะนั้นเท่านั้น และเป็นการตราออกมาเพื่อทดแทนกฎหมายที่นายกรัฐมนตรี จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ยกเลิกในปี ๒๕๔๖ จึงเป็นกฎหมายที่ขัดกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ เพราะรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนตามมาตราที่กล่าวข้างต้น กล่าวคือ

“มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๕ ประชาชนชาวไทยไม่ว่าเหล่ากำเนิด เพศ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญนี้เสมอกัน

มาตรา ๓๘ บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา และย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในการใช้เสรีภาพดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองมิให้รัฐกระทำการ ใด ๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์อันควรมีควรได้เพราะเหตุที่ถือศาสนา นิกายของศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติตามศาสนบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือแตกต่างจากบุคคลอื่น

มาตรา ๗๓ รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต”

เหตุที่ขัดกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมีด้วยกันหลายประการดังนี้

๕.๑ กฎหมายฉบับนี้ใช้เฉพาะใน ๔ จังหวัดเท่านั้น แต่ชาวไทยมุสลิมมีอยู่ทั่วประเทศไทยจึงเป็นการรอนสิทธิและไม่ให้ความคุ้มครองแก่ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดอื่นให้เขาได้มีโอกาสปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ (พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน) เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเขา

๕.๒ กฎหมายฉบับนี้ใช้ได้เฉพาะในศาลเท่านั้น นอกศาลก็ใช้ไม่ได้ นอกจากนั้นทะเบียนสมรสที่ออกมาให้ใช้ได้เฉพาะในศาล ๔ จังหวัดภาคใต้เท่านั้น

๕.๒.๑ นอกศาลใน ๔ จังหวัดภาคใต้ใช้ไม่ได้

๕.๒.๒ ในศาลและนอกศาลในจังหวัดอื่น ๆ ใช้ไม่ได้เลย เป็นการรอนสิทธิอย่างชัด

แจ้ง

๕.๓ ถึงแม้ว่าชาวไทยมุสลิมใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถใช้กฎหมายอิสลามเรื่องครอบครัวมรดกในทางศาลได้ แต่เมื่อนอกศาลใช้ไม่ได้ ปัญหาต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นมากมาย เช่น

ข้าราชการมุสลิมเมื่อสมรสจะต้องจดทะเบียนสมรสทั้งสองทาง เพราะศาลบาบังคับให้ นิกะฮ์ (สมรส) ให้ถูกต้องตามหลักศาสนา จึงให้อิหม่าม นิกะฮ์ให้ และอิหม่ามจะออกในทะเบียนสมรสให้ (สำหรับใช้สิทธิในศาล) และจะต้องจดทะเบียนสมรสที่อำเภอตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วย จะใช้ทะเบียนสมรสที่อิหม่ามออกไปเบิกค่าเล่าเรียนบุตร หรือเบิกค่ารักษาพยาบาลไม่ได้ จะต้องใช้ทะเบียนสมรสที่อำเภอออกไปจึงจะเบิกได้

เมื่อสามีภรรยาหย่าร้างกันตามหลักศาสนาอิสลาม เพราะเกิดความไม่เข้าใจกัน ส่วนใหญ่จะไม่ได้ไปจดทะเบียนหย่าที่อำเภอ ความเป็นสามีภรรยาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ยังคงดำรงอยู่ แต่ตามหลักศาสนาอิสลามได้หย่ากันถูกต้องแล้ว

ฉะนั้น เมื่อสามีหรือภรรยาจะไปแต่งงานใหม่ตามหลักศาสนาอิสลามแล้วยอมทำได้ เมื่อเข้าหลักเกณฑ์ที่ศาลากำหนด แต่จะไปจดทะเบียนที่อำเภอไม่ได้แล้ว จะเป็นการจดทะเบียนซ้อน ลูกที่เกิดจากสามีหรือภรรยาใหม่ จึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย จึงขัดกับมาตรา ๕ และมาตรา ๓๘ อย่างชัดเจน

๕.๔ เมื่อเจ้าของมรดกตาย ทายาทมักจะให้อิหม่ามเป็นคนแบ่งมรดกให้ เมื่อไม่ยอมรับตามที่อิหม่ามแบ่ง ชาวมุสลิมใน ๔ จังหวัดภาคใต้ก็สามารถนำคดีสู่ศาลได้ ศาลก็จะแบ่งมรดกตามที่หลักศาสนาอิสลามกำหนด

แต่มุสลิมที่อยู่นอก ๔ จังหวัดภาคใต้ เมื่อไม่ยอมรับตามที่อิหม่ามแบ่งให้ตามหลักศาสนาอิสลาม ก็จะต้องนำคดีขึ้นสู่ศาล ศาลนอก ๔ จังหวัดภาคใต้ก็ต้องแบ่งตามที่กำหนดไว้ในบรรพ ๖ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งการแบ่งมรดกตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ยอมไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานกำหนด เป็นการรอนสิทธิและเสียประโยชน์อันควรจะมีควรได้ตามศานาที่กำหนดอย่างแน่นอน จึงขัดกับรัฐธรรมนูญ

นอกจากเป็นการขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว ยังมีความผิดต่อพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า ถึงกับจะต้องเข้านรกอีกด้วย เพราะพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าได้มีโองการในพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานว่า

(๑๓) ผู้ใดที่เชื่อฟังอัลลอฮ์ และร่อซูลของพระองค์แล้วพระองค์ก็จะทรงให้เขาเข้าบรรดาสวรรค์ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลอยู่เบื้องล่างของมัน โดยที่พวกเขาจะพำนักอยู่ในสวนสวรรค์เหล่านั้นโดยตลอดกาลและนั่นคือชัยชนะอันยิ่งใหญ่

(๑๔) และผู้ใดฝ่าฝืนอัลลอฮ์ และร่อซูลของพระองค์และละเมิดขอบเขตของพระองค์แล้วไซ้ พระองค์ก็จะทรงให้เขาเข้านรก โดยที่เขาจะอยู่ในนรกนั้นตลอดกาล และเขาจะได้รับการลงโทษที่ยังความอับยศให้ (แก่เขา) ซึ่งเป็นโองการของพระองค์อัลลอฮ์ ในบท อัน-นิซาอ์โองการที่ ๑๓ และ ๑๔ เป็นการสร้างบาปอันใหญ่หลวงให้แก่มุสลิมที่ไม่ยอมรับการแบ่งมรดกตามหลักศาสนาอิสลามของอิหม่ามในเขตพื้นที่ของเขา เขาจะรู้หรือไม่ก็ตาม แต่

เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องให้การคุ้มครองทั้งในโลกนี้และโลกหน้า(ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ)

๕.๕ การพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับครอบครัว และมรดกอิสลามใน ๔ จังหวัดภาคใต้ได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาตามกฎหมายวิธีพิจารณาคดีแพ่งธรรมดาทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มยื่นฟ้องจนถึงการตัดสินคดี เมื่อผู้พิพากษาทำการสืบพยานเสร็จก็จะเชิญตะโต๊ะยุติธรรมปรึกษาข้อกฎหมายอิสลาม เมื่อตะโต๊ะยุติธรรมให้คำปรึกษาว่าถูกต้องตามหลักกฎหมายอิสลามแล้ว จึงให้ตะโต๊ะยุติธรรมลงลายมือชื่อในคำพิพากษาด้วย ก็จะจบกระบวนการพิจารณา

หากจะให้การพิจารณาคดีถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลามแล้วจะต้องพิจารณาให้ถูกต้องตั้งแต่เงื่อนไขในการฟ้องร้อง วิธีการสืบพยาน และการตัดสินคดี เพราะได้มีการกำหนดไว้ในหลักการของศาสนาครบถ้วนแล้ว

๖. การตัดสินในข้อกฎหมายอิสลามให้ถือเป็นเด็ดขาด ห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์ฎีกา แต่ในสารตรากระทรวงยุติธรรมที่ ๓๐ / ๔๓๕๓ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๐ อนุญาตให้คู่ความอุทธรณ์ฎีกาได้

ข้อนี้ก็เป็นการรอนสิทธิของคู่ความเช่นเดียวกัน จริง ๆ แล้ว น่าจะให้คู่ความอุทธรณ์หรือฎีกาได้ โดยให้ศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกา เชิญผู้รู้ทางศาสนาจากคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยหรือสำนักจุฬาราชมนตรี ไปร่วมพิจารณาเป็นคราว ๆ ไป ซึ่งแต่ละปีคดีมีไม่มากนักเพราะเคยปรากฏคดีครอบครัวมรดกอิสลามที่ตะโต๊ะยุติธรรมศาลจังหวัดปัตตานีให้คำปรึกษาหรือวินิจฉัยผิดพลาดไม่ถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลาม จนมีการร้องเรียนไปยังสำนักนายกรัฐมนตรี แต่แก้ไขอะไรไม่ได้ เพราะกฎหมายกำหนดไว้เช่นนั้น

หากมีข้อสงสัยว่าเมื่อกฎหมายฉบับนี้มีข้อบกพร่องมากมายเช่นนี้ ทำไมไม่มีการคัดค้าน หรือร้องเรียนจากผู้รู้มาจนถึงบัดนี้เป็นเวลาเกือบ ๖๐ ปีแล้ว

ซึ่งประเด็นนี้ขอเรียนชี้แจงว่า เมื่อกฎหมายฉบับนี้มีผลประกาศใช้เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๘ ได้มีการคัดค้านจากผู้นำศาสนาทันทีในต้นปี ๒๕๖๐ ไม่เห็นด้วยกับกฎหมายฉบับนี้ และเรียกร้องให้จัดตั้งศาลศาสนาอิสลามหรือศาลซารีอะห์ แต่รัฐบาลสมัยนั้นไม่ยอมฟังเสียงคัดค้าน

กรณีนี้ก็ป็นอีกกรณีหนึ่งก่อให้เกิดการต่อต้านนโยบายของรัฐบาลจนมีการจับกุมผู้นำศาสนาในเดือนมกราคม ๒๕๕๑ เพราะรัฐธรรมนูญสมัยนั้นไม่ได้บัญญัติชัดเจนเหมือนกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน จึงไม่มีใครกล้าที่จะเผชิญหน้าโดยเปิดเผย จึงตั้งขบวนการใต้ดินขึ้นจนกลายเป็นปัญหาเรื้อรังจนทุกวันนี้

๗. ขบวนการหาผลประโยชน์ของข้าราชการในพื้นที่ยังคงมีอยู่ ไม่ว่าเรื่องยาเสพติด บ่อนการพนัน ของหนีภาษี และอื่น ๆ

เมื่อรัฐบาลเข้มงวดและเอาจริงเอาจัง ทำให้พวกเหล่านี้ขาดผลประโยชน์ และพวกเหล่านี้ก็จะหาแนวร่วมจากขบวนการโจรก่อการร้าย สร้างสถานการณ์ด้วยวิธีการต่าง ๆ นา ๆ

ข้อเสนอแนะในการบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพ

๑. รัฐบาลควรจะประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับองค์กรอิสระที่เกิดขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญให้ประชาชนเข้าใจวิธีการใช้บริการหรือวิธีการร้องเรียนให้ได้ผลอย่างจริงจัง โดยส่งคำชี้แจงและการเสนอแนะไปยัง อบต. มัสยิด วัด และองค์กรเอกชนให้ทั่วถึง

๒. นอกจากจะมีการปฏิรูปเทศาภิบาลราชการที่ถูกย้ายไปอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เข้าใจศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และภาษาในท้องถิ่นแล้ว ทางราชการควรจะทำคำคู่มือชี้แจงเพื่อแจกให้ข้าราชการทุกหน่วยงานของรัฐ จะได้เข้าใจอย่างถูกต้อง

๓. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดธรรมดา หรือผู้ว่าราชการจังหวัดแบบ CEO มีอำนาจในการบริหาร และสั่งการอย่างเต็มที่ จึงจะแก้ปัญหาได้ระดับหนึ่ง และนอกจากนั้นในอนาคตผู้ว่าราชการจังหวัดควรจะมาจากการเลือกตั้ง

๔. เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีมุสลิมเป็นชนกลุ่มน้อย เช่น ประเทศศรีลังกา มีประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเทศฟิลิปปินส์มีประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาคริสต์ และประเทศสิงคโปร์มีประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม หรือเรียกว่าคาลซารีอะห์มานานแล้ว ประเทศไทยก็ควรจะต้องจัดตั้งคาลซารีอะห์ด้วย จึงจะสามารถแก้ปัญหา ข้อที่ ๕ ในเรื่องสาเหตุของปัญหา

ในอดีตประเทศไทยเคยมีศาลศาสนาอิสลามขึ้นแล้วในสมัยกรุงศรีอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาประมาณปี พ.ศ. ๒๑๔๕ ได้แบ่งการบริหารราชการเป็นกรมท่าขวา กรมท่ากลาง และกรมท่าซ้าย ในแต่ละกรมท่านอกจากจะบริหารราชการแผ่นดินแล้ว แต่ละกรมท่าจะมีศาลอยู่ด้วย ศาลที่พิจารณาคดีศาสนาอิสลามอยู่ในกรมท่าขวา โดยมีพระยาเจกอหัมมัดรัตนราชเศรษฐี ว่าที่จุฬาราชมนตรีเป็นผู้ดูแลศาลศาสนา กรมท่ากลางพิจารณาคดีชาวยุโรป กรมท่าซ้ายพิจารณาคดีชาวจีน

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ก็เคยมีที่จังหวัดสตูล ดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว

เมื่อมีศาลศาสนาอิสลามแล้ว จึงจะสอดคล้องกับมาตรา ๓๘ ของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้คนไทยมุสลิมสามารถปฏิบัติตามศาสนบัญญัติได้ หากไม่มียอมขัดกับรัฐธรรมนูญ

ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ อดีตสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ และอดีตเลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า ปัจจุบันเป็นเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เคยกล่าวว่าในประเทศไทยถ้าไม่มีศาลศาสนาอิสลามยอมขัดกับรัฐธรรมนูญอย่างแน่นอน

๕. จัดตั้งคณะที่ปรึกษาขึ้นในแต่ละจังหวัด เพื่อทดแทนคณะที่ปรึกษา ศอ.บต. ที่ถูกยกเลิกไปแล้ว โดยยึดแนวปฏิบัติของ ศอ.บต. ให้มีที่ปรึกษาจากตัวแทนประชาชน ตัวแทนองค์กรทางศาสนาตัวแทนสถาบันการศึกษา และตัวแทนองค์กรอื่น ๆ ของเอกชน ตามที่จะเห็นสมควร แต่ต้องมีผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้บังคับการตำรวจร่วมอยู่ด้วย

ให้มีการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาของประชาชนในแต่ละจังหวัดทุก ๆ ๒ เดือน เว้นแต่จะมีกรณีฉุกเฉิน อาจจะใช้ประชุมโดยด่วนได้ เพื่อให้ปัญหาความเดือดร้อนของ

ประชาชนสามารถแก้ไขได้โดยเร็ว และเมื่อเป็นมติของที่ประชุมแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องแก้ไขปัญหานี้ทันที

ปัญหาใดนอกเหนืออำนาจจังหวัดให้เสนอไปยังส่วนกลาง หากส่วนกลางไม่ดำเนินการ ให้มอบสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือ สมาชิกวุฒิสภา ในแต่ละจังหวัดติดตามเรื่องไปที่เจ้ากระทรวงแต่ละกระทรวง

ทั้งนี้เพื่อให้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนจะได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง

บทที่ ๗

ปัญหายาเสพติด

ปัญหายาเสพติดใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ บัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา สภาพปัญหา

ยาเสพติดมีการพัฒนาด้านการผลิตคิดค้นส่วนผสมไปตามกระแสบริโภคนิยมและความทันสมัยของโลกมนุษย์ ทำให้ยาเสพติดมีหลายรูปแบบและทวีความรุนแรงจนเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญทั่วโลกเป็นลำดับไม่เว้นประเทศไทย ปัญหายาเสพติดจึงเป็นปัญหาที่ทางราชการไทยต้องใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อการแก้ไขปัญห ทั้งด้านการปราบปราม ป้องกัน และบำบัดรักษา ซึ่งรวมทั้งการระดมบุคลากร ทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมกันแก้ไขปัญห่อีกทางหนึ่งด้วย ปัญหายาเสพติดได้ก่อให้เกิดปัญหาสังคมหมื่นเวียนด้านอื่น ๆ ตามมา ได้แก่ ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาวัยรุ่น ปัญหาโสเภณี ซ่องโจร การพนัน ปัญหาการแพร่โรคเอดส์ หรือแม้กระทั่งก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย โดยผู้ติดยาเสพติดตกเป็นเครื่องมือของผู้มีอิทธิพลให้ก่อการร้าย ก่อวินาศกรรม

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้พิจารณาเห็นว่า ปัญหายาเสพติดทำให้เกิดปัญหาสังคมระยะยาว ทำให้เกิดปัญหากลุ่มวัยรุ่นก่ออาชญากรรม และเป็นเครื่องมือของโจรก่อการร้าย และกลุ่มอิทธิพลยาเสพติดจ้วงจวนก่อเหตุร้าย โดยลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจและก่อวินาศกรรมในเขตเมือง

ประเด็นปัญหา

ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดเข้ามาในพื้นที่ ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ทวีความรุนแรง ขาดการป้องกันปราบปรามอย่างเข้มงวดจริงจัง จากสถิติผู้ติดยาเสพติดทั้งประเทศปรากฏว่าพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรงคือ ๑๓ จังหวัดภาคเหนือ และ ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะ ๔ จังหวัดชายแดน มีผู้ติดยาเสพติดกว่า ๑ แสนคน

โดยกลุ่มเยาวชนที่ติดยาเสพติดส่วนใหญ่ เป็นกลุ่มไทยมุสลิม มีข้อสังเกตจากประชาชนใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าสาเหตุใดชุมชนมุสลิมที่มีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงไม่มีการดำเนินการ เป็นการจงใจให้เกิดปัญหาหรือไม่ อย่างไรก็ตามเมื่อระยะเวลาผ่านมายาเสพติดก็กระจายไปทุกกลุ่มและจังหวัดอื่น ๆ หรือภาคอื่น ๆ เช่นกัน

สำหรับข้อมูลพื้นฐานยาเสพติดในระดับหมู่บ้านชุมชนสำรวจโดยสำนักงานปปส. และกระทรวงมหาดไทยเคยสำรวจพบว่า เมื่อปี ๒๕๓๙ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหาเสพติดไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔๐ กล่าวคือ จากหมู่บ้านชุมชนที่สำรวจ ๒,๕๔๕ แห่ง พบว่ามีปัญหา ๑, ๓๑๙ แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๒ ประกอบด้วยมีปัญหาน้อย ๗๒๖ แห่ง ปานกลาง ๔๗๐ แห่ง และรุนแรง ๔๘ แห่ง สำหรับสถิติการจับกุมคดีและสถิติการเข้าบำบัดรักษาของผู้ติดยาเสพติด

พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๔๕ กระทรวงมหาดไทยเคยสำรวจพบว่า มีแนวโน้มการแพร่ระบาดของสูงขึ้นและทวีความรุนแรงขึ้นมาก

นอกจากนี้พบว่า มีเจ้าหน้าที่ของรัฐบางรายมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีข้อมูลยืนยันได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งนักการเมืองท้องถิ่นและนักการเมืองระดับชาติ รวมทั้งข้าราชการในพื้นที่มีส่วนรู้เห็นเป็นใจในการแพร่ระบาดของยาเสพติดและผู้ค้ายาเสพติดบางรายมีความสนิทสนมกับนักการเมืองและข้าราชการในพื้นที่ นอกจากนี้ยังพบว่ามีกรร่วมมือกันผลิตและจำหน่ายยาเสพติดเองอีกด้วย

สถานการณ์ยาเสพติดที่รุนแรงในภาคใต้ยังก่อให้เกิดการแสวงประโยชน์จากผู้ติดยาเสพติดให้ ก่อการร้าย ก่อความไม่สงบ โดยอาศัยช่องว่างของผู้ติดยาเสพติด และผู้ว่างงานในพื้นที่ โดยให้ค่าจ้างรางวัลตอบแทน และอาศัยพื้นที่ของประเทศเพื่อนบ้านหลบหนีไป นอกจากนี้ยังพบข้อมูลระบุว่า กลุ่มวัยรุ่นที่ติดยาเสพติด ถูกจ้างวานให้ก่อความไม่สงบครั้งละ ๔,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท สาเหตุของปัญหา

๑. สาเหตุของปัญหา ยาเสพติดที่แพร่ระบาดไปทั่วประเทศคือ การได้รับผลประโยชน์อันมหาศาลจากการผลิตและค้ายาเสพติด แม้จะรู้ว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย แต่ผลกำไรที่ผลิตและขายยาเสพติดได้สูงกว่าต้นทุนมากมาย และสามารถที่จะนำไปจำหน่ายต่อเนื่องแพร่ลามเป็นลูกโซ่ รวมทั้งยังอาจเจอบนสิ่งที่เป็นพิษเข้าไปอีกจนทำกำไรได้มหาศาล จึงเป็นสิ่งดึงดูดให้มีการกระทำผิดกฎหมายดังกล่าว นอกจากนี้การขยายเครือข่ายตลาดไปยังต่างประเทศยังมีโอกาสอีกมาก และยังสามารถแสวงหาเอเยนต์จำหน่ายจากผู้เสพเอง เมื่อไม่มีเงินทองซื้อก็จะแปรสภาพเป็นทั้งผู้เสพและผู้ขาย และเมื่อตกอยู่ในวงจรค้าแล้วยากที่จะถอนตัวจากขบวนการ ซึ่งปรากฏข่าวอยู่บ่อยครั้งว่า ขบวนการค้ายาบ้าได้ตามฆ่ากันเพราะขัดผลประโยชน์ หรือหักหลังกันเอง หรือการคิดจะถอนตัวล้างมือจากวงการ ผลประโยชน์ดังกล่าวจะครอบคลุมนำไปถึงผู้ผลิต ผู้ส่ง ผู้รับจ้างขนส่ง ผู้อำนวยการความสะดวกในการขนส่ง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐบางราย ผู้คุ้มกัน เจ้าของพื้นที่ เอเยนต์รายย่อย ผู้ที่เสพและขายเองด้วย

๒. สาเหตุของปัญหาอีกประการหนึ่งเกิดจากกลุ่มผู้ค้ายาเสพติดมีจำนวนมากขึ้นเป็นลำดับ ผู้ค้ารายใหม่เป็นผู้ค้าอิสระ เป็นผู้ค้าที่ไม่มีประสบการณ์ทางการค้ายาเสพติดมาก่อน แต่เมื่อเกิดสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทำให้ไม่มีทางเลือก เดิมกลุ่มบุคคลเหล่านี้จะมีสถานภาพทางสังคมที่ดี เป็นที่ยอมรับนับหน้าถือตาในสังคม เช่น ข้าราชการ พระ ครู อาจารย์ จึงส่งผลให้จำนวนผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติดมีปริมาณสูงขึ้นไปด้วย

๓. ความไม่พร้อมในการไขปัญหาโดยกลไกของรัฐมาโดยตลอด ทำให้ปัญหา ยาเสพติดมิได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง ได้แก่ การขาดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการป้องกันปราบปรามมีน้อย และบางครั้งกลไกของรัฐกลับเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อปัญหา ยาเสพติด โดยเข้าไปมีส่วนร่วมมือ รู้เห็นและละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ จึงยากที่จะขจัดปัญหาดังกล่าวได้ ทั้งนี้รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการให้อำนาจและกำหนดให้หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเป็นศูนย์กลางประสานการปฏิบัติของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องด้วย

๔. การขาดความร่วมมือจากชุมชน ประชาชน และองค์กรพัฒนาภาคเอกชน อันเนื่องมาจากความห่างเหินระหว่างทางราชการกับประชาชน นอกจากนี้ ทางราชการไม่สามารถให้ความคุ้มครองผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับยาเสพติดผู้ที่มีความร่วมมือในการปราบปรามได้อย่างทั่วถึง บ้างก็มีการเอารายชื่อผู้ให้ความร่วมมือไปเปิดเผย บางครั้งถูกข่มขู่หรือลอบสังหารให้เป็นตัวอย่าง

๕. การปราบปรามยาเสพติดโดยรวมนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ทราบ พฤติกรรมและรายนามของตำรวจบางนายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นจำนวนมาก มีการสำรวจเมื่อปี ๒๕๔๔ มีถึง ๔๗๗ ราย ซึ่งปี ๒๕๔๕ ยังไม่ได้มีการรายงาน อย่างไรก็ตาม คาดว่าในจำนวนดังกล่าว มีเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดใน ๔ จังหวัด ชายแดนภาคใต้ยังไม่ค่อยเพราะ ศอ.บต.เคยรายงานไว้ก่อนหน้าว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนพัวพันยาเสพติดและอยู่ระหว่างติดตามพฤติกรรมแต่ยังไม่มีหลักฐานแน่ชัดถึง ๘๐๐ คน โดยเฉพาะตำรวจชั้นประทวนมีมากที่สุด ดังนั้นหากผู้บัญชาการตำรวจภูธร ภาค ๔ ไม่สอดส่องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสอดส่องดูแลพฤติกรรมของตำรวจเหล่านี้ และประเมินว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลง และจะมีวิธีในการควบคุมพฤติกรรมอย่างไร ปัญหาคงยืดเยื้อต่อไปอีก

ปัญหาของ ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยพื้นฐานเป็นปัญหาคล้ายคลึงกับปัญหาที่เกิดขึ้นในภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศไทย แต่เนื่องจากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหาอันเป็นผลมาจากความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และวัฒนธรรม ก่อให้เกิดความไม่เข้าใจ ความหวาดระแวง ความรู้สึกต่ออำนาจรัฐในทางลบซึ่งสะสมมานานปรากฏอยู่เป็นทุนเดิม จึงทำให้ปัญหาทุกปัญหาที่เกิดขึ้นได้ผูกโยงเข้าสู่ปัญหาพื้นฐานอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งปัญหาสำคัญต้องการการแก้ไขอย่างจริงจัง นั่นคือ ปัญหายาเสพติด

จากรายงานยาเสพติดของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ ศอ.บต.เคยรายงาน ปรากฏว่าปัญหายาเสพติดที่แพร่ระบาดมีความรุนแรงในปัจจุบัน ซึ่งพบการใช้มากในกลุ่มวัยรุ่น นักเรียน หญิงขายบริการ ผู้ใช้แรงงาน กรรมกร ยาเสพติดที่มีการใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ กัญชา สารระเหย ยาบ้า และสำหรับยาบ้านี้มีความรุนแรงมากขึ้นอย่างรวดเร็วและนำมาใช้แทนเฮโรอีน ซึ่งพบมากในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน

ปัจจุบัน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้กำลังประสบปัญหากับยาเสพติดชนิดใหม่ซึ่งเป็นยาแก้ไอที่มีส่วนผสมของสารโคเดอีน ซึ่งยาแก้ไอโคเดอีนเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๓ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ร้านที่จำหน่ายต้องมีเภสัชกรอยู่ประจำตลอดเวลาทำการ สรรพคุณของตัวยาดังกล่าว ทางกรมแพทย์ใช้รักษาอาการไอโดยไม่ทราบสาเหตุและอาการไอแห้ง ๆ ยาแก้ไอโคเดอีนชนิดนี้ระบอดมาจากประเทศมาเลเซีย ปัจจุบันตัวยานิดนี้ผลิตในประเทศไทย โดยกลุ่มเสพยาเสพติดชนิดนี้ ๗๐% เป็นกลุ่มเยาวชน วิธีการเสพผู้ที่ติดยาแก้ไอชนิดนี้จะเสพ ๓-๕ ขวด/วัน โดยทั่วไปมักนิยมผสมกับน้ำอัดลมยี่ห้อโค้ก ในอัตราส่วนยาแก้ไอ ๑ ขวด + โค้ก ๑ ขวด + น้ำแข็งเปลา ซึ่งผู้เสพสามารถหาได้ตามร้านทั่วไป แต่ส่วนใหญ่จะพบกลุ่มวัยรุ่นเสพตาม

สถานบันทั้งต่าง ๆ โดยซื้อในราคาชุดละ ๒๒๐ - ๒๔๐ ยาแก้ไอดังกล่าวบรรจุในขวดพลาสติกสีขาวหรือขวดแก้วสีน้ำตาล ซึ่งมีขนาด ๑๒๐CC, ๑๐๐CC, ๖๐ CC มีฉลากยี่ห้อต่าง ๆ ในจังหวัดนราธิวาสมีการจดทะเบียนตำรับยาถูกต้องตามกฎหมาย ๑๐ ยี่ห้อ โดยยี่ห้อที่ได้รับความนิยมในกลุ่มผู้บริโภค คือ ยี่ห้อคอฟโคตริล แหล่งที่มีการแพร่ระบาดมากคือ อำเภอสุโงโกลก อำเภอดากใบ และอำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี จากปัญหาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขเคยเดินทางมาให้ข้อมูลที่กรมการยาฯ ว่าจะดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดย

๑. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษและอันตรายของยาแก้ไอโคเดอีน เพราะชาวมุสลิมถือว่าการเสพยาแก้ไอไม่ผิดหลักศาสนา
๒. ควบคุมการผลิตและการนำเข้ายาแก้ไอโคเดอีนของโรงงานและบริษัทผู้นำเข้า
๓. ทำความตกลงกับผู้แทน ผู้รับอนุญาตผลิตและนำเข้า เพื่อกำหนดข้อปฏิบัติร่วมกันและป้องกันการรั่วไหลของยาแก้ไอโดยให้ขายครั้งละไม่เกิน ๑๒๐ CC
๔. ให้ออกระเบียบควบคุมปริมาณตัวยาก่อไอชนิดนี้ใน ๕ - ๑๐ ปี ข้างหน้าเพื่อไม่ให้เกิดการกระจายของตัวยาก

๕. เสนอให้มีการแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการจับกุมและปราบปราม และเพิ่มบทลงโทษกับผู้กระทำความผิด

๖. ดำเนินการตรวจสอบรายงานการซื้อขายยาแก้ไอของโรงงานที่ผลิตยาแก้ไอ เพื่อเสนอให้ทางจังหวัดตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง หากมีการรายงานเท็จจะดำเนินการทางกฎหมายต่อไป

๗. ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศห้ามร้านขายยาทั่วไปจำหน่ายยาแก้ไอที่มีส่วนผสมของสารโคเดอีน โดยอนุญาตให้ขายเฉพาะโรงพยาบาลเท่านั้น อย่างไรก็ตามแม้กระทรวงสาธารณสุขจะมีมาตรการดังกล่าว ปัญหายังดำรงอยู่และแพร่กระจายมาสู่นักเรียนนักศึกษาในกรุงเทพฯ เนื่องจากผู้ติดยาเสพติดสามารถซื้อยาตามร้านขายยาได้ตามปกติ โดยเริ่มมีการแอบจำหน่ายอยู่ย่านมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง

แหล่งที่มาของยาเสพติดประเภทต่าง ๆ

เฮโรอีน	ซึ่งถูกลักลอบเข้ามาทางภาคเหนือ
กัญชา	มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกหรือภาคใต้ตอนบนจากจังหวัดนครศรีธรรมราชและสุราษฎร์ธานี
ยาบ้า	มาจากภาคเหนือโดยจำหน่ายให้กับผู้ใช้แรงงานกรรมกร รวมทั้งกระบาดไปสู่กลุ่มเด็ก เยาวชน และตามชุมชน
ยาแก้ไอโคเดอีน	มาจากประเทศมาเลเซีย

สำหรับพื้นที่ที่มีความเคลื่อนไหวของกลุ่มค้ายาเสพติดและการลักลอบส่งออก - นำเข้ายาเสพติดที่สำคัญประกอบด้วย

๑. จังหวัดสงขลา มีอำเภอหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางของการค้ายาเสพติดในภาคใต้เป็นแหล่ง

เจรจาการค้าการเงิน อำเภอสะเดาเป็นแหล่งพำนักของกลุ่มค้าและซุกซ่อนยาเสพติดเพื่อส่งออก

๒. จังหวัดสตูล ลักลอบส่งออกที่อำเภอเมือง อำเภอละงู และอำเภอท่าแพ

๓. จังหวัดยะลา เป็นจังหวัดที่กลุ่มค้ายาเสพติดจากอำเภอหาดใหญ่ ใช้ลำเลียงยาเสพติดเพื่อส่งออกต่างประเทศ โดยผ่านอำเภอเบตง ทางด่านศุลกากรและแนวชายแดนไทย - มาเลเซีย

๔. จังหวัดนราธิวาส เป็นจังหวัดที่มีการลักลอบนำเฮโรอีนและกัญชาไปมาเลเซีย มาก จำนวนหนึ่งทางอำเภอตากใบ อำเภอสุไหงโกลก อำเภอแว้ง ตามแม่น้ำสุไหงโกลก ด่านศุลกากร และตามแนวชายแดน

สำหรับการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาจากต่างประเทศก็มียาอี (แอ็คตาซี) หรือ M.D. M.A. เป็นสารสังเคราะห์ที่นำเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้าน ยาแก้ไอผสมโคเดอีน เดิมลักลอบนำเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้านตามแนวชายแดนที่อำเภอสุไหงโกลก และอำเภอเบตง นอกจากนี้ยังมีการนำเฮโรอีนจากบ้านมาเลเซีย แม้จะมีคุณภาพต่ำกว่าเฮโรอีนที่เข้ามาทางภาคเหนือของไทยมากก็ตาม

นโยบายการแก้ไขปัญหายาเสพติดใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยที่ ศอ.บต. ได้เคยนำเสนอใช้ในการแก้ปัญหา คือ

๑. การวิเคราะห์และจัดทำแผน ศอ.บต. และสำนักงาน ปปส. ภาคใต้ได้จัดทำแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางการควบคุมปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้เบาบางลง โดยตั้งเป้าหมายไว้ ๔ ประการคือ

๑.๑ การปราบปรามผู้เสพและผู้จำหน่ายในพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดหนาแน่นใน ๑๔ อำเภอให้มีสถิติผลการจับกุมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๑.๒ ใช้มาตรการทั้ง ๓ คือ การปราบปราม การป้องกัน และการบำบัดรักษา อย่างผสมผสานในพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชน องค์กรส่วนท้องถิ่น และองค์กรศาสนา

๑.๓ ให้สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษาเป็นเครือข่ายการร่วมมือแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน โดยหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุน

๑.๔ การจัดตั้งองค์กรกลางที่ทำหน้าที่ประสานงาน ประสานการปฏิบัติ ให้คำแนะนำ กำกับดูแลติดตามผลการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่

๒. ศอ.บต. ได้เคยประสานงานกับสำนักงาน ปปส. ภาคใต้ จังหวัดชายแดนภาคใต้ องค์กรพัฒนาภาคเอกชน และองค์กรศาสนา ในการกำหนดมาตรการแนวทางการแก้ปัญหายาเสพติด

๓. ให้การสนับสนุนงบประมาณแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชน ผ่านจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปดำเนินการด้านบำบัดฟื้นฟู

๔. คอ.บต. โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีขณะนั้น ได้เคยกำหนดมาตรการห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และการรวบรวมรายงานข้อมูลข่าวสารให้กับ คอ.บต. โดย

- ๑) ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ถือปฏิบัติกับผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดดังนี้
 - ไม่ขอความร่วมมืออย่างหนึ่งอย่างใด ไม่ว่าจะเงินหรือสิ่งของ
 - ไม่เชิญให้เข้ามามีส่วนร่วมในงานหรือกิจกรรมของจังหวัด
 - ไม่ยกย่องหรือส่งเสริม
 - ไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่บุคคลดังกล่าวจัดขึ้น
 - ไม่ร่วมมือในกิจกรรมอื่นใดที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อบุคคลกลุ่มนี้

๒) ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตรวจสอบติดตามข้อมูลบุคคลที่มีพฤติกรรมที่น่าสงสัยอย่างใกล้ชิดและรายงาน คอ.บต.

๓) หากพบเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืน คอ.บต. จะดำเนินการโดยเสนอรัฐมนตรีเจ้าสังกัดคณะกรรมการ ปปส. เพื่อดำเนินการตามความเหมาะสมต่อไป

๕. เผยแพร่กิจกรรมและความรู้ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ เช่น องค์การปกครองท้องถิ่น ผู้นำศาสนา ครู นักเรียน รวมทั้งการสอดแทรกเนื้อหาสาระเกี่ยวกับยาเสพติดในการอบรมสัมมนาโครงการต่าง ๆ อีกด้วย

จะเห็นว่าการดำเนินงานของ คอ.บต. ตามที่เสนอและดำเนินการมานั้น ไม่สามารถดำเนินงานตามแผนแก้ปัญหการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ เนื่องจากขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ และได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง ให้มีเป้าหมายเพื่อการนี้อย่างจริงจัง ต่อเนื่องพร้อมกัน

แนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติด

คอ.บต. ได้เคยวิเคราะห์สถานการณ์และแนวโน้มว่าปัญหายาเสพติดในพื้นที่จะขยายตัวมากยิ่งขึ้น หากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังดังกล่าวนอกจากนี้ รายงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเกี่ยวกับแผนการปราบปรามในช่วงปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔ ระบุว่าหากประเทศต่าง ๆ ในสามเหลี่ยมภูมิภาคขยายความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน และเศรษฐกิจมากขึ้น อาจส่งผลถึงการขยายตัวของวงจรลักลอบค้าเฮโรอีนผ่านแดนมากยิ่งขึ้น ด้วย โดยเฉพาะสามเหลี่ยมเศรษฐกิจระหว่างประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย แม้แต่ในการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ ซึ่งเชื่อมโยงประเทศทางฝั่งมหาสมุทรอินเดีย แต่ปัญหายาเสพติดก็ไม่ได้ทุเลาลง

ข้อเสนอแนะ

๑. ปัญหายาเสพติดใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีทั้งการเสพติดในพื้นที่ กับการลักลอบส่งออกผ่านประเทศเพื่อนบ้านไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งก่อรายได้มหาศาลแก่กลุ่มผู้ค้าทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ข้าราชการในพื้นที่ผู้รู้เห็นเป็นใจ ที่ผ่านมายังมิได้มีการ

ปราบปรามอย่างเข้มงวดและจริงจัง และเพื่อให้ดำเนินการเป็นระบบมีเอกภาพ จึงสมควรปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกของรัฐ ในการปราบปรามยาเสพติดในพื้นที่ดังกล่าว และโดยที่ภารกิจและกิจกรรมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีหลายประการ และเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายหน่วย แม้จะเคยมีการจัดทำแผนป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) ดังกล่าวข้างต้น ร่วมกันระหว่าง คอ.บต. และสำนักงาน ปปส.ภาคใต้ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๔) แล้วก็ตาม เพื่อให้การดำเนินการต่อต้านปัญหายาเสพติดเป็นไปในทางประสานสอดคล้องกันด้วยดีระหว่างส่วนราชการและภาคเอกชน จึงเห็นสมควรจัดตั้งองค์กรทำหน้าที่ศูนย์กลางประสานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะกรรมการประกอบไปด้วยผู้แทน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามภารกิจและกิจกรรม ดังนี้

๑.๑ การป้องกันและปราบปราม : สำนักงาน ปปส. ภาคใต้, พตท. ๔๓, กองทัพภาคที่ ๔, ตำรวจภูธรภาค ๔ และจังหวัด

๑.๒ การบำบัดรักษา : หน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หน่วยงานขององค์กรพัฒนาเอกชนหน่วยงานสาธารณสุขอื่น ๆ รวมทั้งขององค์กรปกครองท้องถิ่นและจังหวัด

๑.๓ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ : หน่วยงานสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ หน่วยงานเสี่ยงตามสายขององค์กรปกครองท้องถิ่นและชุมชนเครือข่าย

๑.๔ การเข้มงวดกวดขันด้านพิธีการศุลกากร และการตรวจคนเข้าเมือง หน่วยงานสังกัดกรมศุลกากร และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อสกัดกั้นการลักลอบขนยาเสพติดผ่านทางชายแดนไทย และสกัดกั้นการนำเข้าจากต่างประเทศ

๑.๕ งานกิจการสื่อมวลชน : ฝ่ายปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งเครือข่ายชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด การจัดตั้งอาสาสมัครชุมชนสอดส่องเฝ้าระวังพฤติกรรมยาเสพติด

๑.๖ กิจการศาสนาเพื่อต้านยาเสพติดผู้นำศาสนา คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๗ การศึกษาเพื่อต้านยาเสพติด หน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย ผู้นำศาสนา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจให้บริการคำปรึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา ที่ใช้สารเสพติดและยาในทางที่ผิด และกิจกรรมกีฬา โดยประสานงานการป้องกันและปราบปรามกับ ๔ จังหวัด ซึ่งมีศูนย์ในระดับจังหวัด ซึ่งขณะนี้มีสำนักงานจังหวัดเป็นฝ่ายเลขานุการศูนย์ฯ ระดับจังหวัด

อำนาจหน้าที่ของศูนย์ประสานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

- กำหนดแผนการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามโครงการที่ศูนย์ระดับจังหวัดเสนอเพื่อพิจารณาโดยสอดคล้องกับแผนป้องกันและปราบปรามของสำนักงาน ปปส. ส่วนกลาง

- เป็นศูนย์กลางประสานงานปฏิบัติในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดใน ๔ จังหวัด ในภารกิจและกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น
- จัดทำงบประมาณของศูนย์ฯ และศูนย์ฯ ระดับจังหวัดให้สอดคล้องกันกับแผนงานและเสนอไปยังรัฐบาลโดยตรง รวมทั้งจัดสรรงบประมาณไปยังศูนย์ระดับจังหวัดหรือหน่วยงานศาสนา หรือองค์กรพัฒนาภาคเอกชนโดยตรง เพื่อความคล่องตัวรวดเร็วในการทำงาน มีความรับผิดชอบมากขึ้น และสามารถตรวจสอบได้
- ให้คำปรึกษา แนะนำ เผยแพร่ด้านวิชาการแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เข้าร่วมในศูนย์ฯ และจังหวัด
- เป็นศูนย์กลางในการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับยาเสพติดและพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๒ ซึ่ง ครม. มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๑ โดยกำหนดโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องได้รับโทษเพิ่มขึ้นเป็น ๓ เท่า ของโทษปกติ และให้กฎหมายมีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง

บทสรุป

การแก้ปัญหา ยาเสพติดที่ระบาดใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เหมือนกับจังหวัดอื่น ๆ ทั้งการดำเนินงานของ คอ.บต. การดำเนินงานของศูนย์ประสานงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ การดำเนินงานของกองกำกับการตำรวจภูธรภาค ๙

กระทั่งต่อมาเมื่อวันอังคารที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๖ ได้มีการประชุมมอบหมายและชี้แจงนโยบายการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ณ หอประชุมสถาบันราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพฯ โดยมีนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เป็นประธานและมอบนโยบาย ให้ครอบคลุมทั้งประเทศ (ดูรายละเอียดภาคผนวก) ทำให้ปัจจุบันการซื้อขายยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้าที่ระบาดอยู่เดิม ของเครือข่ายทำได้ยากขึ้น

อย่างไรก็ตามจากนโยบายของรัฐบาลที่เน้นการปราบปรามขั้นเด็ดขาดกับผู้ค้าทำให้เกิดกรณีวิสามัญฆาตกรรม การฆ่าตัดตอนของกลุ่มผู้ค้าทำให้มีการเสียชีวิตทั้งประเทศรวมประมาณ ๒,๒๗๔ คน (ตัวเลขถึงเดือน ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๖) และแม้ว่าจะมีการให้ผู้ค้าและผู้เสพมารายงานตัวเพื่อจะดำเนินการตามขั้นตอนแต่ก็มีคำถามตามมาอีก เช่น

๑. จำนวนคนที่เสียชีวิตนั้นเป็นไปตามตัวบทกฎหมายเพียงใด พิสูจน์ได้เพียงใด
๒. การฆ่าตัดตอนกันนั้น สามารถจับกุมคนร้ายได้หรือไม่
๓. ผู้ค้ารายใหญ่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากนโยบายที่จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมายหมดไปหรือไม่
๔. ข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติดมีการดำเนินการเสร็จสิ้นไปที่ราย

๕. การยึดทรัพย์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชอบด้วยกฎหมายหรือไม่และมีผู้บริสุทธิ์ที่ได้รับผลกระทบจำนวนเท่าใด กลับไม่มีการตรวจสอบคล้ายกับว่ามีความแม่นยำและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพด้านเดียว

ดังนั้นแม้จะดูเหมือนว่าการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาลดังกล่าว จะได้ผลตามถ้อยแถลงทุกครั้งของทางราชการแต่หากไม่สามารถตอบคำถามกับสังคมโดยเฉพาะประชาชนใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบาย อาจทำให้ยิ่งเกิดช่องว่างความเข้าใจระหว่างประชาชนที่ได้รับผลกระทบกับนโยบายกับข้าราชการห่างขึ้นอีกโดยเฉพาะอนาคตอันจะไม่เป็นผลดีต่อความสงบเรียบร้อยใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยรวม

ภาคผนวก ๑

ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ปัญหาอาชญากรรมเปรียบเทียบกับจังหวัดพัทลุงและตรัง ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - สิงหาคม ๒๕๔๗

ปี พ.ศ. ๒๕๔๕

คดีอุกฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกแนบท้าย)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๒๘.๕๗ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๒๖.๐๑ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๒๕.๒๒ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๑๗.๕๙ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๑๕.๕๐ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๑๓.๓๘ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๑๒.๑๐ ราย

คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกแนบท้าย)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๗๑.๙๑ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๗๑.๐๙ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๖๘.๘๕ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๕๕.๐๔ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๔๗.๕๐ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๓๗.๑๗ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๓๓.๓๓ ราย

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกแนบท้าย)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๑๙๑.๗๘ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๑๓๑.๐๖ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๑๑๗.๔๘ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๑๑๔.๘๔ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๑๐๐.๑๗ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๑๐๐.๐๐ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๘๖.๘๒ ราย

คดีอาญาที่น่าสนใจ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกแนบท้าย)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๑๒๐.๓๐ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๗๖.๒๑ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๖๖.๑๒ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๕๙.๘๑ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๕๓.๙๓ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๔๘.๔๑ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๔๕.๘๒ ราย

ปี พ.ศ. ๒๕๕๖

คดีอุกฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกแนบท้าย)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๓๗.๐๖ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๓๔.๕๖ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๓๐.๒๒ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๒๘.๓๘ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๑๙.๔๓ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๑๗.๒๕ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๑๔.๗๑ ราย

คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกแนบท้าย)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๙๑.๖๓ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๘๕.๔๒ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๗๕.๘๐ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๖๑.๒๘ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๔๕.๙๙ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๔๒.๑๓ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๓๗.๙๗ ราย

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกแนบท้าย)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๑๑๕.๖๖ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๙๔.๕๗ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๙๒.๔๗ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๙๑.๓๗ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๘๕.๔๒ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๘๓.๙๘ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๑๗๖.๘๓ ราย

คดีอาญาที่น่าสนใจ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกแนบท้าย)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๑๐๙.๗๙ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๕๒.๙๘ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๕๐.๙๖ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๔๖.๙๘ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๔๐.๑๕ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๓๕.๒๒ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๕๑.๐๓ ราย

ปี พ.ศ. ๒๕๔๗**คดีอุกฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกแนบท้าย)**

ลำดับที่ ๑	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๓๕.๐๔ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๒๙.๕๘ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๒๘.๘๖ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๒๒.๒๔ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๑๘.๘๔ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๑๔.๔๘ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๙.๙๑ ราย

คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกแนบท้าย)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๕๒.๓๖ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๕๐.๖๑ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๔๙.๕๓ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๔๙.๐๑ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๔๒.๓๒ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๔๐.๗๑ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๓๑.๔๘ ราย

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกแนบท้าย)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๑๒๖.๙๑ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๖๑.๔๗ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๕๖.๕๕ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๕๑.๗๓ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๕๐.๐๙ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๔๒.๒๘ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๔๐.๓๖ ราย

คดีอาญาที่น่าสนใจ (รายละเอียดคดีปรากฏในภาคผนวกแนบท้าย)

ลำดับที่ ๑	จังหวัดสงขลา	รับแจ้ง	๘๒.๑๕ ราย
ลำดับที่ ๒	จังหวัดพัทลุง	รับแจ้ง	๒๙.๑๗ ราย
ลำดับที่ ๓	จังหวัดปัตตานี	รับแจ้ง	๒๘.๖๓ ราย
ลำดับที่ ๔	จังหวัดตรัง	รับแจ้ง	๒๕.๖๘ ราย
ลำดับที่ ๕	จังหวัดยะลา	รับแจ้ง	๒๓.๗๕ ราย
ลำดับที่ ๖	จังหวัดสตูล	รับแจ้ง	๒๑.๒๘ ราย
ลำดับที่ ๗	จังหวัดนราธิวาส	รับแจ้ง	๑๙.๔๓ ราย

จากตัวเลขข้างต้น ยกมาเปรียบเทียบโดยบัญชีเพื่อให้เห็นชัดเจน ดังนี้

ตารางเปรียบเทียบสถิติคดีอาญา ๕ กลุ่ม ของจังหวัดต่าง ๆ ในสังกัดตำรวจภูธร ๙
(ครึ่ง พัทลุง สงขลา สตูล ยะลา นราธิวาส ปัตตานี)

ปี	จังหวัดเปรียบเทียบ												จังหวัด								
	ตรัง			พัทลุง			สงขลา			สตูล			ยะลา			นราธิวาส			ปัตตานี		
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๒๕๕๐	๓๗	๖๙	๙๗	๓๕	๗๗	๙๕	๓๒	๘๐	๑๕๖	๓๔	๖๗	๙๔	๑๖	๔๑	๑๐๖	๑๓	๔๑	๗๗	๑๒	๒๘	๕๖
๒๕๕๑	๓๕	๓๖	๙๐	๓๘	๘๕	๑๐๓	๓๒	๓๖	๑๕๘	๖๐	๕๓	๑๕๕	๑๕	๕๕	๑๒๓	๑๙	๕๕	๙๒	๑๔	๓๕	๖๗
๒๕๕๒	๓๙	๓๖	๑๐๔	๓๐	๗๘	๑๓๔	๒๘	๓๖	๒๐๗	๗๐	๑๑๕	๒๑	๔๖	๑๕๗	๑๗	๔๑	๑๐๖	๑๓	๓๑	๘๒	๙๒
๒๕๕๓	๓๓	๘๐	๑๑๕	๒๓	๖๘	๑๑๒	๒๗	๗๘	๑๕๖	๖๙	๘๙	๒๑	๖๑	๑๘๓	๑๔	๓๕	๑๐๓	๑๓	๓๒	๙๙	๙๙
๒๕๕๔	๒๕	๓๖	๙๗	๒๓	๗๒	๑๒๑	๒๖	๗๐	๒๑๔	๘	๓๐	๙๘	๑๘	๔๙	๑๒๘	๑๔	๒๘	๘๙	๑๖	๓๗	๙๓

จำนวนคดีต่อประชากร ๑ แสนคน ๑. คือ คดีอุกฉกรรจ์ ๒. คือ คดีประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกาย เพศ ๓. คือ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์

จากตัวเลขข้างต้น ยกมาเปรียบเทียบโดยบัญชีเพื่อให้เห็นชัดเจน ดังนี้

สถิติการจับกุมและจำนวนผู้ต้องหาคดีเกี่ยวกับยาเสพติด

สถิติผลการจับกุมเกี่ยวกับยาเสพติด ตั้งแต่ มกราคม ๒๕๔๖ - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ ดังนี้

ปี ๒๕๔๖

- จังหวัดสงขลา	จับกุม	๒,๕๓๘	ราย	ผู้ต้องหา	๑,๗๐๕ คน
- จังหวัดสตูล	จับกุม	๔๐๑	ราย	ผู้ต้องหา	๔๓๖ คน
- จังหวัดตรัง	จับกุม	๗๔๘	ราย	ผู้ต้องหา	๗๓๖ คน
- จังหวัดพัทลุง	จับกุม	๓๙๐	ราย	ผู้ต้องหา	๔๒๘ คน
- จังหวัดปัตตานี	จับกุม	๘๔๕	ราย	ผู้ต้องหา	๙๓๔ คน
- จังหวัดยะลา	จับกุม	๗๖๘	ราย	ผู้ต้องหา	๘๓๖ คน
- จังหวัดนราธิวาส	จับกุม	๑,๗๗๔	ราย	ผู้ต้องหา	๑,๗๔๔ คน

เมื่อเทียบสัดส่วนต่อประชากร ๑ แสนคน จะปรากฏดังนี้

- จังหวัดสงขลา	จับกุม	๑๙๗.๖๒	ราย	ผู้ต้องหา	๑๓๒.๗๖ คน
- จังหวัดสตูล	จับกุม	๑๔๗.๑๔	ราย	ผู้ต้องหา	๑๕๙.๙๘ คน
- จังหวัดตรัง	จับกุม	๑๒๓.๙๔	ราย	ผู้ต้องหา	๑๒๑.๙๕ คน
- จังหวัดพัทลุง	จับกุม	๗๗.๓๙	ราย	ผู้ต้องหา	๘๔.๙๓ คน
- จังหวัดปัตตานี	จับกุม	๑๓๓.๖๗	ราย	ผู้ต้องหา	๑๔๗.๗๕ คน
- จังหวัดยะลา	จับกุม	๑๖๕.๘๒	ราย	ผู้ต้องหา	๑๘๐.๕๑ คน
- จังหวัดนราธิวาส	จับกุม	๒๕๑.๖๗	ราย	ผู้ต้องหา	๒๔๗.๔๑ คน

ปี ๒๕๔๗ (ม.ค. - ส.ค. ๒๕๔๗)

- จังหวัดสงขลา	จับกุม	๖๒๓	ราย	ผู้ต้องหา	๗๒๙ คน
- จังหวัดสตูล	จับกุม	๗๗	ราย	ผู้ต้องหา	๑๐๓ คน
- จังหวัดตรัง	จับกุม	๑๘๕	ราย	ผู้ต้องหา	๑๙๔ คน
- จังหวัดพัทลุง	จับกุม	๖๓	ราย	ผู้ต้องหา	๗๓ คน
- จังหวัดปัตตานี	จับกุม	๓๑๙	ราย	ผู้ต้องหา	๓๗๒ คน
- จังหวัดยะลา	จับกุม	๒๗๕	ราย	ผู้ต้องหา	๓๐๗ คน
- จังหวัดนราธิวาส	จับกุม	๗๔๘	ราย	ผู้ต้องหา	๙๑๘ คน

เมื่อเทียบสัดส่วนต่อประชากร ๑ แสนคน จะปรากฏดังนี้

- จังหวัดสงขลา	จับกุม	๔๘.๕๑	ราย	ผู้ต้องหา	๕๖.๗๖ คน
- จังหวัดสตูล	จับกุม	๒๘.๒๕	ราย	ผู้ต้องหา	๓๗.๗๙ คน
- จังหวัดตรัง	จับกุม	๓๐.๖๕	ราย	ผู้ต้องหา	๓๒.๑๔ คน
- จังหวัดพัทลุง	จับกุม	๑๒.๕๐	ราย	ผู้ต้องหา	๑๔.๔๘ คน
- จังหวัดปัตตานี	จับกุม	๕๐.๔๖	ราย	ผู้ต้องหา	๕๘.๘๕ คน
- จังหวัดยะลา	จับกุม	๕๙.๓๘	ราย	ผู้ต้องหา	๖๖.๒๙ คน
- จังหวัดนราธิวาส	จับกุม	๑๐๖.๑๑	ราย	ผู้ต้องหา	๑๓๐.๒๓ คน

(๖)

กำลังพล เจ้าหน้าที่ตำรวจ และสวัสดิการ (แฟลต, เรือนแถว, และบ้านพัก)

ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ – สิงหาคม ๒๕๔๗

๑. จังหวัดปัตตานี

- ๑.๑ ยอดกำลังพลชั้นสัญญาบัตร แฟลต, เรือนแถว และบ้านพัก
- กำลังอนุญาต ๒๕๕ นาย
 - ตัวคนจริง ๒๐๓ นาย
 - ว่าง ๕๒ นาย
 - แฟลต - หน่วย
 - เรือนแถว - หน่วย
 - บ้านพัก ๑๙๕ หน่วย
- ๑.๒ ยอดกำลังพลชั้นประทวน – พลตำรวจ แฟลต, เรือนแถว และบ้านพัก
- กำลังอนุญาต ๒,๓๙๒ นาย
 - ตัวคนจริง ๒,๒๗๙ นาย
 - ว่าง ๑๑๓ นาย
 - แฟลต ๑๒๐ หน่วย
 - เรือนแถว ๗๑๒ หน่วย
 - บ้านพัก - หน่วย

๒. จังหวัดยะลา

- ๒.๑ ยอดกำลังพลชั้นสัญญาบัตร แฟลต, เรือนแถว และบ้านพัก
- กำลังอนุญาต ๒๒๙ นาย
 - ตัวคนจริง ๑๙๑ นาย
 - ว่าง ๓๘ นาย
 - แฟลต - หน่วย
 - เรือนแถว - หน่วย
 - บ้านพัก ๖๙ หน่วย
- ๒.๒ ยอดกำลังพลชั้นประทวน – พลตำรวจ แฟลต, เรือนแถว และบ้านพัก
- กำลังอนุญาต ๒,๑๒๔ นาย
 - ตัวคนจริง ๒,๐๓๐ นาย
 - ว่าง ๙๔ นาย
 - แฟลต ๔๘๔ หน่วย
 - เรือนแถว ๔๖๐ หน่วย
 - บ้านพัก - หน่วย

๓. จังหวัดนราธิวาส

- ๓.๑ ยอดกำลังพลชั้นสัญญาบัตร แพลต, เรือรบแถว, และบ้านพัก
- กำลังอนุญาต ๒๙๘ นาย
 - ตัวคนจริง ๒๓๐ นาย
 - ว่าง ๖๘ นาย
 - แพลต - หน่วย
 - เรือรบแถว - หน่วย
 - บ้านพัก ๗๓ หน่วย
- ๓.๒ ยอดกำลังพลชั้นประทวน – พลตำรวจ แพลต, เรือรบแถว, และบ้านพัก
- กำลังอนุญาต ๒,๘๗๗ นาย
 - ตัวคนจริง ๒,๖๗๓ นาย
 - ว่าง ๒๐๔ นาย
 - แพลต ๓๒๑ หน่วย
 - เรือรบแถว ๖๗๘ หน่วย
 - บ้านพัก - หน่วย

๔. จังหวัดสตูล

- ๔.๑ ยอดกำลังพลชั้นสัญญาบัตร แพลต, เรือรบแถว, และบ้านพัก
- กำลังอนุญาต ๑๔๖ นาย
 - ตัวคนจริง ๑๐๖ นาย
 - ว่าง ๔๐ นาย
 - แพลต - หน่วย
 - เรือรบแถว - หน่วย
 - บ้านพัก ๒๗ หน่วย
- ๔.๒ ยอดกำลังพลชั้นประทวน – พลตำรวจ แพลต, เรือรบแถว, และบ้านพัก
- กำลังอนุญาต ๘๕๘ นาย
 - ตัวคนจริง ๗๘๘ นาย
 - ว่าง ๗๐ นาย
 - แพลต ๒๓๐ หน่วย
 - เรือรบแถว ๔๙๐ หน่วย
 - บ้านพัก - หน่วย

๕. จังหวัดสงขลา

- ๕.๑ ยอดกำลังพลชั้นสัญญาบัตร แพลต, เรือนแถว, และบ้านพัก
- กำลังอนุญาต	๔๓๐ นาย
- ตัวคนจริง	๓๗๓ นาย
- ว่าง	๕๗ นาย
- แพลต	- หน่วย
- เรือนแถว	- หน่วย
- บ้านพัก	๑๑๒ หน่วย
- ๕.๒ ยอดกำลังพลชั้นประทวน – พลตำรวจ แพลต, เรือนแถว, และบ้านพัก
- กำลังอนุญาต	๒,๗๓๒ นาย
- ตัวคนจริง	๒,๖๕๐ นาย
- ว่าง	๘๒ นาย
- แพลต	๒๙๒ หน่วย
- เรือนแถว	๑,๒๑๓ หน่วย
- บ้านพัก	- หน่วย

๖. จังหวัดพัทลุง

- ๖.๑ ยอดกำลังพลชั้นสัญญาบัตร แพลต, เรือนแถว, และบ้านพัก
- กำลังอนุญาต	๒๑๒ นาย
- ตัวคนจริง	๑๔๕ นาย
- ว่าง	๖๗ นาย
- แพลต	- หน่วย
- เรือนแถว	- หน่วย
- บ้านพัก	๔๐ หน่วย
- ๖.๒ ยอดกำลังพลชั้นประทวน – พลตำรวจ แพลต, เรือนแถว, และบ้านพัก
- กำลังอนุญาต	๑,๓๔๔ นาย
- ตัวคนจริง	๑,๒๙๗ นาย
- ว่าง	๔๗ นาย
- แพลต	๓๘๐ หน่วย
- เรือนแถว	๔๗๑ หน่วย
- บ้านพัก	- หน่วย

๗. จังหวัดตรัง

๗.๑ ยอดกำลังพลชั้นสัญญาบัตร แพลต, เรือนแถว, และบ้านพัก

- กำลังอนุญาต	๒๓๒ นาย
- ตัวคนจริง	๑๕๒ นาย
- ว่าง	๘๐ นาย
- แพลต	- หน่วย
- เรือนแถว	- หน่วย
- บ้านพัก	๕๑ หน่วย

๗.๒ ยอดกำลังพลชั้นประทวน – พลตำรวจ แพลต, เรือนแถว, และบ้านพัก

- กำลังอนุญาต	๑,๕๐๐ นาย
- ตัวคนจริง	๑,๓๕๐ นาย
- ว่าง	๑๕๐ นาย
- แพลต	๔๓๐ หน่วย
- เรือนแถว	๕๑๘ หน่วย
- บ้านพัก	- หน่วย

ภาคผนวกแนบท้าย

คดีอุกฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญ ได้แก่

- ชำผู้อื่นโดยเจตนา
- ปล้นทรัพย์
- ชิงทรัพย์
- ลักทรัพย์
- วางเพลิง

คดีประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายและเพศ ได้แก่

- ชำผู้อื่นโดยเจตนา
- ชำผู้อื่นโดยไม่เจตนา
- ทำให้ตายโดยประมาท
- พยายามฆ่า
- ทำร้ายร่างกาย
- ข่มขืน

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ได้แก่

- ลักทรัพย์
- วิ่งราวทรัพย์
- รีดเอาทรัพย์
- กรรโชกทรัพย์
- ปล้นทรัพย์
- รับของโจร
- ทำให้เสียทรัพย์

คดีอาญาที่น่าสนใจ ได้แก่

- โจรกรรมรถจักรยานยนต์
- โจรกรรมรถยนต์
- โจรกรรมโค กระบือ
- โจรกรรมเครื่องมือเกษตร
- ปล้นชิงรถโดยสาร
- ปล้นและชิงรถยนต์โดยสารแท็กซี่
- ข่มขืนและฆ่า
- ลักพาตัวเรียกค่าไถ่
- ฉ้อโกง
- ยักยอก

ภาคผนวก ๒

รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน

**รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้
ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๗ กันยายน ๒๕๔๔
ณ จังหวัดนราธิวาส**

.....

วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๔ (สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส)

ภาคเช้า

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้รับฟังข้อมูลและสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- นายอับดุลเราะห์มาน อูสมาน ประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส ได้กล่าวต้อนรับคณะกรรมการวิสามัญฯ และกล่าวสรุปถึงข้อมูลเบื้องต้นของจังหวัดนราธิวาสว่ามีประชากรประมาณ ๖ แสนกว่าคน นับถือศาสนาอิสลามประมาณร้อยละ ๘๒ นับถือศาสนาพุทธประมาณร้อยละ ๑๑ ประกอบด้วย ๑๓ อำเภอ ๗๕ ตำบล ๕๕๘ หมู่บ้าน ๑๔ เทศบาล อบต. ๗๕ แห่ง มีมัสยิด ๕๘๒ แห่ง สภาพเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับภาคการเกษตร

- นายอับดุลอาซิส เจ๊ะมะ กรรมการอิสลามประจำจังหวัดกล่าวว่าเหตุใดการเสนอข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น สื่อมวลชนมักนำมุสลิมเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย

ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ กล่าวว่าจะนำเรื่องนี้ชี้แจงให้สื่อมวลชนทราบว่าคนมุสลิมก็เป็นคนไทย และเหตุการณ์ที่หนังสือพิมพ์เสนอบางครั้งก็ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง

- ตัวแทนโต๊ะครูแลกเปลี่ยนความคิดเห็นว่าปัจจุบันมีการแบ่งพรรคแบ่งพวกกันทั้งพรรคการเมืองหรือโต๊ะครู การนับถือศาสนาก็มีหลายนิกาย ความคิดจึงแตกแยกกัน

- นายสะรอนิง สาเมาะ ตัวแทนโรงเรียนตาดีกา ขอให้ช่วยติดตามเกี่ยวกับงบประมาณที่จะให้กับโรงเรียนตาดีกาด้วย

ในการนี้ นายเตน โต๊ะมีนา รองประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ คนที่สอง กล่าวเสริมถึงเรื่องที่ว่ามีการเรียนการสอนจริยธรรมของเด็กมุสลิม (อายุประมาณ ๖-๑๒ ขวบ) ทุกมัสยิด โดยมีอาสาสมัครเป็นครูสอนและได้เคยเสนอให้ตั้งงบประมาณให้มัสยิดละ ๒,๐๐๐ บาท ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณา

ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ เสนอว่าควรจะให้คำตอบแทนครูต่อคนมากกว่าต่อมัสยิด
ตัวแทนท่านหนึ่งให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าโรงเรียนตาดีกามีจำนวนมากกว่ามัสยิดเพราะในมัสยิดหนึ่ง ๆ อาจมีหลายชุมชนจึงมีการเปิดโรงเรียนตาดีกาหลายโรงเรียน และไม่มีข้อบังคับด้วยว่าหนึ่งมัสยิดจะต้องมีหนึ่งตาดีกา

- นายประยูร บืองาฉา ผู้จัดการโรงเรียนอัครศาสตร์ อำเภอยิงอ กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นใน โรงเรียนขณะนี้คือปัญหาเสาพดิด

- ตัวแทนชมรมอิหม่ามกล่าวถึงปัญหาที่มีการจับโต๊ะครุกรณีระเบิดสถานีรถไฟ และศาลชั้นต้นยกฟ้อง โต๊ะครูเสียชีวิตและกำลังใจ แต่ไม่สามารถเรียกร้องสิ่งที่เสียไปได้

- นายแวลมารูติน แวยูโซะ ประธานชมรมครูและวิทยากรอิสลามศึกษา ขอให้ช่วยสนับสนุนเรื่องการบรรจุวิทยากรอิสลามศึกษาเป็นลูกจ้างประจำสำหรับผู้ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางครู และให้บรรจุเป็นข้าราชการสำหรับผู้ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี

- ครูผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนสัมพันธ์วิทยา อำเภอเจาะไอร้อง ร้องเรียนว่าครูถูกยิงตายเมื่อ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ และได้ขอความเป็นธรรม ขอความคุ้มครอง และขอให้จับคนร้ายให้ได้ แต่จนถึงปัจจุบันยังไม่มีความคืบหน้า (ซึ่งตำรวจสถานีตำรวจสุโขทัย ให้ออดุลย์ รับปากว่าอีกสองสัปดาห์จะจับคนร้ายได้)

ในการนี้ ปลัดจังหวัดนราธิวาสชี้แจงว่าอำเภอสุโขทัย เกิดคดีใหญ่ขึ้น ๔ คดี สำหรับคดีครูถูกยิงตายนี้ได้สอบถามผู้กำกับว่าได้ออกหมายเรียกหรือหมายจับใครบ้าง ซึ่งปรากฏว่ายังไม่ได้ออกหมายเรียกหรือหมายจับใครเลย ดังนั้น จะประสานกับทางตำรวจเพื่อดำเนินการโดยเร่งด่วนต่อไป เพราะเป็นคดีที่ทำให้ประชาชนเสียชีวิต

ภาคบ่าย

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้รับฟังข้อมูลและสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

นายอัสมีน บินยูซะ ประธาน อบจ.นราธิวาส แสดงความคิดเห็นว่าผู้บริหารควรจริงจังในการพัฒนาทุกเชื้อชาติในประเทศได้เหมือนกัน นอกจากนั้นยังมีปัญหาเศรษฐกิจ ความยากจน ปัญหาการศึกษา ปัญหาเสาพดิด ปัญหาการรีดไถแขกที่มาเที่ยว ปัญหาไม่มีคนในพื้นที่เข้ามารับราชการ

รองประธาน อบจ.แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่าบุคลากรที่มาปฏิบัติงานในท้องที่ควรจะมีบรรจุคนในท้องถิ่นด้วย เพื่อให้เกิดความเข้าใจกับประชาชน

นายแวมะ ปากา ผู้ใหญ่บ้านนาโงสโตร์ แสดงความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานของตำรวจมีการเลือกปฏิบัติโดยมองพี่น้องมุสลิมเป็นศัตรู

นายมุฮัมหมัด ผู้ใหญ่บ้านตำบลรีเอเสาะ แสดงความคิดเห็นว่าข้าราชการที่มาทำงานในพื้นที่ไม่เข้าใจหลักของศาสนาและไม่เข้าหาประชาชน ทั้งที่ ข้าราชการจะต้องทำให้ประชาชนชอบ

นายนิมิตร แวมะ สจ.อ. บาเจาะ เสนอความคิดเห็นว่า ศอ.บต. ควรอบรมข้าราชการที่จะมาทำงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างลึกซึ้งกว่านี้ นอกจากนั้นข้าราชการควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วย

นายอิสมาแอ หะยียูโซ๊ะ แสดงความคิดเห็นว่าปัญหาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีดังนี้

๑. ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด

๒. ปัญหาทางวัฒนธรรม ไม่เข้าใจวิถีชีวิตมุสลิม

๓. ประชาชนเกิดวิกฤติศรัทธาต่อข้าราชการ

นางสารีปะ ตะโล๊ะดง ผู้นำสตรีอำเภอบาเจาะ แสดงความเห็นว่ายากมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

นายมะรอฟี ลอดันหยง ตัวแทน อบต.กล่าวถึงปัญหาการศึกษาว่าเป็นปัญหาใหญ่ ควรจะจัดให้มีสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส นอกจากนั้น ยังมีปัญหายาเสพติดที่เยาวชนติดกันมาก โดยเฉพาะการกินยาแก้ไอผสมโค้ก นอกจากนั้นบางโครงการเงินงบประมาณตกไม่ถึงชาวบ้านอย่างเต็มที่

นายมุฮัมหมัด เบญโญ ตัวแทน อบจ. ได้กล่าวถึงปัญหาการประกาศที่อุทยานทับที่ชาวบ้านว่าชาวบ้านเดือดร้อนมากทั้งที่อาศัยอยู่กันมานาน

ในการนี้ ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ ขอให้ชาวบ้านรวมตัวกันทำหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีนัดให้ทราบถึงข้อเท็จจริงว่าเป็นอย่างไร รวมทั้งต้องติดตามความคืบหน้าที่ได้ดำเนินการไปแล้วด้วยว่าให้ขณะนี้เป็นการใด

สำหรับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ ขอให้ส่งจดหมายร้องเรียนมาถึงคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้

วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๔

ภาคเช้า

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้พบปะผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนและคณะครู ณ โรงเรียนแสงธรรมวิทยา อำเภอสุไหงโกลก สรุปได้ ดังนี้

ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ กล่าวว่าอยากจะรับฟังความคิดเห็นว่ามีความเดือดร้อนด้านการทำมาหากิน ด้านศาสนา หรือด้านอื่น ๆ หรือไม่อย่างไร จะได้นำปัญหาแจ้งให้รัฐบาลทราบเพื่อหาทางแก้ไขให้เกิดความผาสุกของประชาชนต่อไป

นายมะยะห์ สีระโก แสดงความเห็นว่าเป็นปัจจุบันมีปัญหาเรื่องโสเภณีซึ่งเป็นคนในท้องที่ ตัวแทนผู้ใหญ่บ้านแสดงความเห็นดังนี้

๑. ปัญหายาเสพติดต้องแก้ที่ต้นเหตุ กล่าวคือ ยาเสพติดมาจากทางภาคเหนือผ่านมาทางภาคใต้ได้อย่างไร

๒. ผู้ว่า CEO มีขอบเขตเพียงใด จะแก้ปัญหาก่ทำกินของประชาชน ปัญหาน้ำ ปัญหาละประทานได้มากน้อยแค่ไหน

๓. ปัญหาความมั่นคง ถ้ามีนักการเมืองอยู่เบื้องหลังจะแก้ไขปัญหายังไง

๔. สถานบริการต่าง ๆ ควรอยู่ห่างจากโรงเรียนและมีสียัด

๕. ควรจัดให้ผู้ติดยาเสพติดบำบัดในศูนย์ฝึกวิชาชีพ

๖ ควรผลักดันให้อำเภอสู่โขงป่าติมีสถาบันราชภัฏ เพื่อรองรับการศึกษาของเยาวชน
 ประชาชนคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้สอบถามถึงจำนวนผู้ติดยาเสพติดในอำเภอสู่
 โขง-โกลกและมีการขายยาเสพติดที่ใด โดยที่ประชาชนรู้แต่ตำรวจไม่รู้บ้าง

นายอำเภอสู่โขงโกลกชี้แจงว่าประชากรวัยรุ่นของอำเภอสู่โขงโกลก ๖๕% ติดยาเสพติด
 จึงอยากให้ผู้นำศาสนาร่วมกันชี้แจงให้ชาวบ้านเข้าใจด้วยว่าศาสนาห้ามมิให้เสพยาเสพติด

พ.ต.อ.ไพบุลย์ จ้อยกุล ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร อำเภอสู่โขงโกลก ชี้แจงว่าปัญหา
 ยาเสพติดนั้น ทางตำรวจได้ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการปราบปรามจับกุม โดยมีสถิติการ
 จับกุมมากที่สุดในภาค ๙ และได้ทำโครงการนำร่องที่โรงเรียนสู่โขงโกลกโดยไม่ให้ยาเสพติดแพร่
 เข้าไปในโรงเรียน ส่วนปัญหาโสเภณีนั้นได้ควบคุมไม่ให้มีโสเภณีเด็กและโสเภณีต่างชาติ รวมทั้งไม่
 มีการกักขังหญิงเหี่ยวบังคับให้เป็นโสเภณี

ในการนี้ ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ ให้ความเห็นว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร
 ประสานงานกันอย่างใกล้ชิด นอกจากนั้น ต้องให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. อบจ. ช่วยกันเป็นหูเป็น
 ตา ให้เจ้าหน้าที่บ้านเมือง

นายมะกะตา สะแลเม ผู้จัดการโรงเรียนแสงธรรมเสนอความเห็นว่าเป็นปัจจุบันการสั่ง
 สอนนักเรียนบางครั้งก็เกิดปัญหา เมื่อเด็กทำผิดก็ลงโทษโดยการตีไม่ได้ สำหรับปัญหาเด็กติดยา
 เสพติดเมื่อแจ้งผู้ปกครอง บางครั้งผู้ปกครองก็โทษโรงเรียน

นายมะยะห์ สีระโก แสดงความเห็นว่าเป็นเมื่อ ๒ สัปดาห์ก่อน ได้ประสบปัญหาการติดต่อ
 ราชการที่ขนส่ง กล่าวคือได้ขอให้ช่วยแปลใบขับขี่ให้แต่เจ้าหน้าที่บอกว่าพร้อมนี้เสร็จ และต้องเสียค่า
 แปล ๑๐๐ บาท แต่ถ้าให้เสร็จวันนี้ต้องเสียค่าแปล ๓๐๐ บาท จึงไม่ทราบว่าจะเหตุใดราคาจึงต่างกัน

นายอำเภอสู่โขงโกลกให้ความเห็นว่าการแปลใบขับขี่ไม่ใช่หน้าที่ของขนส่ง แต่แปลให้
 เพราะอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ กล่าวเสริมว่าถ้าประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้
 มีความจำเป็นต้องเดินทางไปประเทศมาเลเซียเป็นจำนวนมาก กรมการขนส่งอาจอำนวยความสะดวก
 สะดวกโดยจัดทำใบขับขี่เป็นภาษาอังกฤษด้วย

ภาคพายัพ

คณะกรรมการวิสามัญฯ รับฟังข้อมูลและสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ
 ประชาชน ณ โรงเรียนดงรูสลาม อำเภอระแงะ

นายแวฮามะ บากา นายกษมาคมชาวสวนไม้ผลนราธิวาส ขอให้สนับสนุนผลักดัน
 ศูนย์วิจัยพืชสวนในจังหวัดนราธิวาส รวมทั้งการส่งเสริมคุณภาพยางพาราเพื่อจะได้ขายได้ตาม
 ราคาตลาด

ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ แสดงความเห็นว่าการปลูกพืชผลไม้ควรหารีกับ
 เกษตรจังหวัดหรือเกษตรอำเภอด้วย

ประธานสภาตำบลบอดตอ กล่าวว่า บางอำเภอไม่ให้ใส่ผ้าโพกหัวในการทำบัตรประชาชน

ในการนี้ นายอำเภอระแงะชี้แจงว่าที่อำเภอระแงะให้ใส่ผ้าโพกหัวทำบัตรประชาชนได้ นายอารูวะห์ ยามา ประธานชมรมมุสลิมสนามบินดอนเมือง แสดงความคิดเห็นว่า สื่อมวลชนมักใช้คำพูดว่า "ผู้ก่อการร้ายมุสลิม" แต่ถ้าเป็นผู้ก่อการร้ายศาสนิกชนอื่นก็ไม่ใช้ว่าผู้ก่อการร้ายคริสต์หรือพุทธ และขอให้ข้าราชการตำรวจที่เข้ามาประจำในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นตำรวจที่ดีมีจริยธรรม

นายอุมาร์ ตอยิบ กรรมการกล่าวเสริมว่า เคยนำเรื่องที่สื่อมวลชนเรียกผู้ก่อการร้ายมุสลิมไปหารือกับรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในขณะนั้น (คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์) ซึ่งรัฐมนตรีบอกว่าได้เตือนสื่อมวลชนเหล่านั้นแล้วว่าการเสนอข่าวว่าต้องระมัดระวังการใช้ข้อมูลด้วย

นายมุฮัมหมัดนอ ยูโซ๊ะ ผู้ปกครองนักเรียนแสดงความคิดเห็นว่านโยบายการจัดระเบียบสังคมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสอดคล้องกับศาสนาอิสลาม แต่บางคนอาจไม่เห็นด้วยเพราะอาจกระทบต่อเศรษฐกิจ และได้มีข่าวที่เสนอทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๗ ว่าผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาสไม่เห็นด้วย

นายอำเภอระแงะชี้แจงข้อเท็จจริงว่าการเสนอช่วงที่เป็นตัววิ่งทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๗ เป็นการตีความผิดของผู้สื่อข่าวว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นด้วยกับการจัด Zoning

ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ เสนอแนะว่าผู้ว่าราชการจังหวัดควรทำหนังสือแจ้งสื่อมวลชนว่าการเสนอข่าวทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๗ ในวันนั้น ไม่ถูกต้อง เพื่อประชาชนจะได้เข้าใจและทราบข้อเท็จจริงที่ถูกต้องต่อไป

ศึกษาดูงานระหว่างวันที่ 16-17 กันยายน 2547 ณ จังหวัดนราธิวาส

(๑๖)

คณะกรรมการวิสามัญฯ รับฟังข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง
ณ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส
เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๔

คณะกรรมการวิสามัญฯ พบประชาชน ณ โรงเรียนดารุสสาลาม อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส
เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๔

รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้
ระหว่างวันที่ ๒๑-๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๔
ณ จังหวัดปัตตานี

.....

วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๔

ภาคเช้า

คณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาจังหวัดภาคใต้ ได้เริ่มเดินทางจากท่าอากาศยานดอนเมือง ไปยังท่าอากาศยานหาดใหญ่ และเดินทางโดยรถยนต์ไปยังสถานที่ประชุม ณ มัสยิดบ้านบูติต แหลมโพธิ์ อ.ยะหริ่ง คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้รับฟังประเด็นปัญหาซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

ปัญหาที่ชาวบ้านกังวลเป็นที่สุด คือ

๑. ปัญหาอวนรุน อวนลาก
๒. ปัญหาหอยแครง

ทั้งสองปัญหานี้เป็นปัญหาที่สะสมมาเป็นระยะเวลานานจนสร้างความขัดแย้งเกิดขึ้นในพื้นที่ซึ่งสาเหตุของปัญหาอวนรุน อวนลากนั้น คือเป็นผลทำลายสิ่งแวดล้อมชายฝั่งจนทำให้สิ่งมีชีวิตซึ่งเป็นสัตว์น้ำขนาดเล็กหลบซ่อนเพื่อเจริญเติบโตไม่มีที่หลบซ่อน และในส่วนของปัญหาหอยแครงนั้นมีการจับจองพื้นที่ชายฝั่งรุกล้ำเข้าไปในทะเลโดยทำเป็นสิ่งก่อสร้างถาวร โดยผู้มีอิทธิพลและนายทุนเป็นเหตุให้ชาวบ้านไม่สามารถเข้าไปทำประมงได้เพราะพื้นที่ดังกล่าวมีการจับจองแสดงความเป็นเจ้าของ และคณะกรรมการวิสามัญฯ รับฟังได้ว่าพื้นที่ชายฝั่งมีการออกเอกสารสิทธิการจับจอง (น.ส. ๓) นายทุนที่ชาวบ้านพูดถึงคือกำนันในตำบลนั้น ชาวบ้านได้ร้องเรียนกับคณะกรรมการวิสามัญฯ ว่า กำนันผู้นี้ได้ใช้อิทธิพลต่าง ๆ ช่มเหลงชาวบ้านและน้องชายของกำนันยังทำร้ายชาวบ้านทุกคนแก่และคนพิการ

ปัญหาที่เกิดขึ้น ชาวบ้านมิได้นิ่งนอนใจมีการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น ปัญหาอวนรุน อวนลาก ชาวบ้านได้มีการแก้ปัญหาโดยการเรียกรับเงินเพื่อซื้อเรือและน้ำมันมาเพื่อใช้ในการตรวจชายฝั่งเพื่อป้องกันเรืออวนรุน อวนลาก การดำเนินการนั้นจะต้องมีเจ้าหน้าที่บ้านเมืองไปด้วย แต่บางครั้งก็ไม่มีเจ้าหน้าที่บ้านเมืองออกไปด้วยเป็นเหตุให้ไม่สามารถจับกุมได้ และมีอีกประเด็นบางครั้งออกไปจับกุม แต่เรือประมงที่ทำผิดกฎหมายสามารถหลบหนีไปได้ ชาวบ้านสันนิษฐานว่าเจ้าหน้าที่บ้านเมืองมีส่วนรู้เห็นกับเรื่องดังกล่าวด้วย

นายแก้วสรร อติโพธิ โฆษกคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ไกล่เกลี่ยปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดความแตกแยกของชาวบ้านในพื้นที่

หลังจากประชุมเสร็จคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ได้เดินทางเข้าดูพื้นที่ที่มีปัญหาจริงทำให้พบเห็นว่ามีกรบูกูกพื้นที่ชายฝั่งของนายทุนจริง และมีการใช้เครื่องมือคราดเพื่อจับหอยแครง ทั้งนี้คณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ จึงรับปากกับชาวบ้านว่าจะนำเรื่องดังกล่าวเข้าหารือกับผู้ว่าราชการจังหวัดต่อไป

ภาคบ่าย

สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี

ในร่างบ่ายคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ได้เดินทางไปประชุม ณ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี โดยรับฟังการแสดงความคิดเห็นทั้งจากผู้นำศาสนาและนักวิชาการสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ปัญหาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ในสายตาของนักวิชาการซึ่งอยู่ในพื้นที่เห็นว่าเมื่อเกิดเหตุในพื้นที่ที่มีการแก้ปัญหาอย่างไม่จริงจัง เพราะเมื่อเกิดเหตุก็จะมีผู้รับผิดชอบลงมาดูแล เพียง ๓-๔ วันก็กลับไปโดยไม่มีการสานงานต่อแล้วก็ไม่มีการแก้ปัญหา และในปัจจุบันเรากำลังต่อสู้ระหว่างความจริงและความเท็จของข้อมูลข่าวสาร เมื่อเป็นเช่นนี้บางครั้งเรื่องบางเรื่องเป็นเรื่องจริงชาวบ้านก็ไม่เชื่อว่าเป็นจริงและอีกประเด็น คือข้าราชการในพื้นที่ ซึ่งมีหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของประชาชนทำงานได้ไม่เต็มกำลังความสามารถ ชาวบ้านได้แสดงความเห็นว่าข้าราชการนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นอิสลามเป็นพุทธก็ได้แต่ขอให้เป็นคนดีและตั้งใจในการแก้ปัญหาให้แก่ชาวบ้าน

ปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ปัญหาสำคัญอยู่ที่การสื่อสาร การทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน การสื่อสารไม่รู้เรื่องและการพูดคนละภาษาทำให้มีปัญหา ถ้าเราสื่อสารกันรู้เรื่อง ปัญหาจะไม่เกิด ต้องยอมรับในปัญหาทางด้านจิตวิทยา เมื่อก่อนไม่ได้มีการเรียนหนังสือ ถ้าเรียนจะต้องไปเรียน ที่วัด ภายหลังได้มีการจัดตั้งโรงเรียน ซึ่งได้มีหลักสูตรการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งตรงนี้จะเป็นตัวกระตุ้นให้มีการต่อต้าน เพราะในความรู้สึกลึก ๆ ของพวกเขาแล้วจะถูกกลืนภาษามลายู และศาสนาอิสลาม สมัยก่อนที่เข้าโรงเรียนจะถูกบังคับให้เขียนภาษาไทยตลอด เขียนภาษามลายูไม่ได้ถ้าเขียนจะถูกจับทำโทษ

ปัญหาครูโรงเรียนดาดิกาเป็นพันคน แต่มีแค่ไม่กี่โรงเรียนที่สามารถบรรจุเป็นครูได้ และจะช่วยให้ได้อย่างไรในเรื่องที่ทางราชการไม่สนับสนุนงบประมาณเท่าที่ควรทำให้การเรียนการสอนไม่ได้รับความสะดวก และขณะนี้ชาวบ้านในพื้นที่มีการอพยพไปทำงานในประเทศมาเลเซียเป็นจำนวนมากซึ่งเป็นผลมาจากการทำงานหรือการดำเนินวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น วิถีชีวิตที่สามารถทำมาหากินได้ในเขตชายฝั่งก็เกิดมีการรูด้าชายฝั่งจากนายทุน

และในอีกประเด็นเรื่องเกี่ยวกับคำพูดที่ชอบเรียกชาวมุสลิมว่าแขกทำให้รู้สึกไม่ดีชาวบ้านที่เป็นมุสลิมไม่ได้เป็นคนนอกพื้นที่ทำไมจึงเรียกแขก โดยเฉพาะข้าราชการชอบเรียกชาวมุสลิมอย่างนั้น และในเรื่องอบายมุขเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศมาเลเซีย ในมาเลเซียไม่มีอบายมุข ชาวปัตตานีจึงสนับสนุนการจัดระเบียบสังคมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นที่เริ่มต้นในการจัดตั้ง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ แต่ทุกวันนี้เป็นเพียงวิทยาเขตและคนที่เรียนในวิทยาเขตปัตตานี ส่วนมากเป็นคนนอกพื้นที่จะทำอย่างไรที่จะให้คนในพื้นที่ได้เรียน

ปัญหาที่เกิดขึ้นในจังหวัดภาคใต้ ชาวบ้านมีความเห็นว่าไม่ได้เกิดจากศาสนาแต่เกิดจากคน เพราะมีคนไม่ดีมาดูแลความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน ปัญหาที่เกิดขึ้นใน ๓ จังหวัดภาคใต้ บางครั้งเกิดเหตุร้ายก็โยนความผิดให้ผู้ก่อการร้ายชาวมุสลิม

ปัญหายาเสพติดขณะนี้มียาตัวใหม่ เป็นยาแก้ไอกินทีละน้อย พร้อมกับน้ำอัดลมและติดกันทุกบ้านเหมือนเป็นแฟชั่น ถ้าไม่กินก็ไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนและบางครั้งผู้ปกครองจะไม่ค่อยยอมรับว่าลูกหลานตัวเองติดยา เพราะจะทำให้เสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล

ศึกษาดูงานสถานบำบัดเอกชน

เมื่อคณะกรรมการวิสามัญฯ เข้าไปถึงสถานที่ดังกล่าว ได้เห็นการรักษาโดยใช้ระบบการรักษาด้วยวิธีทางศาสนา และยังมีการรักษาที่แปลกจากกรรมวิธีที่เราทราบคือ มีการเจาะศีรษะเพื่อเอาโลหิตออกมาจากศีรษะ และทางหัวหน้าสถานบำบัดยังกล่าวว่า ทางสถานบำบัดสามารถรักษาผู้ติดยาที่ติดโรคเอดส์ด้วยหายจากการเป็นเอดส์ แต่สถานบำบัดยังมีปัญหาเรื่องการสนับสนุนงบประมาณหลังจากนั้น คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้เดินทางไปเยี่ยมชมการดำเนินงานของศูนย์บำบัดยาเสพติดปัตตานี

ต่อมา คณะกรรมการวิสามัญฯ เข้าไปในหมู่บ้านตันหยงเปาต์และออกไปดูความอุดมสมบูรณ์ในทะเล

การพูดคุยกับชาวบ้านที่หมู่บ้านตันหยงเปาต์ ชาวบ้านได้มาสนทนาถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ปัจจุบันได้มีการตั้งชุดเฉพาะกิจ เพื่อตรวจตราป้องกันเรืออวนรุน อวนลากซึ่งประกอบไปด้วย

๑. ปลัดป้องกันของอำเภอ	เป็นหัวหน้าชุด
๒. ตำรวจ	เป็นรองหัวหน้าชุด
๓. ชาวบ้านซึ่งเป็นชาวประมง	เป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงาน

และเป็นที่ยอมรับกันว่า ปลัดป้องกันของอำเภอมีหน้าที่รับผิดชอบมาก ในบางครั้งปลัดป้องกันไม่อยู่ชุดเฉพาะกิจก็ไม่กล้าออกตรวจ โดยอ้างว่าหัวหน้าชุดไม่อยู่ก็ไม่กล้าออกตรวจ

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้เสนอความเห็นต่อผู้เกี่ยวข้องว่า ขอให้ตำรวจมาปฏิบัติหน้าที่แทนได้หรือไม่ และถ้าหัวหน้าชุดไม่อยู่ก็ขอให้รองหัวหน้าชุดออกตรวจแทนก็ได้

ชาวบ้านได้เสนอข้อคิดเห็นว่าทางที่จะป้องกันไม่ให้เรืออวนรุนเข้ามาในเขตชายฝั่ง คือปราบปรามด้วยวิธีการออกตรวจและเอาจริงตามกฎหมาย โดยเมื่อมีการจับได้ก็ขอให้ลงโทษจริง ๆ เพราะว่าถ้าเอาจริงตามกฎหมาย ประมงอวนรุนก็จะไม่กล้าออกไปจับสัตว์น้ำ เพราะกลัวถูกจับ ดำเนินคดี

ปัจจุบันนี้มีการจับเรือประมงอวนรุน ซึ่งกระทำผิดกฎหมายและส่งฟ้องตามลำดับ โดยที่ระหว่างส่งฟ้องนั้นพอถึงชั้น อัยการ ๆ ส่งฟ้อง พอถึงชั้นศาล ศาลสั่งปรับเป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาทแล้วไม่

มีการยึดเรือเพราะในสำนวนไม่ได้ขอไป เมื่อไม่ยึดเรือซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการกระทำผิดตามกฎหมาย ภายหลังก็นำมาใช้ในการกระทำผิดอีก

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ซึ่งร่วมรับฟังในที่นั้นด้วยว่า ขอให้ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเพื่อขจัดความเดือดร้อนของชาวบ้านด้วย

วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๔

ประชุม ณ ศาลากลางจังหวัดปัตตานี

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้นำเรื่องต่างๆ ที่ได้รับการร้องเรียนจากชาวบ้าน แจ้งให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบรับทราบปัญหา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

- ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานีชี้แจงว่า ปัจจุบันนี้กลุ่มผู้ก่อการร้ายไม่มี แต่กลุ่มผลประโยชน์ ที่ต้องการเงินมีการข่มขู่ พวกผู้ร้ายส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยรุ่น อาชญากรรมต่าง ๆ เป็นอาชญากรรมของโจรปกติที่อ้างผู้ก่อการร้าย

- ใญ่หาอ่าวปัตตานี เรื่องอวนรุน อวนลาก การเก็บหอยแครง อย่างล้างผลาญ ประมงปลา กะตัก ประมงจังหวัด ได้มีการประกาศให้เลิกทำเรืออวนรุน แต่ยังมีเรืออวนรุนระยะเวลา ๑ ปี และรัฐยังช่วยเหลือด้วยการซื้อเครื่องมือทำอวนรุน และยังส่งให้มีเรือตรวจการประมงมา ๑ ลำ เพื่อตรวจมิให้เกิดการทำผิด การเลี้ยงหอยแครงในอ่าวนี้ต้องมีการจดทะเบียนเสียอากร จับเรือคราดหอยได้ ๔ ลำ เมื่อ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ การจับกุมจะจับช่วงที่เกิดมรสุม เพราะเรือพวกนี้จะจับตอนที่มรสุม

- นายอำเภอยะรัง ชี้แจงว่าอำเภอยะรังมีความอุดมสมบูรณ์พอสมควร มีทั้งทุเรียนและการทำสวนยาง นาข้าว และมีการจัดการส่งเสริมเรื่องพันธุ์ไม้ต่าง ๆ

- ปลัดจังหวัด ได้ชี้แจงประเด็นของกำนันยะรังว่า ขณะนี้ได้มีการตั้งกรรมการสอบเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น

หน้าว่าง

หน้าว่าง

รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้
ระหว่างวันที่ ๑๑-๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔
ณ จังหวัดยะลา

วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๔

ภาคเช้า

หอประชุมบ้านพักสมาชิกวุฒิสภา จังหวัดยะลา (นาย मुखตาร์ มะทา กรรมการ) พบปะสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดยะลา สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ตัวแทนสมาชิกสภาเทศบาล ผู้นำศาสนา ผู้นำสตรี สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

๑. ปัญหาความหวาดระแวง ซึ่งผู้บริหารของรัฐหรือองค์การของรัฐมีความรู้สึกต่อพื้นที่ตรงจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในแง่ที่ไม่ดีโดยติดในภาพลักษณะเก่าในอดีตที่ผ่านมา เพราะไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในพื้นที่ก็จะพยายามดึงเข้าไปเป็นเรื่องก่อการร้าย บางครั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐก็จะแสวงหาประโยชน์จากเหตุการณ์ดังกล่าว ตลอดทั้งการเสนอข่าวของสื่อมวลชนทำให้ประชาชนโดยทั่วไปเข้าใจผิดว่ามีเหตุการณ์รุนแรงหรือเป็นการกระทำของกลุ่มก่อการร้าย

๒. ปัญหาสังคมจิตวิทยา ทำอย่างไรให้ประชาชนเชื่อใจในองค์กรของภาครัฐปัญหาด้านนี้ต้องใช้วิธีมวลชนสัมพันธ์ ซึ่งก็ต้องมีชาวบ้านเป็นส่วนหนึ่งของมวลชน ปัจจุบันชาวบ้านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ทางราชการก็เป็นอย่างดีและไม่เต็มใจ และอยากจะขอสนับสนุนการจัดระเบียบสังคมของกระทรวงมหาดไทย ใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเร่งด่วนเพราะจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นจังหวัดที่มีพี่น้องชาวไทยมุสลิมเป็นส่วนมาก และการจัดระเบียบสังคมจะทำให้สังคมมีความสุข

๓. ปัญหายาเสพติดในขณะนี้นับว่าเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงอย่างมาก เพราะเยาวชนซึ่งจะเป็นอนาคตของชาติกำลังตกเป็นทาสยาเสพติด และเป็นปัญหาในทุกท้องถิ่นจำเป็นต้องแก้ปัญหอย่างเร่งด่วน

๔. ปัญหาเศรษฐกิจ เมื่ออดีตที่ผ่านมา ประมาณ ๑๐-๒๐ ปี คนประเทศมาเลเซียต้องเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย แต่สำหรับทุกวันนี้ คนของประเทศไทยต้องเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย จริง ๆ แล้วในภาคใต้ของประเทศไทยยังเป็นแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์อยู่มากควรสนับสนุนด้านการเกษตรให้มากกว่านี้ โดยเฉพาะการปลูกผลไม้ เช่น ลองกอง ซึ่งสามารถทำรายได้ให้กับประเทศอย่างมาก ชาวบ้านซึ่งปลูกลองกองก็ปลูกโดยไม่มีความรู้ทางวิชาการเกษตร เจ้าหน้าที่ของรัฐควรให้ความรู้และสนับสนุนในการปรับปรุงพันธุ์ การเพิ่มผลผลิต ก็จะสามารถได้ผลผลิตที่ดีกว่านี้ นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องมีความจริงใจในการช่วยเหลือเกษตรกรและปฏิบัติงานในหน้าที่ให้เต็มกำลังความสามารถ

๕. ปัญหาการศึกษา ขณะนี้มีการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจังหวัดยะลาได้มีการตั้งกรรมการขึ้นมาเพื่อจะจัดปฏิรูปการศึกษา มีกรรมการทั้งสิ้น ๑๕ คน ส่วนมากจะเป็นข้าราชการ เกือบทั้งหมดมีเพียง ๓ คน ที่เป็นประชาชน แต่อย่างไรก็ตาม ๓ คน ดังกล่าวก็เป็นข้าราชการ เกษียณอายุ ทำให้ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในการปฏิรูปการศึกษาในคณะกรรมการไม่มีการดำเนินการต่าง ๆ จึงเป็นรูปแบบของราชการทั้งหมด

นอกจากนั้น เรื่องอาหารเสริมนักเรียนก็ยังมีปัญหา กล่าวคือ เงินที่ใช้ในการซื้อนม ซึ่งจะต้องให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้จัดการ ก็ยังไม่ได้รับเงินทั้ง ๆ ที่รัฐทราบอยู่แล้วว่าจะเปิดเรียนในวันใด แต่ก็ยังไม่มีการโอนเงินมาก่อนเวลาเพื่อการจัดซื้อนมให้เด็กนักเรียน

ต่อจากนั้นเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ตลอดถึงการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าประชุม สรุปได้ดังนี้

๑. มีกรรมวิธีการหลายคณะที่ได้ลงมาศึกษาดูงาน แต่พอกลับไปก็ไม่มีติดตามผล หรือแก้ไขปัญหาดังที่ประชาชนได้เสนอปัญหาให้รับทราบ

๒. การเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มมีการแบ่งให้เทศบาล ๗๐% และแบ่งให้องค์การบริหารส่วนตำบล ๑๐% ทั้งที่จริงหน่วยงานที่ต้องบริหารและดูแลประชาชนในพื้นที่มากกว่าและต้องรับผิดชอบในหลาย ๆ เรื่อง คือ องค์การบริหารส่วนตำบล

๓. เหตุใดรัฐไม่ค่อยให้การสนับสนุนโรงเรียนตาดีกา ทั้งที่เป็นสถานที่หล่อหลอมจริยธรรมให้แก่เยาวชนมุสลิม และควรให้มีการสอนศาสนาอิสลามเป็นวิชาบังคับในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๔. เหตุใดการระเบิดในแต่ละครั้งจะเกิดในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกันคือ ช่วงกรกฎาคม สิงหาคม กันยายน

๕. การระเบิดป้อมทั้ง ๘ แห่งที่ผ่านมา เหตุใดขณะเกิดระเบิดตำรวจถึงไม่อยู่ หรือหมายความว่าตำรวจรู้ว่าจะมีการระเบิด

๖. ในเรื่องกฎหมายอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๘ ใช้มานานมากไม่มีการปรับปรุง และอำนาจในการตัดสินใจของดาโต๊ะยุติธรรม มีอำนาจตัดสินใจเฉพาะข้อกฎหมายเป็นผลให้ไม่สามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมได้เต็มที่ จึงขอเสนอให้มีอำนาจในการตัดสินใจแท้จริงด้วย

๗. ขอให้รัฐบาลสนับสนุนกลุ่มสตรี ในการประกอบอาชีพและขอให้ดูแลคนชรา เด็กกำพร้า คนพิการ และในส่วนของเด็กกำพร้าบางคนมีความรู้ดีขอให้รัฐสนับสนุนเรื่องทุนการศึกษาด้วย

๘. อยากให้กรรมวิธีการไปเยี่ยมชมโรงเรียนบ้านกาตอง อำเภอยะหา ซึ่งเป็นโรงเรียนแรกที่นักเรียนแต่งกายแบบฮิญาบ

ภาคบ่าย

เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา โรงเรียนสตรีวิทยามูลนิธิ อ.เมือง จ.ยะลา ผู้อำนวยการ
โรงเรียนและครูได้เสนอความคิดเห็นสรุปได้ดังนี้

ในหลักสูตรของทางโรงเรียน ซึ่งจะต้องนำมาใช้สอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่สามารถสู้
โรงเรียนสายสามัญได้ ขอให้มีการแยกสอบในส่วนของหลักสูตรอิสลามศึกษากับโรงเรียนสายสามัญ
และเรื่องหอพักของนักเรียนซึ่งเป็นปัญหาอย่างมาก และขณะนี้ก็มีนักเรียนซึ่งมาจากต่างจังหวัด
ออกไปพักกันเองเป็นคู่ ๆ

เมื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นโรงเรียนที่สร้างจากเงินบริจาคของชาวไทย
มุสลิม แต่มีกฎกระทรวงออกมาว่าขอให้ยกการบริหารให้กับคณะกรรมการอำนวยการ จึงทำให้ผู้รับ
ใบอนุญาตเกิดความไม่พอใจภาครัฐ ส่วนโรงเรียนที่เป็นมูลนิธิจะได้เงินอุดหนุนถึง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์
แต่จะต้องตั้งกรรมการอำนวยการมาเพื่อควบคุมทำให้เกิดความสับสนในการสั่งการของรัฐ และ
ขณะนี้ตามโรงเรียนประถมมีผู้ค้ายาเสพติดเข้าไปขายยาเสพติดทำให้เด็กติดยาเสียนอนาคต และเด็ก
บางคนจบประถมศึกษาเรียนครบ ๖ ปี แต่ไม่สามารถอ่าน พูด เขียน ภาษาไทยได้

และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีครูอยู่ ๒ ประเภท

๑. ครูสอนศาสนาอิสลาม
๒. ครูสอนวิชาสามัญ

กระทรวงศึกษาธิการจะจัดเงินอุดหนุนให้ แต่ครูสอนวิชาสามัญ และครูสอนศาสนา
อิสลามไม่ได้ให้เงินอุดหนุน

และระเบียบการ การลงโทษนักเรียน มีกฎออกมาว่าห้ามตีนักเรียน ซึ่งเป็นไปไม่ได้และ
ตามศาสนาอิสลามเองถ้าตีก็ไม่เหมาะสมพ่อแม่สามารถตีได้

เวลา ๑๖.๔๕ นาฬิกา โรงเรียนดารุบียาตุลวาตัน ต.บันนังสาด อ.เมือง จ.ยะลา
ปัญหาซึ่งครูและทางโรงเรียนประสบอยู่ในขณะนี้คือ

๑. ครูซึ่งสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน เกิดความไม่มั่นใจในการรับราชการเพราะ
ทางราชการจะส่งครูเหล่านี้ไปยังสถานศึกษาที่กำลังพัฒนา และเมื่อพัฒนาเสร็จก็จะส่งครูไปยัง
สถานศึกษาอื่นต่อไปเรื่อย ๆ บางปีการศึกษาไม่มีโรงเรียนที่จะไปสอนก็ต้องไปรวมตัวที่จังหวัดเฉย ๆ

๒. ครูสอนศาสนาไม่ค่อยได้รับความเป็นธรรม ในการได้สิทธิประโยชน์ สวัสดิการและ
เงินเดือน เช่นครูสอนวิชาสามัญ เวลาได้รับเงินเดือนจะได้ก่อนและจ่าย ๑๐๐% แต่ครูสอนศาสนาจะ
ได้ ๖๐% และไม่สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้

๓. นายอับดุล ลอมนวาลาอิม ซึ่งจบการศึกษาจากประเทศอียิปต์ สาขานิติศาสตร์และ
สอนภาษาอยู่ที่โรงเรียน และขณะนี้มีปัญหาว่ารัฐต้องให้ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องจบครูมาด้วยจึง
จะสอนได้ แต่ท่านจบนิติศาสตร์มาจึงไม่มีใบประกอบวิชาชีพครู จะทำอย่างไรถ้าอยากจะทำอาชีพ
ครูต่อ

เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา โรงเรียนปอเนาะหน้าโรงไฟฟ้า ต.บ้านห้างสาแหร อ.เมือง จ.ยะลา
สภาพการอยู่ในโรงเรียนของนักศึกษาเป็นแบบที่จะเดินทางไปพักอาศัย และก่อเรือนอยู่
เองเป็นเรือนไม้และสังกะสี ยกสูงเพื่อเป็นที่พัก เมื่อกรรมวิธีการได้ดูแล้วมีความเห็นว่าน่าจะให้การ
สนับสนุนโรงเรียนเหล่านี้

วันจันทร์ที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔

ภาคเช้า

เดินทางไปประชุมที่สำนักงานการศึกษาจังหวัดยะลา โดยสนทนาแลกเปลี่ยน สรุปผล
การประชุมได้ดังนี้

๑. ปัจจุบันได้เกิดวิกฤตการขาดแคลนบุคลากรครู เพราะมีการลาออกก่อนเกษียณ
ตามนโยบายรัฐบาล และถูกตัดงบประมาณจ้างครูลูกจ้างจึงทำให้งานที่โรงเรียนแต่ละโรงเรียนต้อง
รับผิดชอบดำเนินการได้ไม่ดีเท่าที่ควร

๒. เรื่องค่าไฟฟ้าบางโรงเรียน ได้มีการใช้ไฟฟ้าเดือนละ ๓ หมื่นกว่าบาท แต่ได้รับเงิน
อุดหนุนเพียง ๑,๒๕๐ บาท โรงเรียนจึงต้องสำรองจ่ายไปก่อน

นายประสิทธิ์ เมฆสุวรรณ ได้เสนอความเห็นดังนี้

๑. ปัจจุบันหัวหน้าการศึกษาอำเภอไม่สามารถควบคุมผู้อำนวยการโรงเรียนได้ เพราะ
ขั้นตำแหน่งต่างกัน หัวหน้าการศึกษา ซี ๗ แต่ผู้อำนวยการ ซี ๘ และมีเงินประจำตำแหน่ง

๒. ครูที่เป็นมืออาชีพขณะนี้ออกไปเกือบหมด และมีการจ้างครูมาแทนแต่
ประสบการณ์การสอนไม่มี

๓. งบประมาณพื้นฐาน เงินเบี้ยกัณฑ์ เบี้ยเลี้ยงภัย ขอให้ยกเลิก เพราะเบี้ยดังกล่าว
เป็นปัญหามากในรูปแบบนโยบาย คือครูต้องการเงินดังกล่าว แต่ก็ขัดแย้งกับตำรวจ เพราะทาง
ตำรวจเห็นว่าไม่เป็นการเสี่ยงภัยและต้องการรายงานว่ามีพื้นที่สงบ จึงทำให้ส่วนบังคับบัญชาไม่
ทราบว่ามีพื้นที่มีความปลอดภัยหรือไม่ปลอดภัย

๔. ความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม มีแหล่งอบายมุขต่าง ๆ เกิดขึ้น มีสถานเริงรมย์และ
นักศึกษาปัจจุบันอยู่กันเป็นคูในเมือง

๕. มีความไม่สบายใจที่รัฐประกาศจุดยืนในเรื่องสงครามอัฟกานิสถาน เพราะเรื่อง
ดังกล่าวไม่ใช่เรื่องศาสนา แต่เป็นความรู้สึกร่วมกันทั้งประเทศ ภูมิภาค ท้องถิ่น ว่าเรื่องดังกล่าวที่
รู้สึก คือ เป็นเรื่องหลักศีลธรรม มนุษยธรรม และจริยธรรม

ภาคท้าย

ที่ประชุม ศอ.บต. สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้
นโยบาย ห้ายกกำลังหนึ่งของ ศอ.บต.ประกอบด้วย

๑. ประชาชน องค์กรประชาชนภาคเอกชน
๒. ผู้นำท้องถิ่น นักการเมือง
๓. นักวิชาการ สื่อมวลชน
๔. ข้าราชการ และพนักงานของรัฐ
๕. ประเทศเพื่อนบ้าน

โดยมีหลักการ ห้าร่วมคือ ร่วมอยู่ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมทุกข์ และร่วมสุข ภายใต้นโยบาย

หลัก คือ

๑. นโยบายรัฐบาล
 ๒. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้
 ๓. นโยบายความมั่นคงแห่งชาติของไทยต่อมาเลเซีย
 ๔. แผนแม่บทเพื่อการพัฒนาพื้นที่ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้
 ๕. โครงการตามแนวพระราชดำริ พระราชเสาวนีย์
- และตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๕๖/๒๕๓๙ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๓๙ ซึ่งมี

ภารกิจ ประสานกำกับและเร่งรัดการดำเนินงาน ๕ ประการ

๑. ด้านสังคมจิตวิทยา
 ๒. ด้านเศรษฐกิจและสังคม
 ๓. ด้านการเมืองการปกครอง
 ๔. ด้านความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน
 ๕. ด้านการประสานสนับสนุนกับ พตท. ๔๓
- ศอ.บต. ได้ประกาศสงครามกับปัญหาสำคัญ คือ

๑. ความไม่เป็นธรรมในสังคม
๒. ความยากจน
๓. ปัญหายาเสพติด
๔. ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย
๕. พื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนา

ได้มีการจัดตั้งศูนย์ข่าวร่วมของ พตท. ๔๓ และมีข้อสรุปว่าทั้งพลเรือน ตำรวจ ทหาร มีความร่วมมือรับผิดชอบร่วมกัน

คณะกรรมการวิสามัญฯ เสนอข้อสังเกต ดังนี้

นายพีครุดดีน บอตอ ขอให้ส่วนราชการรับฟังข้อเท็จจริงจากประชาชนให้มากเพื่อจะได้ข้อมูลที่แท้จริง และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแยกได้เป็น ๒ ส่วน

๑. ส่วนที่เป็นโจร

๒. ส่วนที่เป็นข้าราชการ

โจรแบ่งเป็นก็พวก และมีบางครั้งโจรเหล่านี้ทานอาหารกับตำรวจและปัจจุบันยังมีโจรที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ร่วมกัน

- เรื่องที่ต้องแก้คือ เรื่องโรงเรียนตาดีกา ซึ่งรัฐต้องช่วยเหลือ ๒,๐๐๐ บาท
- เรื่องอุทยานแห่งชาติประกาศทับที่ทำกินของชาวบ้าน

นายอุมา ติออย ได้ทราบตามที่ ศอ.บต. รายงานให้ฟังว่า พูลหรือบิอาร์เอ็น มีผู้มีส่วนร่วมน้อยมาก คิดว่ากำลังแค่นี้ไม่สามารถที่จะก่อความไม่สงบเรียบร้อยได้

เสนอว่าน่าจะมีการตั้งชุดสันติภาพโดยการสร้างความเข้าใจให้กับผู้ก่อการร้าย อีกประเด็นผู้ที่สนับสนุนผู้ก่อการร้ายเป็นใคร ระหว่างชาวบ้านกับข้าราชการ และการอบรมข้าราชการ เพื่อให้เข้าใจถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของพี่น้องไทยมุสลิม การอบรมดังกล่าว ซึ่งอบรมครั้งเดียวไม่เพียงพอ และควรอบรมผู้บริหารเช่นหัวหน้าส่วนราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย เพราะผู้บริหารบางท่านมาจากต่างพื้นที่ จึงเสนอขอให้มีการอบรมผู้บริหารหน่วยราชการ และข้าราชการ เพื่อจะได้ให้ความเป็นธรรมกับชาวบ้านอย่างเพียงพอ และไม่ทำให้เกิดการต่อต้านรัฐ

และกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสงขลา ได้เสนอขอให้มียวันหยุดตามหลักศาสนาอิสลาม ในพื้นที่จังหวัดสงขลา ซึ่ง พ.ต.อ.ไพจิตร ศรีคงคา ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าการเร่งรัดให้พี่น้องไทยมุสลิมเรียนภาษาไทย อาจจะทำให้ชาวบ้านรู้สึกไม่ดีกับรัฐ และอีกประเด็น คือการที่นำเด็กไทยมุสลิมมาใส่เสื้อผ้าถุงน้อยหม่นน้อย เพื่อเป็นเชียร์ลีดเดอร์หรือถือป้ายเดินนำทำให้ชาวบ้านซึ่งเป็นบิดามารดาและเป็นไทยมุสลิมรู้สึกไม่ดี

(๒๙)

รับฟังปัญหาทางการศึกษา ณ โรงเรียนดารุบียาตุลวาตัน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

ศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนปอเนาะหน้าโรงไฟฟ้า อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

รับฟังการบรรยายสรุป ณ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)
เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔

รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้
ระหว่างวันที่ ๑๐-๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕
ณ จังหวัดสงขลา

.....

วันอาทิตย์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๕

๑. ศึกษาดูงาน ณ ฟาร์มนกเขาเจ็ซแซ (ราชาฟาร์ม) บ้านสุหร่า อำเภोजะนะ
จังหวัดสงขลา สรุปได้ดังนี้

นกเขาส่วนใหญ่ที่ฟาร์มแห่งนี้เลี้ยงและมีผู้นิยมซื้อ คือนกเขาชวาเสียง นกเขาที่
อายุไม่มาก (ประมาณ ๑๐ วัน) จะกินไข่บดเป็นอาหาร เมื่อโตแล้วจะกินดอกหญ้าและกินอาหารที่
ผู้เลี้ยงทำเองและเมื่ออายุครบ ๔๐ วัน สามารถขายได้ อายุประมาณ ๑๐-๑๒ เดือน จะเริ่มวางไข่
ใช้เป็นพ่อพันธุ์ได้ ราคาที่ขายมีตั้งแต่คู่ละ ๑๕๐ บาท โดยสูงสุดขายคู่ละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ลูกค้า
ที่มาซื้อส่วนใหญ่จะมาจากประเทศสิงคโปร์และประเทศมาเลเซีย

๒. ศึกษาดูงานและรับฟังประเด็นปัญหากรณีท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย ณ ลานหอย
เสียบ สรุปได้ดังนี้

ในเบื้องต้น นายกิตติภพ สุทธิสว่าง ตัวแทนกลุ่มคัดค้านโครงการท่อก๊าซไทย-
มาเลเซีย ได้กล่าวต้อนรับคณะกรรมการวิสามัญและนายทองใบ ทองเปาด์ หัวหน้าคณะ
เดินทางได้กล่าวแนะนำคณะกรรมการวิสามัญและผู้ร่วมเดินทาง หลังจากนั้นได้สนทนา
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นรวมทั้งรับฟังปัญหาของกลุ่มผู้คัดค้านโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย
สรุปได้ดังนี้

ผู้แทนกลุ่มคัดค้านโครงการได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย ดังนี้

๑. โครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย ทำลายความมั่นคงในการทำมาหากินและ
ก่อให้เกิดความแตกแยกและมีบรรยากาศของความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน

๒. ชาวบ้านไม่มั่นใจในการให้ความช่วยเหลือของสมาชิกวุฒิสภา เพราะที่ผ่านมา
คณะกรรมการเดินทางมาศึกษาดูงานและรับฟังข้อมูลหลายคณะแล้วแต่การช่วยเหลือยังไม่เป็น
รูปธรรม

๓. ชาวบ้านไม่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากที่ผ่านมาเคยขอความช่วยเหลือ
ให้ช่วยจับคนร้ายแต่ไม่ได้รับการช่วยเหลือและชาวบ้านยังเคยถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจยิงหน้า
สำนักงาน ปตท.

๔. การให้ข่าวที่ผ่านมา ทำให้กลุ่มผู้คัดค้านถูกมองว่าเป็นคนไม่ดี อยากให้มีการ
แก้ข่าว เช่น กรณีกลุ่มผู้สนับสนุนท่อก๊าซถูกรถชนเสียชีวิต ๘ คน มีการให้ข่าวว่ากลุ่มผู้คัดค้าน

ไม่ได้ให้ความช่วยเหลือใด ๆ เลย ทั้งที่กลุ่มผู้คัดค้านเป็นผู้ช่วยเหลือและไปร่วมงาน โดยเก็บเงินเพื่อช่วยเหลือคนละ ๑๐ บาท ต่อหนึ่งศพ

๕. การรับฟังข้อมูลเพื่อนำไปประกอบการพิจารณานั้นมักจะสอบถามเฉพาะนักวิชาการเท่านั้น โดยไม่ได้สอบถามคนในพื้นที่ซึ่งมีประสบการณ์

๖. เมื่อมีโรงแยกก๊าซและมีอุตสาหกรรมต่อเนื่องจะก่อให้เกิดมลภาวะต่าง ๆ เช่น น้ำเสีย ซึ่งจะส่งผลให้ไม่สามารถทำการเกษตรได้ ซึ่งเปรียบเสมือนการทำลายหม้อข้าว และอยากให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการประมงเพราะการประมงเปรียบเทียบกับหม้อแกงของชาวบ้านและการเลี้ยงนกเขาชวาที่ต้องรับผลกระทบไปด้วย

๗. สมาชิกวุฒิสภาควรตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและการทำงานของกรปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ว่าเป็นอย่างไร

๘. การทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับโครงการท่อส่งก๊าซไทย-มาเลเซีย มีความไม่โปร่งใสกระบวนการได้มาซึ่งข้อมูลไม่ชัดเจนและมีการซื้อเสียงในการทำประชาพิจารณ์ และที่ผ่านมากลุ่มผู้คัดค้านถูกกีดกันไม่ให้เข้าร่วมทำประชาพิจารณ์ด้วยวิธีต่าง ๆ นานา เช่น การทำบังเกอร์ การกองต๋อ กีดขวาง การวางเสาเข็ม กองลูกกริ่ง และการกั้นลวดหนาม และในการทำประชาพิจารณ์ครั้งแรกกลุ่มผู้คัดค้านได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมทำประชาพิจารณ์เพียง ๑๐ คน เท่านั้น นอกจากนั้นการทำประชาพิจารณ์ไม่ได้กล่าวถึงโครงการต่อเนื่องจากโครงการท่อก๊าซ

๙. ต้องการให้คณะกรรมการวิสามัญฯ สรุปข้อมูลและความต้องการของกลุ่มผู้คัดค้านให้ชัดเจน คืออยากให้นำเสนอข้อมูลว่ากลุ่มผู้คัดค้านไม่ต้องการให้มีโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย รวมทั้งแนวทางแก้ไขที่ได้มีการพิจารณาศึกษาจากคณะกรรมการคณะต่าง ๆ ดังนี้

๑. กรณีการให้ข่าวที่ทำให้กลุ่มผู้คัดค้านถูกมองว่าเป็นคนไม่ดีนั้น เนื่องจากเป็นข่าวที่ยังไม่ได้มีการถ่วงน้ำหนักให้มีการให้ข่าวที่ผิด

๒. คณะกรรมการของวุฒิสภาแต่ละชุดได้ทำการพิจารณาและมีความเห็นเป็น ๒ กรณี คือ คณะกรรมการวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงานมีความเห็นเห็นว่า ควรดำเนินการสร้างตามโครงการต่อไป เพราะเน้นและให้ความสำคัญกับเรื่องพลังงาน ส่วนคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมมีความเห็นเห็นว่าไม่ควรดำเนินการตามโครงการเพราะจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับคณะกรรมการติดตามและประสานงานกรณีปัญหาความขัดแย้งโครงการวางท่อและก่อสร้างโรงแยกก๊าซธรรมชาติจากแหล่งพัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย ปัญหาสำคัญคือไม่รับฟังเสียงของประชาชน (การทำประชาพิจารณ์) รัฐบาลควรเสนอให้มีกฎหมายประชาพิจารณ์อย่างเร่งด่วน และหาทางเลือกใหม่โดยอาจเปลี่ยนสถานที่โครงการจากจังหวัดสงขลาไปเป็นจังหวัดปัตตานีแทน ทั้งนี้ให้คำนึงถึงสิทธิประโยชน์ของพี่น้องประชาชนเป็นสำคัญ

การรับฟังข้อมูลไม่ได้รับฟังข้อมูลจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดแต่ได้มีการรับฟังข้อมูลจากหลายฝ่ายและหลายกลุ่มเพื่อให้ได้รายละเอียดและข้อมูลอย่างเพียงพอเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาและดำเนินการต่อไป

หลังจากที่ได้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับฟังข้อมูลรวมทั้งรายละเอียดต่าง ๆ จากกลุ่มผู้คัดค้านโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซียแล้ว คณะกรรมการวิสามัญฯ และคณะเดินทางได้เดินทางไปรับฟังปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่มชาวบ้าน ณ บ้านพัก ส.ว.บุญญา หลีเหลด อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

กลุ่มชาวบ้านตำบลทุ่งพลอ อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ได้ยื่นหนังสือร้องเรียนกรณีการพัฒนาถ่านหินลิกไนต์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

โครงการการพัฒนาถ่านหินลิกไนต์เริ่มมีการสำรวจตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ แต่ได้มีการชะลอโครงการในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ เนื่องจากชาวบ้านคัดค้านเพราะไม่มั่นใจในการดำเนินการดังกล่าว ต่อมาในปี ๒๕๔๔ โครงการนี้ได้เริ่มดำเนินการอีกครั้งและในเดือนพฤศจิกายนปีเดียวกันนี้ได้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญอาจารย์จาก ๓๑ โรงเรียน และคณะผู้นำทางศาสนาเข้าร่วมประชุม ผลการประชุมสรุปได้ว่า มีผู้เห็นด้วยกับโครงการดังกล่าวประมาณ ๘๓ ท่าน จากการดำเนินการต่าง ๆ ของ กฟผ. ที่ผ่านมาทำให้ชาวบ้านเกิดความระแวงและไม่มีความมั่นใจในโครงการดังกล่าว เพราะไม่ทราบว่า กฟผ. จะดำเนินการอย่างไรบ้าง ชาวบ้านจะได้ผลประโยชน์อะไรและมีผลกระทบอย่างไรบ้าง ชาวบ้านต้องการความชัดเจนของโครงการดังกล่าว เพราะที่ผ่านมา มีการปิดบังข้อมูลต่าง ๆ ชาวบ้านไม่ทราบข้อมูลอะไรเลยและโครงการดังกล่าวทำให้เกิดความแตกแยกในกลุ่มชาวบ้าน ในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๕ นี้ ชาวบ้านจะจัดประชุม เพื่อต้องการเสนอถึงความต้องการของชาวบ้าน และเพื่อให้ทราบว่าชาวบ้านมีความต้องการอย่างไรเกี่ยวกับโครงการดังกล่าว โดยเชิญหน่วยงานของราชการที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุม

ชาวบ้านมีความต้องการให้ยกเลิกโครงการการพัฒนาถ่านหินลิกไนต์ และต้องการให้มีการเผยแพร่และเปิดเผยข้อมูลในเรื่องต่าง ๆ ให้ชาวบ้านได้รับทราบ

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้แจ้งให้ชาวบ้านเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการดังกล่าวไว้โดยคณะกรรมการวิสามัญฯ จะเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวต่อไป

- ชาวจังหวัดสงขลาต้องการให้วันตรุษอีติลฟีตริ และวันตรุษอีติลอัชฮา เป็นวันหยุดราชการ

- ต้องการให้มีการจัดเวลาการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามเพิ่มขึ้นอีกเนื่องจากที่ผ่านมายังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ปกครองของเด็กจึงต้องเรียนเพิ่มเติมในวันเสาร์-อาทิตย์ เพราะหลักศาสนาระบุว่าต้องเรียนให้จบหลักสูตร จึงเห็นควรให้มีการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดเวลาการเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามใหม่

วันจันทร์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕

๑. ศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นรวมทั้งรับฟังประเด็นปัญหา ณ
สถาบันราชภัฏสงขลา โดยเชิญบุคคลจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมประชุม ดังนี้

๑. นายยงยุทธ แสงจันทร์	รองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา
๒. รศ.ดร.ประเสริฐ ชิตพงศ์	อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๓. ผศ.นิรัตน์ จรจิตร	อธิการบดีสถาบันราชภัฏสงขลา
๔. รศ.ดร.สมบูรณ์ ชิตพงศ์	อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ
๕. นายสมมาศ ณ จรูญ	ผช.ผอ.สศจ.สงขลา
๖. นายเสริมศักดิ์ ดิษฐปาน	ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดสงขลา
๗. นายสมศักดิ์ ทองนิม	ผอ.ส่วนประสาน ปปส.ภาคใต้
๘. ทพญ.อรพินท์ เค้าสงวนศิลป์	(แทน) น.พ.สาธาณสุข
๙. พล.ต.ท.สุเทพ สุทธิวรา	ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา
๑๐. นายสามารถ หมวดมณี	ผอ.ปอ.สงขลา
๑๑. นายถวิล หมุกบ	เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ๘ ว.
๑๒. นายเกรียงไกร ธรรมลักขณา	(แทน) ผอ.สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
๑๓. นายเรวัต ใจอาดม	ผู้ช่วยฝ่ายกิจการนักศึกษา ๒

ลำดับแรกคณะกรรมการวิสามัญ ได้ชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบัน
ราชภัฏสงขลา

ลำดับต่อมาที่ประชุมได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับฟังประเด็นปัญหาต่าง ๆ
สรุปได้ดังนี้

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ได้ชี้แจงถึงสภาพปัญหาของจังหวัดสงขลา ดังนี้
สภาพปัญหาของจังหวัดสงขลา

ก. ปัญหายาเสพติด มีการระบาดของยาเสพติดทั่วทุกพื้นที่ในจังหวัดสงขลา ทาง
ราชการได้ประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ และชาวบ้านซึ่งก็ได้รับความร่วมมือด้วยดี ได้มีการ
วางแผนและดำเนินการลดการระบาดของยาเสพติด โดยตั้งเป้าไว้ปีหนึ่งจะต้องมีตำบลที่ปลอดยา
เสพติดอย่างน้อย ๑ ตำบล โดยแต่ละตำบลจะต้องมีการปลอดยาเสพติดอย่างน้อยตำบลละ ๒
หมู่บ้าน เกี่ยวกับการดำเนินการลดการระบาดของยาเสพติดนั้นทางราชการได้นำหลักศาสนา
อิสลามมาช่วยในการป้องกันและลดการติดยาเสพติดซึ่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ โดยขณะนี้มีอำเภอที่
ปลอดยาเสพติดแล้วหนึ่งอำเภอ คืออำเภอกระแสดินธุ์

ข. ปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ มีดังนี้

- โครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย ชาวบ้านได้แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือกลุ่มคัดค้านกับกลุ่มสนับสนุนซึ่งมีประมาณ ๘๐% โดยทางราชการได้วางตัวเป็นกลางและเฝ้าตามสถานการณ์ตลอดเวลา

- โครงการพัฒนาถ่านหินลิกไนต์ที่อำเภอสะบ้าย้อย ชาวบ้านไม่มีความประสงค์ที่จะให้ดำเนินการเนื่องจากมีความเคลือบแคลงใจจากการประสานกับ กฟผ. ทราบว่ายังไม่ได้มีการดำเนินการใด ๆ เพียงแต่มีการประชาสัมพันธ์เท่านั้น

- ปัญหาประมงพื้นบ้านกับประมงพาณิชย์ ซึ่งทำการประมงจับปลากะตัก โดยทั้งสองฝ่ายได้ทำการตกลงกันโดยห้ามประมงพาณิชย์ทำการประมงปลากะตักในเขตพื้นที่ ๕ ไมล์ทะเล แต่ในทางปฏิบัติได้มีการลักลอบทำการประมงทำให้ชาวบ้านประมงพื้นบ้านไม่พอใจ จากปัญหาดังกล่าวตำรวจได้มีมาตรการตรวจตราแต่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึงเนื่องจากบุคลากรและอุปกรณ์รวมทั้งงบประมาณมีไม่เพียงพอ

- ประเด็นปัญหาคนงานต่างด้าวที่รับจ้างในเรือประมง จะได้มีการตกลงกันระหว่างหน่วยราชการกับกลุ่มนายจ้างในคืนวันจันทร์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๕ โดยที่ผ่านมาได้มีการผ่อนผันคือไม่อนุญาตให้คนงานต่างด้าวที่ไม่ได้จดทะเบียนและขาดการต่อทะเบียนห้ามขึ้นฝั่งให้ทำงานอยู่ได้เฉพาะในทะเลเท่านั้น

ที่ประชุมได้สอบถามประเด็นปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

๑. การทำประมงโพงพาง ซึ่งทำให้เกิดการกีดขวางและปิดกั้นเส้นทางเดินเรือ
๒. ปัญหายาเสพติดโดยเฉพาะยาแก้ไอโคเดอีน ตำรวจได้มีการดำเนินการอย่างไรบ้างมีนักการเมืองเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดบ้างหรือเปล่า
๓. ประเด็นพื้นที่การทำละหมาดและประเด็นการคลุมฮิญาบของนักศึกษามุสลิม ซึ่งได้รับการร้องเรียนว่ามีพื้นที่ไม่เพียงพอและสถาบันทางการศึกษาไม่สนับสนุนให้มีการคลุมฮิญาบเนื่องจากขัดกับกฎระเบียบการแต่งกายของสถาบัน และประเด็นการล้อเลียนทางศาสนา
๔. ผู้แทนจากชมรมองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จังหวัดสงขลา ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกับองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีการประสานงานกันเท่าที่ควรทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ควรมีการพิจารณาหาแนวทางแก้ไข
๕. ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น ถนนถูกน้ำกัดเซาะ ปัญหาโรงงานอุตสาหกรรมปล่อยน้ำเสีย

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวได้มีการชี้แจงจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งตั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ สรุปได้ดังนี้

๑. การทำประมงโพงพาง ได้มีการหางบประมาณเพื่อจัดหาอาชีพเสริมให้กับกลุ่มประมงที่ทำประมงโพงพาง ได้มีการลดจำนวนโพงพางให้น้อยลง ในเบื้องต้นได้มีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าด้วยการสำรวจโพงพางที่มีการกีดขวางต่อการเดินเรือโดยเรือถอนไปก่อน

๒. ประเด็นปัญหายาเสพติด ได้มีการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไข โดยจัดเจ้าหน้าที่เป็นหน่วยออกปฏิบัติการและรับผิดชอบในพื้นที่ต่าง ๆ หากมีการร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแสก็จะเข้าดำเนินการจับกุมและปราบปราม แล้วจะรายงานผลการปฏิบัติหรือเบาะแสที่ได้รับมาให้หน่วยงานกลาง ซึ่งมีหน่วยที่รับผิดชอบตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง จากการรวบรวมข้อมูลและหลักฐานพบว่าที่ผ่านมามีข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดประมาณ ๖๒๐ ราย แต่ไม่สามารถระบุรายละเอียดได้เนื่องจากการตรวจสอบยังไม่มีข้อมูลชัดเจน

จากประเด็นปัญหาเสติดดังกล่าว ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา ได้ตั้งข้อสังเกตเพื่อให้คณะกรรมการวิสามัญฯ ไปพิจารณา คือ ควรมีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้าราชการของรัฐและพนักงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ในประเด็นที่ระบุว่า "ห้ามข้าราชการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด" แต่ประเด็นดังกล่าว ไม่รวมถึงข้าราชการเมือง ควรพิจารณาแก้ไขให้ครอบคลุมถึงข้าราชการการเมืองด้วย เพื่อจะได้จ่ายต่อการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๓. ประเด็นพื้นที่การทำละหมาดนั้น ทางสถาบันการศึกษาทุกแห่งมีการจัดพื้นที่เพื่อให้ทำละหมาดแต่ยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะสถาบันราชภัฏสงขลา แต่ได้มีการขออนุญาตงบประมาณเพื่อสร้างอาคารสำหรับประกอบพิธีทางศาสนาของทุกศาสนา โดยงบประมาณที่ใช้คาดว่าประมาณ ๒๐ ล้านบาท ซึ่งอาคารดังกล่าวจะมี ๔ ห้อง ๒ ชั้น ซึ่งอาคารคือ อาคารศาสนสัมพันธ์ ส่วนสถานที่ทำละหมาดของโรงพยาบาลจังหวัดสงขลานั้นมีขนาดเล็ก แต่จะรับไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุง

ประเด็นการคลุมฮิญาบของกลุ่มนักศึกษามุสลิมนั้น อธิการบดีสถาบันราชภัฏสงขลาได้ชี้แจงว่าได้ออกระเบียบและกฎเกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษาไว้และไม่ได้ห้ามการคลุมฮิญาบแต่ได้มีการขอร้องในการคลุมฮิญาบเข้าเรียนในบางวิชา เนื่องจากอาจเกิดอันตรายแก่นักศึกษาได้ ส่วนประเด็นการล้อเลียนศาสนานั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการพูดโดยไม่ระมัดระวังและไม่ได้ตั้งใจ

๔. ประเด็นปัญหาการที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่ประสานการทำงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ได้มีการประชุมหาแนวทางแก้ไขแล้ว สาเหตุเชื่อว่าเกิดจากความไม่เข้าใจ

๕. เกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อมนั้น หน่วยงานของราชการกำลังศึกษาถึงสาเหตุ เพื่อหาแนวทางการแก้ไขอยู่

นอกจากนั้นที่ประชุมได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซียสรุปได้ดังนี้

รัฐบาลควรให้ความสนใจกับประชาชน ที่ผ่านมามีการศึกษาแต่เฉพาะโครงการท่อก๊าซ แต่ไม่ได้ศึกษาถึงอุตสาหกรรมต่อเนื่อง กลุ่มผู้คัดค้านกลัวผลกระทบจากอุตสาหกรรมต่อเนื่อง และเกิดความเคลือบแคลงสงสัย รวมทั้งไม่แน่ใจในโครงการดังกล่าว และสภาพพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติไม่ให้ความร่วมมือในเรื่องข้อมูล

ต่อมาที่ประชุมได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

การเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรจัดให้เพียงพอใน ๕ วัน ไม่ควรให้เด็กเรียนในวันเสาร์-อาทิตย์ แต่ที่ผ่านมาเวลาในการเรียนไม่

เพียงพอ ทำให้เด็กต้องเรียนเพิ่มในวันเสาร์-อาทิตย์ เพราะหลักศาสนากำหนดให้ผู้ปกครองต้องสอนให้บุตรหลานมีความรู้เกี่ยวกับศาสนาตั้งแต่เด็ก และต้องเรียนให้ครบหลักสูตรที่ได้ตั้งไว้

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ตั้งวิทยาลัยอิสลามศึกษา โดยเปิดสอนหลักสูตรถึงปริญญาโท ขณะนี้รับนักศึกษาเข้ามาเรียน จำนวน ๑๕๐ คน และในอนาคต จะขยายวิทยาเขตออกไปในจังหวัดต่าง ๆ

ปัญหาของสถาบันการศึกษาขณะนี้ คือ มีการจับกลุ่มพหุนับถือบริเวณสถานศึกษา ขณะนี้ได้มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขแล้ว อีกปัญหาคือ ที่พักไม่เพียงพอให้นักศึกษาเช่าหอพักนอกสถานที่มหาวิทยาลัย ซึ่งทางมหาวิทยาลัยไม่สามารถเข้าไปดำเนินการจัดระบบหอพักได้

หลังจากที่ได้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับฟังปัญหาต่าง ๆ แล้ว คณะกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน และได้เดินทางไปประชุมแสดงความคิดเห็นและรับฟังปัญหาของกลุ่มชาวบ้านและผู้เฝ้าทางศาสนา ณ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

๒. ศึกษาดูงานและประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งรับฟังปัญหา ณ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสงขลา

หลังจากที่ได้มีการแนะนำกรรมการและผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านแล้ว ที่ประชุมได้แสดงความคิดเห็น รวมทั้งเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดสงขลา เพื่อหาแนวทางแก้ไข สรุปได้ดังนี้

๑. ชาวบ้านหมู่ ๑ ตำบลหัวเขา ประมาณ ๕๐๐ หลังคาเรือน ได้รับความเดือดร้อนจากการเวนคืนที่ดินในสมัยพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี หลังจากที่ได้นำเงินมาให้กับชาวบ้านต่อมาชาวบ้านถูกตัดน้ำ ถูกตัดไฟ และถูกตัดระบบคมนาคมทำให้ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนและแก้ปัญหาด้วยการใช้ยาเสพติด ควเร่ร่อนหาแนวทางแก้ไขและช่วยเหลือ

๒. ปัญหาการมั่วสุมเสพยาเสพติด ชาวบ้านทราบแต่ไม่กล้าแจ้งเบาะแสให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ เพราะเกรงกลัวอันตราย และไม่มั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๓. ปัญหาถนนชำรุดโดยไม่มีผู้ดำเนินการแก้ไขซ่อมแซม จากการที่หน่วยงานของทางราชการได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ เป็นผลให้เส้นทางจากคลองแงะไปบ้านหัวถนน (ถนนกาญจนวนิช) ซึ่งเป็นระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร เกิดความชำรุด แต่ไม่มีหน่วยงานใดมารับผิดชอบแก้ไขซ่อมแซมถนนดังกล่าว

๔. ได้มีการตั้งข้อสังเกตว่า ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดจากวัฒนธรรมและความอ่อนแอของชาวมุสลิม และอีกสาเหตุหลัก คือ ภาครัฐไม่เข้าใจถึงวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตของชาวมุสลิม

๕. ควรมีการพิจารณาค่าตอบแทนให้กับคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

๖. ควรมีการสานต่อนโยบายร่มเย็น ซึ่งสามารถแก้ปัญหาได้ และชาวบ้านมีความเชื่อถือและปฏิบัติตาม

๗. ผู้นำทางภาครัฐกับผู้นำทางศาสนา ไม่มีการประสานการทำงานร่วมกัน มีการแก้ปัญหาคนละแนวทาง และไม่มีเอกภาพในการแก้ไขปัญหา

๘. ปัญหาการให้ข้าวของสื่อมวลชน สร้างผลเสียและผลกระทบให้กับชาวมุสลิม เพราะการให้ข้าวของนั้น ไม่ได้มีการกลั่นกรองก่อน

๙. ประเด็นปัญหาวันหยุดราชการของ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ วันตรุษอีดิลฟิตรีและวันตรุษอีดิอัชฮา ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้หยุดราชการในวันดังกล่าว แต่จังหวัดสงขลาไม่ได้หยุดจึงอยากให้พิจารณาแก้ไขให้จังหวัดสงขลาได้หยุดราชการในวันดังกล่าวด้วย

๑๐. ปัญหาหลักกฎหมายขัดกับหลักศาสนา เช่น การทำพินัยกรรม ควรมีการประชุมบูรณาการหลักกฎหมายกับหลักศาสนา

๑๑. ปัญหาทางการศึกษา

๑๑.๑ การเรียนการสอนวิชาศาสนาอิสลามไม่เพียงพอ ทำให้เด็กไม่มีวันหยุด เพราะต้องเรียนเพิ่มในวันเสาร์-อาทิตย์

๑๑.๒ บางโรงเรียนมีนักเรียนเป็นมุสลิม ๑๐๐% แต่ไม่มีครูมุสลิมเลย ควรมีการพิจารณาแก้ไขและบรรจุข้าราชการที่เป็นมุสลิมเข้าไปสอนในโรงเรียนเหล่านั้นบ้าง

๑๑.๓ กองทุนกู้ยืมของรัฐบาล ขัดกับหลักศาสนาอิสลาม ควรพิจารณายกเลิกดอกเบี้ยให้กับนักเรียน นักศึกษาชาวมุสลิม เพราะนักเรียน นักศึกษาเหล่านี้ ขาดแคลนเรื่องเงินในการศึกษา แต่ติดตรงที่ต้องจ่ายดอกเบี้ย ทำให้นักศึกษามุสลิม ไม่สามารถกู้เงินมาเรียนได้

๑๑.๔ การให้เงินสนับสนุนโรงเรียนต่าง ๆ นั้น ไม่เท่ากัน แต่ได้พิจารณาจัดเงินสนับสนุนให้จากกฎระเบียบเดียวกัน ควรพิจารณาให้เงินสนับสนุนเท่ากันแล้วทำการประเมินหรือประเมินจากเงินสนับสนุนที่ได้มอบให้แต่ละโรงเรียน ไม่ควรใช้กฎระเบียบเดียวกันมาประเมินกับทุกโรงเรียน เพราะแต่ละโรงเรียนได้เงินสนับสนุนไม่เท่ากัน

๑๒. กลุ่มผู้นำทางศาสนาได้เรียกร้องขอให้กรมการและสมาชิกวุฒิสภา ช่วยผลักดันร่างกฎหมายต่าง ๆ ที่ช่วยแก้ไขปัญหาของชาวมุสลิม เช่น พระราชบัญญัติกิจการฮัจญ์ พระราชบัญญัติธนาคารอิสลาม เป็นต้น

หลังจากนั้น คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ชี้แจง รวมทั้งตั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

๑. คณะกรรมการวิสามัญฯ มีความเป็นห่วงโรงเรียนปอเนาะ เนื่องจากมีการปฏิรูปการศึกษา แต่โรงเรียนปอเนาะยังไม่มีการพัฒนาตาม และได้ฝากให้สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเป็นผู้ประสานให้โรงเรียนปอเนาะ มีการพัฒนาให้ทันกับการ

ปฏิรูปการศึกษา และสำหรับโรงเรียนตาดีกาควรจดทะเบียนเป็นโรงเรียนเอกชน เพื่อจะได้รับเงินสนับสนุนอย่างเต็มที่

๒. จะมีการตั้งธนาคารอิสลาม ซึ่งเป็นของรัฐบาล และธนาคารกรุงไทย จะเปิดธนาคารเต็มรูปแบบ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ชาวบ้านที่ขาดแคลนเงินทุนและมีความเดือดร้อนเรื่องเงิน

๓. เกี่ยวกับค่าตอบแทนของคณะกรรมการและผู้นำทางศาสนา หากไม่ได้รับค่าตอบแทนเป็นเงิน ก็จะเสนอขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้เป็นการตอบแทน

๔. มีพระราชบัญญัติให้ใช้การพิจารณาคดี โดยใช้หลักศาสนา (ดาโต๊ะยุติธรรม) แต่ให้ใช้ได้กับ ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้เท่านั้น ไม่รวมจังหวัดสงขลา แต่จะได้มีการพิจารณาเพิ่มเติม เพื่อให้มีการใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้ครอบคลุมพื้นที่อื่น ๆ ที่มีสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้จัดตั้งศาลชาดีอะห์ ซึ่งกำลังไปศึกษาดูงานด้วย

๕. เกี่ยวกับนโยบายได้รื้อฟื้นนั้น ปัจจุบันนี้ไม่สามารถดำเนินการเหมือนเมื่อก่อนได้ เพราะได้มีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบหลายอย่าง และไม่สามารถใช้หลักการอย่างเดียวกันมาแก้ปัญหาได้อีก

๖. ควรเลือกคนดีมาทำงานและปฏิบัติหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เพราะจะสามารถแก้ไขปัญหาและส่งเสริมระบบประชาธิปไตยรากหญ้าได้

๗. ผู้ที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ในชุมชนอิสลาม ควรผ่านการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชุมชนอิสลามก่อน

๘. การเสนอเรื่องร้องเรียนต่างๆ ควรทำเป็นลายลักษณ์อักษร และควรมีหลักฐานเพื่อที่จะได้นำไปประกอบการพิจารณาดำเนินการแก้ไข

๙. เกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่ได้ร้องเรียนมาคณะกรรมการจัดการจะนำไปพิจารณาหาทางแก้ไข โดยจะได้เชิญหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมและหาทางแก้ไขต่อไป

รับฟังปัญหากรณีท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย ณ ลานหอยเสียบ
เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๕

ศึกษาดูงานและรับฟังปัญหาต่างๆ ณ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสงขลา
เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕

รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้
วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕
ณ จังหวัดสตูล

.....

คณะกรรมการวิสามัญ ได้พิจารณาเห็นเป็นการสมควรเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับปัญหาความมั่นคงในจังหวัดสตูล จึงมีมติเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ จังหวัดสตูล ในวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางไปศึกษาดูงานดังนี้

๑. เพื่อรับทราบข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาความมั่นคงในจังหวัดสตูล
๒. เพื่อรับฟังบรรยายสรุปและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ว่าราชการจังหวัดและหัวหน้าส่วนราชการ ประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล กรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล และประชาชนในพื้นที่

สรุปผลการเดินทางไปศึกษาดูงานได้ ดังนี้

วันจันทร์ที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕

๑. ศาลากลางจังหวัดสตูล

เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา เมื่อคณะกรรมการวิสามัญ มาถึงห้องประชุมโต๊ะหยงาวัง นายรัตภูมิ รัตนวงศ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล ได้กล่าวต้อนรับหลังจากนั้นได้มอบให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องบรรยายสรุปให้คณะกรรมการได้รับทราบถึงสภาพโดยทั่วไปและสภาพปัญหาของจังหวัดสตูล สรุปได้ดังนี้

จังหวัดสตูลเป็นจังหวัดสุดเขตแดนใต้ของประเทศไทย แบ่งเป็น ๖ อำเภอ ๑ กิ่งอำเภอ ๓๖ ตำบล ๒๖๕ หมู่บ้าน ๖ เทศบาล ๓๔ อบต. และ ๑ สภาตำบล มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๒๖๖,๘๗๙ คน รายได้เฉลี่ย ๖๑,๖๗๕ บาทต่อปี เป็นอันดับที่ ๑๙ ของประเทศ และเป็นอันดับ ๔ ของภาคใต้ รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาการเกษตร สำหรับการค้าชายแดน มีจุดผ่านแดนถาวร ๒ แห่ง คือด่านศุลกากรสตูล และด่านศุลกากรวังประจัน ซึ่งมีปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าโดยไม่เสียภาษี

จังหวัดสตูล กำหนดวิสัยทัศน์ไปสู่ทิศทางในช่วง ๑๐ ปีข้างหน้า ๓ ประการ คือ

๑. ให้จังหวัดสตูลเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
๒. ให้จังหวัดสตูลเป็นเมืองค้าชายแดนที่สำคัญของภาคใต้ตอนล่างฝั่งอันดามัน
๓. ให้จังหวัดสตูลเป็นเมืองนำอยู่เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสตูลได้บรรยายสรุปเกี่ยวกับปัญหาความมั่นคงของจังหวัดสตูล ดังนี้

การดูแลความสงบเรียบร้อยให้นักท่องเที่ยว โดยเพิ่มกำลังสายตรวจเข้าไปในทุกเกาะ

- การก่อการร้ายในจังหวัดสตูลมีน้อยมาก และได้มีการตั้งด่าน ๒๔ ชั่วโมง เพื่อเป็นการดูแลป้องกันเส้นทาง รวมทั้งเป็นการป้องกันอาชญากรรมต่าง ๆ ด้วย นอกจากนี้ยังมีการสกัดกั้น ยาเสพติดที่มาจากจังหวัดรอยต่อ (ตรัง , สงขลา) การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในสถานศึกษา

สำหรับสรุปปัญหาต่าง ๆ ของจังหวัดสตูล คือ

๑. ปัญหาที่ดินทำกินของราษฎร ราษฎรมีพื้นที่ทำกินน้อยทำให้มีการบุกรุกพื้นที่เพื่อให้มีที่ดินในครอบครองมากขึ้น โดยเฉพาะการบุกรุกในเขตอุทยานแห่งชาติและป่าสงวนต่าง ๆ

การแก้ไขปัญหาเบื้องต้น ศอ.บต.กรมป่าไม้ ได้มีการสำรวจแนวเขตอุทยานและจำนวนที่ดินทำกินที่ราษฎรเข้าไปทำกิน หากใช้ประโยชน์อยู่ก่อนแล้วให้ทำกินต่อไป แต่ห้ามตัดไม้ทำลายป่าเพิ่มเติม รวมทั้งมีการจัดตั้งจุดสกัดเพื่อตรวจตราในเขตอุทยานแห่งชาติทะเลบัน

๒. ปัญหาขาดแคลนแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดเป็นที่ราบสูง ทำให้น้ำไหลลงสู่ทะเลอย่างรวดเร็ว ส่วนที่เป็นเกาะก็มีอยู่มาก ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น บ่อน้ำบาดาลแห้ง บางพื้นที่มีน้ำทะเลท่วมถึง

การแก้ไขปัญหาเบื้องต้น มีการเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ เช่น ขุดลอกแหล่งน้ำ ปรับปรุงแหล่งน้ำผิวดิน ก่อสร้างประปาชนบท แต่ยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน

๓. ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด จังหวัดสตูลมีพื้นที่ติดทะเลชาวประมงติดยาเสพติดค่อนข้างมาก จึงทำให้ระบาดมาสู่กลุ่มเยาวชนในหมู่บ้าน

การแก้ไขปัญหาเบื้องต้น ได้มีการจัดโครงการต่าง ๆ เช่น

- โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากบสสลาการกุศลและ ศอ.บต.

- โครงการป้องกันและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด โดยได้รับเงินสนับสนุนงบประมาณจากกรมการแพทย์

- โครงการผู้ว่าราชการจังหวัดเยี่ยมโรงเรียน

- โครงการนักเรียนเยี่ยมคุณ

- โครงการผู้นำท้องถิ่นและผู้นำสตรีเยี่ยมคุณ

๔. ปัญหาการคมนาคม

- ทางบก ถนนระหว่างตำบล หมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรังและคับแคบรถวิ่งไม่สะดวกและไม่สามารถใช้การได้ในช่วงฤดูฝน

- ทางน้ำ ลำคลองตื้นเขิน การสัญจรไม่สะดวกและน้ำท่วมบ้านเรือน

การแก้ไขปัญหาเบื้องต้น

- รพช.จังหวัด ได้มีการเสนอโครงการก่อสร้างทางหลวงชนบทสู่หมู่บ้านขาดแคลนทางเข้าสู่แหล่งผลิต แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญเพื่อเชื่อมโยงกับทางหลวงแผ่นดินและปรับปรุงบูรณะเส้นทางที่ก่อสร้างไว้แล้วให้ใช้ในทุกฤดูกาล
- อบจ. จัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ เพื่อการก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม ถนนโดยขอให้ราษฎรอุทิศที่ดินให้

๕. ปัญหาสิ่งแวดล้อมทำลาย

- การทำประมงผิดกฎหมาย
- การทำลายปะการัง ปลาสวยงาม
- การทิ้งขยะลงแม่น้ำ ลำคลอง โดยเฉพาะบริเวณเกาะที่สำคัญของการท่องเที่ยว
- การบุกรุกป่าชายเลนเพื่อทำนาเกลือ

การแก้ไขปัญหาเบื้องต้น

- ประชุมชี้แจงผู้ประกอบการอาชีพประมงให้เข้าใจถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประมง และขนาดเครื่องมือทำการประมง รวมทั้งมีการกำหนดเขตทำการประมงระหว่างประมงชายฝั่งกับประมงขนาดใหญ่โดยการวางหุ่นแนวเขตและมีสีสะท้อนแสงได้ชัดเจน
- ให้ความรู้กับชาวบ้านเกี่ยวกับคุณประโยชน์ของปะการัง และโทษของการระเบิดปลา พร้อมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการกับผู้ทำการระเบิดปลาและทำลายแนวปะการัง
- จัดตั้งหน่วยกำลังผสมร่วมกันในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลการทิ้งขยะลงทะเล บริเวณสถานที่ท่องเที่ยวตามเกาะต่าง ๆ ให้มีการตรวจตราอย่างสม่ำเสมอพร้อมทั้งจัดตั้งอาสาสมัครอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ กลุ่มอนุรักษ์ทะเล และประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวและผู้นำชุมชนให้มีจิตสำนึกในการทิ้งขยะกำจัดขยะที่เหมาะสม
- การบุกรุกป่าชายเลนเพื่อทำนาเกลือ ได้มีการประชาสัมพันธ์ไม่ให้ราษฎรบุกรุกพื้นที่ป่าที่เป็นป่าสงวนแห่งชาติ พร้อมทั้งตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีที่มีการแจ้งดำเนินคดีกับผู้บุกรุกพื้นที่ป่าชายเลน

ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

- ควรเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวโดยการชักชวนให้นักลงทุนมาลงทุนด้านที่พักให้ได้มาตรฐานเพื่อให้นักท่องเที่ยวมาพักที่สะดวกมากขึ้น
- ควรเร่งรัดการสร้างถนน ๔ ช่องทางจราจรเชื่อมจังหวัดสตูลและสงขลา เป็นการเชื่อม ฝั่งอันดามันและฝั่งอ่าวไทย รวมทั้งผลักดันให้สร้างท่าเรือน้ำลึกที่จังหวัดสตูลอย่างเร่งด่วนเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจ
- การส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสตูลควรเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อรักษาสภาพของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้เป็นธรรมชาติมากที่สุด

นายประยงค์ รัตนพันธ์ หัวหน้าสำนักงานจังหวัดสตูลชี้แจง ดังนี้ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวยังไม่พร้อม เนื่องจากยังไม่มีชมรมผู้ประกอบการการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามจะมีการสัมมนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมสัมมนา ไม่ว่าจะ เป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน โดยจะเชิญผู้ประกอบการการท่องเที่ยวจากหาดใหญ่เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนด ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว ส่วนกรณีท่าเรือน้ำลึกนั้น ทางจังหวัดได้พยายามผลักดัน แต่ยังคงติดขัดเรื่องปัญหางบประมาณ

ในการนี้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูลเสนอว่าปัญหาในการพัฒนาจังหวัดสตูลคือพื้นที่ดินมีน้อย เมื่อเสนอโครงการอะไรก็มักจะทำไม่ได้ เพราะไม่ผ่านเรื่องสิ่งแวดล้อมของกรมป่าไม้

เมื่อคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้รับฟังบรรยายสรุปและสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน (โดยเสร็จสิ้นการประชุมเวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา)

๒. สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล

เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา เมื่อคณะกรรมการวิสามัญฯ เดินทางมาถึง นายบาห์รี มาห์หมัด ประธานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูลได้กล่าวต้อนรับกรรมการวิสามัญฯ และได้กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูลโดยสังเขป คือ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๘๒ หมู่ที่ ๔ ตำบลฉลุง อำเภอเมือง จังหวัดสตูล ได้รับเงินงบประมาณในการก่อสร้างจากภาครัฐ และภาคประชาชนในการสนับสนุนการก่อสร้าง

คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด มีอำนาจหน้าที่สำคัญบางประการ ดังนี้

- ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับศาสนาอิสลามต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
- พิจารณาแต่งตั้งและถอดถอนกรรมการอิสลามประจำมัสยิด
- ประนีประนอมข้อพิพาทเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวและมรดกตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม ฯลฯ

อิสลาม ฯลฯ

หลังจากนั้นคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้นำศาสนาและกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ดังนี้

จังหวัดสตูล เป็นจังหวัดที่ไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องการก่อการร้าย ประชาชนอยู่อย่างสงบ ทำให้ส่วนราชการไม่เห็นปัญหาและไม่ให้ความสำคัญในการอนุมัติงบประมาณ ทำให้ไม่มีสถาบันระดับอุดมศึกษา สาธารณูปโภคไม่อำนวยความสะดวก เช่น ถนนหนทางคับแคบ ทำให้มีปัญหาในการพัฒนา รวมทั้งยังมีปัญหาในด้านต่าง ๆ เช่น

- ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรขนาดเล็ก ต้องอาศัยแหล่งน้ำจากธรรมชาติทำให้ผลผลิตไม่แน่นอน ขาดตลาดรองรับ ทำให้ขาดเสถียรภาพทางการตลาด ผลผลิตราคาตกต่ำ อยากให้รัฐบาลจัดตั้งชลประทานขนาดใหญ่ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อประชาชนรวมทั้งมีการจัดตั้ง SILO ระดับเขต ระดับภาค เพื่อรองรับผลผลิตของประชาชน และสามารถประกันราคาผลผลิตของประชาชน

- ด้านสังคม ปัญหายาเสพติดส่วนใหญ่แหล่งผลิตมาจากจังหวัดรอยต่อ เช่น จังหวัดตรัง จังหวัดสงขลา

ด้านการเมือง ยังมีปัญหาในการซื้อสิทธิ์ ขายเสียงจากการเลือกตั้ง

การปกครอง ในหน่วยงานของรัฐบางหน่วยยังมีปัญหาในด้านการให้บริการแก่ประชาชน เช่น การออกเอกสารสิทธิ์ของประชาชนต้องใช้ระยะเวลานานกว่าปกติ

นายอับรอฮิม อาดัม กรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล เสนอความเห็น ดังนี้

- กรณีการยุบ คอ.บต. ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฐบาลควรมีมาตรการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลกิจการศาสนาอิสลามโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดเอกภาพในการบริหารงาน ดังนั้นอยากให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลศาสนาอิสลามเป็นระดับกรม หรือกระทรวง ซึ่งปัจจุบันเป็นเพียงระดับฝ่าย ทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง

ในการนี้ นายเตน โต๊ะมีนา รองประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ คนที่สอง ได้ชี้แจงว่า ในปัจจุบันได้มีการส่งเสริมให้มีคณะกรรมการกิจการฮัจญ์โดยในร่าง พ.ร.บ.ส่งเสริมกิจการฮัจญ์ฉบับใหม่ได้เปลี่ยนแปลงโครงสร้าง โดยตั้งสำนักงานส่งเสริมกิจการฮัจญ์เป็นเอกเทศ มีเลขาธิการรับสมัครจากบุคคลภายนอก ทำงานตลอดปี รวมทั้งขณะนี้ พ.ร.บ. ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย อยู่ในระหว่างการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร คาดว่าธนาคารอิสลามในประเทศไทยจะเกิดขึ้นแน่นอน

นายเฉลิม บุญประมาณ อีหม่ามประจำมัสยิด ได้เสนอความเห็นดังนี้ จังหวัดสตูลขาดการบริการ การพัฒนาที่ต่อเนื่อง เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดส่วนใหญ่เข้ามาบริหารราชการในระยะเวลาสั้น ทำให้ขาดการสานต่อนโยบายที่ต่อเนื่องและประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมรายได้ไม่แน่นอน รวมทั้งจังหวัดสตูลเป็นจังหวัดสุดเขตแดนใต้ของประเทศไทย จึงเป็นจังหวัดทางตันที่ไม่สามารถเดินทางต่อไปได้ จึงอยากเสนอให้มีการสร้างถนนเชื่อมระหว่างจังหวัดสตูลกับรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย เพื่อให้จังหวัดสตูลมีท่าเรือน้ำลึก นำไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจต่อไป

หลังจากนั้นกรรมการอิสลามได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. กรณีการยุบ คอ.บต. นั้น ขอให้ทางรัฐบาลทบทวนประเด็นการยุบ คอ.บต. เนื่องจาก คอ.บต. เปรียบเสมือนบ้านหลังใหญ่ของประชาชน เป็นที่พึ่งของประชาชนเมื่อมีปัญหา คอ.บต. มีบทบาทและเอื้ออำนวยให้ด้านการบริการของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้น เมื่อมีการ

ยุบ คอ.บต. ประชาชนมีความรู้สึกขาดที่พึ่ง เพราะเห็นว่าผู้ว่าราชการจังหวัดมีภารกิจมากไม่สะดวกในการเข้าพบ

๒. ขอเสนอให้รัฐบาลให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณแก่สำนักงานคณะกรรมการศาสนาอิสลามให้มากขึ้น เนื่องจากประชาชนให้ความศรัทธาเชื่อถือต่อคณะกรรมการศาสนาอิสลามมาก ซึ่งปัจจุบันขาดงบประมาณในการบริหาร ควรได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล ๔๐๐,๐๐๐ บาท : สำนักงานคณะกรรมการอิสลาม ๑ แห่ง เพราะสำนักงานคณะกรรมการอิสลามต้องดูแลรับผิดชอบมัสยิด ๑๐๐ แห่งขึ้นไป

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญ

พลเอก หาญ ลีนาพันธ์ เสนอแนะให้เกษตรกรหันมาทำเกษตรชีวภาพ แทนปุ๋ยเคมี เนื่องจากสามารถช่วยเพิ่มผลผลิต และลดต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะการทำเกษตรปลอดสารพิษ

พันตำรวจเอก ไพจิตร ศรีคงคา เสนอความเห็นว่าย ปัญหายาเสพติดที่ระบาดแพร่หลายนั้น จะสามารถแก้ไขได้ ต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชน โดยทำชุมชนให้เข้มแข็ง

นายบุญญา หลีเหลด เสนอความเห็นว่าย โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ องค์กรเอกชน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ดังนั้น เป็นโอกาสที่ดีที่ประชาชนในพื้นที่จะได้รวมตัวเป็นกลุ่มหรือองค์กรเพื่อมีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกระดับ

นายพัศครุฑสิน บอดอ เสนอว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามและโรงเรียนปอเนาะ ต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด เพราะขณะนี้ใกล้ถึงเวลาที่ต้องดำเนินการตาม พ.ร.บ.ปฏิรูปการศึกษา

เมื่อได้เวลาพอสมควรแล้ว ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน และได้กล่าวสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ซึ่งมีบทบาทสำคัญ เนื่องจากประชาชนให้ความเชื่อถือ ศรัทธา ต่อคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และถ้าส่วนราชการร่วมมือกันทำงานกับคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดอย่างใกล้ชิดในพื้นที่ก็จะมีแต่ความสงบสุข และความเรียบร้อย

คณะกรรมการวิสามัญ ได้ออกเดินทางจากสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล เมื่อเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา คณะกรรมการวิสามัญ เดินทางมาถึงท่าอากาศยานหาดใหญ่ และเดินทางโดยเครื่องบิน TG ๔๐๘ จากหาดใหญ่ ถึงกรุงเทพฯ เมื่อเวลา ๑๙.๓๐ นาฬิกา

รับฟังบรรยายสรุป ณ ศาลากลางจังหวัดสตูล
เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

(๔๙)

สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำศาสนา ณ สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสตูล
เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕

รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้
ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖
ณ จังหวัดนราธิวาส

วันจันทร์ที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมระแงะ ศาลากลางจังหวัดนราธิวาส นายธีระ โรจนพรพันธ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส ได้กล่าวต้อนรับและชี้แจงสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข สรุปได้ดังนี้

ปัญหาด้านความมั่นคง

สถานการณ์ของจังหวัดนราธิวาสได้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังนี้

- กรณีปรากฏข่าวลือว่ากลุ่มนิจาออกมาทำการปล้น จี ชิงทรัพย์

จากการประเมินสถานการณ์มูลเหตุน่าจะเกิดจากการปล่อยข่าวลือ เพื่อสร้างสถานการณ์ไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติดเข้าไปอยู่ในพื้นที่ และให้ประชาชนเข้าใจนิจาคือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (โดยเฉพาะตำรวจพลร่ม และทหารพราน) ซึ่งสองหน่วยดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปราบปรามยาเสพติด ทางจังหวัดได้มีการแก้ไขปัญหาดังนี้

๑. จังหวัดนราธิวาสได้มีประกาศ ขอให้ประชาชนอย่าตื่นตระหนกต่อข่าวที่มีกลุ่มบุคคลแต่งกายชุด และสวมหมวกาก (นิจาหรือไอ้โม่ง) เนื่องจากเหตุการณ์ดังกล่าวไม่เป็นความจริง และหากผู้ใดสามารถจับกุมได้ (จับเป็น) ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาสจะให้รางวัลเป็นเงินสดจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ต่อนิจา ๑ คน แต่ถ้าหากนิจาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะให้รางวัลนำจับ ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือหากปรากฏว่านิจาหรือไอ้โม่งโจรกรรมทรัพย์หรือทำให้ทรัพย์สูญหายผู้ว่าราชการจังหวัดรับผิดชอบค่าเสียหายตามความจริงทั้งหมด โดยได้ประชาสัมพันธ์ไปยังทุกอำเภอและสื่อมวลชนทุกแขนง

๒. จังหวัดนราธิวาสได้มีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการเฉพาะกิจไล่ล่านิจาหรือไอ้โม่ง โดยมีนายกอบกิตติ สุวรรณโชติ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาสเป็นหัวหน้าชุดปฏิบัติการ

๓. สั่งการให้นายอำเภอทุกอำเภอประชาสัมพันธ์ และทำความเข้าใจกับประชาชนอย่าหลงเชื่อข่าวลือกรณีที่มีกลุ่มไอ้โม่งหรือนิจาออกจับปล้น

๔. สั่งการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและฝ่ายปกครองร่วมกับราษฎรจัดเวรยามรักษาความสงบในพื้นที่อย่างใกล้ชิด

๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดได้มีคำสั่งให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดนราธิวาสออกพบปะเยี่ยมเยียน เพื่อชี้แจงความเข้าใจกับประชาชน โดยประสานกับอำเภอท้องที่อย่างใกล้ชิด

๖. จังหวัดได้สั่งการให้ทุกอำเภอกำชับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สอดส่องดูแลอย่าให้ชาวบ้านจัด เวรยามกันโดยพลการ

๗. จังหวัดได้สั่งการให้ทุกอำเภอส่งปลัดอำเภอผู้ประสานงานประจำตำบลและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอออกปฏิบัติงานด้านมวลชน เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจแก่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนโดยประสานการปฏิบัติกับชุดตำรวจมวลชนสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด

หลังจากนั้น กรรมการวิสามัญฯ ได้เสนอว่า ควรรีบดำเนินการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ประชาชนเข้าใจ มิฉะนั้นปัญหาดังกล่าวจะเกิดขึ้นอีก

- กรณีราษฎรชุมนุมประท้วงและทำร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน พลร่ม ๕ ค่ายนเรศวรเสียชีวิต

การแก้ไขปัญหา

๑. จังหวัดนราธิวาสได้มีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อหาตัวผู้อยู่เบื้องหลังสถานการณ์ในครั้งนี้ รวมทั้งหาแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อไม่ให้เหตุการณ์ทำนองดังกล่าวเกิดขึ้นอีก

๒. สั่งการให้พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรอำเภอระแงะดำเนินการสืบสวนสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อหาตัวผู้กระทำผิดมาดำเนินคดีให้ได้โดยเร็ว ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมผู้ต้องหา จำนวน ๓ คน

คณะกรรมการวิสามัญฯ ตั้งข้อสังเกตว่า จากกรณีดังกล่าวเพราะเหตุใดผู้บัญชาการของหน่วยหรือผู้บังคับบัญชาจึงได้ปล่อยให้ห้วงเวลาดังกล่าวเกิดความรุนแรงจนไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้

- กรณีคนร้ายปล้นอาวุธปืนของหน่วยทักษิณพัฒนาที่ ๑๒

สาเหตุของปัญหาเนื่องจากหน่วยทักษิณพัฒนาเป็นหน่วยเปิด ประชาชนสามารถเข้าออกได้อย่างเปิดเผย เนื่องจากหน่วยทักษิณพัฒนามีหน้าที่ดูแลผู้ป่วย รักษาผู้ป่วย สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง ซึ่งก่อนเกิดเหตุได้มีการทำพิธีสวดมนต์หมู่ ผู้ก่อการร้ายจึงอาศัยช่วงเวลาดังกล่าวเข้าไปศึกษาพื้นที่ โดยคาดว่าผู้ที่ก่อการ คือผู้ค้ายาเสพติดที่สูญเสียผลประโยชน์เข้ามาแก้แค้นเพราะเข้าใจว่าหน่วยทักษิณพัฒนาเป็นหน่วยข่าวกรองในการปราบปรามยาเสพติด

การแก้ไขปัญหา

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ส่งกำลังพลสมาชิกอาสาสมัครจากกองร้อยอาสาสมัครจังหวัดนราธิวาสที่ ๑ ไปร่วมสนธิกำลังไล่ล่าคนร้ายที่ก่อเหตุโจมตีหน่วยทัักษ์ฉนวนพัฒนา

๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ประชุมนายอำเภอทุกอำเภอเพื่อรับทราบความคืบหน้าของเหตุการณ์และรับมอบนโยบายการแก้ไขปัญหาความไม่สงบเรียบร้อย โดยให้ทุกอำเภอจัดตั้งกองอำนวยการเฉพาะกิจร่วมโดยมีการประชุมติดตามความคืบหน้าของคดีทุกวัน แล้วรายงานความคืบหน้าให้ทางจังหวัดทราบเป็นประจำทุกวัน นอกจากนี้ได้กำหนดนัดประชุมนายอำเภอทุกอำเภอ เพื่อติดตามความคืบหน้าของคดีในทุกวันจันทร์, พุธ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา และในทุกวันศุกร์ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ซึ่งขณะนี้ยังไม่สามารถจับตัวผู้กระทำความผิดได้

๓. จังหวัดได้สั่งการให้นายอำเภอสุคีริน และนายอำเภอจะนะ เร่งรัดการสืบสวนสอบสวนคดี โดยประสานกับพนักงานสอบสวนอย่างใกล้ชิด

๔. จังหวัดได้ขอความร่วมมือท่าอากาศยานนราธิวาส เพิ่มความระมัดระวัง โดยการจัดเวรยามตลอด ๒๔ ชั่วโมง และกำชับผู้อยู่เวรยามเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจตราบุคคลแปลกหน้าที่เข้าไปเข้าไปภายในบริเวณท่าอากาศยานในยามวิกาลโดยเคร่งครัด

หลังจากนั้นคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ตั้งข้อซักถาม ดังนี้

- ตำรวจมวลชนสัมพันธ์มีรูปแบบอย่างไร

- เยาวชนในจังหวัดนราธิวาสมีส่วนร่วมในการก่อความไม่สงบ ดิตยาเสพติดและว่างงานทางจังหวัดมีมาตรการและแนวทางในการพัฒนาเยาวชนในพื้นที่อย่างไร

พล.ต.ต.วรเวทย์ วินิตเทพยานนท์ ได้ชี้แจงกรณีตำรวจมวลชนสัมพันธ์ ดังนี้

ตำรวจมวลชนสัมพันธ์ มีหน้าที่ประสานระหว่างประชาชนกับตำรวจให้มีความเข้าใจกันในด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณีที่แตกต่างกัน เพื่อสร้างความสมัครสมานสามัคคีระหว่างหน่วยงานราชการกับประชาชน โดยมีรูปแบบในการปฏิบัติ คือ มีการออกไปพบปะเยี่ยมเยียนกับประชาชน เพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่

- นายธีระ โรจนพรพันธ์ ผู้ว่าราชการจังหวัด ได้ชี้แจงกรณีมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาเยาวชน ดังนี้

ประชาชนมุสลิมส่วนใหญ่นิยมให้บุตรหลานเรียนปอเนาะโดยเน้นหนักทางด้านศาสนา ทางราชการจึงส่งเสริมให้มีการเน้นการศึกษาในสายสามัญ รวมทั้งผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ก็จะให้ศึกษาต่อในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศมาเลเซีย และประเทศในแถบตะวันออกกลาง ทางราชการจึงพยายามให้ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการศึกษาต่อ มิฉะนั้น เยาวชนจะสร้างปัญหาแก่สังคม รวมทั้งได้มีการพยายามผลักดันให้มีการตั้งมหาวิทยาลัยในจังหวัดนราธิวาส โดยมีการนำวิทยาลัยพยาบาล วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยเกษตรเทคโนโลยี ร่วมจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยนราธิวาส

การดำเนินการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเป็นเป้าหมายหนึ่งเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานไปเรียนในประเทศเพื่อนบ้านหรือให้ลดน้อยลง

การแก้ไขปัญหาเยาวชน ผู้ติดยาเสพติดในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีในบัญชีผู้ติดยาเสพติดมีประมาณ ๔๐,๐๐๐ กว่าคน ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น ๗๐% ทางจังหวัดได้มีการสกัดกั้นยาเสพติดในกลุ่มวัยรุ่นโดยพยายามสร้างพลังวัยรุ่นให้เข้มแข็ง ขณะนี้ได้มีการดำเนินอยู่ คือ การสร้างอาชีพให้แก่เยาวชน โดยมีการส่งเสริมอาชีพ เช่น ปลูกผักปลอดสารพิษ / แผลงสาธิต โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้สนับสนุนงบประมาณ โดยให้เงินอุดหนุนแปลงละ ๓๐,๐๐๐ บาท ในการทำมุ้งผักปลอดสารพิษ ขณะนี้ได้มีการขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลตั้งงบประมาณในการสนับสนุนหมู่บ้าน โดยหมู่บ้านละ ๑ แปลง ในการให้เยาวชนรวมกลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษ เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลาในกระชัง เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีอาชีพเป็นหลักแหล่ง โดยเน้นการให้การศึกษาและส่งเสริมอาชีพ และขณะนี้ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมให้หมู่บ้านมีลานกีฬาเป็นของตัวเอง โดยให้ประธานองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งงบประมาณส่งเสริมกีฬาให้มีทีมฟุตบอลหมู่บ้านละ ๑ ทีม ซึ่ง คาดว่าในปี ๒๕๔๗ จะมีทีมฟุตบอล ๗๕ ทีม

- ปัญหาที่ดินทำกิน

นางทวิพร ไทยารง เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดิน ๗ หัวหน้าฝ่ายอำนวยการสำนักงานที่ดินจังหวัดนราธิวาส ได้ชี้แจงสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข ดังนี้

ปัญหาการออกเอกสารสิทธิ์ในที่ดินทำกินให้แก่ราษฎรในจังหวัดนราธิวาสมี ๒ กรณี

กรณีที่ ๑ การเดินสำรวจออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่ราษฎร (น.ส. ๓ ก.) เมื่อปี ๒๕๓๕ ที่อำเภอศรีสาคร จำนวน ๕๔๒ แปลง ซึ่งภายหลังได้มีการตรวจสอบพบว่าที่ดินที่ราษฎรครอบครองทำประโยชน์และนำเจ้าหน้าที่ที่สำรวจจริงวัดเพื่อออกเอกสารสิทธิ์เป็นที่ดินอยู่ในเขตซึ่งสามารถขณะปฏิบัติได้มีมติ เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ได้จำแนกออกเพื่อเป็นเขตนิคมสร้างตนเองภาคใต้ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๕๔๒ แปลง และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้แจ้งจังหวัดนราธิวาสว่าที่ดินที่ราษฎรขอลงเอกสารสิทธิ์เป็นที่ดินของรัฐบาลตามมติสภาบริหารคณะปฏิบัติ พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งกรมป่าไม้เห็นว่าที่ดินต้องห้ามมิให้ออกเอกสารสิทธิ์แต่เนื่องจากราษฎรได้ขอลงเอกสารสิทธิ์ในที่ดินของรัฐ ดังนั้น จึงได้มีการประชุมของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ จังหวัดนราธิวาส โดยที่ประชุมมีมติแยกการดำเนินการเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ น.ส. ๓ ก. จำนวน ๒๐๐ แปลง ในตำบลศรีบรรพต อำเภอศรีสาคร ตรวจสอบและพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่อยู่ในเขตนิคมฯ ไม่ใช่บริเวณที่มีการสงวนหวงห้าม และไม่อยู่ในเขตป่าไม้ จึงสามารถออก น.ส. ๓ ก. ให้แก่ราษฎรได้ จึงถอนเรื่อง น.ส. ๓ ก. ค้างลงนามจำนวน ๒๐๐ แปลง จากการพิจารณาของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ ส่วนกลาง

กลุ่มที่ ๒ น.ส. ๓ ก. ค้างแจก จำนวน ๓๔๒ แปลง ในท้องที่ตำบลศรีสาคร อำเภอศรีสาคร เป็นพื้นที่ที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งนิคมสร้างตนเองภาคใต้ จังหวัดนราธิวาส พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้ครอบคลุมถึงบริเวณที่ดิน ๓๔๒ แปลงดังกล่าว จึงนำเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ จังหวัดนราธิวาส โดยที่ประชุมได้มีมติให้เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๑๗ เป็นวันที่ได้รับการสงวนหวงห้าม และให้ถือระวางรูปถ่ายทางอากาศของสำนักงานที่ดินจังหวัดนราธิวาส ที่กรมแผนที่ทหารได้ถ่ายไว้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นหลักฐานตรวจสอบร่องรอยที่แสดงว่าได้ทำประโยชน์ในที่ดินก่อนวันประกาศสงวนหวงห้าม

หลังจากนั้น จังหวัดนราธิวาสได้รายงานผลการประชุมของคณะกรรมการฯ ไปยังสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทราบ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๔๕ จนบัดนี้ทางจังหวัดยังไม่ได้รับแจ้งผลการดำเนินการจากคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐส่วนกลาง แต่อย่างไร

กรณีที่ ๒ การสำรวจออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่ราษฎร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งกรมที่ดินได้มีโครงการเดินสำรวจจริงวัดออก น.ส. ๓ ก. ให้แก่ราษฎรในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดนราธิวาส ได้ประกาศท้องที่เดินสำรวจฯ ออก น.ส. ๓ ก. ทุกอำเภอ เมื่อเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางได้มาดำเนินการออก น.ส. ๓ ก. โดยใช้ระวางรูปถ่ายทางอากาศและแจกเอกสารสิทธิ์ (น.ส. ๓ ก.) ให้แก่ราษฎรผู้เป็นเจ้าของที่ดิน ซึ่งขณะนั้นยังไม่ได้มีการถ่ายทอดแนวเขตป่าลงในระวางรูปถ่ายทางอากาศ ต่อมาในปี ๒๕๒๘ ได้มีการนำระวางรูปถ่ายทางอากาศให้สำนักงานป่าไม้เขตปัตตานี ถ่ายทอดแนวเขตป่าลงในระวางรูปถ่ายทางอากาศ ซึ่งภายหลังตรวจสอบพบว่าที่ดินที่ราษฎรครอบครองและทำประโยชน์และเจ้าหน้าที่รังวัดออก น.ส. ๓ ก. ซึ่งได้รับ น.ส. ๓ ก.ไปแล้วนั้น ติดอยู่ในเขตป่าไม้ เช่น ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี และ/หรือเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า

ซึ่งจากการสำรวจพบว่ามีที่ดินที่ราษฎรครอบครองทำประโยชน์ และกรมที่ดินได้ออก น.ส. ๓ ก. ให้แล้ว ติดอยู่ในเขตป่าจำนวน ๓,๒๕๗ แปลง แยกเป็นอำเภอ ดังนี้

๑. อำเภอเมืองนราธิวาส จำนวน ๓๑๗ แปลง
๒. อำเภอดากใบ จำนวน ๓๑๗ แปลง
๓. อำเภอสุไหงปาดี จำนวน ๑,๔๐๙ แปลง
๔. อำเภอสุไหงโก-ลก จำนวน ๙๕๙ แปลง
๕. อำเภอระแงะ จำนวน ๒๔ แปลง
๖. อำเภอเจาะไอร้อง จำนวน ๗๘ แปลง
๗. อำเภอศรีสาคร จำนวน ๑๒ แปลง
๘. อำเภอแว้ง จำนวน ๑๒๓ แปลง
๙. อำเภอศรีสาคร จำนวน ๙๒ แปลง

ซึ่งจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่าปัญหาดังกล่าวเกิดจากกรณี ดังนี้

๑. ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าแนวเขตป่าไม้ในพื้นที่จริงอยู่ในบริเวณใด
๒. ในแต่ละท้องที่มีเขตป่าหลายแนว เช่น เขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวร ซึ่งในแต่ละเขตไม่ได้อยู่ในแนวเดียวกัน
๓. ในการประกาศแนวเขตป่าไม้ในท้องที่จังหวัดนราธิวาสในสมัยนั้นน่าจะไม่ได้สำรวจการ ยึดครองทำประโยชน์ของราษฎรในพื้นที่จริงก่อนดำเนินการ

แนวทางการแก้ไขปัญหา

๑. ในส่วนของป่าไม้ถาวรเห็นควรให้มีการสำรวจสภาพป่าในพื้นที่จริง ว่ามีสภาพอย่างไรและดำเนินการกับแนวเขตป่าไม้ถาวรใหม่
๒. ในส่วนของป่าสงวนแห่งชาติ และป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย ควรให้กรมป่าไม้ทำการพิสูจน์สิทธิ์การครอบครองที่ดินทำกินของราษฎรโดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหารประกอบการตรวจสอบ

การดำเนินการของจังหวัดนราธิวาส

๑. จังหวัดนราธิวาสได้มีหนังสือแจ้งกรมที่ดิน เพื่อพิจารณาเพิกถอนเอกสารสิทธิ์ดังกล่าว
๒. กรมที่ดินได้มีหนังสือแจ้งให้จังหวัดนราธิวาส พิจารณาดำเนินการตรวจสอบเพิ่มเติมซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการของสำนักงานที่ดินจังหวัดนราธิวาสเพื่อพิสูจน์สิทธิ์การครอบครอง

นายสมพงษ์ ธรรมชาติ เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ ได้ชี้แจงถึงสาเหตุเพิ่มเติม ดังนี้

การออกเอกสารสิทธิ์ดังกล่าวเป็นข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้กับกรมที่ดินชัดเจน แต่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่รอบคอบ ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน โดยเมื่อออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่ราษฎรแล้วไม่มีการตรวจสอบ จากกรณีปัญหาที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติเขาบูโด-สุไหงปาตี ได้มีการประชุมดำเนินการแก้ไขปัญหาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐตามมติคณะรัฐมนตรี ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ โดยโครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้

ต่อมาในปี ๒๕๔๔ ได้มีการตั้งกรมการสอบสวนผู้ทำกินในเขตอุทยานแห่งชาติเขาบูโด-สุไหงปาตี โดยมีการพิสูจน์หลักฐานการครอบครองที่ดินของราษฎร ซึ่งได้มีการสำรวจเสร็จสิ้นในปี ๒๕๔๕ ซึ่งขั้นตอนต่อไปจะทำการรังวัดแปลงที่ดิน เพื่อพิสูจน์สิทธิ์ว่าราษฎรบุกรุกอุทยานหรืออุทยานประกาศทับที่ราษฎร ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ ซึ่งปัญหาก็คือหน่วยงานของรัฐไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจ ทำให้ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการชี้แนวเขตรังวัดที่ดิน

หลังจากนั้นคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

- กรณีปัญหาแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับที่ทำกินของราษฎรและราษฎรบุกรุกที่ดินอุทยานแห่งชาติ วิธีแก้ปัญหาคือ ตามมติคณะรัฐมนตรี ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ควรให้กรมป่าไม้ตกลงกับประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อน ตามหลักฐานการถือครองจากแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ และควรของบประมาณเพื่อวางหมุดทุก ๑๐๐ เมตร รวมทั้งควรให้ทหารเข้าไปเป็นสื่อกลางในการมีส่วนร่วมระหว่างกรมป่าไม้กับประชาชนในการชี้แนวเขต เพื่อทำการรังวัดที่ดิน

ปัญหาด้านการทำประมง

นายเจริญ คำแก้ว ประมงจังหวัดนราธิวาส ได้ชี้แจงสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไข ดังนี้ ประชาชนจังหวัดนราธิวาส ประกอบอาชีพประมง แยกออกเป็น ๓ ประเภท คือ การทำประมงทะเล การทำประมงชายฝั่ง และการทำประมงในแหล่งน้ำจืดทั่วไป

๑. การทำประมงทะเล มีการประกอบอาชีพประมง ๒ อำเภอ คือ อำเภอเมืองนราธิวาส และอำเภอดากใบ การทำประมงส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือขนาดเล็ก ประสิทธิภาพในการจับค่อนข้างต่ำเพื่อการยังชีพเท่านั้น เพราะความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำมีน้อย ท้องทะเลไม่มีแหล่งที่จะให้สัตว์น้ำอาศัยอยู่ได้ ไม่มีเกาะแก่ง ป่าชายเลน หรือแหล่งปะการังธรรมชาติที่สำคัญ หากท้องทะเลมีมรสุมคลื่นลมจัด ชาวประมงขนาดเล็กจะไม่สามารถออกไปทำการประมงได้ เพราะเรือมีขนาดเล็ก

ปัญหาการทำประมงทะเล

๑. วิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้าน ชาวประมงพื้นบ้านดำรงชีวิตอยู่โดยการจับสัตว์น้ำริมชายฝั่งทะเล ด้วยเครื่องมือประมงพื้นบ้าน หรือใช้เรือออกไปทำการประมงในทะเลแต่เป็นเรือขนาดเล็ก คือ เรือกอและโดยพึ่งพาอาศัยฤดูกาลเป็นสำคัญ ไม่มีเทคโนโลยีในการล่อสัตว์น้ำหรือไล่ล่าสัตว์น้ำเพื่อให้ได้ปริมาณมาก และหากไม่จำเป็นจะทำการประมงไม่ไกลจากชายฝั่งมากนัก เนื่องจากไม่สามารถทนต่อกระแสคลื่นและแรงลมได้

๒. เรือประมงอวนลากขนาดใหญ่ต่างกัน บางครั้งลากอวนทำลายพันธุ์สัตว์น้ำในเขตหวงห้าม และทำลายอวนของชาวประมงพื้นบ้าน

๓. สัตว์น้ำที่ชาวประมงจับได้ราคาถูก ชาวประมงไม่มีสิทธิในการกำหนดราคาสินค้า

๔. เรือปั่นไฟปลากะตักทำลายพันธุ์สัตว์น้ำ ทำให้จับสัตว์น้ำได้น้อยลง หลังจากที่เรือปั่นไฟปลากะตักเริ่มเข้ามาทำการประมง ส่งผลให้ปริมาณปลาหลายชนิดลดลง

๕. เครื่องมือทำการประมงราคาแพง เช่น ราคาอวนและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ชาวประมงนำมาประกอบเป็นเครื่องมือประมงราคาสูงขึ้นทุกปี แม้ว่าบางครั้งสินค้าชนิดอื่นจะถูกลดราคาเครื่องมือก็ไม่ได้ลดลง

๖. ชาวประมงมีหนี้สินเพิ่มมากขึ้น ปัญหาการว่างงานการออกทำงานน้อยลง รายได้ไม่คุ้มทุน

๗. อันตรายจากภัยธรรมชาติ คลื่น ลมพัดแรงช่วงหน้ามรสุมชาวประมงต้องหยุดทำการประมงเป็นเวลาหลายวัน เนื่องจากฝนตกหนัก ลมแรง ไม่สามารถออกทำการประมงได้

แนวทางแก้ไขปัญหาการทำประมงทะเล

ระยะเร่งด่วนและที่ดำเนินการไปแล้วในปี ๒๕๔๕

๑. การตรวจตราปราบปรามผู้กระทำความผิด พ.ร.บ.การประมง พ.ศ. ๒๕๓๐ ใน ปีงบประมาณ ๒๕๔๓ - ๒๕๔๕ กรมประมงได้สั่งการให้งานอนุรักษ์ทรัพยากรประมงทะเลสงขลา ส่งเรือตรวจการประมงทะเล ซึ่งเป็นเรือเร็วออกปฏิบัติงานเฝ้าระวังในเขตท้องที่ อ.เมืองนราธิวาส และ อ.ตากใบ

๒. ดำเนินการก่อสร้างปะการังเทียมเพิ่มมากขึ้น โดยตั้งแต่ปี ๒๕๓๒ - ๒๕๔๕ ได้ ดำเนินการก่อสร้างไปแล้ว จำนวน ๑๐ จุด ๑๐ หมู่บ้าน ใน ๒ อำเภอ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๒๐ ตารางกิโลเมตร

๓. โครงสร้างพื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งทะเลอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงรับสั่งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมกันฟื้นฟูทรัพยากรฝั่งทะเลเพื่อ จัดสร้างแหล่งอาศัยสัตว์ทะเลให้มากขึ้น สำหรับในปี ๒๕๔๕ จังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส ได้รับการสนับสนุนวัสดุ ๓ แบบมาสร้างเป็นปะการังเทียม คือตุ้รตไฟเก่า แท่นคอนกรีต และท่อน คอนกรีต

๔. การให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนหมุนเวียน เพื่อให้กลุ่มชาวประมงพื้นบ้านใช้ในการซื้อเครื่องมือประมงประกอบอวนลอย ในลักษณะกองทุนหมุนเวียนแก่กลุ่มประมงพื้นบ้าน ตำบลนางนาค อ.เมืองนราธิวาส ให้มีเครื่องมือจับสัตว์น้ำที่ดี

แนวทางการแก้ไขปัญหาระยะถาวร

๑. ในปี ๒๕๔๖ กรมประมงได้จัดสรรงบประมาณก่อสร้างปะการังเทียมจุดใหญ่ให้ ครอบคลุมพื้นที่ ๓๐ ตารางกิโลเมตร ใช้งบประมาณ ๒๐ ล้านบาท ซึ่งขณะนี้กรมประมงได้ ดำเนินการประกวดราคาเพื่อเตรียมดำเนินการ

๒. ในการประชุมชาวประมง เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๔๔ ชาวประมงได้เสนอแนะ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาด้านการประมง คือ

๒.๑ จัดให้มีกองทุนพัฒนาชาวประมงและการฟื้นฟูสัตว์น้ำในทะเลให้เพิ่มมากขึ้น

๒.๒ ปรับปรุงกฎหมายประมง ขอย้ายเขตอนุรักษ์ จาก ๓,๐๐๐ เมตร เป็น ๕,๐๐๐ - ๖,๐๐๐ เมตร

๒.๓ ให้มีการยกเลิกเครื่องมือทำการประมงประเภทที่ทำลายทรัพยากรสัตว์น้ำ อย่างร้ายแรง เช่น อวนลาก อวนรุน และอวนปลากะตัก โดยทั้งหมดให้จัดทำเป็นแผนจากระดับ หมู่บ้าน ตำบลผ่านอำเภอและจังหวัด จนถึงระดับชาติ

๒.๔ กำหนดให้จัดทำปะการังเทียมขนาดเล็ก บริเวณทะเลหน้าพระตำหนักทักษิณ ราชนิเวศน์ ในระยะเขต ๕๐๐ เมตร จากฝั่งยาวตลอดสถานที่ตำหนักฯ เป็นเขตอนุรักษ์พิเศษ โดย ห้ามเครื่องมือทำการประมงทุกชนิดเข้าทำการประมงทุกชนิดเข้าประมงในเขตดังกล่าวโดยเด็ดขาด

๒.๕ ให้มีการตรวจสอบปะการังเทียม หลังจากที่ได้ดำเนินโครงการไปแล้วว่ามีผลเป็นอย่างไร เช่น มีปลามาอาศัยอยู่หรือไม่ มีความเสียหายเกิดขึ้นกับปะการังเทียมหรือไม่ เมื่อผ่านไป ๕ ปีไปแล้วว่าได้รับผลเสียหายอะไรบ้าง เมื่อได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว คาดว่าความเดือดร้อนของชาวประมงจะค่อย ๆ เบาบางและหมดไปในไม่ช้า

๒. การประมงชายฝั่ง

จังหวัดนราธิวาส มีแหล่งน้ำกร่อยหรือพื้นที่ที่น้ำทะเลท่วมถึงอยู่ใน ๒ อำเภอ คือ อำเภอเมืองนราธิวาส และอำเภอดากใบ เป็นบริเวณที่เป็ดออกทะเลและน้ำทะเลท่วมถึงตลอดปี จึงเหมาะในการเลี้ยงปลาน้ำกร่อยในกระชัง เพราะสภาพพื้นที่สะดวกในการดำเนินโครงการแต่บางช่วงก็มีปัญหามากเช่นกัน เพราะธรรมชาติเปลี่ยนแปลงทำให้ปากร่องระบายเข้าออกของน้ำทะเลเปิดทำให้น้ำเสีย น้ำทะเลไม่สามารถที่จะไหลวนเวียนเข้ามาได้ ทำให้สภาพน้ำในแม่น้ำตากใบ ไม่เหมาะสมที่จะเลี้ยงปลาได้ในบางช่วงเกิดความเดือดร้อนกับผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอยู่เสมอ

สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการประมงชายฝั่ง

๑. ร่องน้ำปิด บริเวณคลองโคกเคียนและแม่น้ำตากใบ บางช่วงมีลักษณะตื้นเขิน เนื่องจากเป็นการตกตะกอนของดินตามธรรมชาติ จึงควรมีการขุดลอกให้มีความลึกเพื่อน้ำทะเลได้ไหลเข้าออกวนเวียนได้สะดวก ถ้าสามารถขุดลอกคลองทั้ง ๒ แห่ง ให้ตลอดเวลาจะเป็นการเพิ่มพื้นที่ในการเพาะเลี้ยงปลาน้ำกร่อยได้มากขึ้น และเป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. อิทธิพลน้ำพุดในฤดูฝนบริเวณคลองโคกเคียน จะมีน้ำพุดไหลจากพุดบาเจาะลงสู่คลองโคกเคียน ทำให้เกิดความเสียหายแก่ปลาที่เกษตรกรเลี้ยงบริเวณคลองโคกเคียนเป็นอย่างมาก แนวทางแก้ไขเห็นควรขุดคลองบริเวณ ม. ๑ ต.โคกเคียน ให้ลึกกว่าระดับปกติ เพื่อเบนน้ำพุดลงทะเล หรือทำท่อส่งจากทะเลเข้าสู่คลองโคกเคียน ให้น้ำทะเลได้ไหลวนเวียนเข้าออกได้สะดวก เพื่อรักษาสภาพของน้ำให้เหมาะสมกับการเลี้ยงปลาได้ตลอดปี

๓. อาหารสำหรับเลี้ยงสัตว์น้ำเกี่ยวกับต้นทุนในการเลี้ยงสัตว์น้ำเป็นภาวะที่สำคัญ เพราะอาหารเลี้ยงปลากะพงขาว ปลากะพงแดง ปลาเก๋า จะมีราคาสูงในช่วงฤดูมรสุม เนื่องจากในบางช่วง เช่น หนาวมรสุม เรือหาปลาขนาดใหญ่ ไม่สามารถออกทำการประมงได้ ทำให้อาหารปลาที่เลี้ยงมีราคาแพงและหาซื้อได้ยาก แนวทางแก้ไขควรส่งเสริมแนะนำให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันจัดซื้ออาหารปลามาเก็บไว้ในห้องเย็นขนาดเล็ก เพื่อจำหน่ายให้แก่สมาชิกโดยที่รัฐบาลควรให้การอุดหนุนเงินในรูปแบบสินเชื่อในการจัดซื้ออาหารราคาถูกไว้สำหรับสนับสนุนเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยง

๓. การประมงน้ำจืด

จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ใน ๑๓ อำเภอ เป็นแหล่งน้ำจืดและมีพื้นที่ดินพรุ ประมาณ ๒๖๐,๐๐๐ ไร่ นอกจากนั้นยังมีแม่น้ำที่สำคัญ เช่น แม่น้ำโก-ลก แม่น้ำสายบุรี เป็นแหล่งน้ำจืดที่สำคัญ ซึ่งเป็นตัวสนับสนุนการเกษตรกรในการเลี้ยงสัตว์น้ำจืดให้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนั้นยังมี

การปรับปรุงแหล่งน้ำที่ทางราชการขุดขึ้น เพื่อจัดเป็นแหล่งปลาประจำหมู่บ้าน ให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้แหล่งน้ำ ได้อาศัยจับสัตว์น้ำเลี้ยงชีพ

สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการประมงน้ำจืด

๑. สภาพดินบางพื้นที่เป็นที่ลุ่มน้ำ ดินเป็นดินพรุ เช่น บริเวณพรุบาเจาะ พรุโต๊ะแดง พรุกราบแดง เกษตรกรที่อยู่ใกล้พรุเมื่อขุดบ่อสภาพน้ำจะเป็นกรด ไม่เหมาะแก่การเลี้ยงปลา การปรับสภาพน้ำต้องใช้ทุนสูงและใช้เวลานาน กว่าที่น้ำจะเหมาะแก่การเลี้ยงปลา เมื่อสูบน้ำแห้ง น้ำใหม่เข้ามาก็จะมีสภาพเป็นกรดเช่นเดิม แนวทางแก้ไขจะได้ประสานกับสถานีพัฒนาที่ดินฯ เพื่อให้คำแนะนำและช่วยเหลือต่อไป

๒. ความต้องการพันธุ์ปลาที่จะนำมาเลี้ยง เกษตรกรมีความประสงค์ไม่เหมือนกันทำให้ยากในการผลิต บางชนิดไม่มีการผลิตหรือมีไม่พอต่อความต้องการของเกษตรกร พันธุ์ปลาบางครั้งจำเป็นต้องสั่งซื้อพันธุ์จากจังหวัดใกล้เคียง หรือจังหวัดฯ ทางภาคกลาง ซึ่งการลำเลียงบางครั้งปลาจะตาย หรือติดโรครมา ทำให้เกิดความเสียหายภายหลัง ดังนั้น จึงควรวหาวิธีการผลิตพันธุ์สัตว์น้ำที่เหมาะสมกับความต้องการของเกษตรกรให้มากขึ้น

๓. เกษตรกรในจังหวัดนราธิวาส นิยมเลี้ยงปลาด้วยอาหารสำเร็จรูปจากโรงงาน ซึ่งโรงงานผลิตตั้งอยู่ในจังหวัดภาคกลาง ทำให้อาหารสัตว์น้ำมีราคาแพง เนื่องจากต้องขนส่งทางไกล

๔. จังหวัดนราธิวาส ในช่วงฤดูฝนบางปีฝนจะตกมาก เกิดน้ำท่วมใหม่ ทำให้น้ำท่วมบ่อปลา เกษตรกรเกิดความเสียหาย (ตุลาคม-มกราคม) แนวทางการแก้ไขควรจัดระยะการเลี้ยงและการจับผลผลิตให้เหมาะสมกับฤดูกาล

ศึกษาดูงาน ณ อุทยานแห่งชาติเขานูโค-สุโหลงปาดิ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้รับฟังข้อมูลและสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาที่ดินทำกินอุทยานแห่งชาติเขานูโค-สุโหลงปาดิ ณ โรงเรียนลูโบบายะ อำเภอยี่งอ จังหวัดนราธิวาส สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ โดยโครงการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ ประกาศแนวเขตอุทยานแห่งชาติมีผลบังคับใช้ ทำให้ราษฎรต้องการให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว โดยต้องการให้รัฐออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่ราษฎร เนื่องจากประชาชนเกรงว่าถ้าหากไม่มีเอกสารสิทธิ์ต่อไปทางราชการอาจจะเอาที่ดินของราษฎรคืน ซึ่งประชาชนเชื่อว่าที่ดินดังกล่าวเป็นการสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ซึ่งชุมชนนี้ได้อาศัยกันมาประมาณ ๓๐๐ ปีมาแล้ว จึงอยากให้มีการศึกษาดูว่าเขตอุทยานแห่งชาติทับที่ทำกินราษฎรหรือราษฎรบุกรุกที่ดินอุทยานแห่งชาติ รวมทั้งใน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกาประกาศเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ทำให้ราษฎรได้รับความเดือดร้อนจึงต้องการให้มีการพิสูจน์สิทธิ์การครอบครองที่ดินดังกล่าว

หลังจากนั้นคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้เสนอความคิดเห็น ดังนี้

๑. รัฐบาลควรมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน ตามมติคณะรัฐมนตรี ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ โดยประชาชนควรให้ความร่วมมือในการชี้แนวเขต เพื่อทำการรังวัดพิสูจน์สิทธิ์ในการครอบครองที่ดินดังกล่าว

๒. ป่าไม้จังหวัด ป่าไม้อำเภอ และป่าไม้เขต ควรร่วมกันตั้งงบประมาณในการรังวัดที่ดินโดยควรมีการวางหมุดทุก ๕๐-๑๐๐ เมตร เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

ศึกษาสภาพสังคม

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ศึกษาสภาพสังคม ในพื้นที่อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส พบว่าในเวลาากลางคืนจะมีผู้หญิงมีพฤติกรรมลักษณะคล้ายกับผู้หญิงให้บริการนั่งรวมกลุ่มหน้าที่พักอาศัย/ร้านอาหาร เป็นจำนวนมากอย่างเปิดเผย โดยไม่มีการดำเนินการจากเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่อย่างใด

รายงานการเดินทางไปศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้
เพื่อรับฟังและหาข้อยุติปัญหาเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนกรณีผู้บริหาร
โรงเรียนบ้านปากบาง หมู่ที่ ๔ ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
ฝ่าฝืนกฎระเบียบว่าด้วยการบริหารชุมชนขององค์กรมัสยิดในจังหวัดสงขลา
พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อที่ ๑๘ หมวดที่ ๓ การสังคมและระเบียบว่าด้วย
การบริหารชุมชน (หุกมปากัด) ขององค์กรมัสยิดสอลาหุดดีน
พุทธศักราช ๒๕๔๒ ข้อที่ ๑
วันจันทร์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖
ณ จังหวัดสงขลา

.....

ส่วนราชการที่เข้าร่วมประชุม คือ

๑. ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
๒. นายอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา
๓. ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต ๓
๔. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากบาง
๕. โต๊ะอิหม่ามประจำมัสยิดสอลาหุดดีน

เรื่องพิจารณา

ด้วยคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ ได้รับหนังสือ
มัสยิดสอลาหุดดีน บ้านปากบาง หมู่ที่ ๔ ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา วันที่ ๓
สิงหาคม ๒๕๔๖ เรื่อง ขอให้ดำเนินการสอบสวนพฤติกรรมและย้ายผู้บริหารโรงเรียนบ้านปาก
บาง หมู่ที่ ๔ ออกนอกพื้นที่ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนบ้านปากบางมีพฤติกรรมฝ่าฝืน
กฎระเบียบว่าด้วยการบริหารชุมชนขององค์กรมัสยิดในจังหวัดสงขลา พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อที่
๑๘ หมวดที่ ๓ การสังคม และระเบียบ ว่าด้วยการบริหารชุมชน (หุกมปากัด) ขององค์กรมัสยิด
สอลาหุดดีน พุทธศักราช ๒๕๔๒ ข้อที่ ๑ (ตามเอกสารแนบท้าย) คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้
พิจารณาและมีมติที่จะเดินทางไปศึกษาดูงานเรื่องดังกล่าวในวันจันทร์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖

ในการเดินทางศึกษาดูงานของคณะกรรมการวิสามัญฯ ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ
รับทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ชาวบ้านในชุมชนขัดแย้งกับ
ผู้บริหารโรงเรียนจึงทำให้นักเรียนบางส่วนไม่มาโรงเรียน
สาเหตุปัญหาความขัดแย้ง

ฐานทัพเรือสงขลา มีหนังสือที่ กท ๐๕๑๘/๙๔๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๖ เรื่องขอ
ความร่วมมือมายังโรงเรียนบ้านปากบาง เพื่อใช้สถานที่ออกหน่วยนอกพื้นที่ ตามแผนป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด โรงเรียนพิจารณาแล้วอนุญาตและเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๖ คณะ
องค์การบริหารศาสนาอิสลามประจำมัสยิดสอลาหุดดีน ได้ทราบข่าวว่าทางโรงเรียนบ้านปากบาง
อนุญาตให้ฐานทัพเรือสงขลา ใช้สถานที่โรงเรียนจัดกิจกรรมจึงได้จัดประชุมผู้ใหญ่บ้านและคณะ
องค์การบริหารศาสนาอิสลามประจำมัสยิดสอลาหุดดีน ขึ้นในวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๔๖ เพื่อ
ปรึกษาหารือ โดยเฉพาะหากมีการละเล่นดนตรี จะถือว่าการขัดต่อหลักกฎหมายป่ากีดหมู่บ้าน
(ระเบียบว่าด้วยการบริหารชุมชน) ที่ประชุมมอบหมายผู้ใหญ่บ้านนำมติที่ประชุมไปเสนอต่อ
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากบางว่า คณะองค์การบริหารศาสนาอิสลามประจำมัสยิดสอลาหุดดีน
ไม่อนุญาตและไม่ยินยอมให้เล่นดนตรีในหมู่บ้านแห่งนี้ในวันเดียวกันเวลา ๑๓.๐๐ น.
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากบางได้เชิญคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงและ
ปรึกษาหารือ เรื่องการขอใช้สถานที่ของฐานทัพเรือสงขลา ผลจากการประชุมมีการคัดค้านจาก
กรรมการสถานศึกษาบางส่วน แต่ในที่สุดก็อนุญาตให้ใช้สถานที่

วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ฐานทัพเรือสงขลา ได้จัดนิทรรศการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด ออกให้บริการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ เสริมสวย ตัดผม มอบอุปกรณ์กีฬา
โดยมีวงดุริยางค์ทหารเรือแสดงดนตรีประกอบ มีนักร้อง นักดนตรี แต่งเครื่องแบบทหารเรือ ร้อง
เพลงไทยสากล และเพลงลูกทุ่งในการออกหน่วยครั้งนี้ นำโดย ผู้บัญชาการทหารเรือสงขลา โดย
เชิญนายอำเภอจะนะ และหัวหน้าส่วนราชการในอำเภอจะนะ เข้าร่วมกิจกรรมด้วย กิจกรรม
ดำเนินไปด้วยดี ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมบางส่วน

วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ คณะองค์การบริหารศาสนาอิสลามลอสอลาหุดดีน
คณะกรรมการสถานศึกษา และชาวบ้านปากบาง จำนวน ๗๐ คน ได้ยื่นหนังสือต่อหัวหน้าการ
ประถมศึกษาอำเภอจะนะ (นายสุภชาติ มินตระ) ให้ย้าย นายอะเตซ มุทะจันท์ ผู้อำนวยการ
โรงเรียนบ้านปากบาง ออกนอกพื้นที่ภายใน ๒๔ ชั่วโมง โดยกล่าวหาว่า นายอะเตซ มุทะจันท์
เป็นคนก้าวร้าว ทำลายการจัดระเบียบทางศาสนาของชุมชน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอจะ
นะ รับเรื่องร้องเรียนแล้วแจ้งว่าไม่อยู่ในอำนาจที่จะดำเนินการย้ายภายใน ๒๔ ชั่วโมงได้ โดยขอ
ตั้งคณะกรรมการเพื่อสืบสวนข้อเท็จจริง เพื่อให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย และรายงานว่าผู้บริหาร
โรงเรียนปฏิบัติงานดีมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับของชุมชนและทางราชการ แต่เป็นคนที่
เสนอความคิดอย่างตรงไปตรงมา และการอนุญาตให้มีการแสดงดนตรีในโรงเรียนนั้น เป็นการ
พิจารณาที่อยู่บนพื้นฐานที่ต้องการให้ความร่วมมือกับทางราชการในการดำเนินนโยบายป้องกัน

และปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของชาติ และทางโรงเรียนมิได้เป็นผู้ดำเนินการ จัดหาดนตรีมาแสดงโดยตรง เพียงแต่อนุญาตให้ใช้สถานที่ดำเนินการเท่านั้น ซึ่งมีชาวบ้านที่เห็น ด้วย และไม่เห็นด้วย ก้ำกึ่งกัน และหากมีการย้ายตามข้อเสนอ จะเกิดความแตกแยกและความ ขัดแย้งจะรุนแรงขึ้น นอกจากนั้นอาจจะบานปลายลุกลามเป็นปัญหาใหญ่โตได้

วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖ นักเรียนโรงเรียนบ้านปากบาง จำนวน ๒๐๐ คน (๘๐% ของนักเรียนทั้งหมด) ไม่มาโรงเรียนตามปกติ ซึ่งโรงเรียนเปิดเรียนตามปกติ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการ ประท้วงที่ไม่ได้รับการแก้ไขข้อร้องเรียนให้ย้ายผู้อำนวยการโรงเรียน หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องได้ มีความพยายามของทุกฝ่าย เพื่อคลี่คลายปัญหาตามลำดับ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา และ ผู้เกี่ยวข้องแต่ไม่เป็นผลชาวบ้านบางส่วนยังคงยืนยันให้ย้ายผู้บริหารโรงเรียนบ้านปากบาง **ข้อเท็จจริง**

จากสาเหตุดังกล่าว คณะกรรมการวิสามัญฯ จึงเดินทางศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนบ้าน ปากบางในวันจันทร์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ และเดินทางถึง เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา จากนั้นประธาน คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ตรวจเยี่ยมโรงเรียนโดยตรงห้องเรียนแต่ละชั้น และพบว่านักเรียน ทั้งหมดมีจำนวน ๒๔๓ คน มาเรียน ๘๕ คน คิดเป็น ๓๔.๙๗ เปอร์เซ็นต์ แต่ละห้องมีจำนวน นักเรียนมาเรียน น้อยมาก คือ ชั้น ป.๖ นักเรียนมีทั้งหมด ๒๕ คน มาเรียน ๑๐ คน ชั้น ป.๕ มี นักเรียนทั้งหมด ๓๑ คน มาเรียน ๘ คน ชั้น ป.๔ มีนักเรียนทั้งหมด ๓๐ คน มาเรียน ๑๓ คน ชั้น ป.๓ มีนักเรียนทั้งหมด ๒๖ คน มาเรียน ๑๒ คน ชั้น ป.๒ มีนักเรียนทั้งหมด ๒๘ คน มาเรียน ๑๕ คน ชั้น ป.๑ มีนักเรียนทั้งหมด ๓๓ คน มาเรียน ๑๑ คน นักเรียนระดับปฐมวัย มีนักเรียนทั้งหมด ๓๕ คน มาเรียน ๑๓ คน นักเรียนระดับอนุบาลมีนักเรียนทั้งหมด ๓๕ คน มาเรียน ๓ คน จากการ ที่คณะกรรมการวิสามัญฯ เดินทางตรวจเยี่ยมยังพบอีกว่า โต๊ะนักเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอกับ จำนวนนักเรียนและยังมีสภาพชำรุด ทรุดโทรมเนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ อีกส่วนหนึ่งยัง ชำรุดเสียหายไม่สามารถนำมาใช้ได้ ทางผู้อำนวยการโรงเรียนได้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ แล้ว ๒-๓ ปี แต่ยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณและจำนวนนักเรียนมีแนวโน้มขึ้นเรื่อย ๆ หลังจากตรวจเยี่ยมจนเป็นที่พอใจแล้ว จึงเชิญเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่คณะกรรมการ วิสามัญฯ เชิญมาชี้แจง เข้าร่วมประชุม ณ โรงเรียนบ้านปากบาง เพื่อพิจารณาปัญหาดังกล่าว **ข้อเสนอแนะ**

สาเหตุที่ชาวบ้านไม่พอใจผู้อำนวยการโรงเรียนคือการอนุญาตให้ฐานทัพเรือสงขลาใช้ สถานที่จัดกิจกรรมโดยการแสดงดนตรี ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากชุมชนผู้บริหารโรงเรียน น่าจะทำความเข้าใจกับชาวบ้านก่อนจะอนุญาตให้ใช้สถานที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ บางครั้งเมื่อปฏิบัติ ภารกิจหรือกระทำการกิจกรรมภายในโรงเรียนแล้วอาจไปกระทบกับประเพณีหรือวัฒนธรรมของ ชุมชน ควรจะไปพบปะพูดคุยกับผู้นำชุมชนเพื่อทำความเข้าใจเมื่อชุมชนไม่อนุญาตก็ไม่ควรฝ่า ฝืนมติ กฎระเบียบของชุมชนที่มีไว้ให้คนในชุมชนปฏิบัติไม่ว่าจะรูปแบบใดของชุมชนทุกคนควร ถือปฏิบัติ การจะจัดกิจกรรมหรืออนุญาตให้หน่วยงานของทางราชการใช้สถานที่เพื่อการใดต้องมี

(๖๔)

การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง การจัดกิจกรรมในวันและเวลาราชการต้องให้นักเรียนร่วมกิจกรรมทั้งหมดไม่ควรหยุดการเรียนการสอน

ผลของการประชุมร่วมกัน

จากนั้นคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ และส่วนราชการที่เข้าร่วมประชุมเดินทางไปพบปะและเยี่ยมคารวะผู้นำศาสนา (อิหม่าม) ณ มัสยิดสอลาหุดดีนเพื่อหารือถึงปัญหาดังกล่าวเป็นเวลาพอสมควรและได้รับแจ้งจากหัวหน้าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลาเขต ๓ ว่า เพื่อให้ปัญหาดังกล่าวคลี่คลายจึงเห็นควรให้ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากบางไปช่วยราชการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต ๓ โดยทุกฝ่ายให้ความเห็นชอบและคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ เห็นพร้อมด้วยกับข้อชี้แจงดังกล่าว

(๖๕)

ระเบียบว่าด้วยการบริหารชุมชน
ขององค์กรมัสยิดในจังหวัดสงขลา

พ.ศ. ๒๕๔๕

โดย

คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสงขลา

หมวดที่ ๓ การสังคม

ข้อที่ ๑๘ ห้ามมิให้สัปบุรุษ ผู้ใด หรือคณะหนึ่งคณะใด ฝ่าฝืนคำสั่งของอิหม่าม หรือมติของคณะกรรมการมัสยิด ซึ่งไม่ขัดกับหลักศาสนา อิสลาม หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อย หรือก่อให้เกิดความแตกแยกใน ชุมชน หรือการกระทำอันจะนำมาซึ่งความไม่สงบเรียบร้อยในชุมชน

ระเบียบว่าด้วยการบริหารชุมชน (หุกมปากัด)

ขององค์กรมัสยิดสอลาหุดดีน

พ.ศ. ๒๕๔๒

โดย

คณะกรรมการบริหารมัสยิดสอลาหุดดีน

หมวดว่าด้วยการสังคม

ข้อที่ ๑ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดนำการเล่น การบันเทิง หรือมหรสพต่าง ๆ อันเป็นเหตุหรือทำให้ผิดหลักการทางศาสนา และหรืออันจะเป็นการสุรุษสุร่ายกับเด็ก ๆ ในหมู่บ้าน เช่น หนังตะลุง มโนราห์ ภาพยนตร์ มวย มะโย่ง ดนตรี และอื่น ๆ

ภาคผนวก ๓

การพิจารณาเรื่องร้องเรียน

**๑. เรื่อง กำหนดตำบลแหลมโพธิ์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี รุกล้ำพื้นที่บริเวณอ่าวบางปู
ข้อเท็จจริง**

วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ พลตำรวจเอก ประทีน สันติประภาพร ประธาน
คณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้กับคณะเดินทางไปยังมัสยิด
บ้านบูตี หมู่ที่ ๑ ตำบลแหลมโพธิ์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เพื่อพบและสนทนาแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นและรับทราบปัญหาความเดือดร้อนของประมงพื้นบ้าน เรื่อง การเลี้ยงหอยแครง
และเรืออวนลาก รวมทั้งการสร้างสิ่งปลูกสร้างรุกล้ำอ่าว

การพิจารณา

คณะกรรมการวิสามัญฯ มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ ๓๔๙/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๒
พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เรียนผู้บังคับการตำรวจปัตตานี ขอทราบความคืบหน้าในการดำเนินการ

ตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี มีหนังสือที่ ปน ๐๐๒๐.๒๒/๕๓๖๗ ลงวันที่ ๒๔
ธันวาคม ๒๕๔๔ รายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวพอสรุปได้ดังนี้

๑. ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ ตามคำสั่งอำเภอยะหริ่ง ที่ ๔๐๘/๒๕๔๔
ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๔ ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนประมง
พื้นบ้านในทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อประชาชนทุกฝ่าย

๒. ได้ดำเนินการประชุมคณะกรรมการในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ
ประชาชน เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ บ้านพักนายอำเภอยะหริ่ง

๓. ผลของการประชุมพอสรุปได้ดังนี้ กรมเจ้าท่าออกประกาศให้ประชาชน
ทราบทั่วกันว่า การสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใดลงในทะเลเป็นความผิดตามกฎหมาย มีโทษ
ตามที่กฎหมายกำหนดและได้นำประกาศไปติดไว้ที่ อบต. แหลมโพธิ์ และที่บ้านกำนันตำบล
แหลมโพธิ์ อ.ยะหริ่ง จ. ปัตตานี

๔. สำหรับรายชื่อผู้บุกรุกนั้นทางอำเภอได้ประสานกับทางตำรวจขอรายชื่อ
ผู้กระทำผิด ส่งให้กรมเจ้าท่าเป็นผู้ออกหนังสือให้เรือถอน

๕. ปัญหาการสร้างบ่อเลี้ยงกุ้งในทะเลที่ผ่านมาประมาณ ๑ ปีแล้วนั้น ซึ่งจาก
การประสานกับเจ้าของบ่อเลี้ยงกุ้ง เจ้าของยินดีที่จะเรือถอนแต่ขอให้จับกุ้งก่อนในเดือน
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

คณะกรรมการวิสามัญฯ มีหนังสือขอทราบรายละเอียด ดังนี้

๑. หนังสือวุฒิสภา ด่วนมาก ที่ ๑๒๐๕/๒๕๔๕ เรียนผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี
ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ ขอทราบรายละเอียดในการออกเอกสารสิทธิที่ดินชายทะเล

๒. หนังสือวุฒิสภา ด่วนมากที่ ๑๒๐๖/๒๕๔๕ เรียนผู้บังคับการตำรวจภูธร
จังหวัดปัตตานี ขอทราบรายละเอียดเรื่องร้องเรียนเพิ่มเติม

ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี มีหนังสือแจ้งรายละเอียดในการออกเอกสาร
สิทธิและได้จัดส่งสำเนาหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) แปลงซึ่งนายนิมะ นิแวง ปลูก

สร้างบ้าน สำหรับในส่วนการก่อสร้างคอนกรีตที่รुकกล้าอ่าวบางปูนั้น ได้รับรายงานจากอำเภอ ยะหริ่งว่านายนิมะ นิแวง ได้ก่อสร้างรางส่งน้ำ โดยสร้างเมื่อปี ๒๕๒๙ สภาพขณะนี้บางส่วนอยู่ใน น้ำบางส่วนอยู่ในเขตที่ดิน น.ส.๓ ซึ่งจังหวัดได้แจ้งให้อำเภอยะหริ่งและสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ ๔ สาขาปัตตานี ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายแล้ว

คณะกรรมการวิสามัญฯ มีหนังสือขอทราบรายละเอียดในการออกเอกสาร สิทธิที่ดินชายทะเล ที่นายนิมะ นิแวง ปลูกสร้างบ้านและสิ่งก่อสร้างคอนกรีตถาวรรुकกล้าอ่าวบางปู

รองผู้ว่าราชการจังหวัด มีหนังสือที่ ปน ๐๐๑๘/๑๓๔๗๑ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แจ้งว่าได้ดำเนินการกรณีนายนิมะ นิแวง ก่อสร้างคอนกรีตถาวรรुकกล้าอ่าวบางปู โดย สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคที่ ๔ สาขาปัตตานี ในฐานะหน่วยงานผู้รับผิดชอบได้แจ้งให้นายนิมะ นิแวง ดำเนินการรื้อถอนสิ่งก่อสร้างดังกล่าว ซึ่งมีลักษณะเป็นรางส่งน้ำ โดยให้ดำเนินการรื้อถอน ให้เสร็จสิ้นภายใน ๖๐ วัน ทั้งนี้ เนื่องจากสิ่งก่อสร้างดังกล่าวได้ก่อสร้างตั้งแต่ปี ๒๕๒๙ ไม่ สามารถจะเปรียบเทียบปรับได้ จึงอาศัยอำนาจ “เจ้าท่า” สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ดำเนินการรื้อถอนฯ ซึ่งปรากฏว่า นายนิมะ นิแวง ได้ดำเนินการรื้อถอนออกไปแล้วบางส่วนไม่ได้ ใช้ประโยชน์ในส่วนที่คงเหลืออยู่ และโครงสร้างดังกล่าวมีการเสื่อมสภาพแล้ว

ตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี มีหนังสือ ที่ ปน ๐๐๒๐.๒๒/๑๘๒๔ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๕ แจ้งว่า มีผู้บุกรุกก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่อ่าวปัตตานีเพื่อเลี้ยง หอยแครงจำนวน ๑๙ รายและกรมเจ้าท่าได้มีประกาศเตือนผู้บุกรุกไว้

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้มีหนังสือเพื่อให้หน่วยงานราชการดำเนินการ และขอทราบความคืบหน้าดังนี้

๑. หนังสืออุทิสภา ด่วนที่สุด ที่ ๙๙/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๔๖ เรียนผู้ บังคับการกองปราบปรามเรื่องขอให้ตรวจสอบและดำเนินคดีกับผู้รुकกล้าอ่าวบางปูจังหวัดปัตตานี กองปราบปรามชี้แจงว่า ได้สั่งการให้ กองกำกับการ ๕ ดำเนินการตรวจสอบ และรายงาน ว่า นายนิมะ นิแวง ได้ปลูกสิ่งก่อสร้างเป็นรางส่งน้ำซึ่งทำด้วยคอนกรีต รุกกล้าอ่าวบาง ปูและปัจจุบัน ได้รื้อถอนแล้วซึ่งทางสำนักงานการขนส่งทางน้ำที่ ๔ สาขาปัตตานี ได้รายงานให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี ทราบด้วยแล้ว

๒. หนังสืออุทิสภา ด่วนที่สุด ที่ ๒๔๒๙/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๖ เรียนผู้บังคับการกองปราบปราม เรื่องขอทราบความคืบหน้า

๓. หนังสืออุทิสภา ด่วนที่สุด ที่ ๔๒๔๑/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ เรียนผู้บังคับการกองปราบปรามเรื่องขอให้ดำเนินคดีกับผู้รुकกล้าอ่าวบางปูและผู้ออกเอกสารสิทธิ

๔. หนังสืออุทิสภา ด่วนที่สุด ที่ ๑๘๖๑/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗ เรียนผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานีเรื่องขอให้ตรวจสอบและดำเนินคดีกับนายนิ มะ นิแวง ผู้รुकกล้าอ่าวบางปูและผู้ออกเอกสารสิทธิโดยมิชอบ

ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี มีหนังสือเรียนประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ ว่าได้สั่งการให้ ผู้กำกับการสถานีตำรวจอำเภอยะหริ่ง ดำเนินการตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวแล้ว แต่ขณะนี้ทางตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี ยังไม่ได้รับผลการตรวจสอบแต่อย่างใด และได้เร่งรัดให้ดำเนินการแล้ว

๕. หนังสืออุทธรณ์ฯ ส่วนที่ ๓๐๓๗/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๗ เรื่อง ขอรบายรายละเอียดการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓) เล่ม ๑ หน้า ๒ สารบบเล่ม เลขที่ ๙ ตำบลตะโละกาโปร์ หมู่ที่ ๑๐ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

สำนักงานที่ดินจังหวัดปัตตานีได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวแล้ว รายละเอียดดังนี้

๕.๑ หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) ดังกล่าวได้ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย

๕.๒ ได้ตรวจสอบระวางรูปถ่ายทางอากาศแล้ว ปรากฏว่าพื้นที่บริเวณดังกล่าวยังไม่มีการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ก) แต่อย่างใด สำหรับการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) ไม่สามารถตรวจสอบได้

๖. คณะกรรมการวิสามัญฯ มีหนังสือไปถึงหน่วยงาน จำนวน ๓ ฉบับ ดังนี้ หนังสืออุทธรณ์ฯ ส่วนที่ ๓๐๓๗ - ๓๔๐/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๘ เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย, ผู้บังคับการกองปราบปรามและอธิบดีกรมที่ดินเรื่องขอให้ตรวจสอบการออก น.ส. ๓ ต. ตะโละกาโปร์ หมู่ ๑ อ.ยะหริ่ง จ. ปัตตานี เล่ม ๑ หน้า ๒ สารบบเล่มเลขที่ ๙

- สำนักงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือที่ มท ๐๑๐๑/๕๒๕ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๔๘ แจ้งว่า ได้มีคำสั่งให้อธิบดีกรมที่ดิน พิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

- กรมที่ดินมีหนังสือที่ มท ๐๕๑๖.๒/๐๓๖๖๒ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ แจ้งว่า กรมที่ดินได้รับเรื่องไว้ดำเนินการ และได้แจ้งให้จังหวัดปัตตานีตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้ว หากจังหวัดแจ้งผลการดำเนินการ และกรมที่ดินพิจารณาประการใดจะแจ้งให้ทราบต่อไป

๒. เรื่อง การทุจริตโครงการขุดเจาะบาดาล

ข้อเท็จจริง

จากการเดินทางไปศึกษาดูงานที่จังหวัดปัตตานีมีผู้ร้องเรียนว่าทางองค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแล โดยนายอนุชิต งามขจรวิวัฒน์ ประธานกรรมการบริหารและพวก ได้ประกาศสอบราคาจ้างโครงการขุดเจาะบาดาล หมู่ที่ ๑ ต.รูสะมิแล อ.เมือง จ.ปัตตานี โดยใช้ท่อพีวีซี ขนาด ๔ นิ้ว ความลึก ๘๐ - ๑๐๐ ม. ตามแบบที่ อบต. กำหนดในวงเงินก่อสร้างประมาณหนึ่งแสนบาท แต่โครงการนี้ ทาง อบต. มิได้ดำเนินการใด ๆ ทั้งสิ้น เนื่องจากโครงการนี้ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังภาพถ่ายประจำเดือนสิงหาคม และกันยายน ๒๕๔๔ พร้อมทั้งสำเนาใบเสร็จการเก็บค่าน้ำ ประจำเดือนมิถุนายน - สิงหาคม ๒๕๔๔ โครงการดังกล่าวได้ทำการเบิกจ่ายเมื่อประมาณวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๔

การพิจารณา

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้แจ้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานีว่าได้รับเรื่องร้องเรียนในวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๔ ในขณะที่ได้ร่วมประชุมกับคณะกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานีและผู้นำศาสนา ประมาณ ๑๐๐ คน จึงขอให้ดำเนินการตรวจสอบโดยด่วนแล้วแจ้งผลต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ ด้วย

ผลการพิจารณา

นายสมพร ใช้บางยาง ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี มีหนังสือที่ ปน ๐๐๑๘/๓๑๐๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ แจ้งผลความคืบหน้าเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนดังนี้

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริง พบว่าการดำเนินการขุดเจาะบ่อบาดาลได้ดำเนินการสร้างจริง และขออนุมัติการจ่ายเงินจากเงินสะสม ในหมวดรายจ่ายค่าป้องกันบรรเทาสาธารณภัยฯ เป็นเงิน ๑๐๕,๐๐๐ บาท แต่การดำเนินการขุดเจาะไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ คือได้มีการขุดเจาะบ่อบาดาลไปก่อนแล้ว จึงมาดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ และจากการสอบถามนายอนุชิต งามขจรวิวัฒน์ ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแล ยอมรับว่าไม่ได้ดำเนินการไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ เนื่องจากประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากปัญหาขาดแคลนน้ำดื่มน้ำใช้มาก

อำเภอเมืองปัตตานี มีความเห็นว่า การดำเนินการครั้งนี้ขององค์การบริหารส่วนตำบลรูสะมิแล เพื่อแก้ไขปัญหาให้ประชาชนตามอำนาจหน้าที่ แม้ไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ แต่เป็นการกระทำครั้งแรกจึงตักเตือนทำหนังสือทักตักฉบับนี้เป็นหลักฐาน

๓. เรื่องการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา เรื่องเดิม

ด้วยได้รับเรื่องร้องเรียนของราษฎรหมู่ที่ ๕ ตำบลห้วยลึก อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา เขตบริการโรงเรียนบ้านห้วยปาบ ต. ห้วยลึก อ. ควนเนียง ไม่พอใจการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยปาบ (นายวิวัฒน์ ภัควนิชย์) ที่ได้แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสมต่อศาสนาอิสลาม ดังนี้

๑. ล้อเลียนศาสนาอิสลามต่อหน้านักเรียนคือเมื่อจะลงโทษโดยการใช้โทรศัพท์มือถือโทรถามมาลาอิกะฮ์ (ศาสนทูตของพระเจ้า)

๒. จัดให้มีการอบรมนักเรียนให้ละทิ้งหน้าที่ศาสนาและแจกเอกสารสิ่งของ ล้อใจเด็กนักเรียน

เรื่องนี้ทางผู้นำศาสนาได้ร้องเรียนไปยังคณะกรรมการกลางอิสลามประจำจังหวัดสงขลา สรุปแล้วมีความผิดจริง แต่ทางผู้รับผิดชอบระดับสูงไม่ได้ดำเนินการแต่อย่างใด

การพิจารณา

ที่ประชุมมีมติให้ทำหนังสือถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของนายวิวัฒน์ ภัควนิชย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้าน ห้วยปาบ ตำบล ห้วยลึก อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

ผลการพิจารณาได้รับแจ้งว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้รับรายงานจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลาว่าโรงเรียนบ้านห้วยปาบได้มีข้อตกลงกับมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย อำเภอควนเนียง โดยมูลนิธิได้จัดกิจกรรม เพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีฐานะยากจน ด้วยการสนับสนุนในเรื่องเครื่องแบบนักเรียน อุปกรณ์การเรียนและส่งเสริมอาชีพ โดยไม่มีข้อผูกพันและดำเนินการต่อเนื่อง มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เป็นต้นมา ต่อมาในวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๔ ทางมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย อำเภอควนเนียง ได้ขอใช้สถานที่ของโรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมต้อนรับปีใหม่ โดยใช้ชื่อว่า "กิจกรรมวันคริสต์มาสและต้อนรับปีใหม่" การดำเนินกิจกรรมมีการแจกของขวัญ เลี้ยงอาหารและการแสดงของนักเรียน หลังจากการจัดกิจกรรมดังกล่าวผ่านไปแล้วมีความเห็นของคนในชุมชนบางส่วนเห็นว่าไม่เหมาะสม ทางโรงเรียนจึงได้ปรึกษากับผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนา และคณะกรรมการของมูลนิธิ แล้วได้มีข้อตกลงว่าห้ามมิให้มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย อำเภอควนเนียงจัดกิจกรรมดังกล่าวในโรงเรียนอีกต่อไป ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูลยังไม่ชัดเจน จึงได้ประสานกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา เพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความล่าช้า เมื่อได้รับรายงานเพิ่มเติมจะได้รายงานให้ทราบต่อไป

๔. เรื่อง พนักงานตรวจตัวของการรถไฟแห่งประเทศไทยทำร้ายร่างกายผู้โดยสาร ข้อเท็จจริง

นายชاکการิยา ปาเนาะได้ร้องเรียนว่าเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕ เวลาประมาณ ๑๔.๔๕ นาฬิกา นายพงษ์นรินทร์ หนูนิ่มนวล พนักงานเดินรถ ๓ ได้ปฏิบัติหน้าที่พนักงานตรวจตัวขบวน ๔๕๑/๔๕๔ (นครศรีธรรมราช - สุโขทัย - ยะลา) ขณะขบวนรถไฟ ๔๕๑ ออกจากสถานีต้นหยงมัส ได้วิ่งขึ้นรถไฟ นายพงษ์นรินทร์ หนูนิ่มนวล จึงได้สอบถามว่ามีตัวหรือไม่ซึ่งไม่มีตัว นายพงษ์นรินทร์ หนูนิ่มนวล จึงฉีกตัวให้ในราคาใบละ ๕ บาท ต่อจากนั้นได้กล่าวตักเตือนว่า “วันหลังขึ้นรถไฟต้องซื้อตัวก่อนขึ้นขบวนรถไฟด้วย” พร้อมทั้งใช้มือเขกศีรษะนายชากการิยา ปาเนาะ ในขณะที่ถือคีมตัดตัวอยู่ด้วยจนเป็นเหตุให้ศีรษะแตก

หลังจากนั้นได้เข้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในข้อหาทำร้ายร่างกายต่อมา การรถไฟแห่งประเทศไทยได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องสอบสวนข้อเท็จจริง และจากการสอบสวนพบว่านายพงษ์นรินทร์ หนูนิ่มนวล กระทำผิดจริง จึงได้พิจารณาลงโทษให้ตัดเงินเดือน ๕% มีกำหนด ๑ เดือน ในข้อหากระทำความผิดทางวินัย คือ กล่าววาจาและ ใช้กิริยาไม่สุภาพ ไม่รักษามารยาทอันดีงามในการปฏิบัติหน้าที่ และไม่อำนวยความสะดวกแก่ผู้โดยสาร ไม่ปฏิบัติตามระเบียบคำสั่งที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ นายทงศักดิ์ พงษ์ประเสริฐ สารวัตรงานเดินรถแขวงหาดใหญ่ นำตัวนายพงษ์นรินทร์ หนูนิ่มนวล พนักงานตรวจตัวเดินทางไปที่โรงเรียนคารุสสาลาม จังหวัดนราธิวาส เพื่อขอขมาและยอมรับผิดต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับนายชากการิยา ปาเนาะ คู่กรณี ต่อหน้านายพิศรุติ บอดอ สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดนราธิวาส และบิดามารดาของนายชากการิยา ปาเนาะ โดยได้พูดคุยทำความเข้าใจกันทั้งสองฝ่าย และได้มอบเงินค่ารักษาพยาบาลและค่าทำขวัญ จำนวน ๗,๐๐๐ บาท และในเรื่องนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจ สภอ. ระแงะ ได้นัดคู่กรณีซึ่งตกลงยอมความเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ไปแถลงต่อศาลในวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เพื่อยุติคดี

การพิจารณา

นายทงศักดิ์ พงษ์ประเสริฐ สารวัตรงานเดินรถ แขวงหาดใหญ่ ได้ชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติมว่า เนื่องจากเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นการกระทำผิดวินัยที่ไม่ร้ายแรงมากนัก ตนเองในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาชั้นต้นจึงได้สอบสวนและพิจารณาลงโทษโดยการหักเงินเดือน ๕% มีกำหนด ๑ เดือน และนอกจากนี้ยังได้โยกย้ายและลดชั้นนายพงษ์นรินทร์ หนูนิ่มนวล จากพนักงานตรวจตัวรถไฟโดยสารไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งพนักงานขบวนรถสินค้า และจะจัดทำรายงานเพื่อเสนอให้ส่วนกลางพิจารณาอีกครั้งว่าการลงโทษเหมาะสมหรือไม่ ทั้งนี้ จากการตรวจสอบประวัติในรอบปี (๑ กรกฎาคม ๒๕๔๔ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๕) นายพงษ์นรินทร์ หนูนิ่มนวล ไม่เคยบกพร่องต่อหน้าที่ในกรณีเช่นนี้มาก่อน แต่ก็ไม่ได้นำมาเป็นเหตุเพื่อพิจารณาลดหย่อนโทษแต่อย่างใด หลังจากที่ได้พิจารณาลงโทษแล้วตนเองได้กล่าวตักเตือนว่าต่อไปอย่าได้ประพฤติดนเช่นนี้อีก

นายพงษ์นรินทร์ หนูนิมมวล พนักงานชบวรถ ๓ ผู้ถูกร้องเรียนชี้แจงสรุปได้ว่าเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ได้ปฏิบัติหน้าที่พนักงานตรวจตัวชบวรถ ๔๕๑/๔๕๔ (นครศรีธรรมราช - สุโขทัย - ยะลา) ขณะชบวรถไฟ ๔๕๑ ออกจากสถานีต้นหยงมัส ได้มีนักเรียน ๒ คน วิ่งขึ้นมานบนชบวรถไม่ทราบว่ามีตัวหรือไม่ เมื่อเดินตรวจตัวโดยสารพบว่านักเรียนหลายรายไม่มีตัวได้ใช้วิธีฉีกตัวจากที่หยุดรถถึงปลายทางที่ผู้โดยสารจะลง เหตุที่ต้องใช้วิธีดังกล่าวเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงในการปรับตามข้อ ๗๕ ตามระเบียบผู้โดยสารที่ซื้อตั๋วบนชบวรถต้องเสียค่าธรรมเนียมซื้อตั๋วบนชบวรถเป็นเงิน ๑๐๐ บาท นอกจากค่าโดยสารตามปกติตามปกติ สำหรับชบวรถโดยสารธรรมดาในวันดังกล่าวจำได้ว่าสามารถฉีกตัวเพื่อเก็บค่าโดยสารได้หมด ยกเว้นนายชากาเรียฯ (ผู้ร้อง) ซึ่งพยายามบ่ายเบี่ยงไม่ยอมชำระค่าโดยสาร และข้ามข้อต่อระหว่างบันไดไป-มา ระหว่าง ๒ โบกี้ กอปรกับได้ปฏิบัติงานมาทั้งวันก็เกิดอารมณ์ จึงได้ใช้มือเขกศีรษะไป ๑ ครั้ง จำไม่ได้ว่าผู้ร้องลงสถานีใดและไม่มีเจตนาที่จะทำร้ายร่างกายรุนแรง เพียงแต่ลืมไปว่ามีคีมตัดตัวอยู่ในมือ ไม่ทราบว่าผู้ร้องศีรษะแตกมีเลือดไหลและได้เตือนว่า วันหลังขึ้นรถไฟต้องซื้อตัวก่อนขึ้นชบวรถด้วย” ได้ทราบว่าผู้ร้องศีรษะแตกเมื่อชบวรถกลับเป็นชบวรถ ๔๕๔ จากสถานี สุโขทัย และเมื่อชบวรถเข้าสถานีต้นหยงมัส ได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจนำผู้ร้องมาชี้ตัว โดยแจ้งข้อหาทำร้ายร่างกายพร้อมแจ้งว่าจะนัดมาสอบสวนภายหลัง

ผลการพิจารณา

๑. เนื่องจากนายพงษ์นรินทร์ หนูนิมมวล ได้ยอมรับผิดและได้มีการขอขมา รวมทั้งมอบเงินค่ารักษาพยาบาลและค่าทำขวัญแก่ผู้เสียหายแล้วจึงเห็นควรยุติเรื่องดังกล่าว แต่เนื่องจากโทษที่นายพงษ์นรินทร์ หนูนิมมวล ได้รับนั้นยังไม่เหมาะสม จึงควรมีการพิจารณาบทลงโทษใหม่ และควรตั้งกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบกรรมการชุดที่ได้ทำการสอบสวนและพิจารณาลงโทษชุดเดิม

๒. การรถไฟแห่งประเทศไทยควรจัดอบรมพนักงานของรถไฟสายใต้ให้เข้าใจกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เกิดเรื่องกรณีเช่นนี้อีก เนื่องจากปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้

๓. การรถไฟควรมีมาตรการและแนวทางรวมทั้งสถานที่ที่ประชาชนสามารถติดต่อและร้องเรียนในกรณีที่เกิดเหตุเช่นนี้ได้โดยสะดวก โดยอาจจะจัดทำป้ายประกาศเพื่อให้ประชาชนประชาชนทราบว่าสามารถร้องเรียนได้กับบุคคลใดและติดต่อได้ที่ไหน

๔. ควรให้พนักงานผู้ได้บังคับบัญชา จัดทำรายงานเสนอต่อผู้บังคับบัญชา โดยยึดกรณีนี้เป็นกรณีตัวอย่าง

นายทงศักดิ์ พงษ์ประเสริฐ สารวัตรงานเดินรถ แขวงหาดใหญ่ ได้ชี้แจงและให้ข้อมูลเกี่ยวกับกรณีมีเหตุการณ์ที่ประชาชนต้องการแจ้งหรือร้องเรียนว่า การรถไฟแห่งประเทศไทยมีระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ดังนี้

๑. สามารถแจ้งหรือร้องเรียนเรื่องต่าง ๆ ได้กับเจ้าพนักงานรักษารถ และเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานี

(๗๔)

๑. สามารถแจ้งหรือร้องเรียนเรื่องต่าง ๆ ได้กับเจ้าพนักงานรักษารถ และเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานี

๒. ได้จัดทำสติ๊กเกอร์เพื่อให้ประชาชนสามารถทราบและแจ้งเรื่องต่าง ๆ ได้ โดยสามารถแจ้งผ่านเบอร์ ๑๖๙๐

๓. มีตู้แดงสำหรับแจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย แต่ในปัจจุบันยังไม่มีป้ายประกาศให้ทราบว่าควรแจ้งเรื่องใดที่ใด

๕. การปฏิบัติงานของด่านตรวจยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

ข้อเท็จจริง

นายอาทิตย์ มติธรรม คณะกรรมการพิจารณาจัดสรรเงินทุนหมุนเวียน แทรกแซงตลาดผลไม้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับการเชิญชวนจากนายแวมะ บากา ประธานสภาสินค้าเกษตร จังหวัดนราธิวาส ให้ไปเปิดรับซื้อลองกองที่อำเภอระแงะ จังหวัด นราธิวาส และในคืนวันเสาร์ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๕ เวลาใกล้เที่ยงคืน นายอาทิตย์ มติธรรม พร้อมรถขนตะกร้า จำนวน ๒ คัน โดยมีนายสมหมาย พานเงิน และนายชัยดี เจ๊ะสื่อแม เป็น คนขับ ได้ถูกด่านตรวจยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี เรียกตรวจอ้างว่าบรรทุกสูง โดยถอดกุญแจรถ แล้วเดินเข้าป้อมพร้อมขอใบขับขี่ แต่คนขับไม่กล้าให้ จึงปรับฐานไม่มีใบขับขี่และบรรทุกสิ่งของ เกินกฎหมายกำหนดซึ่งต้องไปเสียค่าปรับที่โรงพัก คนขับรถได้เอาธนบัตรใบละ ๕๐ บาท ถือไว้ในมือ ตำรวจผู้ออกใบสั่งถาม ๒ ครั้ง ว่า “เท่าไร ๑” เมื่อเห็นว่า ๕๐ บาท จึงพูดว่า “เดี๋ยวก็โดน อีกข้อหาหรือ เอาใบสั่งดีกว่า”

นายอาทิตย์ มติธรรม เห็นว่าบรรทุกตะกร้าเปล่าไม่ต้องใช้เวลาจึงไม่ต่อรอง ยอมไปเสียค่าปรับที่โรงพัก แต่หากบรรทุกลองกองต้องทำเวลาก็ต้องต่อรอง

การพิจารณา

ที่ประชุมได้พิจารณาแล้วให้ทำหนังสือถึงผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี เพื่อขอทราบข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

ผลการพิจารณา

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้รับหนังสือตอบข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวจากผู้ บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานีว่า

๑. การตั้งด่านตรวจดังกล่าว เป็นการตั้งด่านตรวจชั่วคราว ตามแผนปฏิบัติการปราบปรามจับกุมรถที่ขับด้วยความเร็วสูง โดย ผกก.สภ.อ. ยะหริ่ง ได้มอบหมายให้ร้อยเวร ป้องกันปราบปรามเป็นหัวหน้าควบคุมการตั้งจุดสกัดบริเวณป้อมภูมิ

๒. การตั้งด่านตรวจดังกล่าว เป็นการตั้งด่านตรวจในช่วงระยะเวลา ๒๑.๐๐ - ๐๒.๐๐ นาฬิกา และเหตุที่ตั้งด่านตรวจเนื่องจากมีวิทยุสั่งการจากตำรวจภูธรจังหวัดปัตตานี ตามวิทยุลับ ที่ ปน ๐๐๒๐.๓๒/๒๙๖๙ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๕

๓. การเปรียบเทียบปรับในกรณีขับรถบรรทุกของสูงเกินกว่าที่กฎหมาย กำหนด และขับขี่รถโดยไม่มีใบอนุญาตสาเหตุที่ต้องเดินทางไปเสียค่าปรับที่โรงพัก เพราะที่จุด ตรวจภูมิ ไม่มีพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่เปรียบเทียบปรับ ซึ่งโรงพักอยู่ห่างจากป้อมภูมิ ประมาณ ๓๐๐ - ๔๐๐ เมตร

๖. เจ้าหน้าที่ตำรวจถูกกล่าวหาว่าประพฤตินิยมชอบ

ข้อเท็จจริง

ด้วยคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ วุฒิสภา ได้รับหนังสือร้องเรียนว่าเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เวลา ๐๒.๓๐ น. เจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.ต.คลองแงะ อ.สะเตา จ.สงขลา ตั้งจุดตรวจบริเวณถนนกาญจนวนิช โดยมี ร.ต.ท. ชันติ สังสะนา เป็นหัวหน้าชุดจับกุม เรียกรถยนต์เก๋งทะเบียน PFB ๗๐๐๗ ประเทศมาเลเซียมีนาย ไททอง ชิน เป็นผู้ขับและนายโค แวงซุน เป็นเจ้าของรถ จากการตรวจค้นภายในรถพบของกลาง ยาบ้า ๒ เม็ด และเฮโรอีน ๑ หลอด ซุกซ่อนอยู่ภายในรถ และยังพบว่านายโค แวงซุน หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ชุดจับกุมจึงแจ้งข้อกล่าวหาผู้ต้องหาทั้งสองว่า ร่วมกันมียาเสพติดให้โทษ ประเภทที่ ๑ (ยาบ้า, เฮโรอีน) ไว้ในครอบครองและเพื่อเสพ และแจ้งข้อหาเพิ่มเติมแก่เจ้าของรถอีกข้อหาหนึ่งว่าเป็นบุคคลต่างด้าวหลบหนีเข้ามาในราชอาณาจักรไทยโดยผิดกฎหมาย และทำการตรวจปัสสาวะ ผลการตรวจปรากฏว่าปัสสาวะของผู้ต้องหาทั้งสองคน เปลี่ยนเป็นสีม่วงและได้บันทึกการจับกุมไว้พร้อมแจ้งผู้บังคับบัญชาทราบเมื่อเวลาประมาณ ๐๖.๐๐ - ๐๗.๐๐ น. ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจของ สภ.ต. คลองแงะเรียกผู้ต้องหาเข้าพบเพื่อเจรจา วังเตนคดีเพื่อไม่ให้ดำเนินคดีเกี่ยวกับยาเสพติดกับนายโค แวง ซุน หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.ต. คลองแงะทำลายหลักฐานเกี่ยวกับผลการตรวจปัสสาวะของนายโค แวง ซุน และทำการบันทึกการจับกุมขึ้นใหม่แยกเป็น สองคดีโดยไม่ดำเนินคดีเกี่ยวกับยาเสพติดกับนายโค แวงซุน ต่อมาได้นำตัวผู้ต้องหาควบคุมตัวไว้ในห้องควบคุมและเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.ต.คลองแงะ อนุญาตให้ภรรยาของนายโค แวงซุน เข้าไปนอนกับนายโค แวงซุน เป็นเวลา สองชั่วโมง แยกห้องขังให้อยู่ต่างหากไม่ขังรวมกับผู้ต้องหาอื่น สำหรับนายโค แวงซุน ศาลตัดสินลงโทษปรับต้อง นำตัวมาควบคุมที่โรงพักเพื่อรอการส่งตัวคนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักร แต่มีการปล่อยให้นายโค แวงซุน ออกไปนอนค้างแรมนอกพื้นที่ วันต่อมาจึงได้นำตัวไปส่งยังด่าน ตม. ปาดังเบซาร์ และคืนรถยนต์ของกลางให้ นายโค แวงซุน ไป

การพิจารณา

ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้เชิญผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด สงขลาเข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน

ผลตำรวจเอก ประทีน สันติประภาพร ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้แสดงความเห็นว่า พันตำรวจโท ศักดิ์สิทธิ์ มีแสง รองผู้กำกับการ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบล คลองแงะ อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา มิได้จับกุมด้วยตนเองและมีได้อยู่ในที่เกิดเหตุ จาก รายละเอียดในบันทึกการจับกุมที่ได้จัดทำขึ้นในวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เวลาประมาณ ๐๔.๐๐ นาฬิกา เจ้าหน้าที่ตำรวจประกอบด้วยพันตำรวจโท ศักดิ์สิทธิ์ มีแสง รองผู้กำกับการ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบลคลองแงะ อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา สั่งการให้ร้อยตำรวจเอก ชันติ สังสะนา รองสารวัตรป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจภูธรตำบลคลองแงะ กับพวก ร่วมกัน

จับกุมตัวเสร็จแล้วมาลงชื่อว่าเป็นหัวหน้าชุดจับกุม ซึ่งตามข้อเท็จจริงพันตำรวจโท ศักดิ์สิทธิ์ มีแสง รองผู้กำกับการ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบลคลองแวง อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา มิได้อยู่ในที่เกิดเหตุจึงไม่สามารถสั่งการได้ในขณะนั้น

พลตำรวจตรี สันฐาน ชยนนท์ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา ได้ชี้แจง ต่อที่ประชุมและพลตำรวจเอก ประทีน สันติประภาพร ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้มีข้อซักถามในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑. ขอทราบความคิดเห็นในกรณีที่เกิดขึ้น ได้รับคำตอบว่าเนื่องจากกรณีดังกล่าวได้เกิดขึ้นก่อนที่จะเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๕ แต่ได้พิจารณากรณีดังกล่าวจากเอกสารที่ได้รับทั้งหมดเท่านั้น ซึ่งการตรวจสอบของพนักงานสืบสวนชุดแรกเห็นว่ามีมูล ต่อมา พันตำรวจโท ศักดิ์สิทธิ์ มีแสง ได้ขอเปลี่ยนคณะกรรมการสอบสวน พลตำรวจตรี สันฐาน ชยนนท์ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา จึงได้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นใหม่ โดยมีพันตำรวจเอก สมควร คัมภีระ ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา เป็นประธานคณะกรรมการชุดดังกล่าว

๒. เหตุใด พันตำรวจโท ศักดิ์สิทธิ์ มีแสง รองผู้กำกับการ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบลคลองแวง อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา จึงไม่ร้องเรียนตั้งแต่เห็นชื่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงชุดแรก ได้รับคำตอบว่า ระหว่างที่ได้รับรายงานสรุปว่ามีมูลนั้น ได้เรียกพันตำรวจโท ศักดิ์สิทธิ์ มีแสง มาสอบถามซึ่งได้รับคำตอบว่า ได้พยายามที่จะชี้แจงกับคณะกรรมการแล้วว่าจะขอเปลี่ยนคณะกรรมการ ซึ่งเมื่อยื่นคำร้องเรียนมาจึงดำเนินการเปลี่ยนคณะกรรมการ

๓. ได้เห็นภาพข่าวทางโทรทัศน์หรือไม่ว่าผู้ต้องหาอยู่ในลักษณะอย่างไร ได้รับคำตอบว่า ในระหว่างนั้นมีการประท้วงที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีต้องปฏิบัติการกิจประมาณ ๒๘ วัน จึงมิได้เห็นภาพข่าวดังกล่าว

พลตำรวจเอก ประทีน สันติประภาพร ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้แสดงความเห็นว่า

๑. จากการแพร่ภาพทางโทรทัศน์จะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ไม่เคร่งครัดที่อนุญาตให้ภรรยาของผู้ต้องหาเข้าไปในห้องควบคุมและขัดต่อระเบียบชัดเจน

๒. การจับกุมตัวผู้ต้องหาตามที่ได้มีหนังสือร้องเรียนมายังคณะกรรมการวิสามัญ นั้น มีบันทึกการจับกุมชัดเจนว่า ได้จับกุมผู้ต้องหา ๒ คน ในคดีร่วมกันมียาเสพติดไว้ในครอบครอง และนายโค แวง ชุน ผู้ต้องหา ได้ถูกจับกุมอีกข้อหาถือเป็นบุคคลต่างตัวหลบหนีเข้ามาอยู่ในประเทศไทยโดยผิดกฎหมาย แต่ในบันทึกการจับกุมที่พันตำรวจโท ศักดิ์สิทธิ์ มีแสง รองผู้กำกับการ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธร ตำบลคลองแวง อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา เสนอมาบันทึกจับกุมบอกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจประกอบด้วย พันตำรวจโท ศักดิ์สิทธิ์ มีแสง ได้สั่งการให้ร้อยตำรวจเอก ชันติ สังสะนา รองสารวัตรป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจภูธรตำบลคลองแวง

กับพวก ร่วมกันจับกุมตัวผู้ต้องหา และต่อมาลงชื่อเป็นหัวหน้าชุดจับกุม ขอให้ตรวจสอบด้วยว่า พันตำรวจโท ศักดิ์สิทธิ์ มีแสง รองผู้กำกับการ หัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบลคลองแวง อําเภอ สะเตา จังหวัดสงขลาอยู่ที่จุดตรวจขณะนั้นหรือไม่ นอกจากนั้น ผู้ต้องหาทั้ง ๒ คน ถูกจับกุม เวลา ๐๔.๐๐ นาฬิกา ในวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕ ณ จุดตรวจหน้าสถานีตำรวจ แต่ได้บันทึกประจำวันลงเวลาจับกุมประมาณ ๐๙.๓๐ นาฬิกา เหตุใดจึงได้ลงบันทึกประจำวันล่าช้า

สำหรับการตรวจปัสสาวะของผู้ต้องสงสัยว่าเสพยาเสพติดหรือไม่นั้น ต้องไปตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์ของโรงพยาบาลเพื่อเป็นหลักฐานทางการแพทย์ แต่กลับให้ตำรวจ สภ.ต. คลองแวงตรวจและระบุว่า นายไท ทองชิน มีปัสสาวะเป็นสีม่วง กอปรกับรับสารภาพว่า เป็นผู้เสพ ส่วนนายโค แวง ชุน ผู้ต้องหาได้รับการตรวจปัสสาวะเบื้องต้นไม่พบสารเสพติดที่ชัดเจน จะเชื่อได้อย่างไรว่า นายโค แวง ชุน ผู้ต้องหาเสพยาเสพติดหรือไม่ เหตุใดจึงไม่ส่งตัว ไปตรวจสอบอีกครั้ง

กรณีพบผู้ต้องหา ๒ คน ในเวลาเดียวกัน โดยผู้ต้องหาคนที่หนึ่งได้ถูกตรวจค้นพบยาเสพติด ซึ่งซุกซ่อนไว้ใต้เบาะที่นั่งคนขับ ซึ่งให้การรับสารภาพ ในขณะที่ผู้ต้องหาอีก คนหนึ่งไม่รับสารภาพ ดังนั้น จึงไม่ตั้งข้อหาผู้ต้องหาทั้ง ๒ คน ในข้อหาเดียวกัน เนื่องจาก ผู้ต้องหาที่ไม่รับสารภาพนั้น ยังไม่ทราบแน่ชัดว่ามีความผิดจริงหรือไม่นั้น ควรดำเนินการ อย่างไร และเมื่อผู้ต้องหาบอกว่าซื้อยาเสพติดจากมาเลเซีย ควรสอบถามต่อว่าซื้อมาจากไหน จะได้แจ้งให้ทางมาเลเซียทราบ สำหรับการหลบหนีเข้าเมืองนั้น ควรประสานกับ ตม. ด้วยว่า หลังจากด่านปิดแล้วหลบหนีเข้าเมืองมาได้อย่างไร

พลตำรวจตรี สันฐาน ชยนนท์ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา ได้ชี้แจง ต่อที่ประชุมว่ากรณีดังกล่าวมีความชัดเจนที่ว่าของกลางซึ่งเป็นยาเสพติดมีจำนวนน้อย และมี อุปกรณ์เสพอยู่ในกล่องแว่นตาเป็นสิ่งที่พิสูจน์ได้ว่าเป็นของใคร ซึ่งการแจ้งข้อหาตาม รัฐธรรมนูญ ต้องแจ้งเท่าที่หลักฐานปรากฏอย่างไรก็ตาม พลตำรวจตรี สันฐาน ชยนนท์ ผู้ บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา รับความเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของที่ประชุมไป ประกอบเป็นข้อมูลการพิจารณาสืบสวนข้อเท็จจริง

ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ ตั้งข้อสังเกตว่า

๑. เมื่อจับกุมตัวผู้ต้องหาและแจ้งข้อหาทั้ง ๒ คนร่วมกันมียาเสพติดไว้ใน ครอบครองเพื่อเสพต่อมามีการเปลี่ยนแปลงโดยแจ้งข้อหาผู้ต้องหาเพียงคนเดียวว่ามียาเสพติด ไว้ในครอบครองเพื่อเสพนั้น กระทำได้หรือไม่

๒. กรณีผู้ต้องหาป่วย ผู้ใดมีอำนาจดำเนินการว่าจะอนุญาตให้ใครเข้าไปดูแล หรือให้นำส่งโรงพยาบาล

พลตำรวจเอก ประทีป สันติประภพ ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ แสดงความเห็น ว่าตามที่สถานีโทรทัศน์ได้แพร่ภาพข่าว ภรรยาของผู้ต้องหาเข้าไปนอนใน ห้องควบคุมตัวกับผู้ต้องหาไปแล้วนั้น ปัจจุบันยังไม่มีผลการดำเนินการทางวินัยกับผู้อนุญาต ทั้งที่

พันตำรวจโท ศักดิ์สิทธิ์ มีแสง ได้รับรายงานทางวาจาจากสิบตำรวจเอก พิเชษฐ ชิดมณี เป็นผู้อนุญาตให้ภรรยาของผู้ต้องหาเข้าไปในห้องควบคุมตัวได้โดยให้เหตุผลว่าผู้ต้องหาป่วย ซึ่งสิบตำรวจเอก พิเชษฐ ชิดมณี มิได้รายงานให้ร้อยเวรทราบก่อนตามลำดับขั้นตอนและหัวหน้าสถานีไม่เปิดเผยเรื่องดังกล่าวและไม่ดำเนินการใด จนกระทั่งเป็นข่าวทางโทรทัศน์ ต่อมาจึงได้มีการตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง และจากการสืบสวนพบว่าคดีมีมูล พันตำรวจโท ศักดิ์สิทธิ์ มีแสง รองผู้กำกับการหัวหน้าสถานีตำรวจภูธรตำบลคลองแวง อําเภอสระเดา จังหวัดสงขลา จึงได้ยื่นคำร้องเรียนว่ามีสาเหตุส่วนตัวกับผู้สืบสวนจึงขอเปลี่ยนกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง

คณะกรรมการการวิสามัญฯ ได้แสดงความเห็น กรณีที่มีนักข่าวไปถ่ายภาพไว้ั้น หากไม่มีใครให้เบาะแสบกับนักข่าวแล้ว ภาพข่าวที่เกิดขึ้นดังกล่าวจะไม่ออกมาแพร่ภาพแน่นอน แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจภายในโรงพักแตกความสามัคคี และเมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๕ เกิดเหตุผู้ต้องหาหนีจากห้องควบคุมตัวไป แต่ได้จับตัวกลับมาได้ นอกจากนั้น ขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการย้ายจำลิตริ อเนก บักริน ด้วยว่าเป็นเพราะอะไร

กรรมการการวิสามัญฯ บางท่านได้แสดงความเห็นว่ากรณีการจับกุมตัวผู้ต้องหา ทั้ง ๒ คน แล้วยกข้อหาขึ้น เจ้าหน้าที่ควรจะมีโอกาสไต่วินัจฉัยเบื้องต้นได้ แต่ปัญหาอยู่ที่ผู้ต้องหาได้เคยถูกจับกุมในข้อหาเดียวกันมาแล้ว แต่เมื่อเรื่องมาถึงหัวหน้าสถานีกลับแยกการจับกุมเป็นคนละข้อหา ในส่วนนี้น่าสงสัย

พลตำรวจเอก ประทีป สันติประภพ ประธานคณะกรรมการการวิสามัญฯ ได้แสดงความเห็นว่ากรณีนี้ รถคันที่เกิดเหตุมีผู้ครอบครอง ๒ คน ดังนั้น สิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่ภายในรถควรอยู่ในความครอบครองของผู้ต้องหาทั้ง ๒ คนด้วย การแยกว่าสิ่งไหนเป็นของใครจะต้องเป็นเรื่องที่มีความชัดเจน การตรวจปัสสาวะในโรงพักนั้น ศาลไม่รับฟังจะต้องส่งไปตรวจที่ศูนย์วิทยาศาสตร์ของโรงพยาบาล การตรวจปัสสาวะจากบันทึกการจับกุมที่เป็นหนังสือร้องเรียนที่คณะกรรมการการวิสามัญฯ ได้รับนั้น ปรากฏว่าเป็นสีม่วง ทั้ง ๒ คน ต่อมาบันทึกการจับกุมอีกฉบับตรวจแล้วปรากฏว่าอีกคนหนึ่งไม่ชัดเจนว่าพบสารเสพติดหรือไม่

ที่ประชุมได้มีมติให้ประมวลเหตุการณ์ทั้งหมดเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว เพื่อรายงานต่อ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีดำเนินการพิจารณา และคณะกรรมการการวิสามัญฯ ได้มีหนังสือขอทราบผลการสืบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าวกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เรียนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บังคับบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๙ และผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา ดังหนังสือต่อไปนี้

๑. หนังสืออุทิสภา ด่วนที่สุดที่ ๖๓๖๖/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๕
๒. หนังสืออุทิสภา ด่วนที่สุดที่ ๑๙๐๗/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๔๖
๓. หนังสืออุทิสภา ด่วนที่สุดที่ ๒๔๒๔/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๖
๔. หนังสืออุทิสภา ด่วนที่สุดที่ ๔๖๐๖/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๖

๕. หนังสืออุทธรณ์ฎีกา คำนวณที่สุดที่ ๑๙๓๕/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗
๖. หนังสืออุทธรณ์ฎีกา คำนวณที่สุดที่ ๒๓๐๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๗
๗. หนังสืออุทธรณ์ฎีกา คำนวณที่สุดที่ ๒๕๖๙/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๗

ผลการพิจารณา

คณะกรรมการการวิสามัญฯได้รับหนังสือชี้แจงดังนี้

๑. หนังสือตำราจรรยาบรรณจังหวัดสงขลาที่ สร ๐๐๒๙.๑๓ (๓)/๑๒๖๓๐ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๖ แจ้งว่า เรื่องดังกล่าวอยู่ระหว่างการสอบสวนเพิ่มเติม

๒. หนังสือตำราจรรยาบรรณจังหวัดสงขลา ที่ สข ๐๐๒๙.๑๓ (๓)/๒๓๙๕๒ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ แจ้งว่า การสืบสวนยังไม่ครบประเด็นกล่าวคือ ยังมีบุคคลอีกหลายคนที่ยานให้การถึง

๓. หนังสือตำราจรรยาบรรณจังหวัดสงขลาที่ ๐๐๒๙.๑๓(๓)/๗๙๘ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ แจ้งว่าคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงได้ดำเนินการเสร็จสิ้น เสนอผลการสืบสวนฯ มาเพื่อพิจารณาและเห็นว่า ไม่ได้บันทึกถ้อยคำผู้ถูกร้องเรียนหรือให้ผู้ถูกร้องเรียนชี้แจงประกอบผลการสืบสวนฯ

๔. หนังสือตำราจรรยาบรรณภาค ๙ ที่ ดช ๐๐๒๐.๐๐๑๒/๕๐๖๐ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๔๗ แจ้งว่า ดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสืบหาบุคคลที่มีส่วนรู้เห็นจึงต้องใช้เวลาในการติดตามและจังหวัดสงขลามีหนังสือลับให้ตรวจสอบอีกสองประเด็นเมื่อสอบสวนแล้วพบว่าไม่มีมูลดำเนินการทางวินัยได้

๕. หนังสือตำราจรรยาบรรณภาค ๙ ที่ ดช ๐๐๒๐.๑๑๓/๗๓๗๖ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๔๗ แจ้งว่า คณะกรรมการฯ สอบสวนข้อเท็จจริงเสร็จสิ้น สรุปประเด็นร้องเรียนได้ ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. เปลี่ยนบันทึกการจับกุม
๒. เรียกรับเงินเพื่อเปลี่ยนสำนวนคดีเป็นเงิน ๑ ล้านบาท
๓. ให้ผู้หญิงเข้าไปนอนในห้องควบคุมกับผู้ต้องหา
๔. ให้ผู้ต้องหาไปพักที่บ้าน

ผลการสืบสวนข้อเท็จจริง ฟังได้เป็นที่ยุติว่าพันตำรวจโท ศักดิ์สิทธิ์ มีแสง อดีตต.ส.ร.จังหวัดสงขลา ตำรวจตำบลคลองแงะ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามข้อ ๓ คือปล่อยให้ผู้หญิงเข้าไปนอนในห้องควบคุมกับผู้ต้องหา ซึ่งเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ประพฤติตนให้เคร่งครัดต่อมรรยาทและระเบียบแบบแผนของตำรวจตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พ.ศ. ๒๕๗๗ มาตรา ๕ อนุ ๓ สำหรับ ข้อ ๑-๒ และ ๔ นั้น ผลการสืบสวนข้อเท็จจริงยังรับฟังไม่ได้ว่ามีกระทำความผิด

๗. เรื่องการจับกุมผู้ต้องหา ๒ ราย โดยไม่ได้รับความเป็นธรรม ข้อเท็จจริง

ภรรยาของนายยูโซ๊ะ อีแตลือเงาะ และภรรยาของนายยาการิยา กือแมแซ เจ๊ะลือ ผู้ถูกจับกุมมาขึ้นเรื่องร้องเรียนต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๔๖ เวลาประมาณ ๑๖.๓๐ น. เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ไปบ้านนายยูโซ๊ะ อีแตลือเงาะ อายุ ๔๖ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๗๐ หมู่ที่ ๓ ตำบลเฉลิม อำเภอร่องแงะ จังหวัดนราธิวาส บอกนายยูโซ๊ะว่าจะนำตัวไปตรวจปัสสาวะ และตรวจเลือดที่ ดันหยงมัส โดยไม่มีหมายศาลแสดงให้นายยูโซ๊ะและญาติพี่น้องทราบแต่อย่างใด จากการ สอบสวนพนักงานสอบสวนกล่าวหานายยูโซ๊ะว่า ร่วมกันฆ่าและพยายามฆ่าเจ้าพนักงานโดย ไตร่ตรองไว้ก่อน โดยกระทำทารุณโหดร้ายสมคบกันตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป ก่อเหตุร้ายฆ่าเจ้า พนักงาน และได้กล่าวหานายยูโซ๊ะ ว่าใช้เท้ากระทุบและใช้หมัดชกต่อยถึงแก่ความตาย

ทั้งที่เวลา ๑๑.๓๐ น. นายยูโซ๊ะกลับจากสถานที่เกิดเหตุเข้ามาในหมู่บ้านแล้ว และได้เข้าในร้านน้ำชาในหมู่บ้านซีโป คนในร้านน้ำชาได้ถามนายยูโซ๊ะถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นายยูโซ๊ะตอบว่าก่อนที่จะตัวเขาจะกลับบ้านผู้คนกำลังชุลมุนกันอยู่จำนวนมาก

๒. เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๔๖ เวลาประมาณ ๑๕.๔๕ น. ได้มีบุคคลแปลก หน้า จำนวน ๖ - ๗ คนได้ออกจากรถ จำนวน ๔ คน ใช้รถอีซูซุ D-MAX สีทรายทอง ไม่มีป้าย ทะเบียนเป็นพาหนะได้ทำการจับกุมตัวนายยาการิยา กือแมแซเจ๊ะลือ นำส่งพนักงานสอบสวน สภ.อ. ร่องแงะ โดยกล่าวหาว่า นายยาการิยา กือแมแซเจ๊ะลือ ร่วมกันฆ่า และพยายามฆ่าเจ้า พนักงานโดยไตร่ตรองไว้ก่อน โดยกระทำทารุณโหดร้าย สมคบกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไป พกพาอาวุธ ไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุอันสมควร และร่วมกับพวกที่หลบหนีร่วมกันใช้ ของแข็ง และของมีคมตีและฟันและกระทุบเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้ง ๒ นาย ถึงแก่ความตาย

ในการนี้ ภรรยาผู้ถูกจับกุม ร้องเรียนว่า

๑. หลักฐานที่ใช้ในการจับกุมเป็นภาพถ่ายของสื่อมวลชน ในช่วงเวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา โดยเหตุการณ์รุมประชาทัณฑ์ตำรวจยังไม่เกิดขึ้น เป็นการจับกุมตามกระแสความ กตสันและระยะเวลาที่มีการกำหนดไว้

๒. ไม่ให้ประกันตัวผู้ต้องหา

การพิจารณา

ที่ประชุมมีมติให้เชิญผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนราธิวาส และผู้กำกับ การสถานีตำรวจภูธรอำเภอร่องแงะ เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการวิสามัญฯ

วันอังคารที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๖ พันตำรวจเอก นพดล เผือกโสมณ ผู้กำกับการ สถานีตำรวจภูธรอำเภอร่องแงะ ได้เข้าชี้แจงข้อเท็จจริง ดังนี้

เหตุเกิดตั้งแต่คืนวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๖ โดยนายตำรวจ ๒ คน ที่เสียชีวิต ได้ขี่รถไปรับประทานอาหารเย็นที่ฐานมะรุโอบ ประมาณ ๕ โมงเย็น หลังจากที่เล่นกีฬาเสร็จแล้ว

ก็ขี่รถกลับมาระหว่างทาง เวลา ๑๙.๐๐ น. ได้มีวิทยุรถขี่รถตามมา ๓ - ๔ คัน ทำให้นายตำรวจ ๒ นายต้องจอดรถที่ร้านน้ำชา และในขณะที่จอดรถนั้นคนในร้านมองเป็นจุดเดียว ทำให้ตำรวจทั้ง ๒ นายก็ขี่รถกลับไปแต่ในระหว่างทางวิทยุรถก็ยังขี่รถตามและดักหน้าดักหลัง ทำให้เกิดความตกใจยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องจอดรถแล้ววิ่งหนีเข้าไปในป่า ทำให้ชาวบ้านคิดว่าเป็นนินจาแล้วหลังจากนั้นก็มีการแจ้งว่ามีนินจาหลบหนีเข้าไปในป่า ๒ คน แล้วชาวบ้านก็ยังล้อมบริเวณนั้นประมาณ ๑๐๐ - ๒๐๐ คน โดยแจ้งว่าเป็นนินจาแน่นอน

หลังจากนั้น เวลา ๐๕.๓๐ น. ตำรวจทั้ง ๒ นายก็ลงจากเนินเขาแล้วมาพบคนกรีดยาง ซึ่งคนกรีดยางได้พามาพบผู้ใหญ่บ้าน หมู่ ๕ เมื่อเวลาประมาณ ๐๗.๐๐ น. ก็มีการแจ้งไปยังสถานีตำรวจ แล้วได้มีการนำกำลังตำรวจพร้อมอาวุธครบมือประมาณ ๒๐ คน แล้วเจรจาสงวนตัวตำรวจทั้งสองออกมาจากที่เกิดเหตุแต่ผู้ใหญ่บ้านไม่ยอม ซึ่งตอนนั้นมีคนประมาณ ๑๐๐ คน ซึ่งเวลาต่อมาประชาชนได้ทยอยตามมาเรื่อย ๆ หลังจากนั้น เวลา ๐๙.๐๐ น. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาในพื้นที่ นายอำเภอ ผู้บังคับการฯ และปลัดจังหวัดไปเจรจาสงวนตัวตำรวจสองนายออกไปโดยชาวบ้านยอมเปิดทางให้ โดยในระหว่างที่นำตัวตำรวจ ๒ นายออกไปนั้นระยะประมาณ ๕ เมตร จากประตูบ้านก็มีการดันกันและชกต่อยตำรวจ ๒ นายเกิดการชุลมุนกัน ตำรวจ ๒ นายล้มลงและเริ่มลงไม้ลงมือและใช้มีดแทง

หลังจากนั้น คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้รับทราบข้อมูลแล้วได้ซักถามรายละเอียดเพิ่มเติมโดยผู้ชี้แจงได้ตอบข้อซักถามพอสรุปได้ดังนี้

๑. หลักฐานในการจับกุมผู้ต้องหาและเหตุที่ไม่ให้ผู้ต้องหาประกันตัว เหตุการณ์เกิดขึ้นต่อหน้าคนจำนวนมาก และเกิดขึ้นโดยไม่คาดฝัน โดยในการสอบสวนมีพยานบุคคลหลายราย พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนหลักฐานต่าง ๆ โดยเฉพาะจากพยานบุคคล และทำเรื่องอนุมัติขอออกหมายจับจากศาล และศาลก็อนุมัติให้จับจึงจับตามนั้น และในเรื่องที่ไม่ให้ผู้ต้องหาประกันตัว เนื่องจากเกรงผู้ต้องหาจะหลบหนี เพราะสามารถข้ามไปฝั่งประเทศเพื่อนบ้านได้

๒. สภาพศพ การชันสูตรศพผู้ตายเกิดจากสาเหตุใด

- จากการชันสูตรศพผู้ตายทั้งสองมีสภาพบวมช้ำ ทั้งถูกทำร้ายด้วยมือ เท้าของแข็ง ของมีคม คนหนึ่งบริเวณหลอดลมถูกของมีคมแทงประมาณ ๕ แผล ส่วนอีกคนถูกแทงที่ชายโครงและหน้าอกอีก ๖ แผล โดยถูกทำร้ายก่อนและถูกแทงในภายหลัง

๓. มีพยานหลักฐานอะไรที่แสดงชัดเจนว่าเป็นผู้กระทำผิด และมีพยานภาพถ่ายหรือไม่

- มีพยานบุคคลยืนยันว่าในขณะที่ล้มลงไปได้เข้าไปกระทืบ โดยพยานที่ยืนยันอยู่ในที่เกิดเหตุในบริเวณบ้านประมาณ ๑๐๐ คน แต่ไม่มีพยานภาพถ่าย

๔. ในระหว่างที่ชุลมุนนั้นได้มีการปฏิบัติอย่างไรบ้าง

- มีการตะโกนห้าม เป่านกหวีด และยิงปืนขึ้นฟ้า แต่ก็ไม่มีคนฟัง

๕. ในระหว่างที่เดินทางไปบ้านผู้ใหญ่มีคนรู้มากหรือยัง แล้วชาวบ้านรู้ได้อย่างไร และทราบเรื่องที่ตำรวจ ๒ นาย อยู่ที่บ้านผู้ใหญ่นานได้อย่างไร

- ทราบเรื่องโดยทางผู้ใหญ่นานได้แจ้งไปที่อำเภอและทางอำเภอแจ้งกับทางตำรวจได้ไปที่บ้านผู้ใหญ่นาน โดยไปถึงประมาณ ๐๗.๔๕ น. มีกำลังตำรวจ ๑๒ นาย และพลร่ม ๑๕ นาย ไปโดยรถกระบะ แล้วพอไปถึงก็ขอตัวตำรวจทั้ง ๒ นายออกมาแต่ผู้ใหญ่นานให้รอนายอำเภอก่อน จึงต้องรอเพราะถ้านำตัวออกมาตอนนั้นไม่แน่ใจว่าจะเกิดอะไรขึ้น เพราะในขณะนั้นชาวบ้านเชื่อกันหมดว่าตำรวจทั้ง ๒ นาย เป็นนิโนจา และก็เป็นการแสดงความบริสุทธิ์ใจให้ชาวบ้านเห็น และไม่ได้คิดว่าพวกชาวบ้านจะตั้งใจมาฆ่า และที่ชาวบ้านทยอยกันมานั้นเนื่องจากการติดต่อกันทางโทรศัพท์ บอกต่อกันว่ามีการจับนิโนจาได้ ซึ่งถูกจับอยู่ที่บ้านผู้ใหญ่นาน

๖. ในระหว่างที่ตำรวจ ๒ นาย อยู่ในป่านั้นได้มีการรายงานให้ใครทราบบ้าง

- ขณะที่ได้รับแจ้งนั้นทราบแต่เพียงว่ามีผู้ต้องสงสัย ๒ คนไปอยู่หลังบ้านโดยจอดรถไว้หน้าบ้านพอไปถึงก็เห็นรถที่จอดอยู่ก็ทราบว่าเป็นรถของพลร่ม ก็แจ้งข่าวไปที่ผู้บังคับบัญชาของพลร่มทั้งสองและได้มีการยืนยันว่าเป็นตำรวจพลร่มจริง ๆ ไม่ใช่นิโนจา และหลังจากนั้นได้รายงานไปยังผู้กำกับการค่ายนเรศวรหัวหินเพราะตำรวจทั้ง ๒ นายสังกัดอยู่ที่นั่น

๗. ในขณะที่เกิดเหตุมีการรายงานให้ใครทราบบ้าง

- ได้มีการรายงานให้ผู้บังคับการฯ ปลัดจังหวัด นายอำเภอ โดยในส่วนผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ได้รายงานให้ทราบ ทั้งนี้ เนื่องจากเห็นว่าฝ่ายปกครองคือปลัดจังหวัดทราบแล้ว

๘. ตามหนังสือร้องเรียนแจ้งว่าไม่มีหมายจับในระหว่างจับกุมทั้ง ๒ คน ใช่หรือไม่ และสำหรับนายยาการिया ไปจับกุมโดยใช้รถกระบะอีซูซุ D-MAX สีทรายทอง ไม่มีทะเบียน

- ในตอนไปจับกุมนั้นมีหมายจับไปแสดงต่อผู้ถูกจับกุมและมีผู้ใหญ่นานไปเป็นพยานในการจับกุม แต่ไม่ได้แสดงหมายจับให้ภรรยาหรือบุตรของผู้ถูกจับกุมเห็น และไม่มีบันทึกการจับกุมส่วนของนายยาการियाนั้นขอตรวจสอบข้อมูลในเรื่องของรถที่ไปจับกุมอีกครั้งหนึ่งก่อน

๙. มีผู้ต้องหาที่ออกหมายจับกี่คน และพยานยืนยันอย่างไร

- ออกหมายจับทั้งหมด ๖ คน จับได้ ๔ คน หนีไป ๒ คน โดยที่จับได้ ๔ คนมียอมรับสารภาพ ๑ คน คนที่ยอมรับชื่อ นายยอริอิมัน เป๊ะเซง โดยยืนยันว่าได้กระทำความผิดทั้ง ๒ นาย และปฏิเสธ ๓ คน พยานมีการยืนยันว่าผู้ต้องหาที่มีพยานเห็นแล้วจำได้ เช่น การแต่งกาย ตัดผมสั้นเกรียน และมีบาดแผลที่ศีรษะ ซึ่งปรากฏในสำนวนของการสอบสวนเพื่อให้ศาลพิจารณา และอยู่ในระหว่างการสืบพยานในชั้นศาล

๑๐. พยานหลักฐานที่แน่ชัดกว่านี้มีไหม และทางตำรวจจะให้ประกันตัวหรือไม่

- เรื่องของพยานหลักฐานทางพนักงานสอบสวนได้รวบรวมไว้มากพอที่จะทำให้ศาลเชื่อได้ ส่วนเรื่องของการประกันตัวนั้นอยู่ในดุลพินิจของศาล ถ้าผู้ไปขอประกันตัวแสดงความเชื่อถือได้ศาลก็อาจให้ประกันตัว

๑๑. พยานบุคคลมาจากไหน และขั้นตอนในการออกหมายจับตำรวจมีวิธีการอย่างไร

- พยานบุคคลมีทั้งชาวบ้านที่อยู่บริเวณนั้น และเจ้าหน้าที่ตำรวจ ส่วนเรื่องขั้นตอนการออกหมายจับนั้นมีการทยอยออกโดยวิธีการรวบรวมพยานหลักฐานให้มากพอแล้วขอให้ศาลอนุมัติหมายจับและทำการจับ

๑๒. ทำไมจึงตั้งข้อหาเป็นการไตร่ตรองไว้ก่อน เพราะถ้าเป็นการไตร่ตรองไว้ก่อน ต้องมีการวางแผนว่าจะทำอะไร ฆ่าอย่างไร

- เนื่องจากมีการตะโกนว่าฆ่ามัน เอามันเลย

ผลการพิจารณา

กรรมาธิการวิสามัญได้พิจารณาและตั้งข้อสังเกตดังต่อไปนี้

๑. ในระหว่างที่ทราบว่าได้ตำรวจ ๒ นายหลบเข้าไปในบ้านนั้น ควรมีการกระจายกำลัง ทชด. ที่อยู่ในภาคใต้ เพื่อออกค้นหาเพราะชานาญพื้นที่มากกว่า

๒. ต้องมีการประเมินสถานการณ์และประสานงานที่ดี รวมทั้งควรมีการรายงานผู้บังคับบัญชาที่อยู่ในระดับสูงให้ทราบต่อไปด้วย

๓. ในการจับกุมผู้ต้องหาถ้ามีภรรยาหรือบุตรที่บรรลุนิติภาวะแล้ว ต้องแจ้งหมายจับให้รู้ด้วย ต้องมีการบันทึกการจับกุมด้วยว่าไม่ได้มีการทำข้าวของเสียหายและต้องมีบุคคลเป็นพยานด้วย

๔. ในการปฏิบัติงานขณะทำการจับกุมนั้นต้องมีการทำให้ถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติไม่ใช่ว่าเป็นผู้รักษากฎหมายแล้วละเลยเสียเอง

๕. ในการพิจารณาสอบสวนต้องมีความละเอียดรอบคอบ ต้องมีพยานหลักฐานที่ชัดเจนและในการตั้งข้อหาให้สมควรจะให้ความยุติธรรมกับผู้ถูกจับกุมด้วย

๖. ควรจะทำงานโดยใช้จิตวิทยามากขึ้นกับชาวบ้าน และในการปฏิบัติภารกิจ ควรใช้คนในพื้นที่มาปฏิบัติ

๗. ในการประกันตัวนั้น ควรอยู่ในดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่อย่าให้คำนึงถึงเรื่องของเจตนาด้วย ซึ่งในเรื่องนี้ผู้ต้องหาทั้งสองคนไม่มีเจตนาในการฆ่าแน่นอน

๘. เรื่อง ผู้บริหารโรงเรียนบ้านปากบาง หมู่ที่ ๔ ตำบลสะกอม อำเภอ

จะนะ จังหวัดสงขลาฝ่าฝืนกฎระเบียบว่าด้วย การบริหารชุมชนขององค์กรมัสยิดใน
จังหวัดสงขลา พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อที่ ๑๘ หมวดที่ ๓ การสังคมและระเบียบว่าด้วย
การบริหารชุมชน (หุกมปากัด) ขององค์กรมัสยิดสอลาหุดดีน พุทธศักราช ๒๕๔๒
ข้อที่ ๑

ข้อเท็จจริง

คณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ ได้รับหนังสือ
มัสยิดสอลาหุดดีน บ้านปากบาง หมู่ที่ ๔ ตำบลสะกอม อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ลงวันที่ ๓
สิงหาคม ๒๕๔๖ เรื่อง ขอให้ดำเนินการสอบสวนพฤติกรรมและย้ายผู้บริหารโรงเรียนบ้านปาก
บาง หมู่ที่ ๔ ออกนอกพื้นที่ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนบ้านปากบางมีพฤติกรรมฝ่าฝืน
กฎระเบียบว่าด้วยการบริหารชุมชนขององค์กรมัสยิดในจังหวัดสงขลา พุทธศักราช ๒๕๔๕ ข้อที่
๑๘ หมวดที่ ๓ การสังคมและระเบียบว่าด้วยการบริหารชุมชน ขององค์กรมัสยิดสอลาหุดดีน
พุทธศักราช ๒๕๔๒ ข้อที่ ๑ คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้พิจารณาและมีมติที่เดินทางไปศึกษา
ดูงานเรื่องดังกล่าวเมื่อวันจันทร์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ เพื่อรับทราบข้อมูลข้อเท็จจริง และหา
แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ชาวบ้านในชุมชนขัดแย้งกับผู้บริหารโรงเรียนเป็นเหตุให้นักเรียน
บางส่วนไม่มาโรงเรียนสาเหตุปัญหาความขัดแย้ง

ฐานทัพเรือสงขลา มีหนังสือที่ กท ๐๕๑๘/๙๔๐ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๖ เรื่อง
ขอความร่วมมือมายังโรงเรียนบ้านปากบาง เพื่อใช้สถานที่ออกหน่วยนอกพื้นที่ ตามแผน
ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โรงเรียนพิจารณาแล้วอนุญาตและเมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน
๒๕๔๖ คณะองค์กรบริหารศาสนาอิสลามประจำมัสยิดสอลาหุดดีน ได้ทราบข่าวว่าทางโรงเรียน
บ้านปากบาง อนุญาตให้ฐานทัพเรือสงขลา ใช้สถานที่โรงเรียนจัดกิจกรรมจึงได้จัดประชุม
ผู้ใหญ่บ้านและคณะองค์กรบริหารศาสนาอิสลามประจำมัสยิดสอลาหุดดีน ขึ้นในวันที่ ๒๗
มิถุนายน ๒๕๔๖ เพื่อปรึกษาหารือ โดยเฉพาะหากมีการเล่นดนตรี จะถือว่าเป็นการขัดต่อหลัก
หุกมปากัดหมู่บ้าน (กฎข้อบังคับบริหารชุมชน) ที่ประชุมมอบหมายผู้ใหญ่บ้านนำมติที่ประชุมไป
เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากบางว่า คณะองค์กรบริหารศาสนาอิสลามประจำมัสยิดสอล
ลาหุดดีนไม่อนุญาตและไม่ยินยอมให้เล่นดนตรีในหมู่บ้านแห่งนี้

ในวันเดียวกันเวลา ๑๓.๐๐ น. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากบางได้เชิญ
คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงและปรึกษาหารือ เรื่องการขอใช้สถานที่ของ
ฐานทัพเรือสงขลา ผลจากการประชุมมีการคัดค้านจากกรรมการสถานศึกษาบางส่วน แต่ในที่สุด
ก็อนุญาตให้ใช้สถานที่

วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ฐานทัพเรือสงขลา ได้จัดนิทรรศการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติด ออกให้บริการหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ เสริมสวย ตัดผม มอบอุปกรณ์กีฬา
โดยมีวงดุริยางค์ทหารเรือแสดงดนตรีประกอบ มีนักร้อง นักดนตรี แต่งเครื่องแบบทหารเรือ

ร้องเพลงไทยสากล และเพลงลูกทุ่งในการออกหน่วยครั้งนี้ นำโดย ผู้บัญชาการทหารเรือสงขลา โดยเชิญนายอำเภอจะนะ และหัวหน้าส่วนราชการในอำเภอจะนะ เข้าร่วมกิจกรรมด้วย กิจกรรมดำเนินไปด้วยดี ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมบางส่วน

วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ คณะองค์การบริหารศึกษาอิสลามสอลาหุดดีน คณะกรรมการสถานศึกษา และชาวบ้าน จำนวน ๗๐ คน ได้ยื่นหนังสือต่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอจะนะ (นายสุฤษดิ์ มินทะระ) ให้ย้าย นายอะเดซ มุทะจันทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากบาง ออกนอกพื้นที่ภายใน ๒๔ ชั่วโมง โดยกล่าวหาว่า นายอะเดซ มุทะจันทร์ เป็นคนก้าวร้าว ทำลายการจัดระเบียบทางศาสนาของชุมชน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอจะนะ รับเรื่องร้องเรียนแล้วแจ้งว่าไม่อยู่ในอำนาจที่จะดำเนินการย้ายภายใน ๒๔ ชั่วโมงได้ โดยขอตั้งคณะกรรมการเพื่อสืบสวนข้อเท็จจริง เพื่อให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย และรายงานให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานดีมีผลการปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับของชุมชนและทางราชการ แต่เป็นคนที่เสนอความคิดอย่างตรงไปตรงมา และการอนุญาตให้มีการแสดงดนตรีในโรงเรียนนั้น เป็นการพิจารณาที่อยู่บนพื้นฐานที่ต้องการให้ความร่วมมือกับทางราชการในการดำเนินนโยบายป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของชาติ และทางโรงเรียนมิได้เป็นผู้ดำเนินการจัดหาดนตรีมาแสดงโดยตรง เพียงแต่อนุญาตให้ใช้สถานที่ดำเนินการเท่านั้น ซึ่งมีชาวบ้านที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย ก้ำกึ่งกัน และหากมีการย้ายตามข้อเสนอก็จะเกิดความแตกแยกและความขัดแย้งจะรุนแรงขึ้น นอกจากนั้นอาจจะบานปลายลุกลามเป็นปัญหาใหญ่ได้

วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๖ นักเรียนโรงเรียนบ้านปากบาง จำนวน ๒๐๐ คน (๘๐% ของนักเรียนทั้งหมด) ไม่มาโรงเรียนตามปกติ ซึ่งโรงเรียนเปิดเรียนตามปกติ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประท้วงที่ไม่ได้รับการแก้ไขข้อร้องเรียนให้ย้ายผู้อำนวยการโรงเรียน หน่วยราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้พยายามคลี่คลายปัญหา แต่ไม่เป็นผลชาวบ้านบางส่วนยังคงยืนยันให้ย้ายผู้บริหารโรงเรียน

ต่อมาคณะกรรมการวิสามัญ เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนบ้านปากบางในวันจันทร์ที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ เดินทางถึง เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา จากนั้นประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้ตรวจเยี่ยมโรงเรียนพบว่านักเรียนทั้งหมดมีจำนวน ๒๔๓ คน มาเรียน ๘๕ คน คิดเป็น ๓๔.๙๗ เปอร์เซนต์ แต่ละห้องมีจำนวนนักเรียนมาเรียนน้อยมาก คือ ชั้น ป.๖ นักเรียนมีทั้งหมด ๒๕ คน มาเรียน ๑๐ คน ชั้น ป.๕ มีนักเรียนทั้งหมด ๓๑ คน มาเรียน ๘ คน ชั้น ป.๔ มีนักเรียนทั้งหมด ๓๐ คน มาเรียน ๑๓ คน ชั้น ป.๓ มีนักเรียนทั้งหมด ๒๖ คน มาเรียน ๑๒ คน ชั้น ป.๒ มีนักเรียนทั้งหมด ๒๘ คน มาเรียน ๑๕ คน ชั้น ป.๑ มีนักเรียนทั้งหมด ๓๓ คน มาเรียน ๑๑ คน นักเรียนระดับปฐมวัย มีนักเรียนทั้งหมด ๓๕ คน มาเรียน ๑๓ คน นักเรียนระดับอนุบาลมีนักเรียนทั้งหมด ๓๕ คน มาเรียน ๓ คน จากการที่คณะกรรมการวิสามัญ ตรวจเยี่ยมยังพบอีกว่า โต๊ะนักเรียนมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและยังมีสภาพชำรุด ทดุดโทรมเนื่องจากขาดแคลนงบประมาณ อีกส่วนหนึ่งยังชำรุดเสียหายไม่สามารถนำมาใช้ได้ ทางผู้อำนวยการโรงเรียนได้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบแล้ว ๒-๓ ปี แต่ยังไม่ได้

รับการจัดสรรงบประมาณและจำนวนนักเรียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ หลังจากตรวจเยี่ยมจนเป็นที่พอใจแล้ว จึงร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่คณะกรรมการวิสามัญฯ เชิญเข้าร่วมประชุม ณ โรงเรียนบ้านปากบาง เพื่อพิจารณาปัญหาดังกล่าว

การพิจารณา

สาเหตุที่ชาวบ้านไม่พอใจผู้อำนวยการโรงเรียนคือการอนุญาตให้ฐานทัพเรือสงขลาใช้สถานที่จัดกิจกรรมโดยการแสดงดนตรี ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากชุมชนผู้บริหารโรงเรียนน่าจะทำความเข้าใจกับชาวบ้านก่อนจะอนุญาตให้ใช้สถานที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ บางครั้งเมื่อปฏิบัติภารกิจหรือกระทำกิจกรรมภายในโรงเรียนแล้วอาจไปกระทบกับประเพณีหรือวัฒนธรรมของชุมชน ควรจะไปพบปะพูดคุยกับผู้นำชุมชนเพื่อทำความเข้าใจเมื่อชุมชนไม่อนุญาตก็ไม่ควรฝ่าฝืนมติ กฎระเบียบของชุมชนที่มีไว้ให้คนในชุมชนปฏิบัติไม่ว่าจะรูปแบบใดของชุมชนทุกคนควรถือปฏิบัติ การจะจัดกิจกรรมหรืออนุญาตให้หน่วยงานของทางราชการใช้สถานที่เพื่อการใดต้องมี การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง การจัดกิจกรรมในวันและเวลาราชการต้องให้นักเรียนมาร่วมกิจกรรมทั้งหมดไม่ควรหยุดการเรียนการสอน

ผลการพิจารณา

จากนั้นคณะกรรมการวิสามัญฯ และส่วนราชการที่เข้าร่วมประชุมเดินทางไปพบปะและเยี่ยมคารวะผู้นำศาสนา (อิหม่าม) ณ มัสยิดสอลาหุดดีนเพื่อหารือถึงปัญหาดังกล่าวเป็นเวลาพอสมควรและได้รับแจ้งจากหัวหน้าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต ๓ ว่าเพื่อให้ปัญหาดังกล่าวคลี่คลายจึงเห็นควรให้ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปากบางไปช่วยราชการที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต ๓ โดยทุกฝ่ายให้ความเห็นชอบและคณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นพร้อมด้วยกับข้อชี้แจงดังกล่าว

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้มีหนังสือวุฒิสภา ที่ ๕๒๑๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ แจ้งผลการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการวิสามัญฯ เรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ว่าคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ปฏิบัติภารกิจเสร็จสิ้นแล้ว ได้ผลเป็นที่พอใจของทั้งสองฝ่าย

๙. เรื่องร้องเรียนขอความเป็นธรรม กรณีอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านต้นหยงลูโละ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ใช้วาจาไม่สุภาพกับนักเรียน ซึ่งมีผลกระทบต่อศาสนาอิสลาม
ข้อเท็จจริง

เนื่องจากนางพรนิตา ทองชุม อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านต้นหยงลูโละ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ในฐานะผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติหน้าที่แล้วเกิดข้อขัดแย้งกับผู้ปกครองนักเรียนหลายสาเหตุเช่น บังคับเก็บเงินค่าอาหารกลางวัน ไม่ให้นักเรียนกลับบ้านไปรับประทานอาหารกลางวัน อีกสาเหตุหนึ่งคือทุกวันศุกร์เด็กนักเรียนจะต้องไปละหมาดที่มัสยิดและกลับเข้ามาเรียนช้ากว่าปกติ อาจารย์ใหญ่ได้ใช้คำไม่สุภาพว่าคุตบะห์วันศุกร์หมูหมาที่ไหนจะฟังซึ่งคุตบะห์ หมายถึง การบรรยายธรรมก่อนละหมาด และได้ลงโทษนักเรียน ผู้ปกครองทราบเรื่องดังกล่าว จึงร้องเรียนมายังประธานคณะกรรมการอิสลามจังหวัด เพื่อโปรดพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว

การพิจารณา

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวประธานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดได้กล่าวถึงพฤติการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้คำพูดกับนักเรียนไม่ให้เกียรติศาสนาอิสลาม เป็นคำที่รุนแรง ซึ่งในฐานะที่เป็นครูผู้ให้ความรู้กับนักเรียนเปรียบเสมือนแม่พิมพ์ของชาตินั้นจะประพฤติตนอย่างนี้ไม่ได้ คณะกรรมการต้องเป็นที่พึ่งของประชาชนอีกทางหนึ่งเพื่อให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายและสอบสวนข้อเท็จจริงให้กระจ่างล้าพังจะปล่อยให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการทางระบบราชการคงจะลำบากหรืออาจจะดำเนินการเสร็จสิ้นต้องใช้เวลาานาน โดยเฉพาะข้าราชการผู้ไปปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดภาคใต้ต้องได้รับการอบรมศึกษาระเบียบปฏิบัติรวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีให้ถ่องแท้ไม่เอาเปรียบประชาชน หรือกดขี่ข่มเหงรังแกราษฎรให้เขาเหล่านั้นมีความรู้สึกเกลียดชังระบบราชการหรือข้าราชการผู้ไปปฏิบัติหน้าที่ที่ประชุมแสดงความเห็นจากข้อเท็จจริงดังกล่าว ดังนี้

นายเต็น โต๊ะมีนา รองประธานคณะกรรมการอิสลามจังหวัด คนที่สอง กล่าวว่า เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ได้มีหนังสือเกี่ยวกับเรื่องนี้ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ปัจจุบันยังไม่ได้ทราบผลการดำเนินการ

นายอิมรอน มะลูลีม กรรมการอิสลามจังหวัด แสดงความคิดเห็นว่า คณะกรรมการอิสลามจังหวัด ควรจะฟังความทั้งสองฝ่ายเพื่อให้ความยุติธรรมกับฝ่ายที่ถูกกล่าวหาโดยสอบถามผู้บังคับบัญชาของอาจารย์ใหญ่ว่าได้ดำเนินการไปเพียงใด หากไม่มีความคืบหน้า คณะกรรมการอิสลามจังหวัดอาจดำเนินการเองแล้วรายงานผลให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาต่อไป

นายไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ กรรมการอิสลามจังหวัด ได้แสดงความคิดเห็นว่าควรจะมีหนังสือเชิญคุณพรนิตา ทองชุม อาจารย์ใหญ่มาให้ข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องนี้

พลตำรวจเอก มีชัย นุกูลกิจ รองประธานคณะกรรมการอิสลามจังหวัด คนที่สาม ได้แสดงความคิดเห็นว่า หากจะเชิญผู้ถูกกล่าวหาที่นำที่จะมีหนังสือเชิญนักเรียนที่ถูกกระทำมาสอบถามหาความจริงด้วยว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีลำดับความเป็นมาอย่างไรหรือให้กรรมการอิสลามจังหวัด

เป็นสมาชิกวุฒิสภาในจังหวัดนั้นไปสอบสวนหาข้อมูลข้อเท็จจริงเนื่องจากจะเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าไปทั้งคณะและหากได้ผลเป็นประการใดให้มาเสนอในที่ประชุมเพื่อพิจารณาต่อไป พันตำรวจเอก ไพจิตร ศรีคงคา กรรมการธิการวิสามัญ แสดงความคิดเห็นว่า จากการที่นายเด่น โต๊ะมีนา ได้มีหนังสือถึงหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ยังไม่ทราบผลคณะกรรมการวิสามัญจึงควรมีหนังสือเตือนไปอีกครั้งหนึ่งหากยังไม่ทราบผลการดำเนินงานก็ควรเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงที่ประชุมมีมติมอบหมายให้พันตำรวจเอก ไพจิตร ศรีคงคา และนาย मुखตาร์ มะทา ไปสอบสวนหาข้อมูลข้อเท็จจริงมาเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อพิจารณาต่อไป พลตำรวจเอก ประทีป สันติประภพ ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ได้กำหนดประเด็นเพื่อที่จะเป็นแนวทางในการไปสอบสวนหาข้อเท็จจริง ดังนี้

ครูกระทำกับนักเรียนจริงหรือไม่อย่างไร เวลาใด ที่ไหน มีประจักษ์พยานหรือไม่ เด็กนักเรียนชื่อ ชั้นอะไร และเข้าห้องขำจริงหรือไม่ครูลงโทษตามระเบียบหรือใช้อารมณ์ในการลงโทษและใช้วาจาอย่างไร

ต่อมา พันตำรวจเอก ไพจิตร ศรีคงคา และนาย मुखตาร์ มะทา กรรมการวิสามัญ ซึ่งได้รับมอบหมายจากที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อไปหาข้อมูลข้อเท็จจริงในพื้นที่ได้กล่าวรายงานผล ดังนี้

ข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียนกรณีอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านต้นหยงลูโละจังหวัดปัตตานีมีข้อขัดแย้งกับผู้ปกครองและดูหมิ่นศาสนา โดยได้เดินทางไปหาข้อมูลและข้อเท็จจริงจำนวนทั้งหมด ๒ ครั้ง คือครั้งแรกได้ไปพบกับนางพรนิตา ทองซุม อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านต้นหยงลูโละโดยตรง และครั้งที่สองได้ให้อิหม่ามประจำมัสยิดนัดเด็กนักเรียนที่ถูกทำโทษมาให้ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

นางพรนิตา ทองซุมให้ข้อมูลว่าไม่ได้ใช้คำพูดดังกล่าว เหตุที่มีการร้องเรียนเพราะไม่ต้องการให้ตนเป็นครูใหญ่อาจเป็นเพราะไปขัดผลประโยชน์ของกลุ่มบุคคลบางกลุ่มในวันนั้นพบเด็กนักเรียนที่กลับเข้าโรงเรียนสายจึงเรียกเข้ามาสอบถาม มีเด็กชายอัครอมตอบได้คนเดียวจึงไม่ได้ทำโทษส่วนเด็กคนอื่นให้ครูสมชายเป็นคนลงโทษ ขณะสอบถามข้อมูลอยู่ได้มีกำหนดำบลต้นหยงลูโละไปที่โรงเรียนได้ให้ข้อมูลว่าครูใหญ่เป็นคนทำงานจริงจัง เมื่อมาบริหารโรงเรียนทำให้โรงเรียนดีขึ้น เด็กมีระเบียบวินัยมากขึ้นยาเสพติดน้อยลง

ครูสมชาย ปิตีสาคร และครูดวงใจ แวसानีให้ข้อมูลว่าขณะเกิดเหตุไม่ได้ยินนางพรนิตาขากล่าวคำว่า คุณบะฮ์ ยาว ๆ หมูหม่าที่ไหนจะฟังแต่อย่างใด และได้ทำโทษเด็กที่เข้าโรงเรียนช้า

ข้อมูลจากเด็กนักเรียนที่ถูกทำโทษเพราะกลับเข้าโรงเรียนช้าที่สามารถตามตัวมาได้จำนวน ๗ คน ให้ข้อมูลว่า ครูใหญ่พูดว่า คุณบะฮ์ ยาว ๆ หมูหม่าที่ไหนจะฟัง

ต่อจากนั้นที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ได้แสดงความเห็นสรุปได้ ดังนี้

๑. การลงโทษเด็กนักเรียนที่กลับมาเรียนช้ากว่าปกติ เนื่องจากไปทำพิธีละหมาดนั้นอาจารย์ใหญ่ได้ลงโทษไปตามกฎระเบียบของโรงเรียนหรือลงโทษโดยการใช้อารมณ์

๒. ถ้าอาจารย์ใหญ่เป็นบุคคลที่ตั้งใจทำงานจริงก็ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนตัวอาจารย์ใหญ่แต่เป็นเพียงแค่กล่าวตักเตือนเท่านั้น

๓. ปัญหาที่เกิดขึ้นตามเรื่องร้องเรียนเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นมาประมาณ ๒ ปีมาแล้ว แต่ทำไมเพิ่งจะมาร้องเรียน นอกจากนี้ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต ๓ น่าจะเชิญ ทั้ง ๒ ฝ่ายมาตกลงกันถึงปัญหานี้ไม่ควรให้มาถึงวุฒิสภา เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องไม่ใหญ่โตอะไร แสดงว่าผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต ๓ ไม่ได้สนใจและไม่ได้จัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น นอกจากนั้น คิดว่าคงมีเรื่องที่เป็นปัญหาอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องแต่ไม่ได้กล่าวถึง

๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไม่ได้ให้ความสำคัญในการปฏิรูประบบราชการและระบบการศึกษาเท่าที่ควร จึงทำให้กระบวนการจัดการล่าช้า เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการนั้นเกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ฉะนั้น ถ้าส่วนนี้บกพร่องก็จะทำให้ส่วนอื่นบกพร่องไปด้วย

๕. หนังสือที่ร้องเรียนนี้มาถึงผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งแต่เมื่อไหร่และทำไม จึงต้องมาร้องเรียนกับนายเด่น โต๊ะมีนา อีก

๖. ตามข้อเท็จจริงนางพรนิดาฯ ได้พูดคำว่าคุตบะห์ยาว ๆ หมูหมาที่ไหนจะฟังจริงหรือไม่ ได้มีหลักฐานพอที่จะน่าเชื่อถือได้แค่ไหนเพียงใด

๗. เด็กที่ถูกทำโทษโดยการเขียนตีมี่จำนวนทั้งหมด ๗ คน หรือ ๒๐ คน

๘. ตามข้อเท็จจริง เมื่อทราบว่าเป็นเด็กนักเรียนได้ไปทำพิธีละหมาดที่มัสยิด เนื่องจากว่าคุตบะห์ได้ขยายเวลาก็ไม่น่าที่จะลงโทษเด็ก

๙. ในฐานะที่เป็นอาจารย์ใหญ่และมีจิตใจที่เป็นธรรมรวมทั้ง มีความรอบรู้ ในเรื่องของพื้นที่ดี ดังนั้น การที่จะลงโทษเด็กนักเรียนควรจะหาข้อเท็จจริงให้ได้มากที่สุด เพื่อจะได้หารือกับกระทรวงศึกษาธิการและปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของผู้ที่มีอาชีพครู และเพื่อทราบถึงแนวนโยบายในการอบรมชี้แจงและคิดหาวิธีแก้ไขปัญหาต่อไป

๑๐. ในการทำพิธีละหมาดเด็กจะต้องกลับไปเปลี่ยนเสื้อผ้าที่บ้าน จึงทำให้เสียเวลา ดังนั้น จึงควรขยายเวลาการเรียนการสอนในช่วงบ่ายออกไปให้ช้ากว่าเดิม เพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาลักษณะอื่นอีก

๑๑. โรงเรียนบ้านตันหยงลูโล๊ะมีครูทั้งหมด ๑๗ คน เป็นชาวไทยนับถือศาสนาพุทธจำนวน ๕ คน ส่วนใหญ่จะเป็นครูที่นับถือศาสนาอิสลาม ดังนั้น จึงไม่น่าจะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้

๑๒. ผู้บริหารโรงเรียนควรมีเทคนิคในการบริหาร เนื่องจากทราบว่าในกรุงเทพฯ ก็มีโรงเรียนที่เป็นมุสลิมเช่นกัน แต่ไม่เคยเกิดปัญหาในลักษณะเช่นนี้ เพราะทางโรงเรียนจะรู้เวลาและให้นักเรียนออกจากโรงเรียนก่อนเวลาประมาณ ๑๐ นาที เพื่อความสะดวก นอกจากนี้ ปัญหาที่เกิดจากการคุตบะห์ หรือการบรรยายธรรมก่อนการทำพิธีละหมาดจะเกิดขึ้นไม่บ่อยเป็นเพียงบางครั้ง จึงไม่ควรถึงกับทำโทษเด็กอย่างเหตุการณ์ที่ผ่านมาจะเป็นเพียงแค่

การดักเตือน นอกจากจะมีเหตุการณ์อื่นเข้ามาเกี่ยวข้องทำให้เหตุการณ์ที่เกิดในวันศุกร์นั้นเกิดมีน้ำหนักขึ้นมา

๑๓. เด็กนักเรียนอายุประมาณ ๑๒ - ๑๔ ปี อาจจะไม่อยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียนโดยอาจจะไปที่อื่นแต่บอกว่าไปทำพิธีละหมาดมา ดังนั้น จึงควรรหาข้อเท็จจริงให้ได้ทั้งสองฝ่ายว่าต้นเหตุที่แท้จริงมาจากครูหรือนักเรียน ส่วนในกรณีนี้ถือได้ว่าอาจารย์ใหญ่ไม่ได้มีความผิด แต่สร้างความไม่พอใจให้กับประชาชน ทำให้ความเข้าใจระหว่างครูกับผู้ปกครองไม่ตรงกัน

สุดท้ายที่ประชุมได้พิจารณาแล้วมีมติให้เชิญนางพรนิตา ทองชุม อาจารย์ใหญ่ นายสมชาย ปิตีสาคร ครูพล และนางดวงใจ แวธานี ครูโรงเรียนบ้านตันหยงลูโละมาให้ข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในที่ประชุมคณะกรรมการการศึกษาในคราวประชุมครั้งต่อไป

ในวันอังคารที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ นางพรนิตา ทองชุม อาจารย์ใหญ่โรงเรียนตันหยง ลูโละ นายสมชาย ปิตีสาคร และนางดวงใจ แวธานี อาจารย์ โรงเรียนบ้านตันหยงลูโละ ได้เข้าชี้แจงต่อคณะกรรมการการศึกษา ดังนี้

นางพรนิตา ทองชุม อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านตันหยงลูโละชี้แจงว่าตนได้ย้ายมาเป็นอาจารย์ใหญ่ที่โรงเรียนนี้ตั้งแต่วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ได้ศึกษาและพบว่าเด็กนักเรียนชั้นป.๕ - ป.๖ โดยเฉพาะเด็กชายอายุระหว่าง ๑๑ - ๑๒ ปี มีสุขภาพไม่แข็งแรง ใบหน้าซีดเขียว มาโรงเรียนสายจึงหาสาเหตุและพบว่านักเรียนบางรายติดยาเสพติด จึงดำเนินการกวาดล้างยาเสพติดภายในโรงเรียนโดยสั่งเจ้าหน้าที่กำชับสอดส่องตามมุมอับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงจะตั้งชื่อยาเสพติดภายในกลุ่มเช่น แชนวิส คือ กาว ป๊อปปาย คือ ยาเม็ดเล็กมีสีฟ้ากินแล้วจะทำให้มีพลังไม่สนใจสิ่งรอบข้าง อีกชนิดหนึ่งคือ โดเรมอน คือ หนึ่งปี นักเรียนจะใช้เวลาดูในตอนกลางคืนร่วมกับเด็กวัยรุ่น จึงทำให้นอนดึกตื่นสายในส่วนเด็กหญิงวัยรุ่นในหมู่บ้านจะหลอกหลวงและพาไปทำอนาจาร เรื่องดังกล่าวได้ขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ นายอำเภอ ผู้ปกครอง มารับฟังและร่วมกันแก้ไขปัญหา

ลักษณะของนักเรียนที่ติดยาจะมีอาการตื่นสายชอบหนีโรงเรียนขาดเรียนอยู่เสมอมเวลาเรียนในห้องเรียนจะนั่งเหม่อลอย ไม่มีแรง ครูในโรงเรียนจะร่วมกันทลายแหล่งยาเสพติด แหล่งมั่วสุ่ม อาจารย์ฝ่ายปกครองจะดูพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และให้ผู้ปกครองแยกเด็กนักเรียนกลุ่มเสี่ยงออกจากแหล่งมั่วสุ่มได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ตั้งแต่เกิดเหตุจนถึงปัจจุบันเด็กเหล่านั้นกำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยม ๒ พอปีการศึกษา ๒๕๔๕ จึงได้ออกมาตรวจการปิดประตูโรงเรียนช่วงพักเที่ยงเพื่อป้องกันเหตุการณ์ต่าง ๆ และยังพบอีกว่าเด็กนักเรียนตั้งแต่ ป.๒ - ป.๖ อ่านเขียนภาษาไทยไม่ค่อยได้เป็นจำนวนมาก จึงได้จัดให้ครูในโรงเรียนรับไปสอนพิเศษ

ผลตำรวจเอก ประทีน สันติประภพ ประธานคณะกรรมการการศึกษา ได้สอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่ชาวบ้านตันหยงลูโละร้องเรียนผ่านนายเด่น โต๊ะมีนา รองประธานคณะกรรมการการศึกษา สรุปได้ดังนี้

๑. เก็บเงินค่าอาหารกลางวัน ๑ ละ ๕ บาท ถ้าไม่ให้อาหารกลางวัน
๒. ปิดประตูโรงเรียนช่วงพักเที่ยงเพราะเหตุใด
๓. จากการเก็บเงินนักเรียนคนละ ๕ บาท ทำให้เด็กไม่มีเงินไปโรงเรียน
๔. เรียนคอมพิวเตอร์เก็บค่าเรียนคนละ ๑๐๐ บาทต่อเดือน เพราะเหตุใด
๕. เรียกประชุมผู้ปกครองบ่อย
๖. มีการเรียกประชุมครูบ่อย
๗. การแจกเสื้อผ้าโดยเลือกปฏิบัติ
๘. ตั้งแต่อาจารย์ใหญ่ย้ายมาสร้างปัญหากับผู้ปกครองหรือไม่

นางพรนิตา ทองชุม อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านต้นหยงลูโละตอบข้อซักถามของ คณะกรรมการวิสามัญฯ สรุปได้ดังนี้

การเก็บเงินนักเรียนคนละ ๕ บาท เพื่อนำไปให้แม่ครัวซื้ออาหารมาทำให้นักเรียน รับประทาน เนื่องจากไม่ให้นักเรียนกลับไปทานอาหารกลางวันที่บ้าน ถ้าใครไม่มีก็ให้รับประทาน ฟรี ปัจจุบันเลิกเก็บเงินแล้วเพราะมีคนขายอาหารหน้าโรงเรียนเสียผลประโยชน์ จึงสร้างกระแสให้ เกลียดตน การปิดประตูโรงเรียนช่วงพักเที่ยงเพื่อป้องกันยาเสพติดและก่อนปิดประตูก็ได้มีการ ประชุมผู้ปกครอง และได้รับความยินยอมแล้ว และได้มีการสำรวจเด็กนักเรียนที่ขาดสารอาหาร ปรากฏว่ามี จำนวน ๑๗๑ คน จึงจัดอาหารให้รับประทาน โดยขอบริจาคคนละ ๒ บาท เพื่อนำ เงินดังกล่าวไปจ้างครูอัตราจ้างมาสอน จำนวน ๑ คน โดยได้รับเงินเดือน ๑ ละ ๒,๐๐๐ - ๒,๕๐๐ บาท และ อบต. สนับสนุนครูอีกจำนวน ๑ คน ซึ่งปัจจุบันยังขาดครูอีก ๗ คน กรณีเก็บค่าเรียน คอมพิวเตอร์นาง พรนิตาฯ ให้ข้อมูลว่าขณะมารับตำแหน่งครูใหญ่ทราบว่าไม่เคยมีการสอน คอมพิวเตอร์แก่นักเรียนและเห็นคอมพิวเตอร์ถูกเก็บไว้เฉย ๆ บางเครื่องก็ชำรุด จึงได้หาเงินมา ทำการซ่อมแล้วสอบถามความสมัครใจของเด็ก ถ้าใครอยากเรียนให้ออกค่าเรียนคนละ ๑๐๐ บาท ต่อเดือน เพื่อไว้เป็นค่าซ่อมปรากฏว่ามีเด็กสมัครใจเรียน ๒๗ คน เมื่อได้สอนอยู่พักหนึ่งก็ได้มี เสียงเรียกร้องว่าให้สอนเด็กทุกคนโดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ตนเห็นว่าไม่สามารถทำได้และถ้าสอน เด็ก ๒๗ คน ต่อไปก็จะเกิดปัญหา จึงได้หยุดสอนคอมพิวเตอร์หลังจากสอนได้ไม่นาน กรณีที่มีการประชุมครูเดือนละครั้งก็จะมอบหมายงานให้นักเรียนทำในห้องเรียน เหตุที่ไม่ประชุมหลังเลิก เรียนตนเห็นว่าครูแต่ละคนมีภาระหน้าที่ประจำอยู่แล้วจึงไม่ต้องการไปสร้างภาระให้ครูอีก ในส่วน การแจกเสื้อผ้าให้นักเรียนนั้นตนจะเรียกประชุมผู้ปกครอง ถ้าคนใดมาก็จะแจกให้ก่อน ส่วนคนที่ ไม่มาจะให้มารับในวันหลังไม่ได้เลือกปฏิบัติแต่อย่างไร ส่วนกรณีเชิญประชุมผู้ปกครองนั้นมีการ ประชุมกันปีละ ๔ ครั้ง ช่วงเวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา ซึ่งมีผู้ปกครองไปร่วมประชุมประมาณ ๘๐ เปอร์เซนต์ และไม่มีผู้ปกครองต่อว่าแต่อย่างใด

ที่ประชุมได้พิจารณากรณีอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านต้นหยงลูโละใช้วาจาแก่นักเรียนและมี ผลกระทบต่อศาสนาอิสลาม เนื่องด้วยวันศุกร์เด็กนักเรียนจะต้องไปละหมาดที่มีมัสยิดและกลับเข้า มาเรียนซักว่าปกติทางอาจารย์ใหญ่ได้พูดว่า “ศุกร์บะห์” วันศุกร์หมูหมาที่ไหนจะฟังจึงเป็นเหตุ

ร้องเรียน และคณะกรรมการการศึกษาวิสามัญฯ ได้เชิญนางพรนิตา ทองชุม นางดวงใจ แวธานี นายสมชาย ปิตีสาคร เข้าร่วมประชุม เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงตามลำดับ สรุปได้ว่า

นางพรนิตา ทองชุม อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนบ้านตันหยงลูโล๊ะ ให้ข้อมูลว่ากรณีที่ถูกกล่าวหาว่าตีเด็กนักเรียนจำนวน ๑๐ คน และใช้วาจาไม่สุภาพต่อศาสนาสลามเนื่องด้วยวันศุกร์เด็กนักเรียน จะต้องไปละหมาดที่มีสยิดและกลับมาเข้าโรงเรียนช้ากว่าปกติและพูดว่า คุดบะห์ วันศุกร์ หมูหมาที่ไหนจะฟัง จนเกิดทะเลาะวิวาทกันระหว่างครูกับนักเรียน นั้นไม่เป็นความจริงไม่เคยพูด ในวันศุกร์วันหนึ่งเดือนใด จำไม่ได้ ขณะนั้นเวลาประมาณ ๑๓.๔๐ นาที เห็นนักเรียนประมาณ ๑๐ คน เดินเข้าโรงเรียนมา ตนเองยืนอยู่หน้าโรงอาหาร จึงเรียกเด็กนักเรียนมาสอบถามที่โรงอาหารมีครูดวงใจ แวธานี ซึ่งเป็นครูและเจ้าหน้าที่ฝ่ายโภชนาการ ประจำที่โรงอาหาร และมีครูสมชาย ปิตีสาครเดินเข้ามาตอหลังร่วมซักถามนักเรียนด้วย เมื่อถามเด็กในกลุ่มมีตอบได้หนึ่งคนว่าไปละหมาดและมีการบรรยายธรรมจึงไม่ลงโทษ ส่วนเด็กที่ตอบไม่ได้ครูสมชายเป็นคนลงโทษโดยการตีคนละหนึ่งที ส่วนกรณีในที่ประชุมถามว่าทำไมจึงไม่ส่งนักเรียนให้ครูประจำชั้น อาจารย์ใหญ่ชี้แจงว่าชั่วโมงนั้นเป็นของครูคนหนึ่ง ซึ่งไม่ค่อยจะสนใจนักเรียนและไม่เอาใจใส่ในเรื่องการสอนเมื่อถามหาตารางสอนในปีการศึกษา ๒๕๔๔ ก็ไม่มี จึงเรียกเด็กมาสอบถามและทำโทษเมื่อกลับเข้าโรงเรียนสาย

ครูดวงใจ แวธานี เข้าชี้แจงสรุปได้ว่า รับราชการครูเป็นเวลา ๒๐ ปีแล้วเหตุการณ์เกิดในวันศุกร์ปี ๒๕๔๔ ทางโรงเรียนอนุญาตให้เด็กไปละหมาดและนักเรียนกลับเข้าโรงเรียนสาย เห็นอาจารย์ใหญ่เรียกนักเรียนกลุ่มดังกล่าวเข้ามาสอบถามโดยอยู่ในเหตุการณ์ด้วย ไม่ได้ยินอาจารย์ใหญ่พูดคำว่า “คุดบะห์” หมูหมาที่ไหนจะฟัง ถ้าพูดจริงตนเองซึ่งเป็นคนมุสลิมคงไม่ยอม อาจารย์ใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนดี ขณะนี้ไม่มียาเสพติดแล้ว

ลำดับสุดท้าย นายสมชาย ปิตีสาคร อาจารย์โรงเรียนบ้านตันหยงลูโล๊ะเข้าชี้แจงสรุปได้ว่าเป็นครูมา ๒๔ ปี แล้ว และมาบรรจุที่โรงเรียนแห่งนี้เป็นเวลา ๑๐ ปีแล้ว ขณะนี้ทำหน้าที่เป็นครูฝ่ายปกครองด้วยเห็นว่าครูพรนิตา ทองชุม บริหารโรงเรียนได้ดี ครูและผู้ปกครองพอใจในผลงานแต่มีความขัดแย้งกับครูบางคนอยู่บ้าง ขณะเกิดเหตุได้อยู่ในเหตุการณ์และเป็นผู้ทำโทษนักเรียนเองเพราะถามนักเรียนแล้วนักเรียนยอมรับผิดที่กลับเข้าโรงเรียนสาย

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมคณะกรรมการการศึกษาวิสามัญฯ ได้ตั้งข้อสังเกต และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

๑. เมื่อพบเห็นนักเรียนกระทำผิดระเบียบของโรงเรียนครูฝ่ายปกครองต้องแจ้งครูประจำชั้นรีบไปดำเนินการเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอน
๒. กระทรวงศึกษาธิการควรอบรมครู – อาจารย์ เพื่อให้ข้อคิดการปรับสภาพให้มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่มีความสำนึกในอาชีพ
๓. ในด้านบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะครูผู้สอนรัฐบาลต้องจัดสรรให้เพียงพอ

๔. รัฐบาลควรพิจารณาหลักสูตรการศึกษาที่ปัจจุบันนักเรียนไม่มีการสอบตกซ้ำ
ชั้นทำให้นักเรียนขาดความเอาใจใส่ ไม่กระตือรือร้น

๕. รัฐบาลต้องกระจายการศึกษาให้ทั่วถึงทุกพื้นที่และให้มีคุณภาพทางการศึกษา
เดียวกัน

นายสุวิทย์ ดารามาน ศึกษาธิการอำเภอเมืองปัตตานี มีหนังสือชี้แจงต่อนายเด่น โต๊ะมีนาว่า
เรื่องนี้ได้ไปสอบถาม ชาวบ้านที่บ้านตันหยงลุโล๊ะจริง หลังจากโต๊ะอิหม่ามได้ร้องเรียนในที่ประชุม
แต่อาจารย์ใหญ่ปฏิเสธว่าไม่ได้พุดดูหมิ่นศาสนาอิสลาม และได้สอบถามนางดวงใจ แวसानี ครู
มุสลิมโรงเรียนบ้านตันหยงลุโล๊ะได้รับคำตอบว่าอยู่ในที่เกิดเหตุและไม่ได้ยินครูใหญ่พุดดูหมิ่น
ศาสนาอิสลามเมื่อไม่มีพยานยืนยันจึงยุติเรื่อง โต๊ะอิหม่ามไม่พอใจเพราะเด็กนักเรียนบอกกว่าอาจารย์
ใหญ่พุดดูหมิ่นศาสนาจริง ๆ และขณะเกิดเหตุนางดวงใจ แวसानีไม่อยู่ในที่เกิดเหตุ เรื่องนี้
โต๊ะอิหม่ามจะไม่ยุติเรื่องถ้าไม่มีการย้ายนางพรนิดา ทองซุม ออกไปจากโรงเรียนบ้านตันหยงลุ
โล๊ะ

จากการรับฟังข้อมูลข้อเท็จจริงจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายแล้ว คณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาเห็นว่า นางพรนิดา ทองซุม อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านตันหยงลุโล๊ะ อำเภอเมือง จังหวัด
ปัตตานี ไม่ได้กระทำตามที่ถูกกล่าวหา ทั้งนี้ คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้แจ้งผลการตรวจสอบ
เรื่องนี้ไปให้ กระทรวงศึกษาธิการเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วยแล้ว

คณะกรรมการวิสามัญฯ ได้มีมติให้มีหนังสือวุฒิสภาที่ ๒๖๔ - ๒๖๗ / ๒๕๔๗ ลงวันที่
๓๐ มกราคม ๒๕๔๗ เรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่
การศึกษาปัตตานีเขต ๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี แจ้งผล
การพิจารณาศึกษาเรื่องร้องเรียนว่า ได้สอบถามผู้ถูกร้องเรียนในที่ประชุมคณะกรรมการ
วิสามัญฯ ก็ได้รับการปฏิเสธว่าไม่เคยพุดดูหมิ่นศาสนาอิสลามตามที่ถูกร้องเรียน และได้สอบถามครู
ที่อยู่ในเหตุการณ์ ซึ่งได้รับการยืนยันว่าไม่ได้ยินคำพุดดังกล่าว จากการชี้แจงยังทราบอีกว่า
อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านตันหยงลุโล๊ะหลังจากได้รับการแต่งตั้งมาบรรจุที่โรงเรียนแห่งนี้ได้แก้ไข
ปัญหาเสพติดจนได้ผลในระดับหนึ่ง รวมทั้งจัดระเบียบการเรียนการสอนได้ดีมีประสิทธิภาพ
คณะกรรมการวิสามัญฯ เห็นว่าอาจารย์ใหญ่เป็นผู้ตั้งใจทำงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และ
เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่ดีคนหนึ่ง

ภาคผนวก ๔

(๙๕)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 28
วันที่ 20 เม.ย. 2544
เวลา ๙.๑๕ น.

วุฒิสภา
ถนนอุทองใน กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

วันที่ 18 เมษายน 2544

เรื่อง ขอเสนอญัตติเพื่อขอตั้งกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัด
ภาคใต้

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ด้วยปัญหาที่เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในจังหวัดภาคใต้ เช่น กรณีการระเบิดที่สถานีรถไฟ
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา หรือ กรณีการเผาโรงเรียน 36 โรงเรียนในอดีต อันก่อให้เกิดความ
เสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของทวงราชการ ดังรายละเอียดเป็นที่ปรากฏอยู่ตาม
สื่อต่าง ๆ นั้น

เพื่อเป็นการแก้ปัญหาอย่างถาวร จึงขอตั้งกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาศึกษาและ
สอบสวนในปัญหาดังกล่าว

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายบุญญา หลีเหลด)

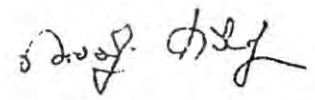
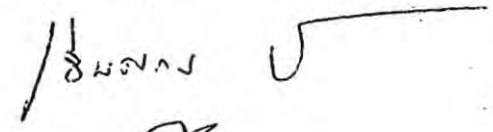

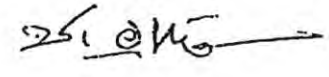
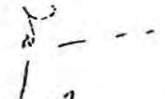
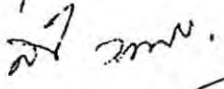

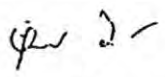

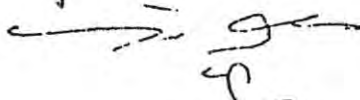

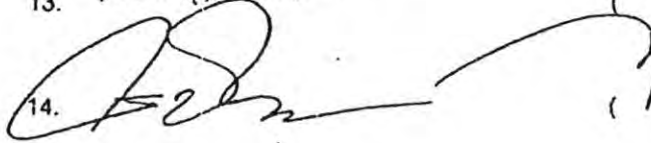
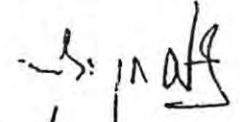
สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดสงขลา

(นายพีกรุดดิน ปอด)

สมาชิกวุฒิสภาจังหวัดนครราชสีมา

(โปรดพลิก)

รายชื่อผู้รับรองญาติเพื่อขอตั้งกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคง
ในจังหวัดภาคใต้

1. (นางประจักษ์ สิริรุ่งโรจน์) , 036 ✓
2. (นายจำลองศักดิ์ มีหนอง) , 024 ✓
3. (นางสาวสุดใจ สอนาน) , 152 ✓
4. (นางกนิษฐา รุ่งนที) , 006 ✓
5. (นายเฉลิมพรณ์ ฤทธิสาร) , 033 ✓
6. (นายสุเทพ รินตวันนทร์) , 168 ✓
7. (นายสมบัติ อารักษ์) 148 ✓
8. (นางเฉลียวใจ เจริญศรี) , 136 ✓
9. (นายวิวัฒน์ ใจดี) , 194 ✓
10. (นายสมชาย สุทธิรักษ์) , 054 ✓
11. (นายสุวิทย์ กิ่งทองแดง) , 180 ✓
12. (นายพงศ์วิทย์ งามวิวัฒน์) , 131 ✓
13. (นายสุวิทย์ สอนาน) , 121 ✓
14. (นายวิวัฒน์ ใจดี) , 1013 ✓
15. (นางสาววิภาดา สอนาน) 85 ✓
 (นางสาววิภาดา สอนาน) NO 70
 (นางสาววิภาดา สอนาน) (2) ✓
 (นายสมชาย สุทธิรักษ์) 87 ✓
 (นายสมชาย สุทธิรักษ์) 53 ✓

รายชื่อผู้รับรองญาติเพื่อขอตั้งกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคง
ในจังหวัดภาคใต้

- 16. พล.ต.ท. ทวี ๕๕ (ทวี กิ่งแก้ว 43) ✓
- 17. ~~พล.ต.ท. ทวี ๕๕~~ ✓ (พล.ต.ท. ทวี ๕๕)
- 18. พล.ต.ท. ทวี ๕๕ ✓ (พล.ต.ท. ทวี ๕๕)
- 19. พล.ต.ท. ทวี ๕๕ ✓ (พล.ต.ท. ทวี ๕๕)
- 20. พล.ต.ท. ทวี ๕๕ ✓ (พล.ต.ท. ทวี ๕๕)
- ๒๑. พล.ต.ท. ทวี ๕๕ 14 ✓
- ๒๒. พล.ต.ท. ทวี ๕๕ ✓ (พล.ต.ท. ทวี ๕๕)
- 23. พล.ต.ท. ทวี ๕๕ (พล.ต.ท. ทวี ๕๕) 110 ✓
- 24. พล.ต.ท. ทวี ๕๕ (พล.ต.ท. ทวี ๕๕) 137 ✓
- 25. พล.ต.ท. ทวี ๕๕ (พล.ต.ท. ทวี ๕๕) ✓

หน้าว่าง

ที่ สว ๐๐๐๘/ว ๐๒๕๑๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ถนนอุทองใน กท ๑๐๓๐๐

๒ กรกฎาคม ๒๕๔๔

เรื่อง ดั่งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ญัตติเรื่อง ขอเสนอญัตติเพื่อขอตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคง
ในจังหวัดภาคใต้

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) วันศุกร์ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๔
ที่ประชุมได้พิจารณาญัตติเรื่อง ขอเสนอญัตติเพื่อขอตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาความมั่นคง
ในจังหวัดภาคใต้ (นายบุญญา หลีเหลด และนายพีครุดดิน บอดอ เป็นผู้เสนอ) และลงมติตั้งกรรมการ
วิสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาปัญหาความมั่นคงในจังหวัดภาคใต้ ตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๘๕ ประกอบด้วย

๑. นายแก้วสรร อดิโพธิ	๒. นายไกรศักดิ์ ชุมพะวัน
๓. นายคำนวม ชโลปถัมภ์	๔. พลตำรวจโท ชูชาติ ทัศนเสถียร
๕. นายเด่น โด๊ะมีนา	๖. นางเดือนใจ ดีเทศน์
๗. นายทองใบ ทองเป่า	๘. นายบุญญา หลีเหลด
๘. พลตำรวจเอก ประทีน สันติประภพ	๑๐. นายปราโมทย์ ไม้กลัด
๑๑. นายพร เพ็ญพาส	๑๒. พันตำรวจเอก ไพจิตร ศรีคงคา
๑๓. นายพีครุดดิน บอดอ	๑๔. นายมนตรี สันทวิชัย
๑๕. พลตำรวจเอก มีชัย นุกูลกิจ	๑๖. นาย मुखดาร์ มะทา
๑๗. นายวีรพงศ์ สกลกิติวัฒน์	๑๘. นายสมพงษ์ สระกวี
๑๙. พลเอก หาญ ลีนานนท์	๒๐. นายอิมรอน มะลูลีม
๒๑. นายอุมาร์ ดอยิบ	

อนึ่ง ที่ประชุมได้กำหนดระยะเวลาปฏิบัติงานตามภารกิจไว้ ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่วุฒิสภา

มอบหมาย

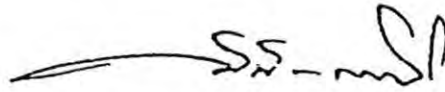
(โปรดพลิก)

(๑๐๐)

จึงเรียนขึ้นขึ้นมา และจะได้มีการประชุมคณะกรรมการ ในวันพฤหัสบดีที่
๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมคณะกรรมการหมายเลข ๑๑๖
ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒

ฉะนั้น จึงขอเชิญท่านไปประชุมตามกำหนดวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

ขอแสดงความนับถือ

(นายพนิต อารยะศิริ)

เลขาธิการวุฒิสภา

กองการประชุม

โทร. ๒๔๔๑๕๖๗, ๒๔๔๑๕๕๘

พิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
0 ๒๒๔๔ ๑๕๖๑ , 0 ๒๒๔๔ ๑๕๖๓ , 0 ๒๒๔๔ ๑๗๔๑-๒